

ប្រធានាធិការជាតិរដ្ឋបាល

បទ

**ប្រធានរដ្ឋបាល ប្រធានរដ្ឋបាលប្រធានាធិការជាតិរដ្ឋបាល
ណែនាំមតិការណ៍ប្រធានាធិការជាតិ ២២**

**តំណែងប្រធានរដ្ឋបាលប្រធានាធិការជាតិរដ្ឋបាល
តំណែងប្រធានរដ្ឋបាលប្រធានាធិការជាតិរដ្ឋបាល**

ประมวลคำกล่าวและสาร

ของ

ประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร
ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒

สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ชื่อหนังสือ	ประมวลคำกล่าวและสาร ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒
เลขประจำหนังสือ	ISBN ๙๗๘ - ๙๗๔ - ๙๖๑๔ - ๔๙ - ๕
ปีที่พิมพ์	กันยายน ๒๕๕๐
จำนวนหน้า	๓๐๘ หน้า
พิมพ์ครั้งที่ ๑	จำนวน ๕๐๐ เล่ม
จัดทำโดย	สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน คูสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๖๔๔ ๑๑๘๗, ๑๐๗๖, ๑๑๖๒
ออกแบบปก	นางปิยฉัตร จิตต์เจริญ
พิมพ์ที่	สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อาคารธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๖๔๔ ๕๓๐๙

คำนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์เป็นยุคที่ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ภายใต้กฎอนิจลักษณะ การดำรงอยู่ของสิ่งต่าง ๆ ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับยุคนั้น ๆ เพื่อหาทางออกในการแก้ไขปัญหามนุษย์จึงได้พยายามสร้างสิ่งใหม่คือนวัตกรรมขึ้นมาเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนสภาพที่เคยเป็นอยู่ไปสู่สภาพที่ควรเป็น นวัตกรรมจึงเข้าไปเกี่ยวข้องกับทุกวงการ เช่น นวัตกรรมทางการบริหาร นวัตกรรมทางการประมง นวัตกรรมทางการสื่อสาร นวัตกรรมทางการศึกษา นวัตกรรมทางการแพทย์ นวัตกรรมทางการเกษตร นวัตกรรมทางอุตสาหกรรม เป็นต้น

สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีหน้าที่หลักที่สำคัญในการดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านเลขานุการและธุรการทั่วไปของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญยิ่งของฝ่ายนิติบัญญัติ ดังนั้นบทบาทหน้าที่และภารกิจของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงมีมากมาย และสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญที่จะรองรับภารกิจดังกล่าว มีสภาพไม่ต่างจากวงการต่าง ๆ กล่าวคือ ต้องการปรับเปลี่ยนสภาพที่เคยเป็นอยู่เพื่อนำไปสู่สภาพที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่ดี มีประสิทธิภาพสูงสุด จึงได้ร่วมกันคิดค้นและจัดทำนวัตกรรมใหม่เป็น “ประมวลคำกล่าวและสารของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อสร้างเป็นสิ่งประดิษฐ์รูปแบบใหม่ ที่สามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้จริง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงานภายในหน่วยงานและภายนอกสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อีกทั้งเพื่อให้ข้าราชการสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร มีส่วนร่วมในการจัดทำนวัตกรรมใหม่ได้ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของข้าราชการทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติราชการสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่สำคัญต้องการนำผลงานนวัตกรรมใหม่นี้ไปใช้ประโยชน์ในอนาคตเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงานในระดับองค์กรและสำนักต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ “ประมวลคำกล่าวและสาร ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อข้าราชการและบุคคลในวงงานของรัฐสภา รวมทั้งประชาชนทั่วไปอีกทั้งผู้ที่สนใจไม่มากนักน้อย และหากหนังสือเล่มนี้มีข้อบกพร่องประการใดขออภัยไว้ ณ โอกาสนี้

สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

กันยายน ๒๕๕๐

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(๑)
สารบัญ	(๒)
บทที่	
๑ บทนำ	๑
๒ คำกราบบังคมทูล	๕
๑. ความหมายของคำกราบบังคมทูล	๕
๒. การเขียนเค้าโครงคำกราบบังคมทูล	๖
๓. ผลงานคำกราบบังคมทูลในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๖
๓ คำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล	๘
๑. ความหมายของคำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล	๘
๒. การเขียนเค้าโครงคำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล	๘
๓. ผลงานคำกล่าวถวายพระพรชัยมงคลในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๘
๔ คำอวยพรปีใหม่	๑๗
๑. ความหมายของคำอวยพรปีใหม่	๑๗
๒. การเขียนเค้าโครงคำอวยพรปีใหม่	๑๗
๓. ผลงานคำอวยพรปีใหม่ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๑๗
๕ คำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ	๒๕
๑. ความหมายของคำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ	๒๕
๒. การเขียนเค้าโครงคำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ	๒๖
๓. ผลงานคำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๒๖
๖ คำกล่าวให้โอวาท	๗๕
๑. ความหมายของคำกล่าวให้โอวาท	๗๕
๒. การเขียนเค้าโครงคำกล่าวให้โอวาท	๗๕
๓. ผลงานคำกล่าวให้โอวาทในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๗๕

๗	คำกล่าวต้อนรับ	๘๕
	๑. ความหมายของคำกล่าวต้อนรับ	๘๕
	๒. การเขียนเค้าโครงคำกล่าวต้อนรับ	๘๕
	๓. ผลงานคำกล่าวต้อนรับในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๘๕
๘	สาร	๙๙
	๑. ความหมายของสาร	๙๙
	๒. การเขียนเค้าโครงสาร	๙๙
	๓. ผลงานสารในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๙๙
๙	คำนิยม	๑๑๕
	๑. ความหมายของคำนิยม	๑๑๕
	๒. การเขียนเค้าโครงคำนิยม	๑๑๕
	๓. ผลงานคำนิยมในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๑๑๕
๑๐	คำไว้อาลัย	๑๒๙
	๑. ความหมายของคำไว้อาลัย	๑๒๙
	๒. การเขียนเค้าโครงคำไว้อาลัย	๑๒๙
	๓. ผลงานคำไว้อาลัยในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๑๒๙
๑๑	สุนทรพจน์	๑๓๕
	๑. ความหมายของสุนทรพจน์	๑๓๕
	๒. การเขียนเค้าโครงสุนทรพจน์	๑๓๕
	๓. ผลงานสุนทรพจน์ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๑๓๕
๑๒	ปาฐกถา	๑๔๗
	๑. ความหมายของปาฐกถา	๑๔๗
	๒. การเขียนเค้าโครงปาฐกถา	๑๔๗
	๓. ผลงานปาฐกถาในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๑๔๗
๑๓	คำบรรยาย	๑๖๙
	๑. ความหมายของคำบรรยาย	๑๖๙
	๒. การเขียนเค้าโครงคำบรรยาย	๑๖๙
	๓. ผลงานคำบรรยายในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๑๖๙

๑๔	บทความ	๒๕๕
	๑. ความหมายของบทความ	๒๕๕
	๒. การเขียนเค้าโครงบทความ	๒๕๕
	๓. ผลงานบทความในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๒๕๕
๑๕	บทสัมภาษณ์	๒๖๑
	๑. ความหมายของบทสัมภาษณ์	๒๖๑
	๒. การเขียนเค้าโครงบทสัมภาษณ์	๒๖๑
	๓. ผลงานบทสัมภาษณ์ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒	๒๖๑
๑๖	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๒๘๕

ภาคผนวก

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรมของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร
- คำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการจัดทำและเผยแพร่ นวัตกรรมของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

บทที่ ๑

บทนำ

หลายปีที่ผ่านมา คำว่า “นวัตกรรม” เริ่มเป็นที่รู้จักและคุ้นหูของผู้คนมากขึ้น ผู้คนเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมบ้างในบางส่วนที่ได้ยินและได้ใช้ โดยคิดว่านวัตกรรมอาจมีเพียงแค่นั้น แต่จริงๆ แล้วนวัตกรรมเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวมากกว่านั้น เราทุกคนสามารถเป็นนักนวัตกรรม เป็นคนคิดและเป็นคนทำนวัตกรรมได้ทุกวันทั้งที่บ้านและที่ทำงาน เพราะนวัตกรรมไม่ใช่เป็นเพียงวัตถุ แต่สามารถเป็นแผนงานใหม่ๆ และวิธีการแก้ปัญหาแนวใหม่ที่ใช้ได้ตั้งแต่ระดับที่ทำงานจนถึงระดับประเทศ ดังนั้นนวัตกรรมจึงถือว่าเป็นสิ่งใหม่ทั้งหลายทั้งมวลที่คนคิดค้นขึ้นมาได้และทำให้เกิดขึ้นจริง

นวัตกรรม = นว (ใหม่) + อัดดา (ตนเอง) + กรรม (การกระทำ)

นวัตกรรม หมายถึง การปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยใช้มาก่อนหรือเป็นการดัดแปลงจากเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิมทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานด้วย

ความสำคัญของนวัตกรรม

๑. สูงความเป็นเลิศของบุคคล (Individual Excellence)
๒. สูงความเป็นเลิศของทีมงาน (Teamwork Excellence)
๓. สูงความเป็นเลิศขององค์กร (Organization Excellence)

ลักษณะของนวัตกรรม สิ่งที่ต้องจัดว่าเป็นนวัตกรรม ควรประกอบด้วยลักษณะ ดังนี้

๑. จะต้องเป็นการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ (Creative) และเป็นความคิดที่สามารถปฏิบัติได้ (Feasible ideas)
๒. จะต้องสามารถนำไปใช้ได้ผลจริงจัง (Practical Application)
๓. มีการแพร่ออกไปสู่ชุมชน (Diffusion Through)

อำนาจหน้าที่และการจัดทำวัตรกรรม

เมื่อคำนึงถึงความหมาย ความสำคัญและลักษณะของวัตรกรรมดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้สังเกตเห็นว่าภารกิจของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นตำแหน่งระดับสูงของฝ่ายนิติบัญญัติ มีมากมายทั้งภายในและภายนอกรัฐสภา โดยเฉพาะ ในส่วนของงานพิธีการต่าง ๆ ทั้งงานรับเชิญเปิด - ปิดงาน ปาฐกถา การบรรยาย การสัมภาษณ์ การไปร่วมงาน และร่วมประชุม นอกจากนี้ยังมีงานที่เกี่ยวกับเรื่องสารต่าง ๆ เช่น คำอวยพร คำไว้อาลัย คำนิยม และโอวาทต่าง ๆ ตามที่มีหนังสือขอความอนุเคราะห์มา

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีหน้าที่หลักในการดำเนินการรองรับภารกิจต่าง ๆ เหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็น งานด้านเลขานุการและธุรการทั่วไป และงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจด้านคำกล่าวและสารนั้น เมื่อปรากฏว่าประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร มีคำรับเชิญหรือรับที่จะมอบสารในพิธีต่าง ๆ แล้ว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและวิทยาการต้องรีบดำเนินการเตรียมคำกล่าวหรือสารในพิธีนั้น ๆ ไว้ให้พร้อมโดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาค้นคว้าข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การร้อยเรียงถ้อยความหรือเขียนข้อมูลให้เหมาะสมกับพิธีนั้น ๆ แล้วนำเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ และนำเสนอประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ความเห็นชอบในการนำข้อมูลนั้นไปใช้ โดยจัดเตรียมไว้ในรูปของคำกล่าวหรือสารต่าง ๆ ซึ่งในปีหนึ่ง ๆ ก็จะมีคำกล่าวและสารของท่านเหล่านั้นจำนวนมาก แม้ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ มีมากเช่นเดียวกัน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่า การศึกษา วิเคราะห์ การจัดหมวดหมู่และการกำหนดรูปแบบของคำกล่าวและสาร โดยให้ความหมาย สร้างเค้าโครงของคำกล่าวและสารน่าจะช่วยให้การทำงานด้านนี้มีประสิทธิภาพสูงสุด จึงได้ร่วมกันคิดค้น โดยศึกษาและนำคำกล่าวและสารต่าง ๆ เหล่านี้มาประมวลจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ให้ความหมายและสร้างเค้าโครงรูปแบบให้ชัดเจนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้และร่วมกันจัดทำผลงานที่ผ่านมาเป็นวัตรกรรมใหม่ขึ้น อันเป็นการสร้างเป็นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่สามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ชื่อวัตรกรรมว่า “ประมวลคำกล่าวและสาร ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” ซึ่งอยู่ในสมัยของ นายโกศล พลกุล เป็นประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การจัดทำ “ประมวลคำกล่าวและสาร ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” ดังกล่าวมีเนื้อหาประกอบด้วย ความหมาย การเขียนเค้าโครง และนำตัวอย่างการเขียนผลงานที่สำคัญ ๆ มารวบรวมไว้ เช่น คำกราบบังคมทูล คำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล คำอวยพรปีใหม่ คำกล่าวเปิดการสัมมนา และ คำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ คำกล่าวให้โอวาท คำกล่าวต้อนรับ สาร คำนิยม คำไว้อาลัย สุนทรพจน์ ปาฐกถา คำบรรยาย บทความ และบทสัมภาษณ์ ทั้งนี้ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ

(๑) เพื่อนำไปใช้ในการทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในภารกิจต่าง ๆ ในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดต่อ ๆ ไป

(๒) เพื่อนำไปใช้ในการสอนนิสิต วิทยากร และผู้ที่รับผิดชอบ ให้มีความรู้ความสามารถในการเขียนงานทางวิชาการ

(๓) เป็นการเพิ่มพูนความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่อง การเขียนงานทางวิชาการ

(๔) เพื่อเป็นแนวทางและเป็นเค้าโครงในการเขียนงานทางวิชาการ

(๕) เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ที่ให้ความสนใจในการศึกษาและค้นคว้า

บทที่ ๒

คำกราบบังคมทูล

๑. ความหมายของคำกราบบังคมทูล

คำกราบบังคมทูล หมายถึง คำกล่าวแสดงความเคารพพระมหากษัตริย์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และพระบรมราชวงศ์ชั้นสูง

การเขียนคำกราบบังคมทูลมีลักษณะที่แตกต่างจากการเขียนคำต่าง ๆ โดยจะต้องมีรูปแบบที่ถูกต้องตามฐานันดรศักดิ์ ซึ่งการเขียนคำกราบบังคมทูลจะต้องระมัดระวังมากในเรื่องของภาษาที่ใช้ต้องเป็นคำราชาศัพท์ที่ใช้จำนวนถูกต้องและเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำขึ้นต้น คำสรรพนาม และ คำลงท้าย

คำกราบบังคมทูลที่ใช้กับพระราชวงศ์ มีคำขึ้นต้น คำสรรพนาม และคำลงท้าย ดังนี้

(๑) คำกราบบังคมทูลถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำขึ้นต้น	ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม
สรรพนาม	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท / ข้าพระพุทธเจ้า
คำลงท้าย	ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ หรือ ควรมิควรรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ขอเดชะ

(๒) คำกราบบังคมทูลถึงพระบรมราชินีนาถ

คำขึ้นต้น	ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม
สรรพนาม	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท / ข้าพระพุทธเจ้า
คำลงท้าย	ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ หรือ ควรมิควรรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ขอเดชะ

(๓) คำกราบบังคมทูลถึงสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

คำขึ้นต้น	ขอพระราชทานกราบบังคมทูล (ออกพระนาม) ทราบฝ่าละอองพระบาท
สรรพนาม	ใต้ฝ่าละอองพระบาท/ ข้าพระพุทธเจ้า
คำลงท้าย	ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม หรือ ควรมิควรรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

(๔) คำกราบทูลถึงสมเด็จพระเจ้าฟ้า

คำขึ้นต้น	ขอพระราชทานกราบทูล (ออกพระนาม) ทราบฝ่าพระบาท
สรรพนาม	ใต้ฝ่าพระบาท/ ข้าพระพุทธเจ้า
คำลงท้าย	ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม หรือ ควรมิควรแล้วแต่จะทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

๒. การเขียนเค้าโครงคำกราบบังคมทูล

การเขียนคำกราบบังคมทูล มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- คำขึ้นต้น
- บทเกริ่นนำ

(๒) ส่วนกลาง

- เนื้อหาสาระ หรือ
- เนื้อความ

(๓) ส่วนท้าย

- บทสรุปซึ่งมักจะเป็นการกราบบังคมทูลเชิญให้ทรงทำอะไรต่อไป
- คำลงท้าย

๓. ผลงานคำกราบบังคมทูลในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานงานคำกราบบังคมทูลของนายโกศล พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

คำกราบบังคมทูลถวายรายงาน
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ของ

นายโกทิน พลกุล

ประธานรัฐสภา

ในฐานะประธานกรรมการดำเนินการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในพิธีเปิดงานเดินเทิดพระเกียรติโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี

วันเสาร์ที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๘

ณ บริเวณพระลานพระราชวังดุสิต (ลานพระบรมรูปทรงม้า)

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ขอพระราชทานกราบบังคมทูล ทราบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายโกทิน พลกุล ประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะประธานกรรมการดำเนินการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พร้อมด้วยรองประธานรัฐสภา สมาชิกรัฐสภา คณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ คณะทำงานฯ ที่เกี่ยวข้อง และผู้มีเกียรติที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอยู่ ณ ที่นี้ มีความปลาบปลื้มปิติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ฝ่าละอองพระบาทเสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในพิธีเปิดงานเดินเทิดพระเกียรติ และทรงร่วมเดินเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชวโรกาส กราบบังคมทูลถวายรายงานสรุปความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการจัดงานในครั้งนี้

เนื่องในวโรกาสมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ตลอดระยะเวลาที่ทรงครองราชย์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกรชาวไทยหาที่สุกมิได้ ทรงครองแผ่นดินโดยธรรม ทรงยึดมั่นในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย และทรงเป็นเสมือนสัญลักษณ์แห่งความเป็นเอกราชและอธิปไตยของชาติ รวมทั้งทรงชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อให้การเมืองการปกครองของไทยเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ โดยมุ่งเน้นความรักสามัคคีของชนในชาติ อันก่อให้เกิดความมั่นคงและสันติสุขให้บังเกิดขึ้นในประเทศอย่างยั่งยืน มวลสมาชิกรัฐสภา และประชาชนต่างน้อมรำลึกและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณด้วยความจงรักภักดีเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมอย่างสิ้นพัน

ดังนั้น ในมหามงคลสมัยพิเศษยิ่งนี้ รัฐสภาจึงเห็นสมควรจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี เพื่อให้สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการรัฐสภา หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ และประชาชนทุกหมู่เหล่าได้แสดงความจงรักภักดีโดยพร้อมใจกันเดินเทิดพระเกียรติ เพื่อเป็นการถวายราชสดุดีและถวายพระพรชัยมงคลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ทรงเจริญพระชนมายุยิ่งยืนนาน และทรงเป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยตราบจิรัฐติกาล

ในโอกาสนี้ ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานกราบบังคมทูลได้ฝ่าละอองพระบาททรงคัดแถบแพรเปิดงานเดินเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และขอพระราชทานกราบบังคมทูลได้ฝ่าละอองพระบาททรงร่วมเดินเทิดพระเกียรติ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่การจัดกิจกรรมครั้งนี้และแก่ปวงชนข้าพระพุทธเจ้าผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ควรมีควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

บทที่ ๓

คำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล

๑. ความหมายของคำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล

คำกล่าว หมายถึง คำที่ใช้กล่าวหรือใช้พูด

ถวายพระพร หมายถึง ให้พร หรืออวยพรพระมหากษัตริย์ หรือพระบรมวงศานุวงศ์

ชัยมงคล หมายถึง มงคลแห่งชัยชนะหรือมงคลสูงสุด

คำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล หมายถึง คำที่ใช้กล่าวเพื่อให้พรหรืออวยพรให้พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินีนาถ พระราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ มีมงคลแห่งชัยชนะ หรือมีมงคลสูงสุด

ดังนั้น คำกล่าวถวายพระพรชัยมงคลจึงเป็นคำกล่าวที่กล่าวถวายพระพรให้พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินีนาถ พระราชินี พระบรมวงศานุวงศ์มีชัยมงคล ซึ่งจะใช้เนื่องในโอกาสวันครบรอบวันเฉลิมพระชนมพรรษา หรือ วันคล้ายวันพระราชสมภพ หรือ วันครบรอบวันราชาภิเษก เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๕ ธันวาคม ของทุกปี

๒. การเขียนเค้าโครงคำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล

การเขียนคำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- คำขึ้นต้น
- บทเกริ่นนำแสดงถึงโอกาสที่กล่าว

(๒) ส่วนกลาง

- เนื้อหาสาระ หรือ
- เนื้อความ

(๓) ส่วนท้าย

- บทสรุป เป็นการถวายพระพรชัยมงคล
- คำลงท้าย

๓. ผลงานคำกล่าวถวายพระพรชัยมงคลในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานคำกล่าวถวายพระพรชัยมงคลของนายโกศล พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

คำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล

ของ

นายโกทิน พลกุล

ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องในวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๘

ณ พระที่นั่งบรมมหาราชวัง

๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐

ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

เนื่องในโอกาสกษัตริย์มหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษาของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ได้เวียนมาบรรจบอีกวาระหนึ่งในวันนี้ ข้าพระพุทธเจ้า นายโกทิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยสมาชิกรัฐสภา ในฐานะผู้แทนของปวงชนชาวไทย มีความปลื้มปิติยินดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานพระบรมราชวโรกาส ให้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้มาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อแสดงความจงรักภักดี และน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคลในโอกาสมหามงคลยิ่งนี้

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ต่างมีความโสมนัสยินดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นที่ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงพระเกษมสำราญ มีพระราชหฤทัยขึ้นบานพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง แม้ปัจจุบันได้ฝ่าละอองธุลีพระบาทจะทรงเจริญพระชนมายุแล้ว แต่ก็มิได้ทรงย่อท้อต่อการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเพื่อประโยชน์สุขแก่พสกนิกรและประเทศชาติ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อประเทศชาติบ้านเมือง และพสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่า ทรงยิ่งด้วยพระทศพิธราชธรรมอย่างถ่องแท้ และในยามที่เกิดสถานการณ์วิกฤติภัยกับประเทศชาติ ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงเป็นพลังใจ เป็นศูนย์รวมใจที่สูงส่งของคนไทยทั้งแผ่นดิน ด้วยพระอัจฉริยภาพและพระบุญญาบารมีของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทำให้ประเทศชาติและพสกนิกรชาวไทยทั้งมวลสามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์ต่าง ๆ จนบังเกิดความสงบสุขร่มเย็นตลอดมา ซึ่งเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่พสกนิกรและประเทศชาติอย่างหาที่สุคติมิได้

ในวโรกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษานี้ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย
ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล
ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ตลอดจนอานุภาพแห่งพระสยามเทวาธิราช
พระบรมเดชานุภาพแห่งสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าทุกพระองค์ และพระบุญญาบารมีที่
ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงบำเพ็ญมา ได้โปรดคลบบันดาล อภิบาล และประทานพรให้ได้ฝ่า
ละอองธุลีพระบาท ทรงปราศจากพระโรคภัยไข้เจ็บ ทรงพระเกษมสำราญ มีพระราชหฤทัยชื่นบาน
พระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง พระชนมายุยิ่งยืนนาน พระเกียรติคุณขจรแผ่ไพศาลทั่วทิศานุทิศ
สถิตเสถียรในมไหศวรรย์ราชสมบัติ ทรงเป็นพระมิ่งขวัญร่มโพธิ์ทองของปวงข้าพระพุทธเจ้าและ
พสกนิกรชาวไทยตราบจิรัฐติกาล

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

คำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล

ของ

นายโกทิน พลกุล

ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ณ วังสุโขทัย

๙๙๙ ๙๙๙ ๙๙๙ ๙๙๙ ๙๙๙ ๙๙๙ ๙๙๙ ๙๙๙ ๙๙๙

ขอพระราชทานกราบบังคมทูล ทราบฝ่าละอองพระบาท

เนื่องในวโรกาสมหามงคล อันเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพแห่งได้ฝ่าละอองพระบาทได้เวียนมาบรรจบครบรอบอีกวาระหนึ่งในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘ นี้ ข้าพระพุทธเจ้า นายโกทิน พลกุล ประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอพระราชทานพระราชวโรกาสกราบบังคมทูล ถวายพระพรชัยมงคลด้วยความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย มีความปลื้มปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ฝ่าละอองพระบาททรงพระเกษมสำราญ มีพระหฤทัยชื่นบานและพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ทรงเสวยสละบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณเอนกอนันต์ต่อประเทศชาติและพสกนิกรอย่างมีทรงย่อท้อด้วยพระหฤทัยที่เปี่ยมด้วยเมตตาธิคุณ ซึ่งเป็นการแบ่งเบาพระราชกรณียกิจอันมากล้นแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถให้สัมฤทธิ์สมตามพระราชปณิธาน อีกทั้งในปีนี้เป็นปีมหามงคลแห่งพระประสูติกาลของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ ซึ่งนำความปลื้มปิติยินดี และความสุขใจให้เกิดขึ้นแก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย และประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า

ณ มหาศุภมงคลกาลอันประเสริฐนี้ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายขอพระราชทานพระราชวโรกาสน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลพิภพ อานุภาพแห่งพระสยามเทวาธิราช และพระบรมเชษฐาธิราชแห่งสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าทุกพระองค์ รวมทั้งพระบุญญาภิรมย์แห่ง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
และประทานพรให้ได้ฝ่าละอองพระบาท ทรงพระเกษมสำราญ มีพระหฤทัยชื่นบาน ทรงพระเจริญ
ด้วยจตุรพิธพรชัย เป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยตราบจิริรัฐดิถถถ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

คำกล่าวถวายพระพรชัยมงคล

ของ

นายสุชาติ คັນเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๒ เมษายน ๒๕๔๘

วันศุกร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ เวลา ๐๘.๔๕ นาฬิกา

ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา

ขอพระราชทานกราบบังคมทูล ทราบฝ่าละอองพระบาท

เนื่องในวโรกาสมหามงคลสมัย อันเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพแห่งได้ฝ่าละอองพระบาท ได้เวียนมาบรรจบอีกวาระหนึ่ง ในวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ นี้ ข้าพระพุทธเจ้า นายสุชาติ คันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง พร้อมด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอพระราชทานพระราชวโรกาสกราบบังคมทูล ถวายพระพรชัยมงคลด้วยความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ต่างปลื้มปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ฝ่าละอองพระบาททรงพระเกษมสำราญ มีพระหฤทัยชื่นบาน พระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ตลอดระยะเวลาที่ทรงดำรงในพระราชอิสริยยศศักดิ์ ได้ฝ่าละอองพระบาททรงมีพระราชจริยาวัตรที่งดงามเนื่องนิจทรงอุทิศพระองค์เสียสละบำเพ็ญพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่เป็นอนันต์อย่างมีทรงว่างเว้นทรงมุ่งมั่นและพัฒนาคุณภาพชีวิตของพสกนิกรด้วยพระเมตตา ทรงตั้งมั่นในกตัญญูกตเวทิตาเป็นนิจ ทรงสนองพระราชกรณียกิจในสมเด็จพระบรมราชชนกและสมเด็จพระบรมราชชนนี โดยมีทรงย่อท้อ ดังที่ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ในหนังสือเรื่อง “เดินตามรอยเท้าพ่อ” ซึ่งมีใจความตอนหนึ่งว่า “ลูกเอ๊ย... ในโลกนี้ไม่มีที่ไหนดอกที่มีความรื่นรมย์และความสบายสำหรับเจ้า... จงอย่าละความกล้าเมื่อเผชิญกับความทุกข์... ให้อดทนและสุขุม และจงมีความสุขที่ได้ยึดอุดมการณ์ที่มีค่าไปเถิด... ถ้าเจ้าต้องการเดินตามรอยเท้าพ่อ” ได้ฝ่าละอองพระบาททรงสานต่อและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมทรงให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาเป็นที่โดดเด่น และทรงเป็นหลักสร้างความรักสามัคคีของชาวไทย ทรงสนพระทัย ห่วงใย และทรงสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาช้านาน ส่งผลให้องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้ประกาศยกย่องและเชิดชูพระเกียรติได้ฝ่าละอองพระบาท เป็นบุคคลอันถวิลใคร เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม

๒๕๔๘ ยังความปลาบปลื้มปีติยินดีแก่ปวงข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายและพสกนิกรชาวไทยทั้งมวล
อย่างหาที่สุดมิได้

ณ วโรกาสอันประเสริฐยิ่งนี้ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายขอพระราชทาน พระราช
วโรกาสน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและ
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากล พระบรมเดชานุภาพแห่งพระสยามเทวาราชและสมเด็จพระบูรพมหาก
ษัตริยาธิราชเจ้าทุกพระองค์ พร้อมพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ โปรดอภิบาลให้ได้ฝ่าละอองพระบาท ทรงพระเกษมสำราญ
มีพระหฤทัยชื่นบาน พระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ทรงพระเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย ทรงยิ่งด้วย
พระปัญญาธิคุณและสถิตเป็นมิ่งขวัญของพสกนิกรชาวไทยตราบจิรัฐติกาล

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

บทที่ ๔
คำอวยพรปีใหม่

๑. ความหมายของคำอวยพรปีใหม่

คำอวยพรปีใหม่ หมายถึง คำกล่าวอวยพรในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ให้กับบุคคล กลุ่มบุคคล หรือประชาชนที่มาร่วมกันเป็นจำนวนมาก

๒. การเขียนเค้าโครงคำกล่าวอวยพรปีใหม่

การเขียนคำอวยพรปีใหม่ มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- บทกริณนำ

(๒) ส่วนกลาง

- กล่าวถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ

- กล่าวสอแตรกเนื้อความ

(๓) ส่วนท้าย

- กล่าวอวยพร

๓. ผลงานคำอวยพรปีใหม่ในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานคำอวยพรปีใหม่ของนายโกศล พลกุล ประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

คำอวยพร
ของ
นายโกกิ้น พลกุล
ประธานรัฐสภา
เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๔๕

๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒

เนื่องในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๔๕ ที่จะมาถึงนี้ ผมขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนชาวไทยทุกคน โปรดร่วมน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พระผู้ทรงเป็นศูนย์รวมใจของประชาชนชาวไทยทั้งมวล และจงพร้อมใจกันตั้งจิตอธิษฐานอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ชาวไทยเคารพนับถือ โปรดคลบบันดาลอภิบาลและประทานพรให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ทรงพระเกษมสำราญ มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน พระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรงเป็นมิ่งขวัญร่มเกล้าของเหล่าพสกนิกรชาวไทยตลอดกาล

นับตั้งแต่ปี พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นระบอบที่จำกัดอำนาจรัฐและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการต่าง ๆ ของรัฐ ทั้งนี้ ภายใต้กฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภา อำนาจบริหารโดยผ่านทางคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการโดยผ่านทางศาล รัฐสภาซึ่งเป็นสถาบันทางนิติบัญญัติ ประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา มีอำนาจหน้าที่ในการตราพระราชบัญญัติ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบในกิจการสำคัญของประเทศ และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เกิดความสุจริต โปร่งใสและเป็นธรรม

ในรอบปีที่ผ่านมา รัฐสภาในฐานะสถาบันนิติบัญญัติได้ดำเนินการพิจารณา รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๔ จำนวน ๑ ฉบับ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และพระราชกำหนดโดยให้ความเห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย จำนวนทั้งสิ้น ๒๔ ฉบับ ในจำนวนนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติด้านสังคมและความมั่นคง อาทิ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไข

เพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (แก้ไขค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย ร่างพระราชบัญญัติด้านเศรษฐกิจ อาทิ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์ ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต เป็นต้น และพระราชกำหนด คือ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้งมีการพิจารณาญัตติ จำนวน ๕ ญัตติ เป็นของวุฒิสภา ๑ ญัตติ ของสภาผู้แทนราษฎร ๔ ญัตติ ประกอบด้วย ญัตติทั่วไป ๓ ญัตติ ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล จำนวน ๑ ญัตติ และมีการถามตอบกระทู้ถามทั้งสิ้น ๒๑๒ เรื่อง นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการเกี่ยวกับข้อหาหรือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการนำเอาปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนมาหารือในที่ประชุมสภา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหา รวมทั้งสิ้น ๕๒๑ เรื่อง ซึ่งล้วนส่งผลดีและ ยังประโยชน์ให้เกิดแก่ประเทศชาติบ้านเมืองเป็นอย่างยิ่ง

ในปี ๒๕๔๘ ที่จะมาถึงนี้ ในส่วนของรัฐสภาจะได้มีการพัฒนาในเรื่องต่าง ๆ เพื่อพี่น้องประชาชนมากมาย เช่น ในเรื่องของวิทยุรัฐสภา ซึ่งปัจจุบันมีสัญญาณครอบคลุมประมาณ ๔๐% ของพื้นที่ ซึ่งจะพยายามเร่งรัดให้สามารถครอบคลุมได้ทั่วถึงทุกพื้นที่ของประเทศ อีกเรื่องหนึ่งก็คือ โทรทัศน์รัฐสภา ซึ่งที่ผ่านมาประชาชนจะได้รับชมการถ่ายทอดการประชุมสภาเฉพาะในการประชุมที่สำคัญ ๆ เท่านั้น แต่ในอนาคตอันใกล้นี้จะมีโทรทัศน์ของรัฐสภา ซึ่งจะทำการถ่ายทอดในระบบส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม โดยประชาชนที่ติดตั้งเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมจะสามารถรับชมและรับฟังการถ่ายทอดการประชุมสภาได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีโครงการที่สำคัญอีกโครงการหนึ่ง คือ โครงการรัฐสภาสัญจร ซึ่งจะมีการจัดตั้งสำนักงานรัฐสภาในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างประชาชนกับรัฐสภา รวมทั้งการที่สมาชิกรัฐสภาจะไปสัมผัสกับสมาชิกสภาท้องถิ่น เพื่อที่จะได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้และรับทราบปัญหาระหว่างสมาชิกสภาท้องถิ่นกับสมาชิกรัฐสภา

ในด้านต่างประเทศจะเป็นการดำเนินการในเชิงรุก เนื่องจากโลกยุคปัจจุบันเราไม่สามารถอยู่อย่างลำพังได้ จำเป็นจะต้องติดตามและศึกษาถึงภาวะการณ์ต่าง ๆ ของโลก ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการค้าระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิด เมื่อประมาณต้นเดือนธันวาคมที่ผ่านมา ผมได้มีโอกาสไปร่วมประชุมองค์การการค้าโลก หรือ WTO ที่ฮ่องกง ได้รับทราบทิศทางการค้าของโลกว่าน่าจะเป็นไปในทิศทางใด และที่ประชุมได้มีมติกันว่าในส่วนของสภาจะต้องติดตามเอาใจใส่ในเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง ผมจะได้หารือกับคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเพื่อตั้งอนุกรรมการขึ้นมาพิจารณาในเรื่องนี้ เพื่อที่จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนที่จะได้รับทราบความเคลื่อนไหวของโลกในด้านต่าง ๆ ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ เป็นต้น

คั้งนั้น ในปีใหม่ที่จะมาถึงนี้ พวกเราสมาชิกรัฐสภาทุกคนขอให้คำมั่นว่าจะมุ่งมั่นตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ของพี่น้องประชาชน

เนื่องในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๔๘ นี้ ผมขอเชิญชวนให้พี่น้องประชาชนที่รักทั้งหลาย จงรับเอากระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานในทุกโอกาส ได้นำไปประพฤติปฏิบัติเพื่อสนองพระมหากรุณาธิคุณ อันเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีในพระองค์ท่าน และเป็นมงคลแก่ชีวิต และในโอกาสนี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากล อีกทั้งพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โปรดอภิบาลและประทานพรให้ทุกท่าน จงประสบแต่ความสุข มีสุขภาพดี และมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต

สวัสดิ์ครับ

คำอวยพร

ของ

นายโกศล พลกุล

ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร
เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๔๕

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิตินบัญญัติโดยผ่านทางรัฐสภา อำนาจบริหารโดยผ่านทางคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการโดยผ่านทางศาล รัฐสภาซึ่งเป็นสถาบันทางนิตินบัญญัติประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวน ๕๐๐ คน และสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวน ๒๐๐ คน

รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการตราพระราชบัญญัติ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบในกิจการสำคัญของประเทศ และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เกิดความสุจริต โปร่งใสและยุติธรรม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกท่านได้ปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ และมุ่งมั่น เพื่อแก้ไขหรือร่วมแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของประเทศในกรอบอำนาจหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ ด้วยเหตุด้วยผล และด้วยเจตนารมณ์ที่ยึดมั่นในผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก ถือว่าเป็นการสนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน อีกทั้งเป็นการแสดงออกถึงความรักชาติและตอบแทนบุญคุณของแผ่นดิน ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างและสนับสนุนให้กระบวนการนิตินบัญญัติได้อำนวยประโยชน์สูงสุดให้กับประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง

เนื่องในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๔๕ นี้ ผมขอให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกท่านจงรับเอากระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงพระราชทานในทุกโอกาส แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติเพื่อสนองพระมหากรุณาธิคุณ เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีในพระองค์ท่าน เพื่อเป็นมงคลแก่ชีวิต เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และขอให้ทุกท่านร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสมัครสมานสามัคคีต่อไป

ในโอกาสนี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย สี่ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากล อีกทั้งพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โปรดอภิบาลและประทานพรให้ทุกท่านจงประสบแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒนามงคลสมบูรณ์

พูนผลด้วยจตุรพิธพรชัย มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต คิดประสงฆ์สิ่งใด ขอให้สัมฤทธิ์ผลสมดัง
ตั้งใจทุกประการ

(นายโกศล พลกุล)
ประธานรัฐสภา

คำอวยพร

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๘

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

เนื่องในศุภฤกษ์เบิกดิถีขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๘ ผมขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนชาวไทยทุกท่าน โปรดร่วมใจน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงมีต่อประเทศชาติและพสกนิกร ซึ่งในปีนี้เป็นปีมหามงคลยิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี เราประชาชนคนไทยจักได้แสดงออกถึงความจงรักภักดีและร่วมเฉลิมฉลองในปีมงคลนี้

ในรอบปี พ.ศ.๒๕๕๘ ประเทศไทยเราประสบกับปัญหาหลาย ๆ ด้าน แต่เราทุกคนก็ได้ ร่วมใจกันฝ่าฟันและช่วยเหลือกันในการแก้ไขปัญหาจนประสบความสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดีในระดับหนึ่งซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นหากเราจะได้นำมาพิจารณาใช้ในการเตือนสติให้เราได้รู้จักตัวเอง รู้รักสามัคคี และให้รู้ถึงความพอเหมาะพอเพียง ก็จะเป็นการป้องกันมิให้ปัญหาดังกล่าวเกิดซ้ำซ้อนขึ้นมาอีกและปัญหาที่ยากจะแก้ไขก็จะบรรเทาเบาบางลงจนหมดสิ้นไปในที่สุด

ผมจึงขอให้พี่น้องได้ตระหนักถึงความร่วมมือร่วมใจ ประองคอง สมัคสมาน สามัคคี ขยัน อดทน และเสียสละให้แก่ส่วนรวมให้มากขึ้น เพื่อจะได้นำพาประเทศชาติ ให้วัฒนา รุ่งเรืองสืบไป

ใน โอกาสนี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากล อีกรทั้งพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โปรดอภิบาลและประทานพรให้พี่น้องประชาชนชาวไทยทุกคนจงประสบแต่ความสุข สวัสดิ์พิพัฒนามงคล สมบูรณ์พูนผลด้วยจตุรพิพรชัย คิดประสงค์งานหมายสิ่งใดอันเป็นไปในทางที่ ชอบธรรม ขอให้สัมฤทธิ์ผลสมดังปรารถนาทุกประการ

(นายสุชาติ ตันเจริญ)

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

บทที่ ๕

คำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ

๑. ความหมายของคำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ

คำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ หมายถึง คำกล่าวต่อคณะบุคคลที่มา ร่วมชุมนุมกัน โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อการสัมมนา หรือกล่าวเปิดงานต่าง ๆ

การเขียนคำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ เป็นการเขียนความเรียงอย่างหนึ่ง ที่มีรูปแบบและผู้เขียนจะต้องมีความสามารถในการเขียนเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังสนใจและติดตาม เรื่องจนจบ

องค์ประกอบที่สำคัญของการเขียนคำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ มีส่วนที่สำคัญ ๓ ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ถ้าขาดส่วนใดส่วนหนึ่งแล้วก็จะไม่เรียกว่า เป็นการเรียงความ

(๑) คำนำ (Title) เป็นตอนเปิดเรื่อง กล่าวกันว่าเป็นตอนที่เขียนยากที่สุด เพราะคำนำมีส่วน สำคัญที่จะชักจูงผู้ฟังให้ติดตาม หรือทำให้ผู้ฟังเลิกสนใจที่จะติดตามอ่านต่อไปก็ได้ เพราะฉะนั้นจึง ต้องเขียนคำนำให้น่าสนใจ

(๒) เนื้อเรื่อง (Body) เป็นใจความส่วนใหญ่ของเรื่อง ก่อนที่จะเขียน ผู้เขียนจะต้องวาง โครงเรื่องเอาไว้ก่อน โดยเรียงลำดับความคิดให้เป็นไปตามขั้นตอน แล้วเขียนขยายความออกไปที ละตอน เมื่อจบตอนหนึ่ง ๆ ก็ขึ้นย่อหน้าใหม่ โดยยึดหลักดังนี้

(๒.๑) แต่ละย่อหน้าต้องมีใจความสำคัญเพียงอย่างเดียว

(๒.๒) ต้องมีความสัมพันธ์ภายในย่อหน้า

(๒.๓) ทุก ๆ ย่อหน้าต้องมีการส่งทอดเนื้อความกันเป็นอย่างดี

(๒.๔) รู้จักเน้นในส่วนที่สำคัญ ให้รายละเอียดด้วยประโยคขยาย

(๒.๕) มีเนื้อความเข้มข้นเต็มไปด้วยสาระ และมีหลักฐานน่าเชื่อถือ

(๒.๖) มีความชัดเจน ถูกต้อง มีเหตุผล และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

(๓) สรุป (Conclusion) เป็นการปิดเรื่อง การเขียนสรุปต้องฝากความประทับใจ หรือ ให้ข้อคิดแก่ผู้ฟัง ซึ่งอาจทำได้โดยการยกสุภาษิต คำพังเพย คำคม หรือบทกวีต่าง ๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง และต้องใช้ภาษาให้กะทัดรัด ชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังจับประเด็นความคิดสำคัญได้ถูกต้อง

๒. การเขียนเค้าโครงคำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ

การเขียนคำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

- (๑) ส่วนแรก
 - คำทักทาย
 - บทเกริ่นนำ
- (๒) ส่วนกลาง
 - เนื้อหาสาระ หรือ
 - เนื้อความ
- (๓) ส่วนท้าย
 - บทสรุป
 - กล่าวคำอวยพร
 - กล่าวคำเปิดงาน
 - คำลงท้าย (มีหรือไม่มีก็ได้)

๓. ผลงานคำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ ในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานคำกล่าวเปิดการสัมมนาและคำกล่าวเปิดงานต่าง ๆ ของนายโกศล พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

คำกล่าว
ของ
นายโภคิน พลกุล
ประธานรัฐสภา
ในพิธีเปิดการสัมมนาเรื่อง “การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
(e-Auction) กับการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน”
วันอังคารที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องจูปีเตอร์ ชั้น ๓ โรงแรมมิลาเคิล แกรนด์
ถนนวิภาวดีรังสิต เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐

ท่านประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ
ท่านกรรมการ ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านสมาชิกวุฒิสภา และท่านผู้มีเกียรติ
ผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่าน

ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาร่วมกิจกรรมและได้รับเกียรติให้เป็นประธาน
เปิดการสัมมนา เรื่อง “การจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) กับการ
ป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน” ในครั้งนี้

ตลอดเวลาที่ผ่านมา ผมได้ติดตามการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
มาโดยตลอด ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ทำหน้าที่ในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ ที่ตรวจสอบการ
กระทำทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีต่าง ๆ จำนวนมาก ได้ปฏิบัติภารกิจ
ในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้เป็นที่ประจักษ์
และเป็นที่ยอมรับของสังคม จึงขอแสดงความชื่นชมในการทำงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ และ
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเป็นองค์กรหนึ่งในฝ่ายนิติบัญญัติที่มีความเข้มแข็ง
และพัฒนาบทบาทขององค์กรให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อเป็นที่พึ่งของประชาชนต่อไป

ผมขอให้กำลังใจและสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชูคดี
ต่อไป และขอถือโอกาสฝากข้อคิดเพิ่มเติมบางประการให้คณะกรรมการ และที่ประชุมสัมมนา
ในวันนี้ โดยขอให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประการสำคัญว่าจะทำอย่างไรให้การจัดซื้อจัดจ้าง
โดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) เป็นไปด้วยความโปร่งใสและประหยัด
งบประมาณตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรก ขอให้ทุกส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมทำงานกับกลไกของฝ่ายนิติบัญญัติให้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม เพราะถือว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในสภาวะการณ์ปัจจุบัน

ณ โอกาสนี้ ผมขอขอบคุณคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้เข้าร่วมสัมมนา วิทยากร และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่เข้าร่วมสัมมนาในวันนี้ และหวังว่าสิ่งที่ผมได้กล่าวกับท่านทั้งหลายจะเป็นส่วนหนึ่งของการสัมมนา และเมื่อการสัมมนาสิ้นสุดลง ข้อยุติเหล่านั้นจะอำนวยประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนสืบไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดการสัมมนา เรื่อง “การจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) กับการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน” ขอให้การสัมมนาดำเนินลุล่วงไปด้วยดีและบรรลุผลสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ทุกประการ ขออวยพรให้ทุกท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ ประสบแต่ความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน

ขอบคุณครับ

คำกล่าว
ของ
นายโกทิน พลกุล
ประธานรัฐสภา
ในพิธีเปิดการสัมมนา เรื่อง “มาตรฐานแรงงานสากลและวาระแห่งชาติของประเทศไทย”
วันศุกร์ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๘
ณ ห้องสภานิติเทศ อาคารรัฐสภา ๑

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

ท่านวิทยากร ท่านประธานคณะกรรมการร่างประมวลกฎหมายแรงงานของรัฐสภา
สมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ผู้บริหารทั้งสองสำนักงานและผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดสัมมนา เรื่อง
“มาตรฐานแรงงานสากลและวาระแห่งชาติของประเทศไทย” ในวันนี้

ในโอกาสครบรอบ ๒๐๐ ปี ที่ประเทศไทยได้มีการจัดทำกฎหมายตราสามดวง
ซึ่งเป็นการสังคายนากฎหมายไทยเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ รัฐบาลชุดปัจจุบันจึงมีเจตนารมณ์
ที่จะดำเนินการพัฒนานากฎหมายอย่างจริงจังและสังคายนากฎหมายไทยทั้งระบบ เพื่อให้สอดคล้อง
กับการปรับปรุงกฎหมายตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๕๔๘ - ๒๕๕๑
ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ คือ การพัฒนานากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
เพื่ออำนวยความสะดวกการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ นับเป็นสิ่งที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่งที่
ประชาชนชาวไทยจะได้รับการปกป้องสิทธิเสรีภาพ รวมทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพของหน่วยงาน
ภาครัฐและเอกชนในการแข่งขันกับต่างประเทศ

การพัฒนานากฎหมายนั้นต้องมองภาพรวมอย่างเป็นระบบ แต่ที่ผ่านมาส่วนมากจะ
เป็นลักษณะที่ต่างคนต่างทำ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งเป็นกฎหมายเรื่องเดียวกัน
แต่เสนอมาคนละครั้ง โครงสร้างคนละอย่าง ขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบ ทำให้ขาดความ
ต่อเนื่องและส่งผลให้กระบวนการตามกฎหมายแต่ละฉบับต้องใช้เวลายาวนาน ด้วยเหตุนี้ ทาง
รัฐบาลจึงได้ มีการริเริ่มพัฒนานากฎหมายโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการ
พัฒนานากฎหมาย พร้อมทั้งมีแนวคิดในการจัดทำประมวลกฎหมาย เพราะในประมวลกฎหมาย
แบบเดิม ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญานั้น เป็นการนำเอาเรื่อง

เดียวกันมาไว้ด้วยกันและทำความถึงกัน แต่ประมวลกฎหมายสมัยใหม่จะมีหลักการอีกแบบหนึ่งที่เป็นกรรวบรวมเรื่องเดียวกันมาไว้ด้วยกัน โดยรวบรวมตั้งแต่กฎหมายระดับพระราชบัญญัติไปจนถึงกฎหมายระดับรองให้มาอยู่ที่เดียวกันจะได้ดูที่เดียวและใช้ที่เดียวกันและทำให้ทราบว่าในเรื่องนี้มีกฎหมายอะไรที่เกี่ยวข้องบ้าง ซึ่งรัฐสภาในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติก็ได้มีนโยบายสนับสนุนการจัดทำประมวลกฎหมายของรัฐสภาขึ้น เพื่อเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ กระผมในฐานะประธานรัฐสภาจึงได้ตั้งคณะกรรมการยกร่างประมวลกฎหมายแรงงานของรัฐสภาขึ้น เพื่อจัดทำและยกร่างประมวลกฎหมายแรงงานอื่นเป็นการนำร่อง สำหรับการจัดทำประมวลกฎหมายอื่นต่อไป

สำหรับการสัมมนาในครั้งนี้ มีเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรฐานแรงงานสากลและวาระแห่งชาติของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านมาตรฐานแรงงานสากล การแนะนำองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ประเด็นที่นานาชาติให้ความสนใจและแผนปฏิบัติการด้านมาตรฐานแรงงานสากลในประเทศไทย โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากองค์การแรงงานระหว่างประเทศประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เกียรติในการบรรยายทั้ง ๓ ครั้ง ดังที่ประธานคณะกรรมการยกร่างประมวลกฎหมายแรงงานของรัฐสภาได้กล่าวรายงานแล้ว

กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการสัมมนาในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการปูพื้นฐานและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายแรงงานระหว่างประเทศแก่สมาชิกรัฐสภาและผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่านแล้ว ยังจะเป็นสะพานทอดไปสู่ความสำเร็จในการจัดทำประมวลกฎหมายแรงงานของรัฐสภาขึ้นเป็นฉบับแรกในประวัติศาสตร์ของรัฐสภาไทยด้วย

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดการสัมมนา และขออำนวยการให้การสัมมนาในครั้งนี้สำเร็จตามเป้าประสงค์ทุกประการ

ขอบคุณครับ

คำกล่าว

ของ

นายโกทิน พลกุล

ประธานรัฐสภา

ในพิธีเปิดการสัมมนาเชิงวิชาการ/เวทีสภาประชาชนเรื่อง “เสรีภาพและสันติสุข”

วันศุกร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๓.๓๐ นาฬิกา

ณ หอประชุมศรีบูรพา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่านประธานวุฒิสภา ท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พี่น้องประชาชนจากทุกภูมิภาค และ
แขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการสัมมนาทาง
วิชาการ และเวทีสภาประชาชนซึ่งได้จัดขึ้นในวันรำลึกถึงวีรชนประชาธิปไตย ซึ่งนับเป็นโอกาส
พิเศษในวันนี้

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่าระบอบประชาธิปไตยแม้จะมีการพัฒนามานาน
นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ แต่สิทธิเสรีภาพอันเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยที่แท้จริงนั้นสามารถ
สรุปได้เลยว่าได้มาจากการต่อสู้ของวีรชน นิสิตนักศึกษา และประชาชน ในเหตุการณ์เดือนตุลา
ปี ๒๕๑๖ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองในทิศทางของประชาธิปไตย
อย่างต่อเนื่องสืบมาจนมีรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ในปี ๒๕๔๐ ที่มีสาระสำคัญในการส่งเสริม
คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศ แต่การ
ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันเพื่อให้
ประชาชนชาวไทยได้มีความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติและมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมและ
สร้างสรรค์ประชาธิปไตยให้เข้มแข็งและเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง โปร่งใส และยั่งยืน

ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อสรุปจากพี่น้องประชาชนจากทุกภูมิภาค ซึ่งได้ร่วมคิด
ร่วมมือร่วมใจเพื่อหาแนวทางสร้างความมั่นคงให้แก่ประชาธิปไตยโดยรวม เกิดความเจริญก้าวหน้า
อย่างไรก็ตาม เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยจากอุดมการณ์ จากระบอบการปกครองไปสู่วิถีชีวิตที่เป็น
ประชาธิปไตยจำเป็นต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการเมืองให้มี
ประสิทธิภาพ มีทิศทางที่ชัดเจนและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริง การที่ทุกท่านได้มาร่วมในการสัมมนา
ได้มาร่วมในเวทีสภาประชาชนนั้น จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่มีความหมายยิ่งและมีนัยสำคัญต่อการพัฒนา

และขยายผลอุดมการณ์ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง สมตามเจตนารมณ์และพระราชประสงค์ของ
พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระผู้พระราชทานประชาธิปไตยให้แก่ปวงชนชาวไทย

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดการสัมมนาเชิงวิชาการและเวทีสภา
ประชาชน ณ บัดนี้

ขอบคุณครับ

คำกล่าว
ของ
นายโกสิน พลกุล
ประธานรัฐสภา
ในพิธีเปิด “การแข่งขันฟุตบอลสถานสัมพันธ์ระหว่าง
รัฐสภาไทยกับทูตานุทูตประจำประเทศไทย”
วันศุกร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา
ณ สนามสุภชลาศัย

๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐

ท่านเอกอัครราชทูตประจำประเทศไทย ท่านรัฐมนตรี ท่านสมาชิกรัฐสภา สื่อมวลชน
ท่านผู้มีเกียรติ และพี่น้องประชาชนทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่มาเป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขันฟุตบอล
สถานสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยกับทูตานุทูตประจำประเทศไทย ในวันที่

การแข่งขันฟุตบอลที่จัดขึ้นในวันนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจะเป็นการกระชับ
ความสัมพันธ์อันดีระหว่างตัวแทนของมิตรประเทศต่าง ๆ ที่พำนักอยู่ในประเทศไทยกับฝ่าย
นิติบัญญัติ คือ รัฐสภาไทยให้มีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น โดยใช้ฟุตบอลเป็นสื่อกลาง ผมถือว่าการ
เล่นกีฬาโดยเฉพาะกีฬาฟุตบอลเป็นที่นิยมกันอย่างมากและแพร่หลาย และกีฬาฟุตบอลยังส่งเสริม
ความรักและความสามัคคีอย่างไม่มีข้อจำกัดในด้านเชื้อชาติ ศาสนา ซึ่งทุก ๆ คนสามารถเล่นได้
อย่างที่ใจชอบภายใต้กฎกติกาเดียวกัน ดังนั้นกีฬาฟุตบอลนอกจากจะช่วยให้เกิดความตื่นตัวในด้าน
กีฬาแล้ว ยังเป็นการช่วยเสริมสร้างมิตรภาพระหว่างกันให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

ในโอกาสนี้ ผมขอขอบคุณทุก ๆ ฝ่ายที่ได้ให้การสนับสนุนการจัดการแข่งขัน
ในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการนี้จะดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์
ที่วางไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมการกีฬาของชาติ อีกทั้งเป็นการสร้างความสามัคคีและ
ความสัมพันธ์อันดีระหว่างมิตรประเทศในทุก ๆ ด้าน ดังคำกล่าวที่ว่า “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ”

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดการแข่งขันฟุตบอลสถานสัมพันธ์ระหว่าง
รัฐสภาไทยกับทูตานุทูตประจำประเทศไทย ณ บัดนี้

คำกล่าว
ของ
นายโกคิน พลกุล
ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภา
ในพิธีเปิดงาน “คอนเสิร์ต แสง สี เสียง เทิดไถ้มหाराชแห่งสยามฯ”
วันเสาร์ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา
ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการทหารบก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ประธานมูลนิธิ ๕ ธันวาคมหาราช คณะกรรมการจัดงานคอนเสิร์ต ส้อมวลชน
ประชาชน (ปชร.) ทุกเขต ตลอดจนนักเรียน นิสิต นักศึกษาทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ที่ได้มาเป็นประธานเปิดงานการแสดง
คอนเสิร์ต แสง สี เสียง จินตภาพเพลงแห่งความจงรักภักดี เพื่อสืบแผ่นดินไทย ในวโรกาสที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในวันนี้

การจัดงานในวันนี้ ถือเป็นการแสดงกิจกรรมอย่างหนึ่งที่แสดงออกถึงความ
จงรักภักดีที่คนไทยทุกหมู่เหล่าต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดชมหाराช และพระราชวงศ์ทุกพระองค์

ผมขอขอบคุณกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.)
กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิ ๕ ธันวาคมหาราช บริษัทฟ้าสยาม
เอ็นเตอร์เทนเมนท์ กรุ๊ป จำกัด ส้อมวลชน ประชาชน (ปชร.) ทุกเขต แยกผู้มีเกียรติ นักเรียน นิสิต
นักศึกษาทุกท่าน ที่ได้ร่วมกันจัดงานนี้ขึ้น รวมทั้งทำให้การจัดงานในวันนี้บรรลุตามเป้าหมายอย่าง
สมบูรณ์

บัดนี้ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดงานการแสดงคอนเสิร์ต แสง สี เสียง
เทิดไถ้มหाराชแห่งสยามฯ จินตภาพเพลงแห่งความจงรักภักดี เพื่อสืบแผ่นดินไทย ฉลองทรงครอง
สิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหाराช ณ บัดนี้

ขอบคุณครับ

คำกล่าวเปิดงาน
ของ
นายโภคิน พลกุล
ประธานรัฐสภา
ในพิธีเปิดงานประจำปีที่ ๓๑ ของสมาคมนักเรียนเก่าฝรั่งเศส

๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นประธานในงานประจำปีที่ ๓๑ ของสมาคมนักเรียนเก่าฝรั่งเศสที่จัดให้มีขึ้นในคำคืนนี้ ในปีที่ผ่านมาซึ่งสมาคมฯ ได้จัดงานเฉลิมฉลองครบรอบ ๓๐ ปีนั้น สมเด็จพระเทพฯ ท่านได้ทรงเสด็จมาเป็นองค์ประธานในงานในครั้งนั้น ข้าพเจ้าก็ได้ร่วมในงานเฉลิมฉลองด้วย มาในคำคืนนี้นับได้ว่าเป็นอีกวาระหนึ่งที่สมาคมฯ ได้จัดงานสร้างความต่อเนื่องของกิจกรรมสมาคมฯ เสมอมา ข้าพเจ้าจึงรู้สึกเป็นเกียรติมาเป็นประธานในงาน และยินดีในความสำเร็จของสมาคมฯ อีกวาระหนึ่ง

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้ทราบแล้วถึงวัตถุประสงค์และกิจกรรมของสมาคมฯ ดังที่ท่านนายกสมาคมฯ ได้แถลงไว้เมื่อสักครู่นี้ ข้าพเจ้าในฐานะนักเรียนเก่าฝรั่งเศสคนหนึ่งก็เล็งเห็นความสำคัญของบทบาทนักเรียนเก่าฝรั่งเศสในการพบปะสังสรรค์เพื่อกระชับสัมพันธ์ระหว่างกันและกันเพื่อนำประโยชน์ให้แก่สังคมของเรา และความสัมพันธ์ไทย-ฝรั่งเศสต่อไป สำหรับข้าพเจ้าซึ่งอดีตเคยเป็นนักเรียนเก่าฝรั่งเศสคนหนึ่ง จะไม่เคยลืมคุณค่าของการเรียนรู้วิชาการและชีวิตที่ได้จากฝรั่งเศส และคิดว่าน่าจะเป็นโอกาสของคนไทยรุ่นใหม่ ๆ ที่จะได้สืบสานคุณค่าดังกล่าวต่อไปด้วย ดังเช่นนโยบายของประเทศเราและประเทศฝรั่งเศสเน้นย้ำการสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางการพัฒนาและความก้าวหน้าที่ระหว่างกันและกัน และดังเช่นประธานาธิบดี ซาค ชีราค (Jacques Chirac) ซึ่งเพิ่งได้ประกาศเจตนารมณ์ เมื่อคราวเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา จึงคาดหวังว่าพวกเรานักเรียนเก่าฝรั่งเศสและเพื่อน ๆ ทั้งหลายที่เป็นทั้งชาวไทยและชาวฝรั่งเศสจะได้ช่วยกันจรรโลงคุณค่าดังกล่าวนี้ต่อไป

สำหรับการจัดงาน Sous le Ciel de Paris ของสมาคมฯ ในปีนี้ ข้าพเจ้าทราบมาว่า ได้มีการระดมกำลังทุกสรรพส่วน ในการจัดแสดงบนเวที Sous le Ciel de Paris ตั้งแต่นายกก่อตั้งสมาคมฯ มาจนสมาชิกรุ่นใหม่ ๆ อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากสถานทูตฝรั่งเศส บริษัท ห้างร้าน เพื่อน ๆ สมาชิก ซึ่งคงไม่สามารถกล่าวนามได้ในที่นี้ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกปลื้มปิติในกำลังและความสามัคคีของทุกคนและทุกฝ่าย จึงขอเป็นกำลังใจอีกส่วนหนึ่งในการที่พวกเราจะช่วยสร้างไว้

ซึ่งความสามัคคีระหว่างกันและกัน ในการทำคุณประโยชน์เพื่อสร้างความก้าวหน้าให้ประชาชาติ
และความสัมพันธ์ไทย-ฝรั่งเศสสืบยาวนาน

ขอบคุณครับ

คำกล่าว
ของ
นายสุชาติ ตันเจริญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
ในพิธีเปิดงาน “คอนเสิร์ตการกุศล ดาวรุ่งจรัสฟ้า สุนทรภรณ์”
วันอาทิตย์ที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๘ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา
ณ ศาลาเฉลิมกรุง กรุงเทพมหานคร

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

ท่านประธานกรรมการจัดงานคอนเสิร์ตการกุศล ดาวรุ่งจรัสฟ้า สุนทรภรณ์
คณะกรรมการจัดงาน สื่อมวลชน และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดี และเป็นเกียรติเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับเกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดงาน
คอนเสิร์ตการกุศล ดาวรุ่งจรัสฟ้า สุนทรภรณ์ ในวันนี้

คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่า บทเพลงสุนทรภรณ์เป็นบทเพลงที่มีคุณค่าเป็นอมตะ
มีเนื้อร้องที่สละสลวย มีท่วงทำนองอันไพเราะ ประทับตราตรึงอยู่ในใจของประชาชนคนไทยมาช้านาน
ตลอดระยะเวลากว่า ๖๐ ปี ที่ครูเอื้อ สุนทรสนาน ผู้ก่อตั้งวงดนตรีสุนทรภรณ์ได้รังสรรค์
ผลงานการประพันธ์เพลงไทยที่มีความโดดเด่นทั้งเนื้อร้องและทำนอง อันน่ายึดถือเป็นแบบอย่าง
บรรดานักร้องของวงดนตรี สุนทรภรณ์ทุกคน ล้วนได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี เป็นศิลปินที่มี
คุณภาพสามารถถ่ายทอดอารมณ์เพลงต่อเนื่องกันมาเป็นยุค ๆ สร้างความเพลิดเพลินให้เกิดแก่
บรรดานักฟังเพลงได้อย่างน่าประทับใจ

ณ วันนี้เป็นปีที่ ๖๖ ที่วงดนตรีสุนทรภรณ์ วงดนตรีไทยสากลที่มีอายุยาวนาน
ที่สุดของไทย ได้สร้างสรรค์ผลงานเพลงอมตะกว่า ๒,๐๐๐ เพลง และเป็นคุณูปการแก่วงการเพลง
ไทยสากลได้เดินทางผ่านกาลเวลาและความเปลี่ยนแปลงมาจนถึงปัจจุบันด้วยความมั่นคง และ
เชื่อมั่นว่าวงดนตรีสุนทรภรณ์จะยังคงก้าวต่อไปบนถนนดนตรีและประทับอยู่ในหัวใจของ
ประชาชนไว้สืบยาวนาน

ในโอกาสนี้ผมขอแสดงความยินดีกับการครบรอบ ๓๖ ปีการก่อตั้งโรงเรียน
สุนทรภรณ์ การดนตรีและเข้าร่วมรำลึกครบรอบ ๒๔ ปีการจากไปของครูเอื้อ สุนทรสนาน
ในคอนเสิร์ตการกุศล ดาวรุ่งจรัสฟ้า สุนทรภรณ์ ในวันนี้

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดงานคอนเสิร์ตการกุศล ดาวงศ์ฟ้า
สุนทรารมณ์ และขออวยพรให้การจัดงานคอนเสิร์ตการกุศลครั้งนี้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
ทุกประการ

คำกล่าว
 ของ
 นายสุชาติ ตันเจริญ
 รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
 ในพิธีเปิดการแข่งขันโบว์ลิ่งการกุศลชิงถ้วยพระราชทานเจซีไอเซนเตอร์
 พลเอก สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
 องค์นายกกิตติมศักดิ์ยุวสมาคมแห่งประเทศไทย
 วันเสาร์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๘ เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา
 ณ BSC ซีคอนสแควร์โบว์ ชั้น ๔ ศรีนครินทร์ กรุงเทพมหานคร

๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐

ท่านนายกยุวสมาคมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมเจซีไอเซนเตอร์ไทย
 คณะกรรมการจัดการแข่งขัน แขกผู้มีเกียรติ และท่านผู้เข้าร่วมการแข่งขันทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญเป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขัน
 โบว์ลิ่งการกุศลชิงถ้วยพระราชทานเจซีไอเซนเตอร์ พลเอก สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
 สยามมกุฎราชกุมาร องค์นายกกิตติมศักดิ์ยุวสมาคมแห่งประเทศไทย และชิงถ้วยรางวัลเกียรติยศ
 ๑พลฯ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในวันที่

ก่อนอื่นผมต้องขอชื่นชมคณะกรรมการจัดการแข่งขัน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
 ทุกท่านที่ได้ร่วมแรงร่วมใจกันจัดการแข่งขันโบว์ลิ่งการกุศลในครั้งนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
 ฝึกฝนการทำงานของสมาชิก ส่งเสริมกิจกรรมการกีฬาและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน แสพแพร่
 ชื่อเสียงและประชาสัมพันธ์ของสมาคมฯ และเพื่อหารายได้เข้ากองทุนเพื่อสาธารณประโยชน์
 สิ่งเหล่านี้ผมเห็นว่าเป็นเจตนารมณ์ที่ดี และยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอีกทางหนึ่งด้วย การที่
 ยุวสมาคมฯ ได้เล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญในการจัดการแข่งขันกีฬาให้เกิดในหมู่คณะ ถือได้
 ว่าเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับองค์กร สมาคม และโดยเฉพาะผู้ที่รักกีฬาโบว์ลิ่ง
 มากยิ่งขึ้น ในปัจจุบัน บุคคลทุกเพศ ทุกวัย ให้ความสำคัญกับการเล่นกีฬามากเป็นพิเศษเพราะ
 นอกจากจะเป็นผลดีต่อสุขภาพ พลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างให้สมาชิกที่
 รักการกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย ก่อให้เกิดทักษะ ไหวพริบ ปฏิภาณ และสมาธิแก่ผู้เล่นได้เป็นอย่างดี
 อีกทั้งยังเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดและเสริมสร้างความรัก ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจ

เดียวกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนโยบายพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพของรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

ผมขอขอบคุณคณะกรรมการจัดการแข่งขันและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้เล็งเห็นคุณค่าของการกีฬาและร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้กับสังคมไทย ขอให้การจัดการแข่งขันโบว์ลิ่งการกุศลในครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ทุกประการ และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะเห็นองค์กรนี้เป็นองค์กรตัวอย่างของการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในมวลหมู่สมาชิกให้กับองค์กรอื่นๆ ต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดการแข่งขันโบว์ลิ่งการกุศลชิงถ้วยพระราชทานเจซีไอเซนเตอร์ พลเอก สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และขออวยพรให้ทุกท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ ประสบผลสำเร็จในชีวิตและสมปรารถนาทุกประการ

คำกล่าว
ของ
นายสุชาติ ตันเจริญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
ในพิธีเปิดงาน “สตรีศรีสนามชัย” ประจำปี ๒๕๔๘
วันจันทร์ที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘ เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา
ณ สนามกีฬาที่ว่าการอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา นายอำเภอสนามชัยเขต
ประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอสนามชัยเขต หัวหน้าส่วนราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา
หัวหน้าส่วนราชการอำเภอสนามชัยเขต สื่อมวลชน และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดงาน “สตรีศรีสนามชัย” ประจำปี ๒๕๔๘ ในวันนี้ และผมต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ได้มาร่วมนำอำนวยความสะดวกในโอกาสเทศกาลสงกรานต์นี้ ซึ่งเป็นการสืบสานวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของเราให้ดำรงอยู่ตลอดไป

จากคำกล่าวรายงาน ทำให้ผมทราบว่ากลุ่มสตรีของอำเภอสนามชัยเขต เป็นองค์กรสตรีที่มีความเข้มแข็ง และดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อันแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือและความสมัครสมานสามัคคีของสมาชิกสตรีอำเภอสนามชัยเขต ที่ปฏิบัติหน้าที่ตลอดจนดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสตรีให้เจริญรุ่งเรือง จนเป็นแบบอย่างแก่อำเภออื่น

ในประวัติศาสตร์ไทยที่ผ่านมา สตรีทั้งหลายล้วนมีบทบาทและเป็นกำลังสำคัญของประเทศในการแก้ไขปัญหาด้านสังคม และเศรษฐกิจมาโดยตลอด ดังคำกล่าวที่คุ้นหูพวกเราว่า “ดาบก็กว้าง เป่ลก็ไกว” และเป็นที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่งที่รัฐได้มองเห็นถึงบทบาทหน้าที่อันสำคัญของสตรีและได้รับรองฐานะความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๓๐ ไว้ว่า “ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ จะกระทำมิได้” เป็นการแสดงเจตนารมณ์มุ่งหมายให้หญิงและชายมีความเท่าเทียมกันในทุกด้าน

ซึ่งความขื่อนี้ทุกท่านคงเห็นประจักษ์แก่สายตาแล้ว ในชีวิตประจำวันที่ไม่ว่าจะเหลียวมองไปทางไหนท่านก็จะเห็นว่าผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในสังคมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะ เป็นแอดวานซ์เมือง ธุรกิจ และการศึกษา นอกจากนั้นวันที่ ๘ มีนาคมของทุกปีก็ได้ถูกกำหนดให้

เป็นวันสตรีสากล และวันที่ ๑ สิงหาคมของทุกปี สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ยังได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เป็นวันสตรีไทย ซึ่งนับวันองค์กรสตรีทั้งหลายก็จะมีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น

ในปัจจุบันได้มีการส่งเสริมบทบาทหน้าที่ และให้ความคุ้มครองแก่สตรี ในหลายประการ เช่น ในแต่ละกระทรวงได้มีการส่งเสริมให้หญิงชายมีบทบาทเท่าเทียมกัน โดยสร้างวัฒนธรรมการยอมรับสตรีในองค์กรเพิ่มขึ้น ดังเห็นว่ามีข้าราชการระดับสูงหรือผู้บริหารองค์กรธุรกิจที่เป็นสตรีเพิ่มมากขึ้น มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติขจัดความรุนแรงในครอบครัวเพื่อคุ้มครองป้องกันมิให้มีการใช้กำลัง ใช้ความรุนแรงแก่บุคคลในครอบครัวโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การจัดกิจกรรมรณรงค์ขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรีโดยเชิญชวนคิดริบบิ้นสีขาวล้วนเป็นการส่งเสริมบทบาทและสิทธิสตรีทั้งสิ้น ซึ่งการจะบรรลุเป้าประสงค์ในเรื่องเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ จากท่านทั้งหลายที่อยู่ ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ ผมขอขอบคุณองค์กรสตรี หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งพี่น้องชาวอำเภอสนามชัยเขต ที่ได้ร่วมกันจัดงานสตรีศรีสนามชัย ประจำปี ๒๕๔๘ ในวันที่

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดงาน “สตรีศรีสนามชัย” ประจำปี ๒๕๔๘ และขออวยพรให้การจัดงานบรรลุผลสำเร็จตามเจตจำนงทุกประการ ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย อีกทั้งบารมีอันศักดิ์สิทธิ์ขององค์หลวงพ่อกุศลโสธร ได้โปรดคลงบันดาลประทานพรให้ทุกท่านจงประสบแต่ความสุขความเจริญตลอดไป

คำกล่าว

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในพิธีเปิดงานงานมหกรรม สืบสาน ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

วันอังคารที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๘.๒๕ นาฬิกา

ณ วัดหัวกระสังข์ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา นายอำเภอพนมสารคาม

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง หัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำชุมชน และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีอย่างยิ่ง ที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดงานมหกรรมสืบสาน ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นในวันนี้

ก่อนอื่นผมต้องขอชื่นชมในความร่วมมือของทุกภาคส่วนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ร่วมแรงร่วมใจกันจัดงานนี้ ซึ่งเป็นการสืบสานวัฒนธรรมอันเก่าแก่ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ และขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างของเราให้ดำรงอยู่ตลอดไป ประกอบกับรัฐบาลได้มีนโยบายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ (CEO) เป็นผู้นำนโยบายการกระจายอำนาจลงไปสู่ท้องถิ่น ซึ่งพวกเราทุกคนที่มาร่วมงานนี้ซึ่งเปรียบเสมือนขุนพลสำคัญของท้องถิ่นที่จะขับเคลื่อนในการกำหนดอนาคตให้ท้องถิ่นก้าวสู่กระบวนการที่จะชี้นำความเจริญและพัฒนาท้องถิ่นไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้มีบทบัญญัติที่ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองในทุกระดับ ซึ่งก็มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานที่เราได้จัดขึ้นในวันนี้ โดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ ว่า “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษหรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลป หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และมาตรา ๖๘ ว่า “บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พิทักษ์ ปกป้อง และสืบสาน ศิลปะวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้

ตามที่กฎหมายบัญญัติ” โดยบทบัญญัติดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในประเทศไทยได้อีกทางหนึ่ง

ถึงแม้ในปัจจุบันรัฐธรรมนูญได้ให้แนวทางหลักในการปกครองประเทศก็ตาม แต่การที่จะทำให้บ้านเมืองเรานั้นคง ก้าวหน้า ประชาชนอยู่ดีกินดีนั้น ยังเป็นเรื่องที่ยังอยู่ห่างไกลจากอุดมคติมาก ซึ่งพวกเราต้องทุ่มเทร่วมแรง ร่วมใจกันทำงานอีกยาวนาน ที่ผ่านมารัฐบาลมุ่งแต่จะพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยของเราเป็นประเทศเกษตรกรรม ความเป็นอยู่ของประชาชนยังตั้งอยู่บนรากฐานของภาคเกษตรกรรม วิถีชีวิตดั้งเดิมของไทยที่เคยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มชุมชน และอยู่ร่วมกันมาอย่างยาวนาน หากย้อนไปในอดีตหลายร้อยปี เราเกิดและอยู่รอดได้จนทุกวันนี้ สังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้เองเป็นจุดแข็งของพวกเราทุกคนที่มีอยู่ในสายเลือดที่จะเป็นค้ำนำพาให้เราได้อย่างก้าวและดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังเช่น ผลิตภัณฑ์ OTOP ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งซึ่งเกิดจากภูมิปัญญาไทย ที่รัฐบาลพยายามส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีรายได้เลี้ยงตัวเองเป็นหลัก โดยพยายามผลักดันให้ผลิตภัณฑ์เหล่านั้นก้าวไปสู่ตลาดในประเทศและตลาดโลก ซึ่งโดยส่วนตัวผมอยากเห็นเหลือเกินว่า ทำอย่างไรท้องถิ่นจะมีโอกาสบริหารจัดการด้วยตนเองได้เต็มที่และร่วมมือร่วมใจและสามัคคีกันเพื่อเอาชนะปัญหาและอุปสรรค พร้อมไปกับการสืบสาน ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เจริญรุ่งเรือง มั่นคง และยั่งยืนสืบไป

ในโอกาสนี้ ผมขออวยพรให้การจัดงานในครั้งนี้ เป็นตัวอย่างให้กับชุมชนอื่น ๆ ในการนำเอาประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเผยแพร่ในกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาให้กับอนุชนรุ่นต่อ ๆ ไป และขอให้ทุกท่านจงประสบแต่ความสุข ความเจริญ สมหวังในสิ่งอันพึงปรารถนาและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง มั่นคง ยั่งยืนสืบไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้วผมขอเปิดงานมหกรรมสืบสานประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง ณ บัดนี้

คำกล่าว
ของ
นายสุชาติ ตันเจริญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
ในพิธีเปิดการแข่งขันเรือยาวประเพณี ตำบลเหล่าปอแดง ประจำปี ๒๕๔๘
วันเสาร์ ที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๘ เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา
ณ สนามแข่งขันเรือยาวหนองสระ บ้านหนองแคน ตำบลเหล่าปอแดง
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร
ประธานจัดการแข่งขัน คณะกรรมการจัดการแข่งขัน นักกีฬา พี่น้องประชาชนชาวสกลนคร
และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขันเรือยาวประเพณี
ตำบลเหล่าปอแดง ประจำปี ๒๕๔๘ ในวันนี้

การที่ผมได้รับเกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดคราวนี้นับเป็นครั้งที่ ๓ ผมถือว่า
ได้มาเป็นส่วนหนึ่งของชาวตำบลเหล่าปอแดงและชาวจังหวัดสกลนครไปแล้ว ซึ่งในอนาคตหากมี
โอกาส ผมก็พร้อมที่จะมาร่วมในการแข่งขันเรือยาวประเพณีของชาวตำบลเหล่าปอแดงในทุก ๆ ปี
และในกิจกรรมต่าง ๆ ของชาวจังหวัดสกลนคร

จากการกล่าวรายงานของท่านอนุพงศ์ หอมจันทร์ นายกองจัดการบริหารส่วน
ตำบลเหล่าปอแดง ทำให้ทราบความเป็นมาว่าการแข่งขันเรือยาวประเพณีของพี่น้องชาวตำบลเหล่า
ปอแดงเป็นประเพณีอย่างหนึ่งที่บรรพบุรุษได้ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมายาวนาน จึงสะท้อนให้เห็น
ถึงความรักความสามัคคีของพี่น้องชาวตำบลเหล่าปอแดงอันก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
ในชุมชน ซึ่งผมมีความภาคภูมิใจแทนพี่น้องชาวตำบลเหล่าปอแดงทุกท่าน จึงควรที่พี่น้อง
ประชาชนทุกคนจะต้องอนุรักษ์และสืบสานไว้ซึ่งประเพณีอันดีงามนี้ไว้ตลอดไป และผมขอชื่นชม
องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าปอแดง ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘๕ เรื่องการอนุรักษ์ สืบสาน บำรุงรักษาศิลปะ จารีต
ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งซึ่งเป็น

หน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดควรเอาเป็นแบบอย่างเพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ปฏิบัติ สืบทอดต่อกันไป

ในการแข่งขันเรือยาวประเพณีของชาวตำบลเหล่าปอแดง ในวันนี้ยังจะเป็นการ ส่งเสริมให้พี่น้องประชาชนในท้องถิ่นเกิดความสามัคคีปรองมตร มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีพละกำลังที่ สมบูรณ์ แข็งแรง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และห่างไกลจากยาเสพติดด้วย ทั้งยังเป็นการสนอง นโยบายของรัฐบาล ในการที่จะช่วยกันป้องกันและปราบปรามเพื่อเอาชนะการระบาดของ ยาเสพติดและนำไปสู่สังคมไทยปลอดยาเสพติด

ในโอกาสนี้ ผมขอขอบคุณคณะกรรมการจัดการแข่งขันและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและบุคคลสำคัญที่จะกล่าวถึงไม่ได้คือท่านเฉลิมชัย อุฬารกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร ผู้ทุ่มเทและสนับสนุนกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ให้กับ ชาวสกลนครตลอดมา ที่ได้ร่วมมือร่วมใจกันจัดการแข่งขันเรือยาวประเพณี ตำบลเหล่าปอแดง และขอให้ร่วมกันสร้างสรรค์กิจกรรมดี ๆ เช่นนี้ให้กับจังหวัดสกลนครต่อไป

สุดท้ายนี้ ผมขอให้การแข่งขันเรือยาวประเพณี ตำบลเหล่าปอแดง ประจำปี ๒๕๔๘ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ และขออวยพรให้ ผู้เข้าร่วมการแข่งขันทุกท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีสุขภาพพละกำลังที่สมบูรณ์แข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้วผมขอเปิดการแข่งขันเรือยาวประเพณีตำบล เหล่าปอแดง ประจำปี ๒๕๔๘ ณ บัดนี้

คำกล่าว

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในพิธีเปิดงานลอยกระทงเทศบาลตำบลบางน้ำเปรี้ยว ประจำปี ๒๕๕๘

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา

ณ บริเวณลานตลาดนัดบางน้ำเปรี้ยว (ข้างธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาบางน้ำเปรี้ยว)

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

ท่านนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบางน้ำเปรี้ยว ท่านคณะกรรมการจัดงาน

ท่านผู้มีเกียรติ และพี่น้องชาวอำเภอบางน้ำเปรี้ยวทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดงานประเพณีลอยกระทงของเทศบาลตำบลบางน้ำเปรี้ยว ประจำปี ๒๕๕๘ ในวันนี้

จากคำกล่าวรายงานของท่านนายกเทศมนตรีทำให้เราได้ทราบถึงความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการจัดงานประเพณีลอยกระทง ประจำปี ๒๕๕๘ ในครั้งนี้ ประเพณีลอยกระทงเป็นประเพณีที่ได้ปฏิบัติสืบสานกันมา ตั้งแต่สมัยโบราณกาล ซึ่งเราเชื่อว่าเป็นการสักการะสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวิธีหนึ่ง โดยใช้น้ำที่ไหลเป็นพาหนะนำกระทงดอกไม้รูปเทียนไปบูชา และเชื่อว่าเป็นการลอยความทุกข์โศกให้กับสายน้ำที่ไหลไปนั้น พร้อมกับตั้งจิตอธิษฐาน ขอพรกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ตนและครอบครัวได้รับแต่สิ่งที่ดีและเป็นการขอขมาต่อพระแม่คงคาที่เราทิ้งสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ลงแม่น้ำ จึงเป็นประเพณีดีงามที่เราต้องร่วมกันอนุรักษ์สืบสานให้คงอยู่สืบไป

ที่ผ่านมาผมก็ได้เดินทางมาร่วมงานของเทศบาลตำบลบางน้ำเปรี้ยว อยู่เป็นประจำ เพราะผมเห็นว่าหน้าที่พี่น้องชาวบางน้ำเปรี้ยวได้ร่วมกันจัดงานประเพณีลอยกระทงนั้นเป็นการที่พวกเราได้มีสิทธิมีส่วนร่วมในการร่วมกันอนุรักษ์จารีตประเพณี อันเป็นการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๖ ซึ่งให้ชุมชนดั้งเดิมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูจารีตประเพณีวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

ทั้งในวันนี้พวกเรายังได้เห็นถึงความสามารถของเยาวชนชาวบางน้ำเปรี้ยว ในการแสดงดนตรี การประกวดหนูน้อยนพมาศ และการแสดงต่าง ๆ ที่เราจะได้ชมกันในคำคืนนี้ ซึ่งพวกเราจะต้องช่วยกันสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนเหล่านี้ได้แสดงออก

ซึ่งความสามารถอันมีอยู่ในตัวของพวกเขา ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจและจะเป็นอนาคตของชาว
บางน้ำเปรี้ยวต่อไป

ผมขอแสดงความชื่นชมและขอบคุณเทศบาลตำบลบางน้ำเปรี้ยวและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ทุกท่านที่ได้ร่วมกันจัดงานสืบสานประเพณีลอยกระทง ด้วยความรัก ความสามัคคี เสียสละทั้ง
ร่างกายและแรงใจ จนทำให้เกิดงานในวันนี้ขึ้น

ในโอกาสอันดีนี้ผมขออาราธนาองค์หลวงพ่อบุทธโสธรอันเป็นที่เคารพยิ่งและ
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ทุกท่านนับถือ ได้โปรดคลงบันดาลประทานพรให้ทุกท่านประสบความสำเร็จ
ความเจริญ โดยทั่วกัน

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดงานประเพณีลอยกระทงของเทศบาลตำบล
บางน้ำเปรี้ยว ประจำปี ๒๕๕๘ ณ บัดนี้

คำกล่าว
ของ
นายสุชาติ ตันเจริญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
ในพิธีเปิดงานลอยกระทงเทศบาลตำบลเกาะขนุน ประจำปี ๒๕๕๘
วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๒๐.๓๐ น.
ณ บริเวณวัดพงษาราม

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่านนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเกาะขนุน ท่านคณะกรรมการจัดงาน
ท่านผู้มีเกียรติ และพี่น้องชาวตำบลเกาะขนุนทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดงานประเพณีลอยกระทง
ของเทศบาลตำบลเกาะขนุน ประจำปี ๒๕๕๘ ในวันนี้

จากคำกล่าวรายงานของท่านนายกเทศมนตรีทำให้เราได้ทราบถึงความเป็นมาและ
วัตถุประสงค์ของการจัดงานประเพณีลอยกระทง ประจำปี ๒๕๕๘ ในครั้งนี้ ประเพณีลอยกระทง
เป็นประเพณีที่ได้ปฏิบัติ สืบสานกันมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล ซึ่งเราเชื่อว่าเป็นการสักการะสมเด็จพระ
พระสัมมา สัมพุทธเจ้าวิธีหนึ่ง โดยใช้น้ำที่ไหลเป็นพาหนะนำกระทงดอกไม้ธูปเทียนไปบูชา และเชื่อ
ว่าเป็นการลอย ความทุกข์โศกให้กับสายน้ำที่ไหลไปนั้น พร้อมกับตั้งจิตอธิษฐานขอพรกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ให้ตนและครอบครัวได้รับแต่สิ่งที่ดี และเป็นการขอขมาต่อพระแม่คงคาที่เราทิ้งสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ
ลงแม่น้ำ จึงเป็นประเพณีดีงามที่เราต้องร่วมกันอนุรักษ์สืบสานให้ คงอยู่สืบไป

ที่ผ่านมาผมก็ได้เดินทางมาร่วมงานของเทศบาลตำบลเกาะขนุน อยู่เป็นประจำ
เพราะผมเห็นว่าหน้าที่พี่น้องชาวเกาะขนุน ได้ร่วมกันจัดงานประเพณีลอยกระทงนั้นเป็นการที่พวก
เราได้มีสิทธิมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์จารีตประเพณี อันเป็นการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ ซึ่งให้ชุมชนดั้งเดิมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูจารีต
ประเพณีวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

ทั้งในวันนี้พวกเรายังได้เห็นถึงความสามารถของเยาวชนชาวเกาะขนุน ในการ
ประกวด ร้องเพลงลูกทุ่งพร้อมหางเครื่อง การแสดงโปงลางและการแสดงต่าง ๆ บนเวที ที่เราจะได้
ชมกันในค่ำคืนนี้ ซึ่งพวกเราจะต้องช่วยกันสร้างสรรค์กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้

เยาวชนเหล่านี้ได้แสดงออกซึ่งความสามารถอันมีอยู่ในตัวของพวกเขา ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจและจะเป็นอนาคตของชาวเกาะขนุนต่อไป

ผมขอแสดงความชื่นชมและขอบคุณ เทศบาลตำบลเกาะขนุนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ร่วมกันจัดงานสืบสานประเพณีลอยกระทง ด้วยความรัก ความสามัคคี เสียสละทั้งร่างกายและแรงใจ จนทำให้เกิดงานในวันนี้ขึ้น

ในโอกาสอันดีนี้ผมขออาราธนาองค์หลวงพ่อบุญโสธร อันเป็นที่เคารพยั้งและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ทุกท่านนับถือได้โปรดคลอบนาคล ประทานพรให้ทุกท่านประสบความสุข ความเจริญโดยทั่วกัน

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดงานประเพณีลอยกระทงของเทศบาลตำบลเกาะขนุน ประจำปี ๒๕๕๘ ณ บัดนี้

คำกล่าว
ของ
นายสุชาติ ตันเจริญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
ในพิธีเปิดงานครบรอบ ๓ ปี การก่อตั้งสถานีวิทยุชุมชนพนมสารคาม
วันเสาร์ที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เวลา ๑๕.๓๕ นาฬิกา
ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

ท่านนายอำเภอพนมสารคาม ผู้อำนวยการสถานีวิทยุชุมชน คณะกรรมการวิทยุชุมชน
หัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำท้องถิ่น และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดงานครบรอบ ๓ ปี
การก่อตั้งสถานีวิทยุชุมชนพนมสารคาม ในวันที่

วิทยุชุมชน เป็นการเปิดช่องทางการสื่อสารเพื่อชีวิตของคนในชุมชนมาจากกา
จัดทำและนำเสนอโดยคนในชุมชน ซึ่งมีเพียงสถานีวิทยุขนาดเล็กๆ ที่มีเครื่องส่งกระจายเสียงใน
ระยะทางใกล้ ๆ วิทยุชุมชน จึงเป็นเรื่องของชุมชนคิด ชุมชนทำ ชุมชนนำเสนอและชุมชน
ตรวจสอบแก้ไขปัญหา ภายใต้สิทธิแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา
๔๐ ซึ่งมีหลักว่าคลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม
ซึ่งเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ รัฐต้องจัดสรร โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน
ในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

หัวใจของวิทยุชุมชน คือ ประชาชนในชุมชนเป็นผู้ผลิตและจัดการ ผู้ฟังเข้าถึงง่าย
เข้าใจง่าย ใช้ภาษาถิ่น มีต้นทุนต่ำ มีเครื่องมือไม่ซับซ้อน เป็นสมบัติสาธารณะ ไม่แสวงหากำไร
ประชาชนในชุมชนเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมดำเนินการ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชุมชนและ
ยังเป็นการสร้างคุณแห่งอำนาจของภาคประชาชนที่จะใช้สื่อสร้างสรรค์บนรากฐานทางวัฒนธรรม
ที่แท้จริงของท้องถิ่น

การที่คณะผู้บริหารสถานี ผู้ดำเนินรายการ ผู้ให้การสนับสนุน ทุกคนได้ร่วมกัน
ทำงานเพื่อชุมชนด้วยความทุ่มเท ใจรัก และมีจิตวิญญาณเพื่อคนในชุมชนอย่างแท้จริง ไม่ได้ทำ
เพื่อหวังกำไรหรือเป็นธุรกิจนั้น จึงถือได้ว่าทุกท่านเป็นผู้ที่เสียสละ อุทิศตนรับใช้สังคมอย่าง
แท้จริง ผมจึงขอแสดงความชื่นชมที่ได้มีการจัดงานในครั้งนี้นี้ขึ้นเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ

ให้กับผู้อำนวยการสถานีวิทยุชุมชน คณะกรรมการวิทยุชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน
อันนำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลและประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนท้องถิ่น
ชาวพนมสารคาม

ในโอกาสอันดีนี้ผมขอเป็นกำลังใจ อวยพร และขออาราธนาองค์หลวงพ่อบุญทศ
ธรอันเป็นที่เคารพยิ่งและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ทุกท่านนับถือได้โปรดคลงบันดาล ประทานพร
ให้ทุกท่านประสบความสำเร็จ สุข ความเจริญ โดยทั่วกัน

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดงานครบรอบ ๓ ปี การก่อตั้งสถานีวิทยุ
ชุมชนพนมสารคาม ณ บัดนี้

คำกล่าว
ของ
นายสุชาติ ตันเจริญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
ในพิธีเปิดงานกิจกรรมรับบริจาคโลหิตและอวัยวะ
เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ครั้งที่ ๔
วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องโถง อาคารรัฐสภา ๑

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

ประธานกรรมการดำเนินการเฉลิมพระเกียรติฯ คณะอนุกรรมการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ
คณะทำงานจัดกิจกรรมรับบริจาคโลหิตและอวัยวะ และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดี และเป็นเกียรติเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดงาน
กิจกรรม รับบริจาคโลหิตและอวัยวะเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ซึ่งจัดเป็นครั้งที่ ๔ ในวันนี้

จากการที่ท่านประธานอนุกรรมการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ ได้กล่าวรายงาน
ให้ทราบในเบื้องต้นว่า ในการจัดกิจกรรมการรับบริจาคโลหิตและอวัยวะที่ผ่านมาทั้ง ๓ ครั้ง ได้มี
ยอด ผู้บริจาค โลหิต ดวงตา และอวัยวะ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระองค์ท่านเป็นจำนวน
ถึง ๑,๗๓๑ คน ถือว่าเป็นจำนวนที่มากเป็นประวัติการณ์ นับตั้งแต่รัฐสภาได้เคยจัดกิจกรรมการกุศล
เช่นนี้ ซึ่งการบริจาคโลหิต ดวงตา และอวัยวะนี้ ถือได้ว่าเป็นยอดแห่งการบำเพ็ญทาน เพราะเป็นการ
ขอมสละส่วนของร่างกายอันเป็นที่หวงแหนเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เป็น
การแสดงออกถึงความมีจิตใจสูง เป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดี และความตั้งใจแน่วแน่ที่จะ
ดำเนินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทในด้านความเสียสละ

ผมขอแสดงความชื่นชมกับคณะอนุกรรมการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ
คณะทำงาน จัดกิจกรรมรับบริจาคโลหิตและอวัยวะ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ร่วมแรงร่วมใจ
กันจัดงานนี้ขึ้น และขอชื่นชมต่อสมาชิก รัฐสภา บุคคลในวงงานรัฐสภา ข้าราชการ ลูกจ้างของ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทหาร ตำรวจ นิสิตนักศึกษา
ตลอดจนประชาชนทุกหมู่เหล่าที่ได้ร่วมกันบริจาคโลหิตและแสดงจิตเจ้านงร่วมบริจาคดวงตาและ

อวัยวะถวายเป็นพระราชกุศลอันเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ และครั้งต่อ ๆ ไป จะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และจะทวีจำนวนผู้บริจาคมากยิ่งขึ้นตามลำดับ

ในโอกาสอันเป็นมหามงคลนี้ ขอให้ผลบุญของท่านทั้งหลายที่เข้าร่วมกันบริจาค โลหิต ดวงตา และอวัยวะ ในครั้งนี้ จงเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ น้อมนำไปสู่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระพลานามัยที่สมบูรณ์ แข็งแรง ทรงเป็นมิ่งขวัญ และพลังของแผ่นดิน สืบไปยิ่งช้านาน

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดงานกิจกรรมรับบริจาค โลหิตและอวัยวะ ครั้งที่ ๔ และขออวยพรให้ทุกท่านจงมีความสุขสวัสดิ์พัฒนามงคล สมบูรณ์พูนผลในสิ่งที่ปรารถนา โดยทั่วกัน

คำกล่าว
ของ
นายสุชาติ ตันเจริญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
ในพิธีเปิดงานกีฬา - กรีฑานักเรียนจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๘
วันศุกร์ที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘
ณ สนามกีฬาศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์

(๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐)

ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุรินทร์ทุกท่าน สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดสุรินทร์ทุกท่าน
ประธานคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬา - กรีฑานักเรียนจังหวัดสุรินทร์ประจำปี ๒๕๔๘
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ เขต ๒ และเขต ๓
คณะกรรมการจัดการแข่งขันและผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา - กรีฑานักเรียนจังหวัดสุรินทร์ ประจำปี ๒๕๔๘ ในวันนี้

จากคำกล่าวรายงานของท่านประธานจัดการแข่งขัน ได้แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจจริงของคณะกรรมการจัดการแข่งขันที่ได้ให้ความสำคัญของกีฬาและมุ่งมั่นที่จะพัฒนานักกีฬา โดยเฉพาะในระดับเยาวชน ซึ่งการจัดการแข่งขันในครั้งนี้นับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้นักกีฬาทุกคนได้แสดงถึงความสามารถของตนเองและเป็นการพัฒนา ฝึกฝนตนเองเพื่อเป็นตัวแทนในการแข่งขันในระดับภาค ระดับประเทศ ต่อไป

การสนับสนุนให้เยาวชนได้สนใจและกีฬานั้นเป็นสิ่งดีและมีประโยชน์ เพราะไม่เพียงแต่จะส่งเสริมให้ผู้เล่นมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจแล้ว กีฬายังช่วยให้ผู้เล่นมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักการแพ้ ชนะ และการให้อภัยซึ่งกันและกัน ฝึกให้ผู้เล่นมีระเบียบวินัยและมารยาทอันดีงาม เพราะกีฬามีกฎ กติกา มารยาท ที่ผู้เล่นต้องเคารพปฏิบัติ และเป็นการช่วยให้เยาวชนได้มีกิจกรรมที่กระทำร่วมกันอันเป็นการเชื่อมสานสัมพันธ์อันดีต่อกันอันเป็นพื้นฐานนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันในด้านอื่น ๆ และประการสำคัญยังเป็นเกราะป้องกันอันแข็งแกร่งในการต่อต้านยาเสพติดไม่ให้ระบอบเข้าสู่หมู่เยาวชนอนาคตของชาติอีกด้วย

ผมขอขอบคุณจังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต ๑ เขต ๒ และเขต ๓ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬานันทนาการจังหวัดสุรินทร์ คณะกรรมการจัดการแข่งขันและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ร่วมมือร่วมใจกันสรรสร้างกิจกรรมดี ๆ เช่นนี้ให้กับเยาวชนและสังคม

ในโอกาสนี้ ผมขอให้การแข่งขันกีฬา - กรีฑานักเรียนจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี บรรลुวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ และขออวยพรให้ผู้เข้าร่วมการแข่งขันทุกท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้วผมขอเปิดการแข่งขันกีฬา - กรีฑานักเรียนจังหวัดสุรินทร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๘ ณ บัดนี้

คำกล่าว

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในพิธีเปิดการแข่งขันกรีฑานักเรียนของอำเภอบางคล้า ประจำปี ๒๕๔๘

วันศุกร์ ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ เวลา ๐๘.๑๕ นาฬิกา

ณ สนามกีฬาเขตเทศบาล ตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐

ท่านนายอำเภอบางคล้า ท่านสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา

นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบางคล้า นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลปากน้ำ

นายกสมาคมครูและบุคลากรทางการศึกษาบางคล้า ผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะผู้ฝึกสอนกีฬา

ผู้ควบคุมกีฬา นักกีฬา และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาเป็นประธานเปิดการแข่งขันกรีฑานักเรียนอำเภอบางคล้า ประจำปี ๒๕๔๘ ในวันที่

ก่อนอื่น ผมขอแสดงความชื่นชมสมาคมครูและบุคลากรทางการศึกษาอำเภอบางคล้าเป็นอย่างมาก ที่ตั้งใจจริงและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่มีได้มุ่งหวังแต่ความเป็นเลิศทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับกิจกรรมอื่น ๆ ที่เสริมสร้างความพร้อมให้กับนักเรียนในการที่จะดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งในการจัดงานวันวิชาการ การจัดงานมุทิตาจิตวันเกษียณ อายุครูบาอาจารย์ และการจัดการแข่งขันกีฬา ซึ่งเป็นกิจกรรมระหว่างโรงเรียน โดยจัดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจนประสบความสำเร็จด้วยดีตลอดมา

สิ่งที่ทำให้ผมรู้สึกชื่นชมพวกเราเป็นพิเศษคือ การที่พวกเราจัดกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ขึ้นมาได้ ทั้งที่เป็นการบริหารจัดการภายใต้ทรัพยากรอันจำกัดอย่างมาก กล่าวคือ ไม่มีทั้งงบประมาณ และไม่มีทั้งอำนาจการสั่งการใด ๆ ซึ่งข้อนี้พิสูจน์ได้เป็นอย่างดีว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมเหล่านี้ นอกจากจะต้องร่วมแรงร่วมใจกันแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ที่มีใจรักและเสียสละเพื่อการศึกษาอย่างแท้จริง

สิ่งหนึ่งที่ผมขอฝากไว้ก็คือ ขอให้พวกเราได้ตระหนักว่าการกีฬานั้นเป็นเรื่องสำคัญ เพราะสอนให้คนมีจริยธรรม มีคุณธรรม รู้จักการควบคุมตนเอง รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ซึ่งล้วน

แต่เป็นเรื่องสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนเรา อีกทั้งยังเป็นการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยให้แข็งแรงรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ

การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาในครั้งนี้นอกจากจะเป็นบททดสอบสำคัญถึงผลการฝึกซ้อม พัฒนา และการทำงานร่วมกันระหว่างนักกีฬาและผู้ฝึกสอน ในการเตรียมการ แข่งขัน เพื่อนำมาซึ่งชัยชนะและชื่อเสียงเกียรติยศมาสู่โรงเรียนแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์ต่อเยาวชน ในอำเภอบางคล้าด้วย ที่จะได้เห็นแบบอย่างที่ดี จากครูอาจารย์ และตัวแทนที่เป็นนักกีฬาในการ แข่งขัน เพื่อที่จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของอำเภอบางคล้า และประเทศชาติต่อไป

เนื่องจากวันนี้อยู่ในช่วงเทศกาลที่เราจะส่งท้ายปีเก่าและต้อนรับปีใหม่ ผมจึงถือ โอกาสนี้ อวยพรปีใหม่ให้กับทุกท่าน โดยขออำนาจบารมีหลวงพ่อบุญทศโสธรได้โปรดคล บันดาลประทานพรให้ทุกท่านประสบความสำเร็จ มีความสุขความเจริญ มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ตลอดไป

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ผมขอเปิดการแข่งขันกรีฑานักเรียนของอำเภอบางคล้า ประจำปี ๒๕๔๘ ในวันที่ ณ บัดนี้

คำกล่าว

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในพิธีเปิดงาน คีนสู๋เหย้าชาวสนามชัย

วันเสาร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ เวลา ๒๐.๓๐ น

ณ สนามโรงเรียนสนามชัยเขต อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐

ท่านนายอำเภอสนามชัยเขต ท่านสมาชิกสภาจังหวัดฉะเชิงเทรา หัวหน้าส่วนราชการ
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดงานคีนสู๋เหย้าชาวสนามชัย
ในวันนี้

โรงเรียนสนามชัยเขตก่อตั้งมาเป็นเวลานานเพาะบ่มและผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ
ออกมารับใช้ประเทศชาติมากมาย การที่ศิษย์เก่าได้มีโอกาสกลับมาเยี่ยมชื่นชมกิจการของโรงเรียน
ได้มารำลึกถึงบรรยากาศเก่าๆ ซึ่งผมเชื่อว่าทุกท่านยังจำได้ไม่มีวันลืม นอกจากนี้แล้วก็ยังคงเป็นการดี
ที่เราได้มาพบกันหลังจากไม่ได้เจอกันหลาย ๆ ปี กลับมาราบขอพรครูบาอาจารย์เพื่อเป็นสิริมงคล
สำหรับชีวิต ในปีใหม่ที่กำลังจะมาถึงนี้และที่สำคัญคือการกลับมาสร้างสิ่งที่ดีงามเพื่อทำนุบำรุงและ
พัฒนาโรงเรียน พัฒนาการศึกษา อันจะนำไปสู่การพัฒนาคน พัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง
และมั่นคงสืบไป

ผมขอแสดงความชื่นชม และขอเป็นกำลังใจให้คณะผู้บริหารโรงเรียน คณาจารย์
และคณะกรรมการสถานศึกษาทุกท่านที่ได้ร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาแห่งนี้ให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป
และขอขอบคุณคณะกรรมการจัดงาน ผู้มีอุปการะคุณและผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้ร่วมกันจัดงานอัน
อบอุ่นในวันนี้ และในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ที่กำลังจะถึงนี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และ
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากล อีกทั้งพระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โปรดอภิบาลและประทานพรให้ทุกท่านประสบแต่ความสุข
สวัสดิ์พิพัฒนามงคล สมบูรณ์พูลผลด้วยจตุรพิธพรชัย มีความเจริญก้าวหน้า ในตำแหน่งหน้าที่ที่ทำอยู่
คิดประสงค์งานงามหมายสิ่งใดอันเป็นไปในทางที่ชอบธรรม ขอให้สัมฤทธิ์ผลสมดังปรารถนา
ทุกประการ

บัดนี้ ได้เวลาสมควรแล้วขอเปิดงาน ดิฉันรู้เห็นชาวสวนราชบุรี และขอให้
บรรยากาศในงานมีแต่ความสนุกสนาน บรรยากาศของพี่น้อง และขอให้การจัดงานสำเร็จลุล่วงตาม
วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ

คำกล่าว
ของ
รองศาสตราจารย์ถลิตา ฤกษ์สำราญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง
ในพิธีเปิดการสัมมนาและบรรยายพิเศษเรื่อง “การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการคุ้มครองผู้บริโภค”
วันจันทร์ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๘
ณ ห้องสุพรรณหงษ์บอลรูม โรงแรมอเล็กซานเดอร์ กรุงเทพมหานคร

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่านประธานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสถานการศึกษา ผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกท่าน

ดิฉันรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญมาเป็นประธานในพิธีเปิด
 โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการคุ้มครองผู้บริโภค” ในวันที่

ดิฉันขอชื่นชมคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สภาผู้แทนราษฎร ที่ริเริ่มจัด
 โครงการสัมมนาในครั้งนี้ โดยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคและ
 ตระหนักถึงพลังความสามารถของเยาวชนที่จะเป็นเครือข่ายในการคุ้มครองผู้บริโภคอีกทางหนึ่งซึ่ง
 โครงการสัมมนานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนสร้างจิตสำนึกในการคุ้มครองสิทธิของตนเอง
 และผู้อื่น อันจะนำไปสู่การจัดตั้งชมรมคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นในโรงเรียน

จากสภาพการณ์ปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของโลก มี
 ลักษณะเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเสรี อันเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันทางการค้าอย่าง
 เต็มที่ โดยที่รัฐจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการธุรกิจของประชาชนเว้นแต่จะเป็นการวาง
 กฎระเบียบเพื่อประโยชน์ในการดำรงไว้ซึ่งความปลอดภัยแห่งรัฐซึ่งหากพิจารณาให้ดีแล้วระบบ
 ดังกล่าวมิได้เอื้ออำนวยความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคเท่าที่ควรด้วยเหตุที่
 ผู้บริโภคไม่มีอำนาจต่อรอง

ดังนั้น ในสถานการณ์ที่ตลาดสินค้าและบริการนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการ
 รวมตัวกันเป็นองค์กรและโดยนักธุรกิจระดับผู้บริหารซึ่งได้รับการฝึกฝนมา แต่ในทางกลับกัน
 ผู้บริโภคผู้ไม่เคยถูกฝึกฝน ข่อมไม่อาจรู้เท่าทันผู้ผลิตที่พยายามจะชักจูงให้ซื้อสินค้าหรือบริการ
 เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์และผลกำไร

จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการควบคุมหรือมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ และกระบวนการผลิตสินค้า หรือการให้บริการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ซึ่งหลักการเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้กันอยู่ อย่างแพร่หลายในนานาอารยประเทศ จะยึดถือหลักการที่ว่า “หลักผู้ขายต้องระวัง” กล่าวคือ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ขายหรือผู้ผลิตที่จะต้องใช้ความระมัดระวังในการซื้อขายสินค้าและบริการ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการให้ความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค ทั้งนี้มาจากแนวความคิดที่ว่า ผู้ผลิตย่อมอยู่ในฐานะที่จะป้องกันความเสียหายอันเกิดขึ้นจากการบริโภคสินค้าได้ดีที่สุด

ในประเทศไทยนั้น ภาครัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการคุ้มครองผู้บริโภค เพราะว่า ผู้บริโภค ถือเป็น องค์ประกอบสำคัญของระบบเศรษฐกิจของประเทศซึ่งมีผลต่อพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประเทศชาติ ดังนั้น การคุ้มครองผู้บริโภคจึงถือเป็นภารกิจประการสำคัญที่รัฐจะต้องคอยตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา โดยได้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายไว้หลายประการเพื่อเป็นกลไกในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค อาทิ เช่น ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๕๖ ได้บัญญัติไว้ว่า

“สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

ซึ่งมาตรา ๕๖ กำหนดให้ รัฐต้องให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และรับรองให้ตัวแทนผู้บริโภคมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้มีองค์การอิสระทำหน้าที่ให้ความเห็นดังกล่าว นอกจากนี้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้บัญญัติรับรองสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย อีก ๕ ประการด้วยกัน ได้แก่

๑. สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ อันได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการโฆษณาหรือการแสดงฉลากตามความเป็นจริงและปราศจากพิษภัยแก่ผู้บริโภค รวมถึงตลอดถึงสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการอย่างถูกต้องและเพียงพอที่จะไม่หลงผิดในการซื้อสินค้าหรือรับบริการ โดยไม่เป็นธรรม

๒. สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ อันได้แก่ สิทธิที่จะเลือกซื้อสินค้าหรือรับบริการ โดยความสมัครใจของผู้บริโภค และปราศจากการชักจูงใจอันไม่เป็นธรรม

๓. สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ อันได้แก่ สิทธิที่จะได้รับสินค้าหรือบริการที่ปลอดภัย มีสภาพและคุณภาพได้มาตรฐานเหมาะสมแก่การใช้ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สิน ในกรณีใช้ตามคำแนะนำหรือระมัดระวังตามสภาพของสินค้าหรือบริการนั้นแล้ว

๔. สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา อันได้แก่ สิทธิที่จะได้รับข้อสัญญาโดยไม่ถูก เอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบธุรกิจ

๕. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย อันได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและชดเชยค่าเสียหาย เมื่อมีการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว เราจะเห็นได้ถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการปกป้องรักษาสิทธิของประชาชนผู้บริโภค ที่มีมักจะอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบทางการพาณิชย์อยู่เสมอ และเป็นกระบวนการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภคด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันก็อาจจะคุ้มครองดูแลผู้บริโภคได้ไม่ทั่วถึงทุกกรณี ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจเสียก่อนว่าการคุ้มครองผู้บริโภค มิใช่งานหรือภารกิจที่รัฐมีบทบาทเพียงลำพัง เพราะปัญหาในการบริโภคจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความระมัดระวังและความรู้เท่าทันของผู้บริโภค จึงต้องอาศัยอีกสิ่งหนึ่งที่ความสำคัญที่สุด คือ ตัวผู้บริโภคเอง ต้องรู้จัก “สิทธิ” ของตนเอง และมี “จิตสำนึก” ในการคุ้มครองสิทธิของตนเอง เช่น การเลือกซื้อสินค้าต้องอ่านฉลาก หรือเอกสารกำกับให้ถี่ถ้วน หรือการทำนิติกรรมสัญญาใดต้องอ่านและทำความเข้าใจข้อกำหนดต่างๆ ในสัญญาให้ชัดเจนเสียก่อนจะลงลายมือชื่อทำนิติกรรมสัญญานั้น ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างการคุ้มครองผู้บริโภคให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ได้แก่

๑. “สิทธิ” ในความเข้าใจของประชาชน

คำว่า “สิทธิ” ในความหมายของประเทศตะวันตก หมายถึง การได้รับความคุ้มครองโดยการปกป้องและการเคารพในสิทธิดังกล่าวจากรัฐและผู้อื่น ซึ่งหมายความว่า ประชาชนทั่วไปมีหน้าที่ต้องเคารพสิทธิของบุคคล มิใช่ภาระของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ประชาชนทุกคนต้องคุ้มครองสิทธิของตนเองด้วย

ซึ่ง “สิทธิ” ในความหมายของประเทศตะวันออกเป็นเช่นเดียวกันกับในประเทศตะวันตก แต่จะแตกต่างกันที่ความเข้าใจของประชาชนที่จะคิดว่า การคุ้มครองสิทธิของตนเองเป็นภาระหน้าที่ของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว และคอยแต่จะพึ่งพากรัฐโดยไม่ปกป้องสิทธิของตนเอง ซึ่งแม้จะมีการรวมกลุ่มกันบ้าง แต่ก็ไม่มีบทบาทโดดเด่นขาดความเข้มแข็ง และไม่มีอำนาจต่อรองกับผู้ผลิตหรือผู้ให้บริการ

ดังนั้น การสร้างจิตสำนึกและความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน เพื่อให้รู้สึกหวงแหน ปกป้อง รักษาสิทธิของตนเองและผู้อื่น จะทำให้มาตรการที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. การสนับสนุนองค์กรภาคเอกชน

แม้ว่าประชาชนทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องปกป้องสิทธิของตนเอง แต่อย่างไรก็ตาม การคุ้มครองผู้บริโภคนั้น รัฐยังต้องทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลัก ที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดกลไกที่ช่วยคุ้มครองสิทธิของประชาชนด้วย ซึ่งการคุ้มครองผู้บริโภคก็อาจเป็นประเด็นทางการเมืองที่อาจได้มาซึ่งคะแนนเสียงสนับสนุนจากประชาชนหรือกลุ่มพลังผู้บริโภคได้

ซึ่งรัฐควรจะต้องมีนโยบายการพิจารณาให้อนุญาตการขอจัดตั้งมูลนิธิ สมาคม ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้การรวมตัวกันของผู้บริโภคในอนาคตจะง่ายขึ้น และเกิดการรวมตัวจัดตั้งกลุ่มคุ้มครองผู้บริโภคให้มากขึ้น อีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือ จัดให้มีกองทุนเพื่ออุดหนุนการดำเนินงานขององค์กรผู้บริโภค และตลอดจนองค์กรเอกชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ที่มีใช้การแสวงหากำไร เพื่อให้องค์กรเหล่านั้น สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง

๓. ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

การคุ้มครองผู้บริโภคโดยมาตรการทางกฎหมายในประเทศไทยนั้น เริ่มชัดเจนเป็นรูปธรรมขึ้น เมื่อได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ นอกจากนี้ยังมีกฎหมายฉบับอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริโภคสินค้าและบริการในประเทศไทยซึ่งเป็นจำนวนมากกว่า ๖๐ ฉบับ แต่เราได้พิจารณาในแง่ของกลไกทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคแล้ว เราจะพบว่า มีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน อาทิเช่น

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) ซึ่งทำหน้าที่ปกป้องและคุ้มครองสุขภาพประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพเหล่านั้นต้องมีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัย เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและสมประโยชน์

กรมการค้าภายใน ทำหน้าที่ติดตามความเคลื่อนไหวของราคาสินค้าและบริการ และสอดส่องพฤติกรรมของผู้ประกอบธุรกิจที่จะมีผลกระทบต่อผู้บริโภค ตลอดจนสนับสนุนการรวมกลุ่มของผู้บริโภคโดยเน้นกิจกรรมองค์กรเอกชนหรือองค์กร ประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งจะทำหน้าที่ตรวจสอบป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากการบริโภคสินค้าและบริการ และเป็นหน่วยงานประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

แต่อย่างไรก็ตาม การคุ้มครองผู้บริโภคจะเกิดผลสมบูรณ์และดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยผู้บริโภคถือเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดต่อผลิตภัณฑ์ สินค้า หรือบริการต่าง ๆ ที่สุด ดังนั้น กระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างจิตสำนึกในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิของตนเอง จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่กระบวนการคุ้มครองผู้บริโภค

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น เป็นเพียงมาตรการที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกระบวนการคุ้มครองผู้บริโภคที่มีอยู่ในปัจจุบันเท่านั้น แต่การสร้างกระบวนการคุ้มครองผู้บริโภคที่มีความมั่นคงและยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องอาศัยการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจให้แก่เยาวชนซึ่งจะเป็นคนรุ่นต่อไปที่จะมาพัฒนาประเทศและดูแลรับผิดชอบสังคมไทยต่อไป

ในส่วนของสภาผู้แทนราษฎรนั้น ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเยาวชน และเชื่อมั่นกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการศึกษาอบรม จะเป็นเครือข่ายที่มีศักยภาพสามารถเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจให้กับเพื่อนที่โรงเรียน สมาชิกในครอบครัว และรวมถึงผู้คนในชุมชน

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และการอภิปราย เรื่อง “การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการคุ้มครองผู้บริโภค” ซึ่งเปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการคุ้มครองผู้บริโภค นับเป็นการดำเนินงานตามวิถีแห่งประชาธิปไตย โดยจะเห็นได้จากที่เยาวชนต้องระดมสมองและนำเสนอความคิดเห็น เพื่อหลอมรวมของทุกความคิดและค้นหาข้อสรุปที่เหมาะสมที่สุดบนพื้นฐานของการยอมรับของสมาชิก นอกจากนี้การสร้างชมรมหรือเครือข่ายยังเป็นการเชื่อมโยงเยาวชนให้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ไม่ว่าจะเป็นการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือปฏิบัติ

การที่จะสร้างชมรมหรือเครือข่ายมีความเข้มแข็ง ยั่งยืนและเป็นเอกภาพต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ต้องเริ่มต้นจากเยาวชนทุกคนต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน คอยช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และพร้อมจะเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และประการที่สำคัญ คือ ต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ชัดเจน เพื่อให้สมาชิกในชมรมเครือข่ายเข้าใจตรงกันและก้าวเดินไปในทิศทางเดียวกัน

ดิฉันขอให้เยาวชนและผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกท่าน นำนโยบาย แนวทางปฏิบัติ ความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ที่ร่วมกันระดมความคิดไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งต่อไป โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสมาชิกครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคขยายวงกว้างมากขึ้น จนกระทั่งเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายคุ้มครองให้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

ในโอกาสนี้ ดิฉันขอขอบคุณคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภคสภาผู้แทนราษฎร และผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดโครงการสัมมนาในครั้งนี้ทุกท่าน ที่ทำให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งชมรมคุ้มครองผู้บริโภค

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ดิฉันขอเปิดการสัมมนา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการคุ้มครองผู้บริโภค” และขออำนาจพรให้การจัดกิจกรรมครั้งนี้ประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ ขอให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกท่านประสบความสำเร็จโดยทั่วกัน

คำกล่าว

ของ

รองศาสตราจารย์ลลิตา อุกษัธสาราญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

ในพิธีเปิดการสัมมนาเรื่อง “ระบบสวัสดิการสังคมไทย กับการมีส่วนร่วมของประชาชน”

วันจันทร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๘

ณ โรงแรมปรีซ์พาลาส กรุงเทพมหานคร

(๑๒) (๑๒) (๑๒) (๑๒) (๑๒) (๑๒) (๑๒) (๑๒) (๑๒)

ท่านประธานคณะกรรมการสวัสดิการสังคม คณะกรรมการสวัสดิการสังคม สภาผู้แทนราษฎร
ผู้เข้าร่วมสัมมนา และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ดิฉันรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญมาเป็นประธานในพิธีเปิดการ
สัมมนาเรื่อง “ระบบสวัสดิการสังคมไทย กับการมีส่วนร่วมของประชาชน” ซึ่งจัดขึ้นโดย
คณะกรรมการสวัสดิการสังคม สภาผู้แทนราษฎร ในวันนี้

ดิฉันต้องขอชื่นชมคณะกรรมการสวัสดิการสังคม สภาผู้แทนราษฎร ที่ได้
ตระหนักถึงความสำคัญการจัดระบบสวัสดิการสังคม เนื่องด้วยสภาวะการณ์ปัจจุบัน ระบบ
เศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น เป็นระบบที่มีการแข่งขันเสรี อันส่งผลให้ผู้มีฐานะได้รับโอกาสที่จะ
เสริมสร้างฐานะของตนให้สูงยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อทำให้มีผู้ด้อยโอกาสและคนยากจนของ
ประเทศเพิ่มจำนวนมากขึ้น

ในสภาพความเป็นจริง ความยากจนเป็นปัญหาที่อยู่คู่สังคมไทยมาเป็นเวลาช้านาน
ไม่ว่าจะเป็นความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรในแต่ละภูมิภาค ฐานะและโอกาสทางสังคม หรือ
รายได้ระหว่างบุคคล ล้วนแต่มีความเหลื่อมล้ำกันทั้งสิ้น ซึ่งสิ่งที่กล่าวไปได้นั้น ได้สร้างความ
เดือดร้อนให้แก่ผู้ที่มีฐานะยากจนและผู้ด้อยโอกาสเป็นอย่างมาก และยังก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้น
ในสังคม

ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติที่เล็งเห็น
ถึงความสำคัญของการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชน อันได้แก่

มาตรา ๘๐ วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือ
ทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้”

ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญที่มุ่งคุ้มครองประชาชนผู้ด้อยโอกาส อันหมายถึง ผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน และได้รับผลกระทบในด้าน เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การเมือง และวัฒนธรรมรวมถึงผู้ที่ขาดโอกาสที่จะเข้าถึง บริการขั้นพื้นฐานของรัฐ เพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตได้เท่าเทียมกับผู้อื่น

แม้ว่าภาครัฐจะได้พยายามแก้ไขปัญหาความยากจนและคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างเต็มที่ อาทิเช่น การพักชำระหนี้เกษตรกร การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หรือธนาคารประชาชน รวมทั้งการจัดสวัสดิการด้านสาธารณสุขในโครงการ ๓๐ บาท รักษาทุกโรค แล้วยังตาม แต่โครงการเหล่านี้เป็นเพียงการให้ความช่วยเหลือด้านปัจจัยพื้นฐาน ที่เป็นการแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มี โอกาสเข้าถึง สวัสดิการที่เป็นรากฐานแห่งการพัฒนาตนเองสู่ความมั่นคงได้

อีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือ กลไกการบริหารและการดำเนินงานของหน่วยงาน ของรัฐ ยังคงมีความคลุมเครือต่อการแบ่งส่วนความรับผิดชอบที่ชัดเจน และยังขาดการ ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้ประชาชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ และการปกป้องพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของตน ดังนั้น การที่คณะกรรมการสวัสดิการสังคม สภาผู้แทนราษฎร ได้จัดสัมมนาครั้งนี้ขึ้น จึงนับเป็น โอกาสอันดีในการระดมความคิดเพื่อหา แนวทางในการจัดระบบสวัสดิการสังคม และรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติการอย่างมีทิศทางสอดคล้องกับความต้องการของสังคม อันจะเป็นการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของประชาชนชาวไทยให้ดียิ่งขึ้น

ในโอกาสนี้ ดิฉันขอขอบคุณคณะกรรมการสวัสดิการสังคม ที่ได้จัดโครงการ สัมมนานี้ขึ้น และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ วิทยากร และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน ที่มาร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อระดมความคิดให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการจัดระบบสวัสดิการสังคมไทย ซึ่งดิฉัน มั่นใจว่าการสัมมนาครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อประชาชน สังคม และประเทศไทย

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ดิฉันขอเปิดการสัมมนาเรื่อง “ระบบสวัสดิการ สังคมไทย กับการมีส่วนร่วมของประชาชน” และขอให้การจัดสัมมนาครั้งนี้จงประสบผลสำเร็จ และบรรลุลวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ และผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกท่านประสบความสุข ความสำเร็จโดยทั่วกัน

สวัสดิ์ค๊ะ

คำกล่าว
ของ
รองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง
ในพิธีเปิดการเสวนาเรื่อง “สมาชิกรัฐสภา : หันหน้าเข้าหาธรรม”
วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘
ณ ห้องประชุมกรรมาธิการ หมายเลข ๓๓๐๑ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

(๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐)

ท่านประธานชมรมสมาชิกรัฐสภาสตรีไทย สมาชิกรัฐสภาสตรี ท่านวิทยากร
และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ดิฉันรู้สึกเป็นเกียรติและยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญมาเป็นประธานในพิธีเปิดการเสวนา เรื่อง “สมาชิกรัฐสภา : หันหน้าเข้าหาธรรม” ซึ่งจัดโดยชมรมสมาชิกรัฐสภาสตรีไทยในวันนี้

จากคำกล่าวรายงานของท่านประธานชมรมสมาชิกรัฐสภาสตรีไทย ทำให้ได้ทราบว่า การเสวนาในวันนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สังคมไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของสตรีในการมีส่วนร่วมจรรโลงและทำนุบำรุงศาสนา อีกทั้งยังเป็นการสร้างโอกาสแก่สตรีให้มีบทบาททางศาสนาเพิ่มมากขึ้น อันจะเห็นได้จากหัวข้อที่จะอภิปรายกัน คือ “ผู้หญิงกับพื้นที่ทางศาสนา” ซึ่งดิฉันเชื่อว่าเมื่อเราได้อภิปรายกันเสร็จสิ้นแล้ว เราจะได้ข้อคิดเห็นและบทสรุปดี ๆ ที่จะนำมาพัฒนาบทบาทของสตรีไทยในอนาคตต่อไป

ประเทศไทยของเรานั้น ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ และหากเราได้ศึกษาถึงประวัติศาสตร์ในอดีตที่ผ่านมาแล้ว จะเห็นได้ถึงความสัมพันธ์อันยาวนานระหว่างพุทธศาสนาและสังคมไทยได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้บัญญัติไว้ว่า พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขของประเทศไทยนั้นทรงเป็นพุทธมามกะ เราจึงอาจกล่าวได้ว่าพุทธศาสนาถือเป็นศาสนาหลักของประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตามอีกประการที่สำคัญคือ พระมหากษัตริย์ยังทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก อันแปลความหมายได้ว่า ผู้ซึ่งเป็นผู้อุปถัมภ์ทำนุบำรุงทุกศาสนาในประเทศไทย เป็นการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของศาสนาทุกศาสนา

สิ่งหนึ่งที่ถือได้ว่าเป็นหลักสำคัญของทุกศาสนา คือ “ธรรม” ซึ่งหมายถึง “ความดี” อันจะเห็นได้ว่าศาสนาทุกศาสนาล้วนแต่มีหลักคำสอนให้ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนดี

และให้ยึดถือความคิดเป็นหลักในการดำรงชีวิต สำหรับในปัจจุบันที่ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญก็บัญญัติให้บุคคลมีสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา และกำหนดให้ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันทำให้เกิดประเด็นที่จะต้องขบคิดกันว่า สถานะของผู้หญิงในทางศาสนาจะเป็นอย่างไร มีสิทธิมากน้อยประการใดบ้าง

ปัญหาสำคัญอันเป็นที่ถกเถียงกันอย่างมากในปัจจุบัน ก็คือ ผู้หญิงในฐานะอุบาสิกาและภิกษุณี ซึ่งยังเป็นปัญหาของพุทธศาสนาในประเทศไทย ดิฉันอยากจะฝากข้อคิดเห็นไว้ว่า เราควรจะต้องให้ความสำคัญกับแก่นหรือหลักของพุทธศาสนามากกว่าในส่วนที่เป็นกระพี้หรือพิธีการที่ปรุงแต่งขึ้น เราจะเห็นได้ว่าหลักการของพุทธศาสนานั้น มุ่งเน้นการเรียนรู้ จัดเถลาฝึกฝนตนเองไปสู่การดับทุกข์ และสิ่งที่เป็นหัวใจของพุทธศาสนา คือ การละเว้นความชั่ว ทำความดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์แจ่มใสไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น มีเมตตากรุณาช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และส่วนรวม ซึ่งดิฉันเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่าหากพุทธศาสนิกชนไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง ได้เข้าใจถึงหัวใจของพระพุทธรศาสนาแล้ว สังคมไทยจะเป็นสังคมแห่งสันติสุข และทุกคนพร้อมที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลและพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง

สุดท้ายนี้ ดิฉันหวังว่าผู้หญิงเราซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ในสังคม ซึ่งเทียบพร้อมด้วยความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพในหลาย ๆ ด้าน จะเป็นก้าวขึ้นมามีบทบาทสำคัญในพระพุทธรศาสนา และไปสู่เป้าหมายที่มีอุบาสิกาและภิกษุณีเพิ่มขึ้น เพื่อทำหน้าที่ทำนุบำรุงและเผยแผ่พุทธศาสนา เพื่อสร้างสรรค์สังคมที่สงบสุขขึ้นภายในประเทศไทยของเรา และท้ายที่สุดนี้ ดิฉันขอขอบคุณชมรมสมาชิกรัฐสภาสตรีไทยและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ร่วมกันจัดกิจกรรมดี ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อสังคมในครั้งนี้

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ดิฉันขอเปิดการเสวนาเรื่อง “สมาชิกรัฐสภา : หันหน้าเข้าหาธรรม” และขออำนาจพรให้การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ประสบผลสำเร็จและบรรลुวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทุกประการ และขอให้ทุกท่านประสบความสำเร็จโดยทั่วกัน

สวัสดิ์ศิ๊ะ

คำกล่าว
ของ
รองศาสตราจารย์ลลิตา อุกษ์สำราญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง
ในพิธีเปิดโครงการเยาวชนประชาธิปไตย
กิจกรรมสร้างเครือข่ายและจัดประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตย
วันอาทิตย์ที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘
ณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ วิทยาเขตบางนา จังหวัดสมุทรปราการ

๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐

ท่านเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการโครงการเยาวชนประชาธิปไตย คณะอนุกรรมการบริหารโครงการเยาวชนประชาธิปไตยกิจกรรมสร้างเครือข่ายและจัดประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตย ท่านอาจารย์ ท่านผู้มีเกียรติ และเยาวชนประชาธิปไตยทุกท่าน

ดิฉันรู้สึกเป็นเกียรติและยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาเป็นประธานในพิธีเปิดกิจกรรมสร้างเครือข่ายและจัดประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตยในวันนี้

จากคำกล่าวรายงานของท่านเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นับว่าเป็นโอกาสอันดีที่คณะอนุกรรมการบริหารงานโครงการเยาวชนประชาธิปไตย กิจกรรมสร้างเครือข่ายและจัดประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตย ได้จัดกิจกรรมครั้งนี้ขึ้นเพื่อเป็นเวทีสำหรับเยาวชนประชาธิปไตยที่ได้รับการฝึกอบรมตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๘ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ ผลงานการสร้างเครือข่าย และระดมสมองเพื่อจัดทำโครงการกิจกรรมสร้างเครือข่ายในปี ๒๕๔๘ ตลอดจนการนำเสนอปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสถานะแวดล้อมของเยาวชนและสังคม ซึ่งในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นจึงควรปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้แก่เยาวชน ให้เพื่อเยาวชนคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมสร้างเครือข่ายฯ นับเป็นการดำเนินงานตามวิถีแห่งประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยสามารถปรากฏชัดเจนในคราวที่เยาวชนประชาธิปไตยต้องระดมสมองและนำเสนอความคิดเห็น เพื่อหลอมรวมของทุกความคิดและได้ข้อสรุปที่เหมาะสมที่สุดบนพื้นฐานของการยอมรับของสมาชิก นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายยังเป็นการเชื่อมโยงสอดประสานระหว่างเยาวชน

ประชาธิปไตยแต่ละคนให้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ทั้งการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือปฏิบัติ

การที่จะสร้างให้เครือข่ายมีความเข้มแข็ง ยั่งยืนและเป็นเอกภาพต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ โดยเริ่มจากเยาวชนประชาธิปไตยทุกคนต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ช่วยเหลือสนับสนุน และเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ร่วมกันสร้างพันธมิตรที่พร้อมจะเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และประการที่สำคัญ คือ ต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ชัดเจน เนื่องจากการมีเป้าหมายที่ชัดเจนเปรียบเสมือนเข็มทิศนำทางให้สมาชิกในเครือข่ายเข้าใจตรงกันและก้าวเดินไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนต้องมีการพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่องและมีพลังอยู่เสมอ

ดิฉันขอให้เยาวชนประชาธิปไตยทุกคนนำนโยบาย แนวทางปฏิบัติ ความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ที่ร่วมกันระดมความคิดไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งต่อไป โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยขยายวงกว้างมากขึ้น ขอให้เครือข่ายที่เริ่มจากเยาวชนประชาธิปไตยจำนวนหนึ่งพันคนในที่นี้ ขยายเป็นหนึ่งหมื่นคน จากหนึ่งหมื่นคนเป็นหนึ่งแสนคน และหนึ่งแสนคนเป็นหนึ่งล้านคน จนกระทั่งเชื่อมโยงเป็นโครงข่ายประชาธิปไตยให้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และประเทศชาติยิ่งขึ้นไปอีก

นอกจากนี้ดิฉันมีความยินดีและขอชื่นชม ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสถาบันพระปกเกล้า ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเยาวชน โดยการจัดฝึกโครงการเยาวชนประชาธิปไตยมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งได้ให้มีกิจกรรมสร้างเครือข่ายและจัดประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตยในครั้งนี้ และขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมือ ให้อनुเคราะห์และสนับสนุนการจัดกิจกรรมฯ

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว ดิฉันขอเปิดกิจกรรมสร้างเครือข่ายและจัดประชุมประจำปีเยาวชนประชาธิปไตย ขออำนาจพรให้การจัดกิจกรรมครั้งนี้ประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทุกประการ ขอให้ผู้มีเกียรติและเยาวชนทุกคนประสบความสำเร็จโดยทั่วกัน

สวัสดิ์ค่ะ

คำกล่าว

ของ

รองศาสตราจารย์ฉลิตา อุณหสาราญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

ในพิธีเปิดงาน “๕ ทศวรรษ คัดครุณี วิมานสีน้ำเงิน-ชมพู”

วันเสาร์ที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ณ ตานอนกประสงค์ ค่ายศรีโสมร กองพันทหารช่างที่ ๒ รักษาพระองค์

จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐

ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง)

ท่านฉลิตา ฉายแสง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผู้อำนวยการโรงเรียนคณะครูอาจารย์ และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ดิฉันรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญมาเป็นประธานเปิดงาน ๕ ทศวรรษ คัดครุณี วิมานสีน้ำเงิน-ชมพู ในวันที่

ก่อนอื่นดิฉันต้องขอชื่นชมในความก้าวหน้าของสถาบันการศึกษาแห่งนี้ ที่มีการพัฒนาองค์ความรู้และส่งเสริมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา จึงสามารถบริหารจัดการระบบการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องนานถึง ๕ ทศวรรษ จนได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาดีเด่นจากกรมสามัญศึกษา และมีนักเรียนที่มีความประพฤติดีเด่น บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และมีความเป็นเลิศทางวิชาการด้านต่าง ๆ และมีคณาจารย์ที่มีคุณภาพพร้อมให้การอบรมและประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ทุกคนเสมอมา เปรียบเสมือน “ครูสร้างคน”

ในฐานะศิษย์เก่าคนหนึ่งที่ได้พัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กับสถาบันการศึกษาแห่งนี้ ได้มองเห็นความสำเร็จและความก้าวหน้าของโรงเรียนมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้ว่าทั้งศิษย์เก่าศิษย์ปัจจุบันได้สร้างผลงานและประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงมากมายเป็นเกียรติประวัติแก่โรงเรียน โดยเบื้องหลังความสำเร็จล้วนแล้วแต่เป็นเพราะการอบรมสั่งสอนให้ความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม ของคณาจารย์ที่มุ่งมั่น เต็มใจที่จะให้ความรู้ และเปี่ยมไปด้วยความรักและเมตตาศิษย์ทุกคนเหมือนเป็นลูกหลาน

ในวาระโอกาสที่โรงเรียนคัดครุณีครบรอบ ๕ ทศวรรษ ดิฉันรู้สึกยินดีและภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่คณะผู้บริหาร คณาจารย์ นักเรียนรุ่นพี่รุ่นน้อง เพื่อน ๆ ได้มาพบปะสังสรรค์กัน

สร้างความอบอุ่นขึ้นอีกครั้งหนึ่งในรื้อน้ำเงิน-ชมพูแห่งนี้ แม้ว่ากาลเวลาจะล่วงผ่านมานานความผูกพันของศิษย์คณะครูและสถาบันก็ยังคงมีอยู่ไม่เสื่อมคลาย โรงเรียนดัดดุณี จึงเปรียบเสมือน “บ้านหลังที่สอง” ที่จะช่วยขัดเกลาส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศให้เป็นเยาวชนที่ดี สามารถพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต ให้สมเป็นสถาบันอันทรงเกียรติและทรงคุณค่าอยู่คู่กับการศึกษาไทยต่อไป

บัดนี้ ได้เวลาสมควรแล้วดิฉันขอเปิดงาน “๕ ทศวรรษ ดัดดุณี วิมานสีน้ำเงิน - ชมพู” และขออำนาจพรให้การจัดงานครั้งนี้ประสบความสำเร็จ ทั้งขอให้แขกท่านผู้มีเกียรติทุกท่านจงประสบความสำเร็จ ความเจริญโดยทั่วกัน

ขอบคุณค่ะ

บทที่ ๖ คำกล่าวให้โอวาท

๑. ความหมายของคำกล่าวให้โอวาท

คำกล่าวให้โอวาท หมายถึง คำกล่าวแนะนำ สั่งสอน และฝากข้อคิดด้วยความเมตตากรุณา และจบลงด้วยการอวยพรให้มีความสุข หากเป็นพระโอวาทของพระเจ้าแผ่นดิน เรียกว่า "พระบรมราโชวาท"

๒. การเขียนเค้าโครงคำกล่าวให้โอวาท

การเขียนคำกล่าวให้โอวาท มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- บทเกริ่นนำ

(๒) ส่วนกลาง

- กล่าวสั่งสอน

- ฝากข้อคิด

(๓) ส่วนท้าย

- กล่าวอวยพร

ลักษณะสำคัญของโอวาทนั้น ต้องมีเนื้อหาที่มีคติเตือนใจ มีเหตุผล ไม่อ้อมค้อม เป็นการแสดงความปรารถนาดี อาจมีการกล่าวตำหนิตรง ๆ บ้าง และอาจนำไปประพฤติปฏิบัติได้จริง ผู้ฟังต้องฟังด้วยความเคารพและยินดีที่จะนำคำสอน คำชี้แนะ ไปปฏิบัติด้วย

๓. ผลงานคำกล่าวให้โอวาทในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานคำกล่าวโอวาทของนายโกศล พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา อุภัยสารัญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

คำกล่าวให้โอวาท

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในพิธีประดับเครื่องหมายนักเรียนใหม่

โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ฉะเชิงเทรา

วันศุกร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ เวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา

ณ ห้องประชุม ๑ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต ๒

ผู้อำนวยการสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต ๒

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย

ผู้ปกครอง คณะครู นักเรียน และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีอย่างยิ่ง ที่ได้มาเป็นประธานในพิธีประดับเครื่องหมายนักเรียนใหม่ ประจำปี ๒๕๔๘ ในวันที่

การศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต โดยกระบวนการเรียนรู้ที่ดีต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความ เป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้อันเป็นสากล สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นหัวใจของการ ปฏิรูปการศึกษา อัน จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญรุ่งเรืองดังอารยประเทศที่ พัฒนาแล้ว

ภายหลังจากการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมา ประเทศไทยมีความพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษาอีกหลายครั้ง แต่ยังไม่เคยประสบความสำเร็จ ปัจจุบันด้วยแรงกดดันจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งประเทศที่มีความสามารถในการแข่งขันในสังคม โลกเท่านั้นที่จะอยู่รอดได้ จึงทำให้

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษามากยิ่งขึ้น โดยเห็นได้จากบทบัญญัติเรื่องการศึกษาในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๑ ที่บัญญัติไว้ว่า “บุคคลมีสิทธิเสมอภาคกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และกำหนดให้การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน...” และในมาตรา ๘๑ บัญญัติไว้ว่า “รัฐจะต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ...” แต่นั่นก็ยังไม่เพียงพอ รัฐบาลจึงมีนโยบายและพยายามเร่งรัดให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาเกิดเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ฉะเชิงเทรา เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เนื่องในวโรกาสที่ทรงครองราชย์ครบ ๕๐ ปี โรงเรียนแห่งนี้มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองที่จะฝากบุตรหลานให้เข้ารับการศึกษาอบรมมุ่งเพาะภูมิปัญญาและสร้างจิตสำนึกให้มีคุณธรรม มีความคิดสร้างสรรค์ที่จะพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อเปิดโลกทัศน์ วิสัยทัศน์ให้กับนักเรียนได้ก้าวไปให้ทันต่อโลกในยุคโลกาภิวัตน์ และเป็นที่ยอมรับกันว่าโรงเรียนแห่งนี้ได้รับเลือกให้เป็นโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน โดยมีการบูรณาการปฏิรูปการศึกษาดำเนินนโยบายของรัฐบาลเพื่อที่นักเรียนจะได้นำความรู้ที่ได้เรียนไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติ และที่สำคัญความเอาใจใส่ของคณะครูผู้สอนที่มีความมุ่งมั่นกับบทบาทที่ได้รับด้วยความภาคภูมิใจหวังที่จะได้เห็นศิษย์ ทุกคนมีอนาคตที่ดี ประพฤติตนให้เป็นคนดีเป็นที่ยอมรับของสังคมซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่ผมได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

ผมขอชื่นชมและขอแสดงความยินดีกับนักเรียนที่ได้รับประดับเครื่องหมายนักเรียนใหม่ในวันนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่คอยเตือนสติให้เรามีความตั้งใจที่จะศึกษาเล่าเรียน มีความมุ่งมั่นยึดถือปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย มีความภาคภูมิใจในสถาบันที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ดำรงรักษาการกระทำดีนี้ต่อไป

สุดท้ายนี้ผมขอขอบคุณคณาจารย์และท่านผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้มาร่วมเป็นเกียรติในพิธีประดับเครื่องหมายให้กับนักเรียนใหม่ ประจำปี ๒๕๔๘ และขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านเคารพนับถือและบารมีแห่งองค์หลวงพ่อบุญพระพุทธรูป จงปกป้องรักษา คลบันดาลประทานพรให้ทุกท่านประสบแต่ความสุขและความโชคดียตลอดไป

คำกล่าวให้โอวาท
ของ
นายสุชาติ ตันเจริญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
ในโอกาสเป็นประธานรับมอบอาคารโรงอาหาร โรงเรียนวันเจริญสามัคคี
อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
วันศุกร์ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

กราบมนัสการพระคุณเจ้า ศ.ศ. สุภรักษ์ ควรหา ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ นายอำเภอปราสาท
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหารโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา
และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาเป็นประธานรับมอบอาคารโรงอาหาร โรงเรียน
วันเจริญสามัคคี ในวันนี้

จากคำกล่าวรายงานของท่านประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนวันเจริญสามัคคี ทำให้ทราบว่าวัตถุประสงค์ของการสร้างอาคารโรงอาหารหลังนี้ก็เพื่อเป็น
อนุสรณ์รำลึกแด่ พระครูสุขุมธรรมวาที หรือหลวงพ่อดวง สุขุโม อดีตเจ้าอาวาสวัดสุขุมาลัย และ
เจ้าคณะตำบลบ้านไทร ที่ได้มรณภาพไปเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และยังแสดงให้เห็น
ถึงความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายที่มุ่งมั่นจะส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาให้กับเยาวชน ซึ่งจะ
เป็นกำลังของชาติต่อไปในอนาคต โดยการพัฒนาโรงเรียนวันเจริญสามัคคีอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะ
เป็นการสร้างห้องสมุด หรือการสร้างเสาธง เป็นต้น

โรงเรียนวันเจริญสามัคคี จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการแก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่หมู่บ้าน
ของอำเภอปราสาทเป็นหลัก จนปัจจุบันเป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครองที่จะฝากบุตรหลานให้เข้ารับ
การศึกษาอบรมเพราะภูมิปัญญาและสร้างจิตสำนึกให้มีคุณธรรมจำนวนมาก ซึ่งนับได้ว่าเป็นการ
ส่งเสริมการศึกษาของชาติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และนโยบายของรัฐบาลทางหนึ่งด้วย

นอกจากนี้ ผมเห็นว่าสิ่งที่ทุก ๆ ฝ่ายทั้งหมู่บ้าน วัด โรงเรียนให้การสนับสนุน
งบประมาณในการก่อสร้างอาคารโรงอาหาร โดยเฉพาะ วัดสุขุมาลัย นำโดย พระอธิการสุขใจ
จารุขัมโม เจ้าอาวาส คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน คณะครู และประชาชนทั่วไป
จะเป็นแบบอย่างให้ท้องถิ่นอื่นทั่วประเทศนำไปปฏิบัติต่อไป และยังเป็นเครื่องยืนยันถึงความรัก

ความสามัคคีได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามผมขอฝากว่าการจะสร้างอาคารแต่ละหลัง สิ่งของแต่ละอย่าง เป็นไปด้วยความลำบากมากเพราะต้องเสียทั้งกำลังเงิน กำลังกาย และกำลังใจ จึงอยากให้ทุกคนทุกฝ่ายช่วยกันดูแลรักษาเสมือนว่าเป็นทรัพย์สินของตัวเอง เพื่อจะได้เก็บไว้ให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์สืบต่อไป

ผมขอขอบคุณทุกท่าน และทุกฝ่ายที่ให้การสนับสนุนโรงเรียนนี้มาโดยตลอดจนสามารถสร้างคุณภาพและมาตรฐานที่ดีทั้งในด้านการศึกษา และสถานที่ และผมต้องขอขอบคุณทุกท่านล่วงหน้าหากท่านทั้งหลายจะเข้ามาช่วยกันสนับสนุนการศึกษา และโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้นอีก ทั้งนี้เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของพี่น้องประชาชนชาวอำเภอปราสาท ตรงนี้ผมขอฝากไว้ด้วย และขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านเคารพนับถือ และบารมีแห่งองค์หลวงพ่อบุญชู โสธร จงปกป้องรักษาและคลบ้นคาลประทานพรให้ทุกท่านประสบแต่ความสุข และความโชคดีตลอดไป

คำกล่าวให้โอวาท

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในโอกาสเป็นประธานมอบศาลาโคกชัยร่วมใจ หมู่บ้านโคกชัยวิลล่า

วันเสาร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๘ เวลา ๑๕.๐๐ น.

ณ หมู่บ้านโคกชัยวิลล่า ตำบลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่านประธานกรรมการ กรรมการ พี่น้องประชาชนชาวหมู่บ้านโคกชัยวิลล่า
และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานมอบศาลาโคกชัยร่วมใจ หมู่บ้าน
โคกชัยวิลล่า ในวันที่

การสร้างศาลาโคกชัยร่วมใจหลังนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่พักสำหรับพี่น้อง
ประชาชนชาวหมู่บ้านโคกชัยวิลล่า และพี่น้องประชาชนทั่วไป ที่จะใช้เดินทางไปปฏิบัติภารกิจ
ภายนอกหมู่บ้าน และเป็นที่ยึดหมายสำหรับทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งศาลาหลังนี้จะช่วยให้พี่น้อง
ประชาชนได้รับความสะดวกสบาย และความปลอดภัยเป็นอย่างมาก

ผมเห็นว่าการที่พี่น้องประชาชนชาวหมู่บ้านโคกชัยวิลล่า ได้ร่วมแรงร่วมใจ และ
เสียสละทุนทรัพย์ เวลา กำลังกาย รวมทั้งกำลังใจ จัดสร้างศาลาโคกชัยร่วมใจ หมู่บ้านโคกชัยวิลล่า
ขึ้นนั้น นอกจากจะเป็นประโยชน์กับพี่น้องประชาชนแล้ว ยังจะเป็นแนวทาง และเป็นตัวอย่างที่ดี
ที่จะนำร่องให้หมู่บ้าน หรือชุมชนในท้องถิ่นอื่นทั่วประเทศนำไปปฏิบัติต่อไป

อย่างไรก็ตามผมขอฝากว่าการจะสร้างสาธารณูปโภคแต่ละอย่าง เป็นไปด้วยความ
ยากลำบากมากเพราะต้องใช้ทั้งกำลังเงิน กำลังกาย และกำลังใจ จึงอยากให้ทุกคนทุกฝ่ายช่วยกัน
ดูแลรักษาเสมือนว่าเป็นทรัพย์สินของตัวเอง เพื่อจะได้เก็บไว้ให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์สืบ
ต่อไป

ผมขอขอบคุณคณะกรรมการ พี่น้องประชาชนชาวหมู่บ้านโคกชัยวิลล่า และผู้ที่
เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและพยายามจะพัฒนาหมู่บ้าน รวมทั้งท้องถิ่นนี้มาโดย
ตลอดจนสามารถพูดได้ว่าจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดที่พี่น้องประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และ
มีความเจริญ รุ่งเรืองอย่างรวดเร็วมาก และในวาระดิถีวันขึ้นปีใหม่อันจะเวียนมาบรรจบในระยะเวลา

อันใกล้นี้ ผมขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านเคารพนับถือ และบารมีแห่งองค์หลวงพ่อกุญชร โสธร จงปกป้องรักษา คลับันดาลประทานพรให้ทุกท่านประสบแต่ความสุข และความโชคดีตลอดไป

คำกล่าวให้โอวาท

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในโอกาสการมอบรางวัลการแข่งขันกีฬาโกลบอลทีมชาย ทีมหญิง รอบชิงชนะเลิศ

(มอบรางวัลชนะเลิศทีมโกลบอลหญิง)

วันศุกร์ที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

ณ ศูนย์ฝึกอาชีพคนตาบอด อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประธานมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด
คณะผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ควบคุมกีฬา นักกีฬา ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับเกียรติให้มามอบรางวัลชนะเลิศให้กับทีมนักกีฬา
โกลบอลหญิง ในวันที่

การดำเนินงานของมูลนิธิส่งเสริมอาชีพคนตาบอด ซึ่งได้จัด โครงการการแข่งขัน
โกลบอลทีมชาย - หญิง ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๒ ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาได้
พบปะแลกเปลี่ยนทัศนคติ กระชับความสัมพันธ์ระหว่างกัน เป็นการส่งเสริมสุขภาพพลานามัย
เป็นการสร้างเสริมทักษะการเคลื่อนไหว และส่งเสริมให้ทีมนักกีฬาโกลบอลได้มีโอกาสหา
ประสบการณ์ต่างสถานที่ เพื่อการทดสอบสมรรถนะ ความสามารถ และเป็นการวัดฝีมือ
เพื่อคัดสรรผู้ที่มีความเป็นเลิศของการเล่นกีฬาประเภทนี้ เพื่อเข้าแข่งขันในระดับชาติต่อไป

ในส่วนของการดำเนินงานของมูลนิธิฯ นั้น ผมต้องขอชมเชยผู้บริหาร นอกจาก
การจัดกิจกรรมด้านกีฬาแล้ว ยังได้ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาของผู้พิการทางสายตาทั้งในด้าน
วิชาการและสายอาชีพจนเป็นที่ยอมรับทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อันเป็นการช่วยในการ
ปรับตัวให้เข้ากับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน โดยใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานและอยู่ใน
สังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี จึงเปรียบได้ว่ามูลนิธิฯ เป็นเสมือนบ้านหลังที่สองที่สามารถใช้เป็นสถานที่
พักพิง ใช้ในการผ่อนคลายจากความตึงเครียด และใช้ในการร่วมสังสรรค์นันทนาการ ซึ่งผมขอ
สนับสนุนและเป็นกำลังใจในการดำเนินงานอย่างเต็มที่

ปัจจุบัน เทคโนโลยีได้เข้ามามีส่วนเกื้อหนุนในชีวิตประจำวันมากมาย และได้มีการ
นำเอาเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งผมเห็นว่ามูลนิธิฯ น่าจะพิจารณา

ขอความช่วยเหลือจากรัฐในการสนับสนุนในด้านนี้ด้วย ซึ่งความก้าวหน้าเหล่านี้เราสามารถนำมา
ชดเชยกับความสามารถของเราในสิ่งที่บกพร่องได้

การที่เราได้พบกันในวันนี้ ผมถือว่าเป็นนิมิตหมายอันดี เพราะแสดงถึงความหวัง
ว่าอุดมการณ์ของความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามที่ได้บรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับ
ปัจจุบันนั้น ได้ปรากฏเค้าร่างแห่งการบรรลุผลตามเจตนารมณ์แล้ว ขอให้ทุกท่านอย่าได้ทอดอ
ยสิ้นหวังเพราะตัวอย่างก็มีให้เห็นถึงศักยภาพของผู้พิการทางสายคาที่ได้สร้างประ โยชน์ และ ได้รับ
เกียรติจากสังคมในปัจจุบันนี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก

เนื่องจากรวันนี้อยู่ในช่วงเทศกาลที่เราจะส่งท้ายปีเก่าและต้อนรับปีใหม่ ผมจึงขอ
ถือ โอกาสนี้ อวยพรปีใหม่ให้กับทุกท่าน โดยขออำนาจบารมีหลวงพ่พระพุทธร โสธรได้โปรดคล
บ้นดาลประทานพรให้ทุกท่านประสบความสำเร็จ มีความสุขความเจริญ มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง
ตลอดไป

บทที่ ๗

คำกล่าวต้อนรับ

๑. ความหมายของคำกล่าวต้อนรับ

คำกล่าวต้อนรับ หมายถึง คำกล่าวแสดงความรู้สึกเป็นเกียรติและกล่าวแสดงการต้อนรับบุคคลหรือคณะบุคคลที่มาเข้าพบหรือเดินทางมาเยี่ยมชมกิจการต่าง ๆ

๒. การเขียนเค้าโครงคำกล่าวให้โอวาท

การเขียนคำกล่าวต้อนรับ มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- กล่าวแสดงความรู้สึกเป็นเกียรติ
- กล่าวแนะนำสถานที่

(๒) ส่วนกลาง

- กล่าวให้ข้อคิด

(๓) ส่วนท้าย

- กล่าวอวยพร
- กล่าวขอให้เดินทางกลับด้วยความปลอดภัย

๓. ผลงานคำกล่าวให้โอวาทในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานคำกล่าวโอวาทของนายโกศล พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ดันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

คำกล่าวต้อนรับ

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในโอกาสที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เข้าเยี่ยมคารวะ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๘ เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

ณ ห้องสารนิเทศ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๑

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่านประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่
นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ในนามของรัฐสภาผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้ต้อนรับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่และ
คณะนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

จากคำกล่าวรายงานของท่านประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ ที่ได้
กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดงานในครั้งนี้เพื่อเยี่ยมชมรัฐสภาซึ่งเป็นสถานที่สำคัญรวมทั้งการ
ได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ของรัฐสภา เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติ
หน้าที่และการประกอบอาชีพ โดยนักศึกษาคณะนี้จะสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งเป็น
มหาบัณฑิตรุ่นแรกของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผมขอแสดงความยินดีล่วงหน้ากับทุกท่านที่มหาบัณฑิตทุกท่านที่จะจบการศึกษา
ในเร็วๆ นี้ ซึ่งเป็นสิ่งยืนยันได้ว่านักศึกษาทุกท่าน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการเรียน จนประสบ
ผลสำเร็จอันน่าภาคภูมิใจ และผมหวังว่าทุกท่านคงจะนำความรู้ ความสามารถที่ได้รับจาก
การศึกษาด้านรัฐศาสตร์ แขนงวิชาการเมืองการปกครอง ไปพัฒนาการเมืองการปกครองใน
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในสังคมและ
กระบวนการประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งเป็นฉบับที่ ๑๖ ของประเทศไทย และเป็นทีกล่าว
ขานกันว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน เพราะประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
มากที่สุดนับแต่มีการใช้รัฐธรรมนูญเป็นต้นมา ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดบทบาท
หน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทยไว้ในหมวด ๖ รัฐสภา

ได้แก่ การออกกฎหมาย ซึ่งก็จะเริ่มจากการให้สิทธิกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่จะเสนอกฎหมายได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๕ โดยกฎหมายจะต้องเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ และสภาผู้แทนราษฎรจะต้องกระทำเป็น ๓ วาระ ได้แก่ วาระที่หนึ่งรับหลักการหรือไม่รับหลักการ วาระที่สอง พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการธิการ และวาระที่สาม ให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบโดยไม่มีการอภิปราย บทบาทหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ ทั้งการควบคุมโดยการตั้งกระทู้ถามทั่วไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ และกระทู้ถามสด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๔ นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ และการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล ตามมาตรา ๑๗๖ อีกทางหนึ่ง รวมทั้งบทบาทหน้าที่ในฐานะกรรมการธิการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาแล้วรายงานต่อสภา นอกจากนี้ยังมีบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะสมาชิกรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๓ ไม่ว่าจะเป็นการให้ความเห็นชอบให้พิจารณากฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๗ หรือการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตาม มาตรา ๓๑๓ เป็นต้น

นอกจากนี้ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงโดยมีบทบัญญัติที่ให้สิทธิและโอกาสในการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนมากที่สุดอย่างไม่เคยมีมาก่อน เริ่มตั้งแต่กรอบเบื้องต้นของร่างรัฐธรรมนูญเจตนารมณ์และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ ซึ่งล้วนมีผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองในทุกระดับและยังได้ขยายการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานและสิทธิของพลเมือง เช่น สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน ดังที่ได้บัญญัติไว้ในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๗๖ ว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ” อีกทั้งรัฐธรรมนูญยังมีบทบัญญัติที่แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ที่จะทำการปฏิรูปการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นรูปธรรมก็คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้บัญญัติไว้ในหมวด ๕ การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสาระสำคัญประเด็นหนึ่งของรัฐธรรมนูญได้แก่การให้รัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ และพัฒนาการกระจายอำนาจเพิ่มขึ้นให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๔ โดยการกำหนดให้มีกฎหมายที่เรียกว่าพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งจะทำให้รัฐต้องกำหนดการจัดสรรภาษี และอากรเงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของรายได้รัฐบาล และในปี .ศ. ๒๕๔๕ ไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้าของรายได้รัฐบาล และให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจพิจารณาทบทวนแผนการกระจายอำนาจทุกระยะเวลาไม่เกินห้าปี รวมทั้งต้องดำเนินการถ่ายโอนภารกิจให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ให้เสร็จสิ้นภายในสี่ปี หากยังไม่แล้วเสร็จภายในสี่ปีให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือท้องถิ่นให้ถ่ายโอนภารกิจให้แล้วเสร็จภายในสิบปี ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องยืนยันถึงการกระจายอำนาจสู่การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง และรัฐยังให้ความสำคัญกับการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมากดังจะเห็นได้จากกรณีที่คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๘ พ.ศ. ซึ่งมีบทบัญญัติในเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการสำหรับผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งต่อไปจะต้องเป็นในรูปแบบผู้ว่าฯ ซีอีโอ ที่มีจำนวนเงินถึง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้รัฐสภาพิจารณา ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไปเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ แล้ว นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นออกจากตำแหน่งได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๖ และยังสามารถมีส่วนในการเสนอข้อบัญญัติของท้องถิ่นได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๗ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการที่มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

แต่อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็มีข้อที่จะต้องพิจารณาไปทั้งหมดทุกอย่าง หากพวกเราในฐานะนักศึกษารัฐศาสตร์ จะสังเกตก็คือในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนนั่นเอง เช่น เรื่องการให้สิทธิกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ จะเห็นได้ว่าการกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมาเข้าชื่อเสนอกฎหมาย สำหรับประชาชนทั่วไปแล้วถือว่าเป็นเรื่องยากมากที่จะรวบรวมประชาชนจำนวนมากขนาดนั้นได้ สังเกตได้จากจำนวนกฎหมายที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอต่อรัฐสภา และผ่านความเห็นชอบของรัฐสภานั้นมีจำนวนน้อยมาก ประเด็นนี้เป็นข้อขัดข้องที่เกิดจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบัน หากตั้งเป้าหมายว่าจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะเข้าชื่อเสนอกฎหมายก็ควรจะแก้ไขให้เกิดความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม หรืออย่างในการกระจายอำนาจสู่การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม แม้รัฐธรรมนูญที่จะเห็นการปฏิรูปการเมืองการปกครอง

ส่วนท้องถิ่น แต่ในการปฏิบัติแล้วยังไม่สามารถทำได้อย่างที่หวังไว้ไม่ว่าจะเป็นการจัดสรรภาษี อากรเงินอุดหนุนและรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ยังไม่สามารถจัดสรรได้ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนฯ เพราะว่ารัฐยังไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้มากจนถึงขนาดที่จะจัดสรรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ หรือในเรื่องการถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม ยังไม่สามารถทำได้อย่างที่เต็มที่เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรความรู้ ความสามารถ อุปกรณ์ หรือความไม่ชัดเจนว่าภารกิจใด หน่วยงานไหนจะเป็นผู้รับผิดชอบ จึงทำให้เกิดการเกี่ยงงานกัน เป็นต้น ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

ในโอกาสนี้ ผมขออวยพรให้การเชื่อมชมรัฐสภาครั้งนี้จงบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่มุ่งหวังไว้ทุกประการ และอยากให้ทุกท่านเป็นตัวแทนที่จะทำหน้าที่เป็นสื่อเผยแพร่ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไปสู่เพื่อน พ่อแม่ พี่น้อง สถาบันการศึกษาและประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งจะเป็นการสร้างสรรค์การมีส่วนร่วมทางการเมือง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงต่อไป

สุดท้ายนี้ ผมขออวยพรให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา และท่านผู้มีเกียรติทุกท่านจงประสบแต่ความสุข สิริสวัสดิ์พัฒนามงคล สมบูรณ์พูนผลในสิ่งอันพึงปรารถนาทุกประการ และเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่า อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองมั่นคง และยั่งยืนสืบไป

คำกล่าวต้อนรับ
ของ
นายสุชาติ ตันเจริญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
ในโอกาสที่คณะอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์
จาก University of Pedagogy and Social Work to Basel
ประเทศสมาพันธรัฐสวิส เข้าเยี่ยมคารวะ
วันจันทร์ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เวลา ๐๘.๐๐ น.
ณ ห้องรับรอง ๑ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่าน จุฬานี เกตุศร คณะอาจารย์ นักศึกษา และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ให้การต้อนรับคณะอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ จาก University of Pedagogy and Social Work to Basel ประเทศสมาพันธรัฐสวิส ที่มาเยี่ยมรัฐสภาไทยในวันนี้

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยพยายามส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคคลทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยได้บัญญัติเรื่องการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด เหตุที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพราะได้เล็งเห็นว่าในโลกยุคปัจจุบัน หรือที่เรียกว่าโลกาภิวัตน์ (Globalization) มีการแข่งขันสูงมากไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ประเทศที่มีข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเท่านั้น จึงจะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดจากการศึกษา ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างมาก

ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย ซึ่งอำนาจอธิปไตยประกอบด้วย ๓ อำนาจที่ถ่วงดุลและเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน คือ อำนาจนิติบัญญัติ ใช้โดยรัฐสภา อำนาจบริหาร ใช้โดยคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการ ใช้โดยศาล มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด และใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๖ ได้กำหนดให้รัฐสภาไทยมีรูปแบบเป็นสภาคู่อันประกอบไปด้วย วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของราษฎร จำนวน ๒๐๐ คน ในการเลือกตั้งจะใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถออกเสียงลงคะแนนได้เขตละ ๑ คน โดยใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ถ้าจังหวัดใดมีสมาชิกได้มากกว่า ๑ คน ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับจนครบจำนวนเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง และอายุของวุฒิสภามีกำหนดคราวละ ๖ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

ส่วนสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๕๐๐ คน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑๐๐ คน และเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน ๔๐๐ คน ในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น ได้เพียงบัญชีรายชื่อเดียว และถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง ส่วนการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะใช้วิธีการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญไว้หลายด้าน กล่าวคือ

- อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมายหรือการออกกฎหมายเพื่อใช้บังคับ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่หลักของรัฐสภา ทั้งนี้ด้วยเหตุที่กฎหมายเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการบริหาร และการปกครองประเทศ รวมทั้งเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม และสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม

- อำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งกระบวนการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินถือว่าเป็นหลักการที่สำคัญในระบบรัฐสภา ที่จะถ่วงดุลและตรวจสอบ (Check and Balance) ระหว่างอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดวิธีการในการควบคุมไว้หลายทางไม่ว่าจะเป็นการตั้งกระทู้ถาม หรือการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล อีกทั้งยังกำหนดให้วุฒิสภาขอเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยไม่มีการลงมติ นอกจากนี้รัฐสภายังสามารถทำการตรวจสอบฝ่ายบริหารผ่านทางคณะกรรมการที่สร้างขึ้นได้อีกทางหนึ่ง

- อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในเรื่องที่มีความสำคัญต่างๆ เช่น การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การประกาศสงคราม และการทำหนังสือสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตอำนาจแห่งรัฐ เป็นต้น อีกทั้งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันยังได้

กำหนดให้รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการสรรหาบุคคลในองค์กรต่างๆ เช่นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นต้น รวมทั้งให้วุฒิสภามีอำนาจในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้อีกด้วย

ในวันนี้ คณะครูอาจารย์ นักเรียน และท่านผู้มีเกียรติทุกท่านจะได้เห็นบรรยากาศการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ อันประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมาธิการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐสภา ซึ่งผมเชื่อว่าจะทำให้ คณะอาจารย์ และนักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ตลอดจนได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยระบบรัฐสภาของไทยมากยิ่งขึ้น

ในโอกาสนี้ ผมขออวยพรให้การเยี่ยมชมรัฐสภาไทยครั้งนี้จงบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่มุ่งหวังไว้ และขอให้คณะครูอาจารย์ และนักศึกษาทุกท่าน จงประสบแต่ความสุขความเจริญ มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ และเดินทางกลับสู่มาตุภูมิโดยสวัสดิภาพ

คำกล่าวต้อนรับ

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

เนื่องในโอกาสคณะเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์

สำนักงานกลาง สภาฯชาติไทย เข้าเยี่ยมคารวะ

และศึกษาดูงานด้านการประชาสัมพันธ์ของรัฐสภา

วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

ณ ห้องสารนิเทศ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๑

๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐

ท่านรองผู้อำนวยการศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภาฯชาติไทย (แพทย์หญิงสร้อยสอางค์ พิบูลสด)
ท่านรองผู้อำนวยการสำนักงานจัดหารายได้ สภาฯชาติไทย (หม่อมราชวงศ์ จิยากร เสสละเวช)
คณะเจ้าหน้าที่ด้านประชาสัมพันธ์ สภาฯชาติไทย สื่อมวลชน และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ในนามของรัฐสภา ขอต้อนรับทุกท่านด้วยความยินดี และรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง
ที่มีโอกาสต้อนรับคณะท่านในการศึกษาดูงานด้านการประชาสัมพันธ์ของรัฐสภา ในวันที่

รัฐสภา เป็นสถาบันหลักสถาบันหนึ่งของการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย
ที่อาจกล่าวได้ว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เพราะสมาชิกทั้ง ๓๐๐ คน คือ ส.ส.
๕๐๐ และ ส.ว.๒๐๐ คนนั้น ทุกคนได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

ก่อนอื่นผมใคร่ขอแนะนำงานของรัฐสภา ซึ่งมีงานที่สำคัญต่อกิจการบ้านเมืองอยู่
๒ ประการ คือ การตรากฎหมายและการตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน

ในด้านการตรากฎหมาย ถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นเครื่องกำหนด
กรอบอำนาจหน้าที่ของรัฐในการบริหารราชการแผ่นดิน ในทางเดียวกันก็เป็นเครื่องมือในการ
คุ้มครอง รับรอง สิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งหากกฎหมายดี ก็จะสร้างสมดุลที่ดีระหว่างการใช้
อำนาจของรัฐ กับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เอื้ออำนวยต่อการประกอบการทาง
เศรษฐกิจ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารประเทศของรัฐบาล ในทางตรงข้ามหาก
กฎหมายที่ตราขึ้นนั้นไม่ดี ไม่เหมาะสม ก็จะส่งผลให้สมดุลดังกล่าวสูญเสียไป ทำให้สังคม
แตกแยก บ้านเมืองไม่เจริญ สิทธิเสรีภาพของประชาชนถูกริดรอน ดังนั้น การพิจารณากฎหมาย
ของรัฐสภาจึงได้กระทำกันอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้กฎหมายที่ตราขึ้นเป็นกฎหมายที่ดี

สำหรับ หน้าที่การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินนั้น รัฐสภาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชน ในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและสุจริต โดยการตั้งกระทู้ถาม การตรวจสอบผ่านคณะกรรมการ การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติ ไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลและทั้งคณะ ตลอดจนการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง

ในขณะนี้ หากท่านได้ติดตามข่าวสารบ้านเมือง จะทราบว่าเรากำลังจะมีการเลือกตั้ง ส.ส.ใน ๓ เขตเลือกตั้ง ที่จังหวัดสตูล สิงห์บุรี และอุทัยธานี ที่ดูเหมือนจะมีการกล่าวถึงความจำเป็นที่พรรคการเมืองฝ่ายค้านต้องการจะชนะการเลือกตั้งมากเป็นพิเศษ ที่เป็นเช่นนี้เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ ได้กำหนดเรื่องการถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ซึ่งได้แก่ตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส.ส. ส.ว. ประธานศาลต่าง ๆ ว่าจะต้องใช้เสียง ส.ส. ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๔ คือ ๑๒๕ เสียง ในการเข้าชื่อขอให้วุฒิสภาพิจารณาลดถอนโดยมีเงื่อนไขว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือจงใจใช้อำนาจขัดบทบัญญัติรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ซึ่งขณะนี้พรรคฝ่ายค้าน คือ ประชาธิปัตย์ มี ส.ส. อยู่ ๕๕ คน พรรคชาติไทย ๒๕ คน และพรรคมหาชน ๒ คน รวม ๑๒๒ คน ซึ่งหากชนะการเลือกตั้งที่กำลังจะเลือกนี้ทั้ง ๓ เขต ก็จะมีสมาชิกพรรคฝ่ายค้านรวม ๑๒๕ คน พอดีที่จะรวมกันใช้สิทธิเข้าชื่อถอดถอนบุคคลได้ ดังนั้น สิ่งที่ผมได้เรียนนี้ จึงเป็นเหตุผลที่ว่า ทำไมการเลือกตั้งครั้งนี้จึงมีความสำคัญมาก ทั้งต่อฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล

ในส่วนในเรื่องที่คณะท่านมาคุยงานนั้น ผมเองในฐานะที่เป็นผู้ดูแลกิจการ ทั้งวิทยุและโทรทัศน์รัฐสภา ซึ่งเป็นเรื่องของสื่อมวลชนโดยตรงของฝ่ายนิติบัญญัติ ได้มีนโยบายให้ทำการประชาสัมพันธ์บทบาทภารกิจของฝ่ายนิติบัญญัติ ให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง โดยการถ่ายทอดการประชุมสภาให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบ ซึ่งเป็นเรื่องที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ ที่ให้การประชุมต้องเป็นการเปิดเผย ซึ่งผมเห็นว่าไม่ใช่เป็นการเปิดเผยให้ประชาชนเข้าฟังได้นั้น เพราะที่นั่งฟังมีจำกัดดังที่ท่านคงได้เห็นแล้ว ซึ่งก็คงไม่เกิดประโยชน์สูงสุด แต่ถ้าได้ถ่ายทอดทางวิทยุ โทรทัศน์ ให้ได้ดู ได้ฟังทั่วประเทศถึงที่บ้านเลขก็จะดีประโยชน์กว่า เพื่อประชาชนจะได้รู้ว่าสภาของเรากำลังทำอะไรเพื่อพวกเขาบ้าง และผมยังให้นโยบายให้สื่อของรัฐสภาเป็นสื่อกลาง ที่ประชาชนจะใช้ในการถ่ายทอดความทุกข์ร้อนด้วย เพื่อที่รัฐสภาจะได้พิจารณาและแจ้งไปยังรัฐบาลให้ดำเนินการเยียวยาแก้ไข ซึ่งตอนนี้ผมจะได้ว่าถ้าเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลก็เป็นเอฟเอ็ม ๘๗.๕ เมกกะเฮิร์ต ส่วนโทรทัศน์ก็อยู่ระหว่างการดำเนินการถ่ายทอดผ่านโทรทัศน์ดาวเทียม ซึ่งเป็นลักษณะของฟรีทีวี ที่ในชั้นต้นเท่าที่ทราบผู้มีงานดาวเทียมก็จะรับได้เลข หรือผู้ที่สมมติเคเบิลทีวีท้องถิ่นก็จะรับสัญญาณจากผู้ประกอบการท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง ส่วนการดำเนินการต่อไปก็จะทำเป็นฟรีทีวี อย่างช่อง ๓,๕,๗,๘,๑๑ ให้ได้ เพื่อที่ทุกพื้นที่จะรับ

สัญญาได้เท่าเทียมกัน แต่ตอนนี้คงต้องใช้เวลาสักหน่อย เพราะต้องรอการพิจารณาของ กทช. และต้องใช้งบประมาณมากพอสมควร

ผมหวังว่าการมาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานกิจการของรัฐสภา ได้สัมผัสการทำงานเกี่ยวกับกิจการของรัฐสภา และได้มีโอกาสเข้าชมการประชุมสภา ในวันนี้ ทุกท่านคงจะได้เก็บเกี่ยวความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่อกัน และนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานครั้งนี้ ไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อตัวท่านและสภาภาษาไทย ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างสภาภาษาไทยกับรัฐสภาในการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติต่อไป

สุดท้ายนี้ ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านทั้งหลายคงจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการมาเยี่ยมชม และศึกษาดูงานกิจการของรัฐสภา ในครั้งนี้ ขออวยพรให้ทุกท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีสติปัญญาและวิจรรณญาณที่ดี มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์โดยทั่วกัน

คำกล่าวต้อนรับ

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในโอกาสการเข้าเยี่ยมคารวะของ

มาดามหวัง อี้ หมิง รองประธานสภาประชาชนมณฑลยูนนาน

สาธารณรัฐประชาชนจีน

ในวันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา

ณ ห้องรับรองหมายเลข ๑ อาคารรัฐสภา ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

มาดามหวัง อี้ หมิง รองประธานสภาประชาชนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน
ท่านโหมยิต ฉัตรไพบุรณ์ กงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง
ท่านคณะผู้แทนสภาประชาชนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ในนามของรัฐสภาไทย ข้าพเจ้ามีความยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้
ต้อนรับ มาดามหวัง อี้ หมิง รองประธานสภาประชาชนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน
และคณะ

ข้าพเจ้าทราบว่า การเดินทางเยือนประเทศไทยในครั้งนี้ เพื่อเป็นการเข้าร่วมชมการ
แสดงสายสัมพันธ์สองแผ่นดินในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ ที่จังหวัดเชียงใหม่และเดินทางมายัง
กรุงเทพฯ และจะเดินทางไปจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เกาะสมุย) ในวันพรุ่งนี้ และทราบมาว่าท่านเคย
นำคณะเดินทางมาเยือนประเทศไทย ในปี พ.ศ.๒๕๓๗ ในฐานะประธานของสมาพันธ์สตรีแห่ง
มณฑลยูนนาน

ข้าพเจ้าหวังว่าการเดินทางมาเยือนประเทศไทยของท่านในครั้งนี้ จะทำให้
ความสัมพันธ์ ระหว่างไทยกับยูนนานให้แน่นแฟ้นและใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะระหว่างสภา
ผู้แทนราษฎรของไทยกับสภาประชาชนยูนนาน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญด้านนิติบัญญัติของไทย
และยูนนาน

ตามที่ข้าพเจ้าทราบมานั้น ท่านมีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือส่งเสริม
การค้าการลงทุนจากต่างประเทศ และเป็นประธานคณะทำงานเพื่อรับฟังปัญหาการประกอบธุรกิจ

ของนักธุรกิจต่างชาติ และได้ทราบมาจากท่านกงสุลใหญ่ประจำเมืองคุนหมิงว่าท่านมีบทบาทและน้ำใจ ในการสนับสนุนและแก้ไขปัญหให้กับนักธุรกิจไทยอย่างแข็งขัน

ในด้านความสัมพันธ์ด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว นั้น มณฑลยูนนาน และภาคเหนือของไทยมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจเพราะต่างเป็น Gateway ระหว่างจีนตอนใต้และตะวันตกกับประเทศสมาชิกกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และอาเซียน อีกทั้งการคมนาคมขนส่งติดต่อกันนั้นสะดวกทั้งทางอากาศ น้ำ และบก โดยเฉพาะการขนส่งทางเรือจากท่าเรือจิ่งหงผ่าน เมียนมาร์ และลาวมายังท่าเรือเชียงแสน จังหวัดเชียงราย และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจจะยิ่งขยายตัวอย่างรวดเร็ว เมื่อทางหลวงสายคุนหมิง – เชียงของ สร้างเสร็จในปลายปี ๒๕๔๘ หรือต้นปี ๒๕๕๐ เพราะจะทำให้การขนส่งทั้งผู้โดยสารและสินค้าสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น ก็จะย่นระยะทางเหลือราว ๘๕๐ กิโลเมตร ข้ำพเจ้าขอชื่นชมที่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้กำลังจะขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง และยังสามารถขยายไปยังเอเชียได้ โดยเฉพาะ บังกลาเทศและอินเดีย

นอกจากนี้ยังได้มีการประชุมคณะกรรมการร่วมไทย - จีน ว่าด้วยการค้าการลงทุน และเศรษฐกิจครั้งที่ ๒ เมื่อเดือนกันยายนที่ผ่านมา ซึ่งตกลงที่จะขยายตัวด้านความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งสอง เช่น การเพิ่มมูลค่าการค้า การลงทุน และนักท่องเที่ยวระหว่างกัน

ด้านความสัมพันธ์ด้านการศึกษา วัฒนธรรม และสังคมอื่น ๆ นั้น ประเทศไทยและจีนได้มีการแลกเปลี่ยนครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา เพื่อสอนภาษาของกันและกัน เพื่อป้อนตลาดธุรกิจให้มีความต้องการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาในยูนนานที่เปิดสอนภาษาไทยราว ๘ แห่ง โดยเป็นระดับมหาวิทยาลัย ๖ แห่ง และระดับมัธยมปลาย ๒ แห่ง และมีนักศึกษาที่เรียนภาษาไทยกว่า ๗๐๐ คน ขณะเดียวกันสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ ของไทยก็มีหลักสูตรสอนภาษาจีนจำนวนมากเช่นกัน อีกทั้งภาคเหนือของไทยและมณฑลยูนนานมีความใกล้ชิดทางด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรม โดยเฉพาะที่เขตสิบสองปันนาและเต๋อหงที่มีชาวไทยลื้อและไทยใหญ่อาศัยอยู่จำนวนมาก และต่างมีวัฒนธรรมล้านนาด้วยกัน นอกจากนี้ไทยและยูนนานยังมีความร่วมมือใกล้ชิดในด้านป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ป้องกันโรคติดต่อ การค้าเด็กและผู้หญิง อาชญากรรมข้ามชาติต่าง ๆ รวมถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยข้ำพเจ้าขอชื่นชมที่ความสัมพันธ์ด้านนี้ขยายตัวควบคู่กับด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะยังผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สุดท้ายนี้ ข้ำพเจ้าขออวยพรให้มาดามหวัง อี้ หมิง รองประธานสภาประชาชน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน และคณะประสบความสำเร็จในการเยือนประเทศไทยในครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศและประชาชนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นไป

บทที่ ๘**สาร**

๑. ความหมายของสาร

สาร หมายถึง หนังสือหรือจดหมายที่เขียนอย่างเปิดเผยไปยังบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเพื่อแสดงเจตนารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น แสดงความยินดี แสดงความสดุดี เป็นต้น

๒. การเขียนเค้าโครงสารและสารแสดงความยินดี

การเขียนสาร มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- บทเกริ่นนำ

(๒) ส่วนกลาง

- ความสำคัญในการมีสาร

- กล่าวชื่นชมและแสดงความยินดี

(๓) ส่วนท้าย

- กล่าวอวยพร

๓. ผลงานสารและสารแสดงความยินดีในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานสารและสารแสดงความยินดีของนายโกศล พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์สถิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

สาร
ประธานรัฐสภา

๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐

สมาคมนักเรียนเก่าฝรั่งเศส ถือเป็นสื่อกลางในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างมวลสมาชิกนักเรียนเก่าฝรั่งเศส อีกทั้งยังเน้นการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยเฉพาะการเสริมสร้างกระชับความสัมพันธ์ไทย-ฝรั่งเศส เพื่อเน้นการทำประโยชน์แก่สังคมของเรา และความสัมพันธ์ไทย-ฝรั่งเศส ต่อไปอย่างต่อเนื่อง ผมในฐานะนักเรียนเก่าฝรั่งเศสคนหนึ่ง ก็เล็งเห็นความสำคัญของบทบาทของนักเรียนเก่าฝรั่งเศส ในการพบปะสังสรรค์เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน และไม่เคยมิคุณค่าของการเรียนรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ชีวิตที่ได้จากฝรั่งเศส และคิดว่าจะน่าจะเป็น โอกาสของคนไทยรุ่นใหม่ที่จะ ได้สืบสานคุณค่าดังกล่าวต่อไป ตามเจตนารมณ์ในการสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางการพัฒนาและความก้าวหน้าระหว่างกันและกัน

ในโอกาสนี้ สมาคมนักเรียนเก่าฝรั่งเศส ได้จัดงานเฉลิมฉลองครบรอบ ๓๑ ปีของการก่อตั้งสมาคมนักเรียนเก่าฝรั่งเศส การจัดงาน “ท้องฟ้าปารีส” (Sous le Ciel de Paris) ในครั้งนี้เป็นอีกวาระหนึ่งที่นับได้ว่าสมาคมฯ ได้สืบสานและจรจรโยงกิจกรรมที่เสริมสร้าง และมีความหมายต่อความสัมพันธ์ไทย-ฝรั่งเศสในอีกทางหนึ่งด้วย

ผมรู้สึกชื่นชมและขออวยพรให้สมาคมนักเรียนเก่าฝรั่งเศส จงประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ตลอดไป พร้อมนี้ขอให้นายกก่อตั้งสมาคมฯ สมาชิกสมาคมฯ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนจงประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีพลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการกระชับความสัมพันธ์ไทย-ฝรั่งเศส เพื่อประโยชน์ต่อประเทศชาติสืบไป

(นายโกสิน พลกุล)
ประธานรัฐสภา

สาร
ประธานรัฐสภา

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

สถาบันพระปกเกล้า ก่อตั้งขึ้นเพื่อมุ่งเสริมสร้างความรู้ พัฒนานักบริหาร และเป็นแหล่งวิชาการที่สำคัญของประเทศไทย ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรบุคคลที่ถือเป็นรากฐานสำคัญของประเทศชาติ และเป็นดัชนีวัดประชาธิปไตยไทยในอนาคต การที่สถาบันพระปกเกล้าได้จัดโครงการศึกษาหลักสูตร “การบริหารงานภาครัฐ และกฎหมายมหาชน” รุ่นที่ ๔ ขึ้น ถือเป็นมิติแห่งวงการศึกษาศำหรับการบริหารที่จะได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานภาครัฐที่ดี และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงานเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กร พัฒนางาน พัฒนาคณะ เพื่อความมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเพราะกฎหมายเป็นเครื่องกำกับการใช้อำนาจในทางปกครองที่อยู่บนกรอบแห่งความชอบธรรมตามหลักนิติรัฐ หลักสูตรนี้เปิดสอนเป็นรุ่นที่ ๔ แล้ว แสดงให้เห็นว่าเป็นหลักสูตรที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ได้เข้ารับการศึกษานี้อย่างยิ่ง

การที่คณะกรรมการนักศึกษา ปรม. รุ่นที่ ๔ ได้จัดทำหนังสือทำเนียบรุ่นเพื่อเผยแพร่กิจกรรมของสถาบันพระปกเกล้า เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ผลงานการศึกษาวิจัย ถือเป็น การเผยแพร่ความรู้และแนวความคิดต่าง ๆ ไปสู่สาธารณชน อันเป็นการให้การศึกษาแก่สังคมอีกต่อหนึ่ง ซึ่งจะนำไปสู่การบูรณาการและพัฒนาระบบอบประชาธิปไตยให้เกิดเป็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี โดยตั้งอยู่บนหลักการผสมผสานทั้งด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมคนดีให้มีโอกาสบริหารบ้านเมืองและป้องกันคนไม่ดีไม่ให้ก่อความวุ่นวายแก่บ้านเมืองได้

ผมขอเป็นกำลังใจให้กับนักศึกษา ปรม. รุ่นที่ ๔ ทุกคน จงมีความวิริยะอุตสาหะ มุ่งมั่นศึกษาวิชาการสั่งสมวิชาความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้การ สอนของหลักสูตร เพื่อจะได้ร่วมกันพัฒนาประเทศชาติและระบอบประชาธิปไตยของไทยให้มั่นคงถาวร พร้อมกันนี้ขออวยพรให้ทุกท่านจงประสบผลสำเร็จทั้งในด้านการศึกษาและการดำเนินชีวิตต่อไป

(นายโกศล พลกุล)
ประธานรัฐสภา

สาร
ประธานรัฐสภา

๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรมีคณะกรรมการสามัญ ๓๑ คณะ ให้มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละคณะกรรมการนั้น แล้วรายงานผลการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องนั้นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ

คณะกรรมการการท่องเที่ยวชูดปัจจุบัน โดยมีนายสง่า ธนสงวนวงษ์ เป็นประธานคณะกรรมการการท่องเที่ยว ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ และมุ่งมั่นเพื่อประโยชน์ต่อประเทศชาติ ในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวของประเทศ ทั้งยังเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติอีกด้านหนึ่งนอกเหนือจากการตรากฎหมายซึ่งเป็นภารกิจหน้าที่ประจำของสภาผู้แทนราษฎร

หนังสือ “รายงานการสรุปผลงานของคณะกรรมการการท่องเที่ยว เล่มที่ ๑” ถือว่าเป็นหนังสือที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะในด้านการท่องเที่ยว ทั้งยังแสดงให้เห็นผลงานของคณะกรรมการการท่องเที่ยว รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการท่องเที่ยว ซึ่งนับเป็นตัวอย่างที่ดีที่จะได้เผยแพร่การปฏิบัติงานและข้อมูลของคณะกรรมการ นอกจากนี้ยังนำไปเป็นข้อมูลอ้างอิง ศึกษาค้นคว้า และขยายผลเพื่อการพัฒนาต่อไป

ผมขอแสดงความชื่นชมยินดี และอำนวยพรให้คณะกรรมการการท่องเที่ยวสภาผู้แทนราษฎรและผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน จงประสบความสำเร็จ มีความเจริญ และมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติสืบต่อไป

(นายโกศล พลกุล)
ประธานรัฐสภา

สาร ประธานรัฐสภา

๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓

ปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์และบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งเป็นตัวผลักดันและขับเคลื่อนสถาบันทางการเมืองให้เข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนผ่าน (Transition Period) จากระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) เป็นระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) และมีการปรับปรุงหลักการบริหารราชการแผ่นดินจากการยึดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ (Management by Objective) เป็นการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

บนพื้นฐานแห่งความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองไทยในเชิงพลวัต (Dynamic) ย่อมส่งผลกระทบต่อสถาบันทางการเมือง หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐสภา รัฐบาล องค์กรตามรัฐธรรมนูญ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น พรรคการเมือง และองค์กรเอกชน ที่จำเป็นต้องแสดงบทบาทหน้าทีในการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางการเมืองตามวิถีทางแบบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับของประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่รุนแรงฉับพลันขึ้นอีก และพัฒนาการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขไปสู่ความเข้มแข็งที่ยั่งยืน

รัฐสภาได้เห็นชอบให้มีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของประชาชน (พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๒) เพื่อใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการของแผนงาน โครงการ และกิจกรรมของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรเอกชน องค์กรภาคประชาชน พรรคการเมือง และรัฐสภา และจัดให้มีการจัดตั้งสำนักงาน “รัฐสภาประจำจังหวัด” ทุกจังหวัด เพื่อเป็นหน่วยบริการส่วนหน้าของรัฐสภาในทุกภูมิภาค ทำหน้าที่สนับสนุนการพัฒนาการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สนับสนุนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของประชาชน เป็นศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนเป็นองค์กรสนับสนุนการปฏิบัติการในระดัพื้นที่ของคณะกรรมการสามัญและวิสามัญคณะต่าง ๆ ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ตลอดจนเป็นองค์กรของรัฐสภาทำหน้าที่ประสานแผนงานโครงการ

และกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่รัฐ
กับสภาท้องถิ่นในพื้นที่ทุกระดับ รวมทั้งเป็นศูนย์ประสานงานของเครือข่ายประชาธิปไตยของ
รัฐสภา หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ และสนับสนุนกิจกรรมของประชาคมหมู่บ้าน
และชุมชน ตามนโยบายส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม โครงการพัฒนา
ศักยภาพของหมู่บ้าน ชุมชน (SML) และ โครงการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดของรัฐบาล

รัฐสภาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนยุทธศาสตร์นี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา
ประชาธิปไตยและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามเจตนารมณ์ของ
รัฐธรรมนูญ เพื่อดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง
เป็นประมุข ประชาชนมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เป็นสังคมที่มีอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การเมือง
มีเสถียรภาพ และประเทศชาติมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนตลอดไป

(นายโกกีน พลกุล)

ประธานรัฐสภา

สาร
ประธานรัฐสภา

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางแผนการตรวจเงินแผ่นดิน และควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของรัฐ เป็นต้น และได้กำหนดให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษา การใช้จ่ายเงิน หรือทรัพย์สินของหน่วยงานต่าง ๆ ตรวจสอบบัญชีและรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ หรือบัญชีทุนสำรองเงินตรา การจัดเก็บภาษีอากร และศึกษาหรือเสนอความเห็นเกี่ยวกับแผนงาน โครงการที่จะมีผลกระทบต่อการจัดทำงบประมาณ เป็นต้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จึงต้องยึดมั่นในความเป็นอิสระ และความเป็นกลาง เพื่อจะเป็นที่พึ่งของประชาชน และเพื่อสร้างความมั่นคงแก่ประเทศชาติต่อไป

ที่ผ่านมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบการเงินด้วยความเป็นอิสระและเป็นกลาง ตั้งอยู่บนจิตสำนึก และอุดมการณ์แห่งคุณธรรม จริยธรรม และยึดมั่นในหลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการวางแผน การควบคุม และการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของรัฐด้วยความถูกต้อง โปร่งใสตลอดมา จนได้รับการยกย่องและยอมรับจากสังคมเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสรรเสริญ

ในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ผมขอแสดงความยินดี และขออำนวยการให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทุกท่าน จะมีสุขภาพแข็งแรง มีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยความมุ่งมั่น และยึดมั่นในความถูกต้อง เพื่อผดุงไว้ซึ่งความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติสืบไป

(นายโกศล พลกุล)
ประธานรัฐสภา

สาร
ประธานรัฐสภา

๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้มีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา โดยมีเจตนารมณ์ที่จะวางพื้นฐาน ส่งเสริมคุ้มครอง ตรวจสอบและเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้ได้รับการปฏิบัติจากหน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการรับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชน หรือนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมาพิจารณาว่าเหมาะสมและเป็นธรรมหรือไม่ แล้วสรุปรายงานเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือเสนอให้มีการควบคุมทางการเมืองโดยรัฐสภา ถ้าหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ปฏิบัติตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแนะนำ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่ควรเกิดขึ้น คือ การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยอยู่บนพื้นฐานของการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) สร้างสรรค์ให้เกิดความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม

การที่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่าจะเป็นที่พึ่งของประชาชน มุ่งมั่นในการสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ รักษาความเป็นธรรมและเสริมสร้างการบริหารจัดการที่ดีในภาครัฐ เพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทย จึงนับว่าเป็นการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนในการเป็นกลไกตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมอย่างสูงสุด สิ่งที่ยอยากฝากเป็นข้อคิดก็คือ ควรหามาตรการเพื่อกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม และถูกต้องบนพื้นฐานในการให้บริการที่ดีให้แก่ประชาชน อันจะก่อให้เกิดความเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติเป็นหลักประกันว่าประชาชนทุกคนมีความสามารถอย่างเท่าเทียมกัน ในการเข้าถึงโอกาสต่าง ๆ ในสังคมตามหลักนิติรัฐ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบถึงภารกิจและการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงช่องทางอีกช่องทางหนึ่งที่จะร้องเรียนเพื่อบำบัดความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรมโดยสันติวิธี ความเป็น

มาตรการที่จะต้องดำเนินการอย่างกว้างขวาง ค่อยเนื่อง และทั่วถึงเพื่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม

ในโอกาสที่สำนักงานผู้ตรวจการของรัฐสภา ได้จัดทำรายงานประจำปี ๒๕๔๘ เพื่อเสนอต่อรัฐสภาและเป็นเอกสารเผยแพร่ผลการดำเนินงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และสำนักงานฯ ผมขอแสดงความชื่นชม และขออำนวยการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา และเจ้าหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาทุกท่าน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ตลอดจนมีปณิธานที่มุ่งมั่นในอันที่จะแก้ไขความทุกข์ร้อนให้ประชาชน มุ่งมั่นพัฒนาธรรมาภิบาล ผดุงรักษาไว้ซึ่งความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติสืบไป

(นายโกศล พลกุล)

ประธานรัฐสภา

สาร
ประธานรัฐสภา

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับแรกแก่ปวงชนชาวไทย ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดย “คณะราษฎร” เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงได้พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับถาวรฉบับแรกของไทย

ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่ระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนับแต่นั้นมา ซึ่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญกำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตยโดยผ่านทางรัฐสภา อำนาจบริหาร โดยผ่านทางคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการ โดยผ่านทางศาล ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นระบอบที่จำกัดอำนาจรัฐและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการต่าง ๆ ของรัฐ ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจที่ กำหนดโดยรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ

เนื่องในโอกาสครบรอบปีที่ ๗๓ ที่ประเทศไทยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ พระราชทานรัฐธรรมนูญให้ไว้เป็นครั้งแรก ประชาชนชาวไทยจึงสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านเป็นที่ยิ่ง พระมหากรุณาธิคุณนี้ได้จารึกอยู่ในดวงใจของปวงชนทุกกาลสมัย ดังนั้นจึงตั้งมั่นและพร้อมใจกันในอันที่จะช่วยกันสร้างสรรค์ และทำนุบำรุงให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน สมตามพระราชประสงค์ของพระองค์ท่านอย่างยั่งยืนสืบไป

(นายโกศล พลกุล)
ประธานรัฐสภา

สาร ประธานรัฐสภา

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

มนุษยสัมพันธ์สมาคมแห่งประเทศไทย เป็นสมาคมที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่วิชาการด้านมนุษยสัมพันธ์แก่บุคคลและองค์กรโดยทั่วไป ซึ่งความมีมนุษยสัมพันธ์ถือเป็นปัจจัยที่ทำให้ การดำเนินชีวิตประสบผลสำเร็จ เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์จะสร้างความเป็นมิตรและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยอาจเริ่มต้นด้วยการทักทาย การสนับสุนนและช่วยเหลือ การรักษาและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รวมทั้งการให้เกียรติบุคคลอื่น

ผมรู้สึกชื่นชมมนุษยสัมพันธ์สมาคมแห่งประเทศไทยที่ได้จัดงานมนุษยสัมพันธ์รำลึก เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณและมอบรางวัลมนุษยสัมพันธ์ยอดเยี่ยมแก่ผู้ที่กระทำความดีมีคุณธรรม และมีมนุษยสัมพันธ์ ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมเป็นที่ประจักษ์ชัดด้วยการเสียสละ ซึ่งถือว่าเป็นรางวัลอันสูงส่งที่สมควรมอบให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นคนดีและเหมาะสม อันจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นการสร้างกำลังใจในการทำความคิดเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคคลอื่น รวมทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้คนในสังคมเล็งเห็นความสำคัญของการมีมนุษยสัมพันธ์ และประพฤติปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

ในโอกาสนี้ ผมขอแสดงความยินดีและชื่นชมกับผู้ที่ได้รับรางวัล “มนุษยสัมพันธ์ยอดเยี่ยม” โล่ทองคำเกียรติยศ ประจำปี ๒๕๔๘ ซึ่งถือเป็นเกียรติยศและความภาคภูมิใจทั้งแก่ตนเองและครอบครัวเป็นอย่างยิ่ง เพราะการที่ได้รับรางวัลย่อมแสดงว่าท่านเป็นบุคคลที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม มีความเสียสละเพื่อประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม จึงขอให้ท่านได้ยึดมั่นในการประกอบคุณงามความดีและดำรงตนให้เป็นคนดีของสังคมต่อไป พร้อมกันนี้ ผมขออวยพรให้มนุษยสัมพันธ์สมาคมแห่งประเทศไทย รวมถึงคณะกรรมการจัดงานผู้ที่ได้รับรางวัล และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนมีความสุข มีความเจริญก้าวหน้าและมีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อสร้างสรรค์สังคมและส่งเสริมความสามัคคี เป็นคนดีในสังคมต่อไป

(นายโกติน พลกุล)
ประธานรัฐสภา

สาร
ประธานรัฐสภา

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

หนังสือพิมพ์อินไซด์ภูเก็ต เป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายปักษ์ที่ออกวางจำหน่ายในจังหวัดภูเก็ตและพังงา ได้ทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสาร สาระ ตลอดจนมีส่วนร่วมช่วยในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหน่วยงานราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ด้วยดีตลอดมา นับว่าเป็นประโยชน์แก่ประชาชน ชาวจังหวัดภูเก็ตและพังงาที่จะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ขอให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนของหนังสือพิมพ์อินไซด์ภูเก็ต ปฏิบัติงานด้วยความวิริยะ อุตสาหะ มุ่งมั่นรับใช้สังคมบนพื้นฐานของความถูกต้อง เทียงธรรม และจริยธรรมของสื่อมวลชนที่ถือได้ว่าเป็นบุคคลสาธารณะเช่นกัน

โอกาสวันขึ้นปีใหม่ ๒๕๔๕ นี้ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย สติงศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากล อีกทั้ง พระบารมีแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โปรดอภิบาลและประทานพรให้คณะผู้บริหาร และพนักงานของหนังสือพิมพ์อินไซด์ภูเก็ต และพี่น้องประชาชนในจังหวัดภูเก็ตและพังงาทุกท่าน จงประสบแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒนามงคลสมบูรณ์พูนผลด้วย จตุรพิธพรชัย มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต คิดประสงค์สิ่งใด ขอให้สัมฤทธิ์ผลสมดังตั้งใจทุกประการ

(นายโกสิน พลกุล)
ประธานรัฐสภา

สาร
ประธานรัฐสภา

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

ในโอกาสที่นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า หลักสูตร “การเมืองการปกครองในระบบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง” รุ่นที่ ๕ (ป.ป.ร. ๕) สำเร็จการศึกษาและจัดทำหนังสือรุ่นในครั้งนี ผมขอแสดงความยินดีและชื่นชมนักศึกษาทุกท่านที่ได้ทุ่มเทให้กับการศึกษา เพื่อนำความรู้ไปบูรณาการแก้ปัญหาาร่วมกัน ตลอดจนหาวิถีทางในการพัฒนาประชาธิปไตยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการสร้างเครือข่ายนักพัฒนาประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น ซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตยให้เป็นการปกครองของประชาชนชาวไทย โดยประชาชนชาวไทย และเพื่อประชาชนชาวไทยอย่างแท้จริง

ผมขอถือโอกาสนี้ อวยพรให้ผู้สำเร็จหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ ๕ (ป.ป.ร. ๕) ทุกท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ และขอให้ทุกท่านนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ไปร่วมกันสร้างสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าสมเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของหลักสูตร คือ “ความเป็นนักพัฒนาประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ” ต่อไป

(นายโกศล พลกุล)

ประธานรัฐสภา

สาร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐

รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้รัฐสภามีสมัยประชุมสามัญ ๒ สมัย คือ สมัยประชุมสามัญทั่วไป และสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ซึ่งสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติจะดำเนินการประชุมได้เฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ในหมวด ๒ (พระมหากษัตริย์) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา การเลือก หรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การตั้งกระทู้ถาม และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ การพิจารณาเรื่องอื่นใดนอกจากที่กล่าวมานี้จะกระทำได้อัตโนมัติเมื่อรัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

สภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบันเป็นชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติที่ผ่านมา (๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๘ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๘) สภาผู้แทนราษฎรในฐานะผู้แทนของปวงชนชาวไทย ได้ปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ตลอดสมัยประชุม ด้วยความทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจอย่างเต็มกำลังความสามารถ ดังจะเห็นได้จากผลงานที่ปรากฏ ซึ่งได้แก่การพิจารณารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวน ๑ ฉบับ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติและพระราชกำหนดโดยให้ความเห็นชอบให้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย จำนวนทั้งสิ้น ๒๔ ฉบับ ในจำนวนนี้เป็นร่างพระราชบัญญัติด้านสังคมและความมั่นคง อาทิ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (แก้ไขค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย ร่างพระราชบัญญัติด้านเศรษฐกิจ อาทิ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์ เป็นต้น และพระราชกำหนด จำนวน ๑ ฉบับ คือ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ พิจารณาญัตติ จำนวน ๔ ญัตติ ซึ่งประกอบด้วยญัตติทั่วไป ๓ ญัตติ ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลจำนวน ๑ ญัตติ และกระทู้ถาม ทั้งสิ้น ๑๖๕ เรื่อง นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการเกี่ยวกับข้อหาหรือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการนำเอาปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนมาหารือในที่ประชุมสภา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหา รวมทั้งสิ้น ๕๒๓ เรื่อง ซึ่งล้วนส่งผลดีและยังประโยชน์ให้เกิดแก่ประเทศชาติบ้านเมืองเป็นอย่างยิ่ง

ในฐานะประธานสภาผู้แทนราษฎร ผมขอขอบคุณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรี ข้าราชการ บุคคลในวงงานสภา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ความสำคัญ และมีความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้งานของสภาผู้แทนราษฎรสำเร็จลุล่วงไป ด้วยดีและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในสายตาของประชาชน

หนังสือสรุปผลงานสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ปีที่ ๑ สมัยสามัญนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๔๘ เล่มนี้ เป็นการรวบรวมผลงานของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์กับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่จะใช้ในการสืบค้นและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภา ผู้แทนราษฎรต่อไป และในโอกาสนี้ ผมต้องขอขอบคุณคณะผู้จัดทำหนังสือสรุปผลงานฉบับนี้ ทุกท่าน และขอให้การดำเนินการจัดทำหนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงสมตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

(นายโกสิน พลกุล)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สาร

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อ พสกนิกรชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง ด้วยทรงตั้งพระราชหฤทัยแน่วแน่ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ ราษฎรและทรงยึดมั่นในพระราชปณิธานที่ว่า “ทุกข์สุขของราษฎร คือ ทุกข์สุขของพระองค์” ซึ่งสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชดำริในการริเริ่มโครงการต่าง ๆ ที่จะ พัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานของราษฎร ดังจะเห็นได้จากพระราชกรณียกิจที่สำคัญ ๆ อาทิเช่น การก่อตั้งมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ การก่อตั้งศูนย์ศิลปาชีพ ภายในสวนจิตรลดา หรือการจัดตั้งคณะแพทย์พระราชทานและโครงการ หมอหมู่บ้าน เป็นต้น

พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ประการที่ สำคัญอันเป็นที่แซ่ซ้องสรรเสริญของพสกนิกรทั่วไป คือ “การเป็นสมเด็จพระแม่” ของพระราชโอรส และพระราชธิดาทั้ง ๔ พระองค์ ด้วยทรงเอาพระทัยใส่ในการเลี้ยงดูด้วยพระองค์เองอย่างใกล้ชิด สนธิทสนม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่พระราชโอรสและพระราชธิดายังทรงพระเยาว์ จึงทรง เป็น “สมเด็จพระแม่แห่งชาติตัวอย่าง” ที่สตรีไทยทุกคนพึงยึดถือเป็นแบบฉบับในการเลี้ยงดูบุตรธิดา

การที่คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร จัดงานเทิดพระเกียรติแด่ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๘ นี้ และจัดทำหนังสือ อนุสรณ์ที่รวบรวมบทความที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการเทิดทูนพระคุณแม่ด้วยนั้น แสดงให้เห็นถึง ความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณและความจงรักภักดีที่มีต่อสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงเป็น “สมเด็จพระแม่ของแผ่นดินไทย” ดิฉันจึงขอแสดงความชื่นชมต่อ คณะกรรมการที่ได้จัดงานและจัดทำหนังสืออนุสรณ์เพื่อเทิดพระเกียรติดังกล่าว ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ ดิฉันขอให้พระบารมีขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ นางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โปรดคลงบันดาลให้คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการ จัดงานเทิดพระเกียรติและจัดทำหนังสืออนุสรณ์ในครั้งนี้ทุกท่าน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงานตลอดไป

(รองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ)

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

บทที่ ๕**คำนิยาม**

๑. ความหมายของคำนิยาม

คำนิยาม หมายถึง หนังสือหรือจดหมายที่เขียนเพื่อแสดงความยินดีเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือชื่นชมบุคคลเป็นกรณีพิเศษ ส่วนมากจะเป็นคำนิยามหนังสือ หรือวรรณกรรมที่ได้อ่านมาแล้ว หากเป็นบุคคลก็จะชื่นชมผลงานหรือความสำเร็จในชีวิต

๒. การเขียนเค้าโครงคำนิยาม

การเขียนคำนิยาม มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- บทเกริ่นนำ

(๒) ส่วนกลาง

- ความสำคัญของบุคคลหรือเรื่องที่จะยกย่อง

- กล่าวชื่นชมยินดี

(๓) ส่วนท้าย

- กล่าวอวยพร

- กล่าวสรรเสริญ

๓. ผลงานคำนิยามในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานคำนิยามของนายโกศล พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

คำนิยม ประธานรัฐสภา

๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖

การดา มาร์ติน ประทีป โกมลมาศ อธิการบดีกิตติคุณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (เอแบค) เป็นนักการศึกษา และเคยดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่มีลูกศิษย์และผู้ที่เคยรพ่นับถือเป็นจำนวนมาก โดยเหตุที่การศึกษาเป็นเรื่องของการจัด โอกาส และสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาก้าวทันโลก ทันวิทยาการอย่างเป็นพลวัต การบอกให้รู้ หรือ สั่งสอนให้ผู้เรียนยอมรับ จึงไม่ใช่การศึกษาที่มีคุณภาพสูงเท่ากับการศึกษาแบบให้คิด ให้ใช้เหตุผล และการเลือกสรรจากข้อมูลที่มีความหลากหลายกว้างขวางหลายแง่มุม เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง แนวความคิดนี้มีใจของใหม่ แต่เป็นปรัชญาการศึกษาที่ท่านการดา มาร์ติน ประทีป โกมลมาศ ได้นำมาเป็นวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (เอแบค) ในสมัยที่ท่านเป็น อธิการบดี กอปรกับพื้นฐานความเชื่อที่วางอยู่บนพื้นฐานของหลักการที่ว่าการศึกษาเป็นเรื่องของการแสวงหาความจริง และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีแก่มนุษย์และสังคม ได้ส่งผลให้ เอแบคเป็นสถานศึกษาที่ก้าวหน้า พัฒนาเชิงวิชาการในระดับนานาชาติได้อย่างต่อเนื่อง ดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

โดยส่วนตัวแล้ว ผมประทับใจในข้อเขียนของท่านที่ว่า “ถึงแม้ครุในสมัยใหม่จะมีเทคโนโลยีสำหรับถ่ายทอดวิทยาการความรู้ที่ก้าวหน้าเลิศเลอประการใด แต่บทบาทในการให้ การศึกษาและอบรมคนให้เป็นคน รวมทั้งบทบาทในการอภิบาลให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่นและเยาวชนยังเป็นหน้าที่หลักของครุ ผู้บริหารหรือนุคณาธิการทางการศึกษาอยู่” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณธรรมและ จริยธรรมของความเป็นครุในความคิดของท่านอย่างชัดเจน รวมถึงทัศนะของท่านที่ได้แสดงต่อ สาธารณชนในหลาย ๆ ครั้งที่ว่า “ผู้เรียนทุกคนต้องได้รับอิสระเสรีภาพทางความคิดและการเลือก ของเขา ถ้าปราศจากเงื่อนไขแล้ว ผู้เรียนคนนั้นจะไม่บรรลุถึงการมีวุฒิภาวะเชิงศีลธรรม” และ “การเน้นให้มีอิสรภาพทางความคิด จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตัวเองให้บรรลุถึงความสมบูรณ์ ของความเป็นมนุษย์ ตามนัยศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์” แนวคิดดังกล่าว ย่อมชี้ชัดให้เห็นถึง นวัตกรรมทางความคิดที่ว่า “University without wall” หรือมหาวิทยาลัยปราศจากกำแพง คือ เรียนรู้ได้หมดทุกวิถีทาง ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงในห้องเรียนอย่างเดียว

ในโอกาสที่ท่านจะมีอายุครบ ๗๒ ปี ในวันอังคารที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ผมขอ อำนวยพรให้ท่านมีสุขภาพ พลานามัยที่สมบูรณ์ แข็งแรง และ ณ โอกาสนี้ ผมขอแสดงความชื่นชม วมผลงานของท่านที่ได้ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญา ในการปฏิรูปการศึกษาของชาติอย่าง

จริงจังเสมอมา และผมเชื่อว่าการอุทิศตนอย่างแรงกล้านี้ ย่อมเป็นแรงบันดาลใจให้นักการศึกษารุ่นต่อ ๆ ไปได้ก้าวตามทางที่ท่านได้วางไว้ และขยายผลอย่างต่อเนื่อง ทำให้ระบบการศึกษาไทยเกิดการพัฒนาก้าวหน้าและยั่งยืนสืบไป

(นายโกศล พลกุล)

ประธานรัฐสภา

คำนิยม

ประธานรัฐสภา

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ปัญหาการก่อการร้ายและการโต้ตอบการก่อการร้ายของประเทศต่างๆ ในยุคโลกาภิวัตน์นั้น อาจกล่าวได้ว่ามีรากฐานของปัญหาจากความอยุติธรรมระดับโลก อันสัมพันธ์สอดคล้องกับปัญหาการจัดการทรัพยากร และความมั่งคั่งของโลกที่มีอยู่อย่างจำกัด ความกดดันจากเหตุดังกล่าวมีส่วนผลักดันอย่างสำคัญที่ทำให้ผู้คนที่ยากไร้และเห็นว่าคนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบของสังคมโลก และสังคมรัฐส่วนหนึ่ง แสวงหาหนทางเพื่อสื่อแสดงความทุกข์ต่อสังคม ในวงกว้าง บางครั้งก็ใช้ความรุนแรง สะท้อนความโกรธ ความน้อยเนื้อต่ำใจ รวมถึงความเกลียดชังที่มาจากความแตกต่างกันทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม อันนำไปสู่ผลกระทบที่รุนแรงต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนผู้บริสุทธิ์ จนบางครั้งหรือในบางรัฐถึงขั้นที่ทำให้สังคมประชาธิปไตยต้องสั่นคลอนเป็นอย่างมาก

ประวัติศาสตร์ได้พิสูจน์ให้เห็นความจริงว่าสงครามหรือความรุนแรงไม่ใช่วิถียุติความขัดแย้งที่ยั่งยืนและมักก่อให้เกิดรอยร้าวที่ยังรากลึกลงในความรู้สึกของผู้คนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืนก็คือการใช้สันติวิธีเป็นแนวทางควบคู่ไปกับการใช้กระบวนการทางกฎหมายบ้านเมือง ต้องไม่มองว่าคนที่ไม่เห็นด้วยเป็นศัตรู และมุ่งขจัดตัดคนคนเหล่านั้น แต่ต้องมองว่าทุกคนคือพลเมืองที่รัฐมีหน้าที่ต้องคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งผู้เห็นเหมือนหรือเห็นต่างจากมุมมองของรัฐ ทั้งนี้เพื่อสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสังคม ลดอคติขจัดความเกลียดชัง และสร้างบรรทัดฐานใหม่ให้กับสังคมในการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

ผู้นำทางการเมืองที่จะเป็นผู้กำหนดยุทธศาสตร์สันติวิธี ต้องเป็นผู้มีความกล้าหาญใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย ในหนังสือ The Last War เล่มนี้ได้กล่าวถึงบทบาทในการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้นำทางการเมืองของไทยท่านหนึ่ง ซึ่งเสนอนโยบาย “ทฤษฎีคอกไม้หลากสี” และ “ยุทธศาสตร์ถอยคนละสามก้าว” รวมทั้ง “ยุทธศาสตร์ตั้งนครปิดตานีเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสูงสุด” และเป็นผู้เดียวกับที่อยู่เบื้องหลังคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๓ ซึ่งเป็นการใช้การเมืองนำหน้าการทหาร ในการยุติสงครามกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เป็นผลให้ผู้ปฏิบัติงานพรรคคอมมิวนิสต์ และขบวนการโจรก่อการร้ายต่าง ๆ วางอาวุธออกมามอบตัวเข้าร่วมพัฒนาชาติเป็นจำนวนมาก จนทำให้สงครามดังกล่าวยุติลง ท่านผู้นี้คือ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ อดีตนายกรัฐมนตรีของไทย

ในฐานะที่ผมเคยร่วมงานทางการเมืองกับท่านมาก่อน รวมถึงได้รับรู้รับทราบถึงแนวความคิดทางการเมืองแบบสันติวิธีของท่าน จึงอยากจะกล่าวว่า หนังสือ The Last War ได้นำเสนอแนวความคิดดังกล่าวอย่างละเอียด ตรงไปตรงมา และลงลึกในข้อมูลอย่างน่าชมเชย อย่างไรก็ตาม จากประสบการณ์ส่วนตัวของผมทั้งในด้านวิชาการในฐานะอาจารย์ และในด้านการบริหารจากการที่เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี โดยเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เหตุการณ์ก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้อาจเป็น Last War สำหรับท่านพลเอก ชวลิต แต่สำหรับสังคมโลกแล้วคงจะไม่มี Last War เพราะสงครามจะเปลี่ยนทั้งปรัชญา หลักคิด และรูปแบบไปตลอดเวลา ในแง่หนึ่ง สงครามคือสิ่งสะท้อนความสัมพันธ์ของมนุษยชาติด้านความรุนแรงและความเกลียดชังที่สำคัญและเด่นชัดที่สุด ดังนั้น เราจึงต้องค้นหาให้พบถึงรากเหง้าของสิ่งเหล่านี้ และแน่นอนที่สุด トラบโดที่ยังมีผู้คนที่ประสบหรือรู้สึกถึงความ อยุติธรรมอย่างรุนแรง มนุษย์ยังแย่งชิงทรัพยากรและเอาโรคเอาเปรียบกันเพื่อความมั่งคั่งและประโยชน์แห่งตน สงครามและสันติภาพจะเป็นของคู่กันตลอด

ถ้าจะกล่าวถึงปัญหา โดยเฉพาะปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว เราจะต้องตั้งสติและตั้งหลักให้ดี จะใช้ความรู้สึกหรือความวู่วาม ไม่ได้เด็ดขาด หรือแม้แต่ประสบการณ์กับสงครามทั้งในและนอกรูปแบบที่หลายท่านเคยผ่านมาก็ต้องนำมาประกอบความคิดและการดำเนินการอย่างระมัดระวังยิ่ง ผมเห็นด้วยกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติบนพื้นฐานของความหลากหลาย ดัง “ทฤษฎีดอกไม้หลากสี” ของท่านพลเอก ชวลิต แต่ปัญหาก็คือ ทำไมขบวนการก่อความไม่สงบ จึงไม่สนใจทฤษฎีเหล่านี้ หรือ “ทฤษฎีสमानฉันท์” หรืออะไรก็ตามแต่ที่เป็นข้อเสนอของฝ่ายรัฐหรือแม้แต่ฝ่ายองค์กรประชาชนเพื่อนำไปสู่สันติภาพ

ด้วยเหตุนี้ เราจึงต้องทำความเข้าใจในสิ่งต่อไปนี้ให้ต้องแท้ กล่าวคือ

หนึ่ง อะไรคือปรัชญาและหลักคิดที่แท้จริงของขบวนการ เป็นเพียงการบิดเบือนพระคัมภีร์ผสมผสานกับการสร้างความรู้ลึกลับชาตินิยมของชาวยุโรปตะวันตกเท่านั้นหรือไม่ผู้คนส่วนหนึ่งจึงให้ความสนับสนุนกับปรัชญาและหลักคิดดังกล่าว ประเด็นนี้ผู้เกี่ยวข้องและนักวิชาการและนักวิชาการต้องช่วยกันหาคำตอบที่ชัดเจน ในช่วยท้าย ๆ ที่ผมเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผมได้พบกับคณาจารย์จำนวนหนึ่งของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หรือนิด้า ผมได้ฝากข้อคิดไปว่า ขณะนี้เราไม่รู้จักและเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงปรัชญาและหลักคิดของพวกมุสลิมหัวรุนแรง และเราก็มักพึ่งนักวิชาการที่เป็นมุสลิมเป็นหลัก ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ถูกต้อง แต่เราไม่มีผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวที่ไม่ใช่คนมุสลิม ต่างกับในประเทศตะวันตก เช่น อังกฤษ และฝรั่งเศสที่เขามีองค์ความรู้จากทั้งสองด้าน อันจะทำให้สามารถวิเคราะห์และเข้าใจปัญหาได้อย่างละเอียดอ่อนขึ้น

สอง อะไรคือเป้าหมายที่แท้จริงและความเป็นไปได้ที่ขบวนการคาดหวังเป็นเพียงแผนบันได ๗ ขั้น ที่เราพูดถึงอยู่เสมอจริงหรือไม่ ขบวนการต้องการแบ่งแยกดินแดนโดยใช้การก่อการร้ายหรือก่อความไม่สงบในรูปแบบที่เราเห็นอยู่ทุกวันนี้จนได้ชัยชนะใช่หรือไม่ เราต้องบอกกับตัวเองเสมอว่า แม้แผนขั้นบันได ๗ ขั้น จะเป็นแผนของขบวนการจริง แต่แผนนี้ย่อมมีการปรับเปลี่ยนได้ ในความเห็นส่วนตัวของผม ขบวนการไม่น่าจะคาดหวังว่าพวกเขาจะเอาชนะทางกำลังกับรัฐได้ แต่น่าจะต้องการสร้างความวุ่นวายเพื่อให้เกิดผลใน ๒ ด้าน คือ ด้านแรกก่อให้เกิดความเคียดแค้นเกลียดชังและไม่ไว้วางใจกันในระหว่างชาวมุสลิมและชาวพุทธเพื่อไปสู่การปะทะกันในแนวกว้างของทั้งสองฝ่าย ด้านที่สองก่อให้เกิดความอ่อนแอและอ่อนล้าของรัฐทั้งในด้านเศรษฐกิจและการแก้ไขปัญหา ทั้งสองส่วนนี้เมื่อผนวกกัน หรือแม้แต่ในส่วนที่สองถ้าหากรัฐอ่อนแรงเอามาก ๆ ก็อาจจำเป็นต้องยอมรับข้อเรียกร้องในลักษณะการปกครองตนเองหรือรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่แตกต่างไปจากระบบที่เป็นอยู่หรือนอกเหนือจากกรอบของรัฐธรรมนูญ

สาม ลักษณะการจัดตั้งและโครงสร้างของขบวนการเป็นอย่างไร ทุกขบวนการมักจะมียุทธศาสตร์ประกอบอยู่ ๓ ส่วน คือ สมอซึ่งจะมีการจัดระดับส่วนบนสุดที่เป็นฝ่ายการเมืองหรือนโยบาย และมีส่วนที่รองลงมา ซึ่งอาจจะแบ่งตามลักษณะกิจการหรือพื้นที่ ส่วนที่สองคือฝ่ายจัดการ และส่วนที่สามคือผู้ปฏิบัติ ฝ่ายจัดการ และผู้ปฏิบัติจะประกอบกันเป็นกองกำลังรับนโยบายหรือคำสั่งของส่วนสมอเพื่อการปฏิบัติการต่าง ๆ การจัดตั้ง ตั้งแต่ยุคบอลเชวิค (ช่วงการปฏิวัติรัสเซียของพรรคคอมมิวนิสต์ที่นำโดยเลนิน) จะเป็นการจัดตั้งแบบปิดลับในลักษณะเส้นตั้ง (Vertical) เพื่อป้องกันการเจาะเข้าสู่ส่วนต่าง ๆ จากอีกฝ่ายหนึ่ง ดังนั้น แม้ข้อมูลจะหลุดออกไป เซลล์บางส่วนอาจถูกจับได้หรือถูกทำลาย แต่จะไม่ถูกทำลายทั้งหมด และส่วนสมอจะได้รับการปกป้องอย่างดี กลุ่มก่อการร้ายสากลในยุคปัจจุบันจะมีระบบการจัดตั้งในทำนองนี้เพื่อต่อสู้กับอำนาจรัฐที่เข้มแข็ง มีเทคโนโลยีสูงมากและมีเครือข่ายกว้างขวาง ขบวนการในภาคใต้ของเราที่ใช้วิธีจัดตั้งในลักษณะเส้นตั้ง

สี่ พันธมิตรของขบวนการในทางสากลเป็นอย่างไร เท่าที่ปรากฏในขณะนี้ พันธมิตรในรูปแบบของรัฐ (ประเทศที่ให้การสนับสนุน) ไม่มีโดยชัดแจ้งแม้แต่รัฐเดียว สำหรับในรูปแบบขององค์กรซึ่งครอบคลุมถึงสมาคม มูลนิธิที่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ปรากฏการสนับสนุนโดยเปิดเผย แม้แต่องค์กรก่อการร้ายสากลก็เช่นกัน ไม่มีข้อมูลใดบ่งชี้ว่าเข้ามาเกี่ยวข้องโดยตรงในพื้นที่ ดังนั้นจึงอาจมีเพียงองค์กรทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมายที่ให้การช่วยเหลือในทางลับเท่านั้น

เมื่อพิจารณาทั้งหมดทั้ง ๔ ปัจจัย จะเห็นจุดอ่อนจุดแข็งของขบวนการดังนี้

หนึ่ง ในทางสากล ขบวนการยังไม่ประสบความสำเร็จที่จะได้พันธมิตรระดับรัฐหรือระดับองค์กรที่ชอบด้วยกฎหมายออกมาสนับสนุน โดยเปิดเผยสำหรับการดำเนินการต่างๆ ของ

ขบวนการที่จะนำไปสู่การแบ่งแยกดินแดน ทั้งนี้แม้จะมีเหตุการณ์ เช่น กรือแซะ ดากใบ ความหมายก็คือ รัฐแก้ปัญหาได้ดีมากในด้านสากลแม้ฝ่ายขบวนการจะพยายามใช้สองเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างเต็มที่แล้ว แนวรบด้านนี้รัฐต้องตั้งไว้ให้ได้เช่นนี้ตลอดไป เพื่อให้แนวรบด้านอื่นไม่ได้แรงเกือหนุนจากด้านสากล

สอง การสร้างความวุ่นวายของขบวนการซึ่งไปถึงขั้นสังหารและทำร้ายผู้บริสุทธิ์อย่างไร้ศีลธรรมนั้น แม้ว่าช่วงแรกจะบิดเบือนข้อเท็จจริงโดยโยนความผิดว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำ ปัจจุบันประชาชนที่เป็นกองเชียร์ของขบวนการไม่เชื่อว่าเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ ดังนั้น การที่ขบวนการจะได้แรงสนับสนุนของประชาชน โดยเฉพาะชาวไทยมุสลิมที่ยึดในศีลธรรม จะทำได้ยาก คงได้จากกลุ่มคนที่ถูกปลุกปั่น มีแต่ความเกลียดชังรัฐและเจ้าหน้าที่เป็นหลัก

สาม ฝ่ายขบวนการไม่มีข้อเสนอสำหรับอนาคตของประชาชนที่เป็นระบบและเป็นรูปธรรม กล่าวคือ ไม่เคยทำให้ปรากฏว่าหากทำสำเร็จตามเป้าหมาย การปกครองจะเป็นอย่างไร ประชาชนจะมีหลักประกันในทางสิทธิเสรีภาพ และจะมีวิถีชีวิตทางเศรษฐกิจ สังคมดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่อย่างไร ขบวนการขาดผู้นำที่มีตัวตนชัดเจนเป็นผู้ที่รับรู้และยอมรับของสาธารณะทั้งภายในและภายนอกประเทศ ความรู้ที่มีต่อขบวนการในขณะนี้มีการก่อเหตุในรูปแบบต่างๆ ลักษณะรายวันเป็นหลัก ซึ่งไม่ใช่ภาพลักษณ์ที่ดีและไม่เป็นสิ่งที่น่าชื่นชมของประชาชนในพื้นที่เอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะยาว

สี่ การที่ฝ่ายรัฐทำให้เกิดภาพในพื้นที่ด้วยรูปแบบทางทหาร ดำรวจ เช่น การใช้รถหุ้มเกราะประจำจุดต่าง ๆ หรือลาดตระเวน ทหารแต่งเครื่องแบบถือปืน ฯลฯ จะยิ่งตอกย้ำความกลัวและความหวาดระแวงของประชาชน เชื่อว่าประชาชนกลัวทั้งเจ้าหน้าที่ทหาร ดำรวจ และขบวนการในขณะเดียวกัน ทำให้การข่าวเป็นไปได้ด้วยความลำบาก ลักษณะเช่นนี้ ฝ่ายขบวนการจะได้เปรียบกว่าเพราะรู้จักประชาชนดีกว่า ประชาชนนั้นแม้จะหวาดกลัวขบวนการแต่ไม่ชอบเจ้าหน้าที่มากกว่า ดังนั้น ฝ่ายรัฐต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบของภาพลักษณ์ให้มีความเป็นพลเรือนให้มากที่สุด มิเช่นนั้นจะไม่อาจเข้าถึงได้ เนื่องจากประชาชนกลัวเครื่องแบบ กลัวการถืออาวุธสงคราม และภาพที่แข็งกระด้างทั้งหลาย

ห้า ขบวนการมีการข่าวที่ดีกว่าฝ่ายรัฐ ทั้งนี้เพราะรู้จักคนในพื้นที่และดำเนินการหาข่าวในด้านของรัฐอย่างเงิบ ๆ มาเป็นเวลานาน เช่น มีข้อมูลว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐคนใดมีที่ทำงาน และที่พักที่ไหน ใช้ชีวิตอย่างไร ทำให้ลอบสังหารหรือทำร้ายได้ง่าย นอกจากนี้การสื่อสารของขบวนการทำเป็นภาษาท้องถิ่น ทำให้เข้าถึงประชาชนได้มากกว่า เพราะรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน เข้าใจกัน ในขณะที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐส่วนใหญ่ไม่เข้าใจภาษาท้องถิ่น จึงไม่สามารถสื่อสารแบบเข้าถึงได้

ด้วยเหตุนี้ “สงคราม” ในภาคใต้หรือสงครามใดก็ตาม หากไม่สามารถชนะใจประชาชนได้แล้ว ก็ไม่มีทางชนะสงคราม ขณะนี้ฝ่ายรัฐชนะใจประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ แต่ยังไม่ชนะใจประชาชนจำนวนหนึ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในสงครามเวียดนาม สหรัฐอเมริกาไม่อาจชนะใจทั้งประชาชนชาวเวียดนาม และประชาชนชาวอเมริกันเอง เวียดนามเหนือประสบความสำเร็จในการขยายผลการต่อต้านสงครามเวียดนามไปทั่วโลก รัฐบาลและกองทัพอเมริกันถูกโคตเคียวจนอ่อนล้า สับสนและพ่ายแพ้ในที่สุด

เงื่อนไขสำคัญอีกประการหนึ่งในการยุติสงครามให้เร็วก็คือ การข่าว ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ อเมริกาถอดรหัสของญี่ปุ่นหมด จึงเริ่มรบชนะที่หมู่เกาะมิดเวย์หลังจากเพิร์ลฮาร์เบอร์ถูกโจมตีสามารถลอบสังหารยิงเครื่องบินแม่ทัพเรือญี่ปุ่นนายพลเรือ ยามาโมโตะ ตกและทำลายกองเรือญี่ปุ่นจนหมด อังกฤษยึดเครื่องถอดรหัสด้านน้ำเยอรมัน ได้ตั้งแต่ช่วงต้นๆ ของสงครามทำให้ทราบการเคลื่อนไหวของกองทัพเยอรมัน เวียดนามเหนือมีสายลับแฝงตัวอยู่ในหน่วยงานทุกระดับของเวียดนามใต้ โดยดำรงตำแหน่งระดับสูง บางคนใกล้ชิดกับประธานาธิบดีจนทำให้รู้ความเคลื่อนไหวของอเมริกาและเวียดนามใต้แทบทุกอย่าง ดังนั้น ฝ่ายรัฐจะต้องรุกทางการข่าวอย่างเต็มที่และเป็นระบบ โดยเน้นที่ฝ่ายปกครองผ่านทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชนจัดตั้ง หรือแม้แต่กลุ่มโจรและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ เพื่อเข้าไปถึงส่วนสมองและส่วนบริหารจัดการของขบวนการ ขณะนี้ขบวนการได้เปรียบในด้านการข่าวเป็นอย่างมาก ฝ่ายรัฐจึงต้องเร่งทั้งการเคาน์เตอร์ข่าวและหาข่าวฝ่ายขบวนการอย่างขนานใหญ่ โดยต้องประสานหน่วยข่าวทั้งฝ่ายทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครองในพื้นที่ ตลอดจนหน่วยข่าวกรองระดับชาติเข้าด้วยกัน มีการบังคับบัญชาและวิเคราะห์ข่าวแบบรวมศูนย์ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับพื้นที่รวม ๓ จังหวัด และในส่วนที่เกี่ยวข้องของจังหวัดอื่น ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ โดยมีการตรวจสอบแบบไขว้และใช้แหล่งข่าวที่หลากหลาย ตลอดจนต้องส่งสายข่าวในรูปแบบต่าง ๆ เข้าไปหาข่าวบริเวณชายแดนติดต่อกับและในสถาบันทางวิชาการบางแห่งของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งอาจเป็นแหล่งที่สะท้อนแนวคิดบางส่วนของขบวนการ เราต้องบอกตัวเองเสมอว่าต้องฟังหูไว้หูกับข่าวที่ได้มาจากการประสานความร่วมมือกับเพื่อนบ้าน ต้องไม่ให้ข่าวต่างๆ มาจากแหล่งเดียวกันและต้องคอยตรวจสอบว่าขบวนการน่าจะล่วงรู้ถึงกระบวนการหาข่าวของเราหรือไม่ เพราะถ้าเขารู้ เขาจะปล่อยข่าวหลอกผ่านกระบวนการหาข่าวของเราตลอดเวลาเพื่อให้หลงทาง เช่นที่อังกฤษทำกับเยอรมันจนทำให้ประสบความสำเร็จในการยกพลขึ้นบกที่นอร์ม็องดี ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง

บางท่านอาจมองว่าปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ยิ่งใหญ่เท่ากับปัญหาพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย และอาจคิดง่าย ๆ ว่า ถ้าใช้การเมืองนำการทหารแบบคำสั่งฯ ที่ ๖๖/๒๓ เหตุการณ์ดังกล่าวก็จะค่อย ๆ ผ่อนคลายลงและยุติได้ในที่สุด บางท่านก็คิดแต่เพียงว่าปัญหา

เกิดเพราะการยุบ ศ.อ.บค. ซึ่งเป็นภาพพลเรือนและเป็นจุดศูนย์รวมของการบูรณาการทุกฝ่าย เข้าด้วยกันภายใต้การดูแลของพลเรือน คือ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ทั้งหมดนี้คงถูกเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น จริง ๆ แล้วปัญหาต่าง ๆ มีข้อเท็จจริงและความละเอียดอ่อนมากกว่านั้น เช่น ระหว่างสงครามเวียดนาม รัสเซียกับจีนพิพาทกันหนักจนบางครั้งจีนก็ปิดกั้นการส่งอาวุธจากรัสเซีย ไปให้เวียดนามผ่านทางจีน เวียดนามต้องอยู่ในสภาวะอึดอัดมาก ยิ่งเมื่ออเมริกาใช้โอกาสจากความขัดแย้งดังกล่าวเปิดสัมพันธ์กับจีน โดยประธานาธิบดีนixon ไปเยือนจีน สภาวะการณ์เช่นนี้ทำให้ เวียดนามใกล้ชิดกับรัสเซียมากขึ้น จีนจึงมุ่งสนับสนุนเขมรแดงเต็มที่เพื่อปิดกั้นเวียดนามไม่ให้แผ่ อิทธิพลไปยังเขมร ส่วนลาวอยู่ภายใต้อิทธิพลของเวียดนาม พรรคคอมมิวนิสต์ไทยซึ่งได้รับอิทธิพล จากจีนจึงดำเนินการอย่างยากลำบากท่ามกลางความขัดแย้งของพรรคคอมมิวนิสต์ทั้งรัสเซีย จีน เวียดนาม ลาวและเขมร และเมื่อสงครามเวียดนามยุติลง จีนก็พยายามสกัดอิทธิพลของเวียดนามใน เขมรอย่างเต็มกำลัง ถึงขั้นเปิดสงครามสังคมนิยมเวียดนามทางพรมแดนคอนเหนือติดกับจีน ด้วยเหตุนี้ การใช้นโยบายการเมืองนำการทหารโดยคำสั่งฯ ที่ ๖๖/๒๓ จึงได้จังหวะเหมาะสมและ ประสบความสำเร็จอย่างงดงาม ต้องขอชื่นชมทุกท่านที่มีส่วนผลักดันนโยบายนี้ ซึ่งนับว่าเป็นความ ชาญฉลาดที่สามารถอ่านสภาพการณ์ที่กล่าวมาได้อย่างทะลุปรุโปร่ง

แน่นอน สำหรับสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยุทธศาสตร์สำคัญก็คือต้อง ใช้ภาพพลเรือนนำภาพทหาร ต้องไม่ให้เกิดการปะทะระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิม ต้องเน้นระบบกฎหมายของรัฐที่รับรองคุ้มครองสิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกหมู่เหล่า อย่างดีเยี่ยมดีกว่าประเทศมุสลิมทุกประเทศ ต้องยอมรับว่าปัญหาใหญ่ที่สุดคือ การบังคับใช้กฎหมาย ของเจ้าหน้าที่ อันเป็นตัวกระตุ้นและหล่อเลี้ยงความไม่พอใจและความรู้สึกถึงความอยุติธรรม ของ ประชาชนส่วนหนึ่ง ต้องรับแก้ไขปัญหาการศึกษา ไม่ปล่อยให้ชาวไทยมุสลิมที่ยากจนได้รับการ ศึกษาด้านศาสนาเป็นหลัก ทำอย่างไรจะดึงคนมุสลิมส่วนใหญ่มาเรียน โรงเรียนของรัฐและ มีความพึงพอใจ ตลอดจนไม่รู้สึกอึดอัดกับเรื่องศาสนาใน โรงเรียนของรัฐ ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ต้อง ดำเนินการควบคู่ไปกับสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และวัฒนธรรมที่ เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวไทยมุสลิมที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นชาวปัตตานี เหมือนกับที่คนในภาคเหนือภูมิใจกับวัฒนธรรมล้านนาของตน

การเป็นผู้นำทางการเมืองที่เสียสละและทำให้ชาติพ้นภัย ไม่ได้หมายความว่า จะ ได้รับความเข้าใจและการยอมรับจากคนส่วนใหญ่เสมอไป ผมทวณนี่ก็ถึงท่านรัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ ผู้นำขบวนการเสรีไทยต่อต้านฝ่ายญี่ปุ่นรุกราน ขณะที่นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นคือ จอมพล ป.พิบูลสงคราม ประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรและเข้าร่วมกับญี่ปุ่น เมื่อสงครามโลก ครั้งที่สองสิ้นสุดลงและญี่ปุ่นพ่ายแพ้ ท่านปรีดี ซึ่งได้รับความยอมรับนับถืออย่างยิ่งจากอังกฤษและ

อเมริกา ทำทุกอย่างจนอังกฤษและอเมริกาไม่ถือว่าไทยเป็นผู้แพ้สงครามเช่นญี่ปุ่น และยอมรับว่า การประกาศสงครามของไทยนั้นเป็น โมงะ ทำให้ประเทศไทยรอดพ้นจากหายนะ แต่ท่านปรีดี ก็ถูกรัฐประหาร โดยกลุ่มของ จอมพล ป. ต่อมา และท้ายที่สุดก็ต้องลี้ภัยไปอยู่ต่างประเทศจนถึงแก่อสัญกรรม โดยไม่มีโอกาสกลับประเทศไทยที่ท่านกอบกู้ไว้อีกเลย

กรณี เซอร์ วินสตัน เชอร์ชิลล์ (Sir Winston Churchill) นายกรัฐมนตรีของประเทศอังกฤษในยุคสงครามโลกครั้งที่สองเช่นกัน ที่พลบประโลมและปลุกเร้าคนอังกฤษให้ร่วมแรงร่วมใจ และสำนึกในเกียรติภูมิแห่งความเป็นชาติจนอังกฤษชนะสงครามกับเยอรมัน ท่านได้กล่าวสุนทรพจน์ไว้ ซึ่ง จีร โชค วีระสย ได้อ้างถึงในหนังสือสังคมวิทยาการเมือง ความตอนหนึ่งว่า “ทั้งชีวิตข้าพเจ้าไม่มีอะไรจะอุทิศให้ เว้นแต่ หยาดโลหิต สปีริตแรงกล้า น้ำคไหลบ่าตา และเหงื่อ อาสาชโลมกาย” (“I have nothing to offer but blood, toil, tears and sweat.”) แต่เชอร์ชิลล์ก็ไม่อาจรักษาตำแหน่งผู้นำไว้ได้ ต้องพ่ายการเลือกตั้งภายหลังสงครามและต้องรอกอยถึง ๖ ปี กว่าจะกลับมาเป็นผู้นำของประเทศอีกครั้งหนึ่ง

ผมเชื่อว่าผู้อ่านหนังสือ The Last War ทุกคน จะได้รับความรู้เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเป็นทางการอันอาจนำไปสู่การจุดประกายความคิดเพื่อไปสู่ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาดังกล่าว ได้อย่างยั่งยืนและถาวร ต้องขอชมเชย ความวิริยะอุตสาหะของผู้เขียน คือ คุณบุญกรม คงบันสถาน ที่ได้สร้างผลงานอันมีคุณค่าไว้ในครั้งนี้

(นายโกสิน พลกุล)

ประธานรัฐสภา

คำนิยม ประธานรัฐสภา

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

เมื่อมองย้อนกลับไปในอดีต สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความสงบสุข สิ่งที่เราเรียกว่าสันติภาพไม่เคยมีบัญญัติไว้ในคำไทยดั้งเดิม แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและแฝงอยู่ในลักษณะการใช้ชีวิตของคนไทยมาโดยตลอด ในการพิจารณาเกี่ยวกับสันติภาพมักนำเอาเรื่องของความขัดแย้งมาพิจารณาร่วมกัน โดยถือว่าเป็นเรื่องตรงข้ามหรือเป็นปัจจัยที่ทำลายสันติภาพ โดยความเห็นส่วนตัวของผม สันติภาพไม่ใช่สิ่งคงที่และมักจะเปลี่ยนแปลงตามสภาวะขัดแย้งที่เกิดขึ้นในบริบทที่ต่างกัน สงครามที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศไทยกับชาติอื่นในอดีต มักเกิดขึ้นจากการป้องกันการรุกรานเป็นส่วนใหญ่มากกว่าที่ประเทศไทยจะเป็นผู้รุกรานเสียเอง ทั้งนี้ ด้วยเหตุผลว่าคำนิยมของสังคมไทยที่สั่งสอนให้ยึดมั่นในอหิงสาธรรม คือ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น แต่แนวความคิดนี้เริ่มเปลี่ยนแปลงไปเมื่อไทยพบกับแรงเหวี่ยงของสังคม (Social Momentum) ที่ลากเอาประเทศเข้าสู่กระแสของทุนนิยมและการแสวงหาอาณานิคมของโลกตะวันตกเพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบให้กับสังคมอุตสาหกรรมของรัฐเจ้าอาณานิคมเหล่านั้น ทำให้ประเทศไทยต้องประสบความสูญเสียความมั่นคงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและบูรณภาพแห่งดินแดนต่อเนื่องยาวนาน จนกระทั่งประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

ในภาวะที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพและเอกราชของประเทศไทยยังมีผู้ที่ยืนหยัดปกป้อง อุทิศตัวอย่างกล้าหาญและเสียสละ ดังเช่น ท่านปรีดี พนมยงค์ ที่ได้ก่อตั้งขบวนการเสรีไทยเพื่อต่อต้านผู้รุกรานและคุกคามต่อสันติภาพ โดยไม่ได้หวังสิ่งใดตอบแทน เจตจำนงอันมั่นคงของท่านที่จะรักษาอธิปไตยของชาติ เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วไป แม้ว่าในบั้นปลายชีวิตท่าน ท่านต้องไปใช้ชีวิตและพำนักอยู่ในต่างแดน แต่คุณงามความดีของท่านได้จารึกอย่างมั่นคงอยู่ในประวัติศาสตร์ ผมเห็นว่าการที่ประเทศไทยดำรงอยู่ในสถานะไม่เป็นผู้แพ้สงครามภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ไม่เพียงเป็นชัยชนะของท่านปรีดี หรือขบวนการเสรีไทย แต่ถือได้ว่าเป็นชัยชนะร่วมกันของประชาชนคนไทยทั้งแผ่นดินและมนุษยชาติ

จากการประกาศสันติภาพตามพระบรมราชโองการ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๗ นับเนื่องถึงปัจจุบันเป็นเวลา ๖๐ ปีบริบูรณ์ และได้มีการจัดงานฉลอง ๖๐ ปีวันสันติภาพไทยไปแล้วเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ เพื่อรำลึกถึงและเผยแพร่คุณงามความดีของเสรีไทย และผู้ที่เสียสละชีวิตเพื่อรักษาสันติภาพในเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่สอง สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่ผมหวังว่าจะเกิดขึ้นและเป็นผลสัมฤทธิ์ของการจัดงานดังกล่าวก็คือ การปลูกฝังแนวคิด

ในเรื่องสันติภาพ และภราดรภาพให้เป็นที่รับรู้และแพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวางในสังคมไทย เพื่อให้สังคมไทยได้รักษาสัจธรรมที่เคยมีในอดีต เพื่อสร้างสังคมที่ยึดมั่นในคุณธรรม รักษาประโยชน์ของประชาชน อันจะทำให้สังคมไทยมีสันติสุขที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

ผมเชื่อว่าสาระสำคัญต่าง ๆ ที่เป็นเหตุและผล เป็นเบื้องหน้าและเบื้องหลังของการสร้างสันติภาพ จะปรากฏอยู่ในหนังสือ “สันติภาพ : ชัยชนะร่วมกันของมนุษยชาติ” อย่างครบถ้วนแล้ว ซึ่งผู้อ่านทุกท่านจะได้รับรู้ รับทราบด้วยตนเอง สิ่งหนึ่งที่ผมอยากให้เกิดขึ้นก็คือ การนำสาระประโยชน์ในหนังสือไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสมานฉันท์ในหมู่ประชาชนทุกภาคส่วนของสังคม เป็นสันติวิธีที่จะสร้างความมั่นคงและก้าวหน้าให้แก่ประเทศไทยในยามที่ต้องการสันติสุขเป็นอย่างมากในปัจจุบัน

(นายโกสิน พลกุล)

ประธานรัฐสภา

คำนิยม

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓ ๑๒๓

โรงเรียนตัดครุณีได้เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๕๘ จนถึงปัจจุบัน นับเป็นเวลาครบ ๙๐ ปีแล้ว ย่อมแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของสถาบันการศึกษาแห่งนี้ที่มีการพัฒนาองค์ความรู้และส่งเสริมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ตลอดเวลา จึงสามารถบริหารจัดการระบบการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องนานถึง ๙ ทศวรรษ จนได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาคิเด่นจากกรมสามัญศึกษา และมีนักเรียนที่มีความประพฤติดีคิเด่นบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และมีความเป็นเลิศทางวิชาการด้านต่าง ๆ และมีคณาจารย์ที่มีคุณภาพพร้อมให้การอบรมและประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ทุกคนเสมอมา เปรียบเสมือน “ครูสร้างคน”

ในฐานะศิษย์เก่าคนหนึ่งที่ได้ก้าวไปพร้อมๆ กับสถาบันการศึกษาแห่งนี้ ได้มองเห็นความสำเร็จและความก้าวหน้าตลอดมา ดังจะเห็นได้ว่าทั้งศิษย์เก่าศิษย์ปัจจุบันได้สร้างผลงาน และประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงมากมายเป็นเกียรติประวัติแก่โรงเรียน โดยเบื้องหลังความสำเร็จล้วนแล้วแต่เป็นเพราะสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ในวาระโอกาสที่โรงเรียนตัดครุณีครบรอบ ๙ ทศวรรษ ดิฉันรู้สึกยินดีและภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่คณะผู้บริหาร คณาจารย์ นักเรียนรุ่นพี่รุ่นน้อง เพื่อน ๆ ได้มาพบปะสังสรรค์ด้วย สร้างความอบอุ่นขึ้นอีกครั้งในรั้วน้ำเงิน-ชมพูแห่งนี้ แม้กาลเวลาล่วงผ่านมานานความผูกพันของศิษย์คณะครูและสถาบันยังคงมีอยู่ไม่เสื่อมคลาย โรงเรียนตัดครุณีจึงเปรียบเสมือน “บ้านหลังที่สอง” ที่จะช่วยขัดเกลาส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศให้เป็นเยาวชนที่ดี สามารถพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต ให้สมเป็นสถาบันอันทรงเกียรติและทรงคุณค่าอยู่คู่กับการศึกษาไทยต่อไป

(รองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ)

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

บทที่ ๑๐

คำไว้อาลัย

๑. ความหมายของคำไว้อาลัย

คำไว้อาลัย หมายถึง หนังสือหรือจดหมายที่เขียนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการแสดงความรักและความอาลัยต่อบุคคลอันเป็นที่รักหรือบุคคลสำคัญที่รู้จักคุ้นเคยได้สูญเสียชีวิตไป รวมทั้งการแสดงความเสียใจต่อครอบครัวของบุคคลดังกล่าว และหากเป็นคำที่ใช้สำหรับงานเลี้ยงส่งผู้ที่จากไปปรับตำแหน่งใหม่ ลาออก หรือเกษียณอายุ นิยมเรียกว่า “อาลาอาลัย”

๒. การเขียนเค้าโครงคำไว้อาลัย

การเขียนคำไว้อาลัย มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- กล่าวแสดงความเสียใจที่ทราบข่าวการเสียชีวิต

(๒) ส่วนกลาง

- กล่าวถึงชีวประวัติและยกย่องคุณงามความดีผู้เสียชีวิต

- กล่าวแสดงความเสียใจกับครอบครัวผู้เสียชีวิต

(๓) ส่วนท้าย

- กล่าวอวยพรให้ไปสู่สุคติ

๓. ผลงานคำไว้อาลัยในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานคำไว้อาลัยของนายโกสิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

คำไว้อาลัย

แด่

คุณพ่อผล จารุสมบัติ

๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖

การจากไปอย่างไม่มีวันกลับของคุณพ่อผล จารุสมบัติ นับว่าเป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของครอบครัวจารุสมบัติ และท่านรองนายกฤษฎมนตรีพินิจ จารุสมบัติ ซึ่งทราบกันดีว่าท่านพินิจ เป็นนักต่อสู้และเป็นหนึ่งในวีรชนเดือนตุลาที่เข้าสู่การเมืองด้วยอุดมการณ์ประชาธิปไตย สิ่งเหล่านี้ส่วนหนึ่งย่อมได้รับการถ่ายทอดจากคุณพ่อผลอย่างแน่นอน ท่านรองนายกฯ เคยบอกเล่าให้ผมฟังว่าคุณพ่อเป็นผู้สนใจการเมือง คอยติดตามข่าวสารและชอบวิพากษ์วิจารณ์ นอกจากนี้ท่านยังเป็นนักอ่านตัวยง อ่านทั้งหนังสือพิมพ์ นิตยสารที่เป็นภาษาจีน รวมทั้งยังชอบฟังวิทยุ ฟังคลื่นต่างประเทศ รวมทั้งวิทยุเสียงปักกิ่ง แล้วนำมาถ่ายทอดให้ลูก ๆ ฟัง คุณพ่อผลยังเป็นแบบอย่างของการเป็นผู้มีความตั้งใจทุ่มเททำงาน และพิถีพิถันในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งลูก ๆ ทุกคนได้เห็นและซึมซับวิธีการทำงานของท่านมาตั้งแต่จำความได้ ความเป็นผู้สมบูรณ์แบบในการดูแลครอบครัว ความมีระเบียบวินัย และความขยันขันแข็งของคุณพ่อผล ทำให้ครอบครัวจารุสมบัติทุกคนล้วนนำมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ ในฐานะที่ผมผูกพันเป็นอาจารย์ลูกศิษย์กับท่านรองนายกฯ พินิจ ตั้งแต่ครั้งเมื่อท่านเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้เห็นวิถียุทธการต่อสู้ของคุณพ่อในตัวท่าน ได้รับการถ่ายทอดมา จนกระทั่งเมื่อท่านก้าวสู่การทำงานด้านการเมืองก็เห็นได้ว่าสิ่งเหล่านี้มีอยู่ในชีวิตการทำงานของท่านโดยตลอด

ในส่วนของการดำเนินชีวิตของคุณพ่อผลเอง ก็ได้ทราบมาว่าไม่เพียงแต่เป็นคนที่รักครอบครัว แต่ความรักนั้นยังแผ่แผ่ถึงมิตรสหายและชุมชน ความมีน้ำใจ ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การช่วยเหลือร่วมงานสังคม จึงเป็นสิ่งที่ท่านไม่เคยเกี่ยง ดังจะเห็นได้จากการเป็นสมาชิกคนสำคัญของโรงเจแปคริว และกรรมการจัดงานประจำปีวัดหลวงพ่อโสธร ตลอดจนร่วมงานบุญงานกุศลของท้องถิ่น โดยตลอด ความมีอัธยาศัยไมตรีและการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ท่านได้รับความเชื่อถือจากทุกคน สิ่งเหล่านี้ผมเห็นว่าไม่แตกต่างจากการดำเนินชีวิตทางการเมืองของท่านรองนายกฯ บุตรชายของท่าน ซึ่งประสบความสำเร็จทางการเมืองและได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้เสมอต้นเสมอปลายกับมิตรสหายและผู้รู้จักคุ้นเคย

ผมขอแสดงความเสียใจต่อท่านรองนายกฯ พินิจ จารุสมบัติ และครอบครัว จารุสมบัติที่ต้องสูญเสียคุณพ่อผลไป แต่ความสูญเสียนี้เป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์และแม้จะเสียใจอย่างไรก็เอาชีวิตกลับคืนมาไม่ได้ คงมีแต่คุณงามความดีที่ผู้หนึ่งได้ทำไว้ที่จะเหลือเป็น

อนุสรณ์ เพื่อเป็นข้อคิดแก่คนรุ่นหลังให้ประกอบคุณงามความดีตามรอยที่ท่านได้เป็นแบบอย่างไว้
ขอให้บุตรหลานและญาติมิตรของท่านเปลี่ยนความเศร้าโศกเสียใจเป็นความมุ่งมั่นและพลังที่จะทำ
ในสิ่งดี ๆ เพื่อคุณพ่อผล และสังคมต่อไป

ณ โอกาสนี้ ผมขอให้อำนาจแห่งคุณงามความดีทั้งหลายทั้งปวงที่คุณพ่อผล
จารุสมบัติ ได้สร้างสมไว้ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งถือได้ว่าท่านได้ทำหน้าที่ของท่านอย่างสมบูรณ์
ที่สุดแล้ว จงน้อมนำและคลับันดาลให้ดวงวิญญาณของท่าน ไปสู่สุขคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

(นายโกคิน พลกุล)

ประธานรัฐสภา

คำไว้อาลัย

แด่

คุณแม่เฉลียว นายแสง

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

การจากไปอย่างไม่มีวันกลับของคุณแม่เฉลียว นายแสง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘ นั้น นับว่าเป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของครอบครัวนายแสงเป็นอย่างยิ่ง คุณแม่เฉลียวเป็นคุณแม่ที่เป็นแบบอย่างที่ดียิ่งของครอบครัวไทย ท่านสามารถดูแล เลี้ยงดู บุตรธิดา ให้ได้มีการศึกษา จนถึงขั้นสูงสุด และมีหน้าที่การงานเจริญก้าวหน้าทุกคน ท่านเป็นสตรีที่ถือว่าเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของครอบครัวตระกูลนายแสง ซึ่งเป็นครอบครัวนักการเมืองโดยแท้ ทุกคนในครอบครัวล้วนโด่งดังบนถนนการเมือง ไม่ว่าจะเป็นคุณพ่ออนันต์ นายแสง ซึ่งเคยเป็น ส.ส. ฉะเชิงเทรา ๔ สมัย และเคยเป็นรัฐมนตรีถึง ๓ กระทรวง หรือแม่แต่บุตรธิดา คือ คุณจาตุรนต์ นายแสง ซึ่งขณะนี้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี คุณกฤษฎิ์ นายแสง เป็นนายกเทศมนตรีเมือง ฉะเชิงเทรา คุณวุฒิพงศ์ นายแสง เป็น ส.ส. พรรคไทยรักไทย และคุณฐิติมา นายแสง ซึ่งกำลังจะก้าวเข้าสู่เส้นทางการเมือง นอกจากนี้คุณแม่ยังได้ทำคุณประโยชน์ทางสังคมให้แก่ชาวแปดริ้วมากมาย จนได้รับการขนานนามว่าเป็นคุณแม่ของเด็ก ๆ และผู้ยากไร้ จากการที่คุณแม่เฉลียวได้อุทิศตนต่อครอบครัวและสังคมที่ถือเป็นแบบอย่าง ทำให้ได้รับการคัดเลือกให้เป็นคุณแม่ดีเด่นแห่งชาติในปี ๒๕๒๕

ผมขอแสดงความเสียใจและอาลัยกับครอบครัวนายแสงเป็นอย่างยิ่งต่อการจากไปของคุณแม่เฉลียว นายแสง ซึ่งต้องสูญเสียบุคคลสำคัญของครอบครัว ไม่เฉพาะแต่ผมเท่านั้นที่รู้สึกเสียสลดและอาลัยต่อการจากไปในครั้งนี้ ผมเชื่อว่ามิมีประชาชนจำนวนมากที่ให้ความรัก ความเคารพ และศรัทธาในตัวคุณแม่เฉลียว นายแสง ต่างก็รู้สึกเสียใจเช่นเดียวกัน แต่เราก็ต้องยอมรับว่าความตายเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์ที่ไม่มีผู้ใดหลีกเลี่ยงพ้น

ท้ายสุดนี้ ผมขออำนาจแห่งคุณความดีทั้งหลายที่คุณแม่เฉลียว นายแสง ได้สร้างสมบำเพ็ญมาตลอดชีวิต และกุศลผลบุญที่ครอบครัว ญาติมิตร ได้อุทิศให้ จงรวมกันเป็นพลวบึงจ้วยคลบ้นดาลให้ดวงวิญญาณของคุณแม่เฉลียว นายแสง จงสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

(นาย โทคิน พลกุล)

ประธานรัฐสภา

คำไว้อาลัย
แด่
นายวิโรจน์ อมตกุลชัย

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

การจากไปอย่างไม่มียวันกลับของคุณวิโรจน์ อมตกุลชัย สมาชิกวุฒิสภาจังหวัด ชลบุรี นับเป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของครอบครัวอมตกุลชัย และสมาชิกรัฐสภาทุกท่าน คุณวิโรจน์ อมตกุลชัย เป็นนักการเมืองที่มีความรู้ ความสามารถ เปี่ยมด้วยอุดมการณ์ มีความรัก ความศรัทธา มีความซื่อสัตย์สุจริต วิริยะอุตสาหะ และยืนหยัดต่อสู้ความครรลองในระบบอบ ประชาธิปไตยอย่างไม่ย่อท้อ อีกทั้งได้อุทิศตนเพื่อช่วยเหลือประชาชน สังคม และประเทศชาติ มาโดยตลอด ประชาชนชาวจังหวัดชลบุรีได้ให้ความเชื่อมั่น ศรัทธา และไว้วางใจให้ท่านเป็น ตัวแทนของทุกคนโดยเลือกให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดชลบุรี และท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ สมาชิกวุฒิสภาอย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ เพื่อประโยชน์แก่สังคมและ ประเทศชาติ อาทิ เป็นประธานคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์ และอุตสาหกรรม วุฒิสภา และประธานคณะกรรมการวิสามัญอีกหลายคณะ นอกจากนี้ท่านเคยดำรงตำแหน่ง สำคัญเพื่อช่วยเหลือสังคมมากมาย อาทิ ผู้พิพากษาสมทบศาลแรงงานกลาง ที่ปรีกษารัฐมนตรี อีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องยืนยันที่ประจักษ์ในความดีและความสามารถของท่านได้เป็นอย่างดี

ผมขอแสดงความเสียใจและอาลัยกับครอบครัวอมตกุลชัยเป็นอย่างยิ่งที่ต้อง สูญเสียบุคคลสำคัญของครอบครัว โดยเฉพาะแต่ผมเท่านั้นที่รู้สึกเสียตายและอาลัยต่อการจากไป ในครั้งนี้ ผมเชื่อว่ามิมีประชาชนจำนวนมากที่ให้ความรัก ความเคารพ และศรัทธาในตัวคุณวิโรจน์ อมตกุลชัย ต่างก็รู้สึกเสียใจเช่นเดียวกัน แต่เราก็ต้องยอมรับว่าความตายเป็นเรื่องธรรมดาที่ไม่มีผู้ใด หลีกหนีพ้น

ท้ายที่สุดนี้ ผมขออำนาจแห่งคุณความดีทั้งหลายที่คุณวิโรจน์ อมตกุลชัย ได้สร้างสม บำเพ็ญมาตลอดชีวิต และกุศลผลบุญที่ครอบครัว ญาติมิตร ได้อุทิศให้ จงคลบบันดาลให้ดวงวิญญาณ ของคุณวิโรจน์ อมตกุลชัย จงสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

(นายโกกีน พลกุล)

ประธานรัฐสภา

คำไว้อาลัย

แด่

นายอรรถพล สนิทวงศ์ชัย

๑๒๒๒ ๑๒๒๒ ๑๒๒๒ ๑๒๒๒ ๑๒๒๒ ๑๒๒๒ ๑๒๒๒ ๑๒๒๒ ๑๒๒๒

การจากไปอย่างไม่มีวันกลับของ คุณอรรถพล สนิทวงศ์ชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี เขต ๒ พรรคไทยรักไทย เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๘ นั้น ถือเป็น การสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของครอบครัวสนิทวงศ์ชัย และสภาผู้แทนราษฎร คุณอรรถพล สนิทวงศ์ชัย นับเป็นนักการเมืองรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ เปี่ยมด้วยอุดมการณ์ มีความรัก ความศรัทธา ในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือประชาชน สังคม และประเทศชาติมาโดยตลอด ซึ่งประชาชนจังหวัดอุดรธานีได้ให้ความนิยมศรัทธาต่อคุณอรรถพล สนิทวงศ์ชัยและครอบครัว อย่างแน่นแฟ้น จึงไว้วางใจให้ท่านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดอุดรธานี และด้วยความรู้ความสามารถอันเพียบพร้อมดังกล่าวนี้เอง จึงทำให้ได้รับตำแหน่งเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และยังได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นประถมาภรณ์มงกุฎไทย และประถมาภรณ์ช้างเผือก ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงคุณงามความดีของคุณอรรถพล สนิทวงศ์ชัย ได้เป็นอย่างดี

ดิฉันขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งต่อครอบครัวของ คุณอรรถพล สนิทวงศ์ชัย ซึ่งต้องสูญเสียบุคคลสำคัญอันเป็นที่รักยิ่งและเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว ซึ่งไม่เฉพาะแต่ดิฉันเท่านั้นที่รู้สึกเสียสลดและอาลัยต่อการจากไปในครั้งนี้ เชื่อว่าประชาชนจำนวนมากที่ให้ความรัก ความเคารพ และศรัทธาในคุณอรรถพล สนิทวงศ์ชัย ต่างก็รู้สึกเสียใจเช่นเดียวกัน เพราะท่านได้ทำงานรับใช้และสร้างคุณประโยชน์อย่างมากมายให้กับพี่น้องประชาชนชาวจังหวัดอุดรธานีตลอดระยะเวลาที่มีชีวิตอยู่

ท้ายที่สุดนี้ ดิฉันขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ตลอดจนทั้งคุณความดีทั้งปวงที่คุณอรรถพล สนิทวงศ์ชัย ได้สร้างสมไว้และกุศลผลบุญที่ครอบครัว และญาติมิตรได้อุทิศให้ จงคลบบันดาลให้ดวงวิญญาณของท่านไปสู่สุคติในสัมปรายภพด้วยเทอญ

(รองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ)

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

บทที่ ๑๑

สุนทรพจน์

๑. ความหมายของสุนทรพจน์

สุนทรพจน์ หมายถึง คำพูดที่ดิงาม ไพเราะจับใจ การพูดสุนทรพจน์ มักมีในพิธีสำคัญ เช่น พิธีต้อนรับแขกเมืองคนสำคัญ พิธีได้รับตำแหน่งสำคัญ หรือเป็นการกล่าวในเรื่องใดเพื่อสร้างสรรค์จรรโลงใจ เป็นคำพูดที่แสดงความปรารถนาดีในทางการเมือง

๒. การเขียนเค้าโครงสุนทรพจน์

การเขียนสุนทรพจน์ มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- บทเกริ่นนำ (Introduction) มีเนื้อความ ๕-๑๐%

(๒) ส่วนกลาง

- เนื้อเรื่องหรือสาระสำคัญ (Discussion) มีเนื้อความ ๘๐-๘๐%

(๓) ส่วนท้าย

- สรุปหรือการลงท้าย (Conclusion) มีเนื้อความ ๕-๑๐%

หลักสำคัญ คือ “ขึ้นต้นให้ตื่นเต้น ตอนกลางให้กลมกลืนและตอนจบให้จับใจ”

๓. ผลงานสุนทรพจน์ในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานสุนทรพจน์ของนายโกคิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

สุนทรพจน์

ของ

นายโกสิน พลกุล

ประธานรัฐสภา

ในการประชุมว่าด้วยแนวทางปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการกำกับดูแลของรัฐสภา

ด้านการค้าระหว่างประเทศ

เนื่องในโอกาสการประชุมรัฐสภาว่าด้วยองค์การการค้าโลก

เขตบริหารพิเศษฮ่องกง

วันจันทร์ที่ ๑๒ ธันวาคม ๕๕๘

ณ เขตปกครองพิเศษฮ่องกง สาธารณรัฐประชาชนจีน

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ฯพณฯ ที่เคารพ

เพื่อนสมาชิกทุกท่าน

กระผมขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ได้เชิญกระผมเข้าร่วมการอภิปรายที่น่าสนใจครั้งนี้ กระผมเชื่อว่า เป็นช่วงเวลาสำคัญที่สมาชิกรัฐสภาจะได้ตรวจสอบบทบาทและการกำกับดูแลการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากในปัจจุบันการค้าเป็นปัจจัยที่ขาดไม่ได้เพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนา และยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อการลดความยากจน ความมั่นคงด้านอาหารและการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศกำลังพัฒนา

การค้าระหว่างประเทศมีกฎเกณฑ์มากยิ่งขึ้น ปัจจุบันการค้ากลายเป็นประเด็นที่ซับซ้อนที่ทุกประเทศต้องเผชิญและกระทบต่อประชาชนทุกระดับ การค้าสร้างผลประโยชน์และรายได้มหาศาลให้บางประเทศ ขณะที่การค้าในโลกโลกาภิวัตน์นำมาซึ่งโอกาส แต่ก็ได้สร้างผลกระทบในด้านลบต่อหลายประเทศ ซึ่งไม่มีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจพอที่จะแสวงหาผลประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์

การเจรจาอบ โดฮาเพื่อการพัฒนาขององค์การค้าโลกจึงมีความสำคัญเพื่อการเสริมสร้างการค้าพหุภาคี และส่งเสริมเศรษฐกิจโลกที่มีลักษณะยุติธรรมและเท่าเทียมกัน การประชุมคณะรัฐมนตรีองค์การค้าโลก ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงจะเป็นรอยต่อที่สำคัญที่จะกำหนดชะตากรรมของการเจรจาอบ โดฮาและการค้าพหุภาคี อย่างไรก็ตาม เวลามันผ่านไปอย่างรวดเร็วในขณะที่ความแตกต่างยังคงมีอยู่มาก การเจรจาอบ โดฮา มีวัตถุประสงค์หลักที่การช่วย

ให้ประเทศกำลังพัฒนาทุกประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศด้อยพัฒนาที่สุดเข้าร่วมในการค้าระหว่างประเทศและได้รับผลประโยชน์จากระบบการค้าพหุภาค แต่ความสำเร็จของวัตถุประสงค์นี้ยังไม่เป็นที่พึงพอใจนัก เนื่องจากองค์การการค้าโลกมักจะประสบปัญหาประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับศักยภาพ เศรษฐกิจของประเทศสมาชิกที่เข้มแข็งกว่า ซึ่งอยู่ในสภาพที่ได้เปรียบมากกว่าประเทศอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ประเทศพัฒนาแล้วในการเจรจาในองค์การการค้าโลก

ความไม่สมดุลทางการค้ายังมาจากระดับการพัฒนาเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของประเทศต่าง ๆ โดยรวมถึงมาตรการต่าง ๆ เช่น การอุดหนุนทางการค้า และการบิดเบือนทางการค้า ซึ่งส่งเสริมศักยภาพของประเทศพัฒนาแล้ว และสนับสนุนให้สามารถแข่งขันในการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่ด้อยพัฒนาที่สุด ขณะที่ฝ่ายหลังมักจะเป็นประเทศเกษตร โดยร้อยละ ๖๒ ของประชากรโลกอยู่ในภาคเกษตร (อ้างโดยเฮลมูท มาร์คอฟ สมาชิกสภายุโรปในเอกสารความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการค้าและสิ่งท้าทายสาขารณอื่น ๆ) และพึ่งพาการอุดหนุนการค้าเพียงเล็กน้อย (ถ้ามี) เพื่อการดำรงชีวิตและรายได้ ซึ่งช่วยไม่ให้มีหนี้สินและความยากจน ประชากรประมาณ ๑๔๔ ล้านคนอยู่ในภาวะยากจนที่สุดและอยู่ได้เส้นยากจน (อ้างโดยหลุยส์ อแบร์โต เฮเบอร์ จากอูรุกวัย)

ถ้าองค์การการค้าโลกรับรองมาตรการเหล่านั้น โดยปราศจากการตรวจสอบอย่างละเอียดที่เหมาะสมและการทบทวนรอบด้าน จะทำให้ประเทศกำลังพัฒนาเสียเปรียบอย่างมากในการค้าระหว่างประเทศ และจะทำให้หันไปหาความตกลงทางการค้าส่วนภูมิภาคหรือความตกลงการค้าเสรี ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อระบบการค้าพหุภาคี ก่อปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในด้านสังคมและปัญหาการก่อการร้ายในด้านการเมือง เนื่องจากความมั่นคงด้านความเป็นอยู่และเศรษฐกิจถูกบั่นทอน ดังนั้น การค้าพหุภาคีจึงเกี่ยวเนื่องกับมิติภาพการพัฒนาซึ่งเน้นวัตถุประสงค์ในเชิงปรัชญาแนวคิดของการเจรจาการค้ารอบ โดฮา

เราเข้าร่วมการประชุมที่ฮ่องกงเพื่อความคืบหน้าของการเจรจาการค้า และในฐานะที่เป็นผู้แทนประชาชน เพื่อที่จะสะท้อนถึงการเจรจาการค้ารอบ โดฮาเพื่อการพัฒนาจากมุมมองที่เป็นประโยชน์จากการอภิปรายในเช้าวันนี้ สมาชิกสภาแสดงถึงความเข้าใจปัญหาและความล้มเหลวของการเจรจาการค้าพหุภาคี สมาชิกสภาและผู้แทนรัฐบาลได้แสดงพันธสัญญาอันแรงกล้า เพื่อการดำเนินงานของระบบการค้าพหุภาคี และการบรรลุการเจรจารอบ โดฮา แม้จะไม่สามารถคาดหวังความสำเร็จได้ แต่ก็มิสัญญาความก้าวหน้าของการค้าที่สมดุลมากยิ่งขึ้น

บางประเทศ เช่น อินเดีย มาลี และไนเจอร์ แสดงความวิตกอย่างมากเกี่ยวกับการผลิตฝ้าย บุรีกินาฟาโซ ซึ่งถึงยารักษาโรคเรื้อรัง เช่น เอชไอวี/เอดส์ วัณโรค และมาลาเรีย ซึ่งมีจำกัดอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว และมีให้จำกัดสำหรับประชากรจากประเทศกำลังพัฒนา

ข้อเท็จจริงยืนยันในเอกสารของเฮลมู มาร์โก จากสภายุโรปว่า บริษัทมุ่งวิจัยยารักษาโรคของประเทศร่ำรวยและละเลยการวิจัยโรคติดต่อที่กระทบคนยากจน และถ้ายาที่มีอยู่สามารถจัดให้เพื่อรักษาโรคติดต่อสำหรับโรคทั้งสามโรค อาจสามารถช่วยชีวิตประชาชนมากถึงห้าล้านคน ซึ่งตายทุกปีจากโรคดังกล่าวได้

เข้าใจกันว่าความสำเร็จของการเจรจารอบ โดฮาขึ้นอยู่กับความคืบหน้าของการเจรจาสินค้าเกษตรเป็นสำคัญ แต่เราต้องไม่ลืมที่จะใส่ใจกับหัวข้ออื่น ที่สร้างข้อโต้แย้งเปรียบเทียบให้ประเทศกำลังพัฒนาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ด้อยพัฒนาที่สุด มิฉะนั้น เราจะตกข้ำอีกครั้งตามที่โจเซฟ สติโลทซ์ ผู้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ว่า "หัวข้อเจรจนอกการเกษตรซึ่งจะให้ประโยชน์กับประเทศที่ยากจนที่สุดเกือบจะถูกละเลยไปทั้งหมด"

เพื่อประกันความสำเร็จของการประชุมที่ฮ่องกงควรมีความสมดุลภายในและระหว่างประเทศหลักทั้งสามประเด็นของการเจรจาสินค้าเกษตร อันได้แก่ การสนับสนุนภายใน การเข้าสู่ตลาดและการแข่งขันส่งออกโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามที่ ดร.ฮัชชาน มอราดี จากอิหร่านชี้ให้เราเห็นในรายงานว่า เมื่อยอมรับข้อผูกพันนั้นแล้วประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป มักจะไม่ระบุกำหนดเวลาที่แน่นอนเพื่ออนุวัติข้อผูกพัน สมาชิกองค์การการค้าโลก ดังนั้น จึงควรกระตุ้นให้ดำเนินงานอย่างเต็มที่เพื่อกำหนดวิधिปฏิบัติซึ่งประเด็นการลดการสนับสนุนภายในที่เป็นการบิดเบือนทางการค้าอย่างมาก และขจัดการอุดหนุนการส่งออกภายในสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่ถ้าสมาชิกไม่สามารถบรรลุตามกำหนดเวลา กระผมขอแนะนำ ควรเริ่มการอนุวัติเป้าหมายดังกล่าว ก่อนสิ้นปีที่ห้าภายหลังการบรรลุการเจรจารอบปัจจุบันสำหรับประเทศพัฒนาแล้ว และก่อนสิ้นปีที่สิบสำหรับประเทศกำลังพัฒนา

ที่กระผมกล่าวมานี้เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการค้าพหุภาคี ซึ่งรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาต้องเรียนรู้ ไม่เพียงแต่ต้องเข้าใจและอภิปรายอย่างเร่งด่วน แต่ยังคงปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจังโดยด่วนและทันกาลเพื่อประโยชน์ของทุกฝ่าย จะต้องไม่ปล่อยให้ปรัชญาแนวคิดของการเจรจารอบ โดฮาเพื่อการพัฒนาสูญหายไปท่ามกลางรายละเอียดด้านเทคนิคของการเจรจาที่ซับซ้อนในทางตรงกันข้าม ควรประกันว่าความตกลงที่เจรจากันสะท้อนมติดการพัฒนาอย่างแท้จริง ซึ่งปรับการปฏิบัติอย่างเป็นพิเศษที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพและปฏิบัติให้แก่ทุกฝ่าย

ตามที่สะท้อนชัดเจนอยู่ในวรรคสุดท้ายของร่างปฏิญญาของการประชุมว่าวันเวลาที่นโยบายการค้าเป็นเรื่องของฝ่ายบริหารเท่านั้นได้สิ้นสุดแล้ว และตามรายงานของสมาคมรัฐสภาเครื่องจักรภาพ เจตนารมณ์ทางการเมือง สำคัญต่อประเทศต่าง ๆ ในการดำเนินงานเพื่อการค้าที่ยุติธรรมและอภิปรายเกี่ยวกับความไม่สมดุลทางการค้า รัฐสภาต้องผลักดันรัฐบาล และรัฐบาลประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งมีการอุดหนุนมากโดยเฉพาะ เพื่อให้มีส่วนร่วมเพื่อประเมินว่า การประชุม

ระดับรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง ประสบความสำเร็จ ในยุคใหม่แห่งประชาธิปไตยโดยเราจะต้องส่งเสริมให้ประชาสังคมมีส่วนร่วมในการแก้ไขความไม่สมดุลทางการค้า และลดช่องว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ เรา รัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาต้องประกันว่า จะมีการเสนอมตรการนิติบัญญัติแนวใหม่ เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศและอำนวยความสะดวก การบูรณาการประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่ด้อยพัฒนาที่สุดเข้าสู่เศรษฐกิจโลก มตรการเหล่านี้จะต้องส่งเสริมให้ประเทศเหล่านั้นแข่งขันกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ในการค้าระหว่างประเทศได้อย่างยุติธรรมและเท่าเทียม ยังต้องลดการสนับสนุนภายในเกี่ยวกับการบิดเบือนการค้าของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตรเช่นเดียวกับการอนุมัติการเข้าสู่ตลาดสำหรับประเทศยากจนที่สุด

ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบทางเศรษฐกิจของประเทศที่รวยกว่า ควรเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศที่จนกว่าและเสริมสร้างให้มีเศรษฐกิจที่ดี ประเทศที่พัฒนาแล้ว ต้องเสียสละผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยเสนอให้ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาที่สุดได้รับการอำนวยความสะดวกทางการค้าบางประการ เช่น ส่วนแบ่งให้เปล่า และปลอดภาษี การไม่ลดภาษี และนโยบายการเกษตรของประเทศร่ำรวย สามารถทำให้ประเทศที่จนกว่าอยู่ในฐานะลำบากและยากจนลงไปอีก

รัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา เช่นเดียวกับองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศยังต้องดำเนินงานร่วมกันเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางกฎหมายของประเทศซึ่งอ่อนแอกว่าในด้านกฎหมายการค้าและกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้าเพื่อสามารถเข้าสู่ตลาดโลกและปรับปรุงสินค้า (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าทรัพย์สินทางปัญญา) ความร่วมมือของรัฐสภาในการพัฒนากฎหมายอาจมีลักษณะของกฎหมายร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นการค้าบางประการความพยายามด้านนิติบัญญัติในลักษณะนี้ ดำเนินการแล้วในกรอบการทำงานขององค์การรัฐสภาอาเซียน และสมาคมรัฐสภาเอเชียเพื่อสันติภาพในปี ๒๕๔๘ กระผมสนับสนุนอย่างเต็มที่ให้สหภาพรัฐสภารับรองความร่วมมือรูปแบบนี้เกี่ยวกับการค้าพหุภาคี

รัฐสภาและสมาชิกรัฐสภายังต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวกและผู้แสดงในเวทีการค้าระหว่างประเทศ ดำเนินการใกล้ชิดกับรัฐบาล ประชาคมธุรกิจ ประชาสังคม และประชาชน กระผมเห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติและบริหารต้องมาร่วมประชุมโดยเร็วที่สุด เพื่ออภิปรายประเด็นการค้า และการพัฒนาที่มีความวิตกร่วมกันและแสวงหาแนวทางร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา

แต่กระนั้น กระผมเห็นว่าสหภาพรัฐสภาไม่จำเป็นต้องรออีกห้าปี เพื่อจัดประชุมสุดยอดของผู้นำทั้งสองฝ่ายในโอกาสการประชุมประธานรัฐสภานานาชาติครั้งต่อไป ในปี ๒๕๕๓ การประชุมสุดยอดของผู้นำทางการเมืองเป็นที่ยอมรับแล้วในองค์การรัฐสภาอาเซียนและสมาคมรัฐสภาอาเซียนเพื่อสันติภาพ องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศทั้งสองแห่ง เห็นว่าปี ๒๕๔๘ เป็นปีที่ควรจัดการประชุมสุดยอดของผู้นำรัฐบาลและรัฐสภา

ทั้งนี้ กระผมขอเสนอมาตรการรัฐสภาหลักเกี่ยวกับการค้าพหุภาคี ดังนี้

๑. ส่งเสริมความรู้และความเข้าใจของรัฐสภาเกี่ยวกับการค้าพหุภาคี และการเจรจาองค์การการค้าโลก บังคับเสริมสร้างศักยภาพเหล่านี้ เช่น การกำกับดูแล พัฒนาการในการค้าพหุภาคีและระบบการค้าพหุภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเจรจาในองค์การการค้าโลกและองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศและการพัฒนา การเจรจาปกติกับผู้แทนแห่งชาติเกี่ยวกับองค์การการค้าโลก และการพัฒนาเกี่ยวกับกฎเกณฑ์และนโยบายที่สอดคล้องกับการอนุมัติกฎเกณฑ์ระดับชาติ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ

๒. ให้การศึกษาและเจรจากับประชาชนอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับการค้าพหุภาคีและแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับจุดขึ้นและแนวทางที่จะได้รับประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศ เชื่อมโยงความต้องการและความวิตกของประชาชนในองค์การการค้าโลก และการค้าระหว่างประเทศ

๓. เสร็จเกี่ยวกับการค้ากับรัฐสภาอื่น ๆ รวมถึง แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการค้าและการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับกฎหมายแห่งชาติ โดยทางเครือข่ายรัฐสภาและการทูตรัฐสภา การเสนอกฎหมายร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นเฉพาะของการค้าพหุภาคีเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนสำหรับสมาชิกรัฐสภา

๔. จัดตั้งคณะกรรมการรัฐสภาเกี่ยวกับองค์การการค้าโลกหรือคณะกรรมการรัฐสภาว่าด้วยการค้าพหุภาคีและการพัฒนา ในรัฐสภาแห่งชาติ คณะกรรมการมีหน้าที่กำกับดูแลการพัฒนาของการค้าพหุภาคีและปฏิบัติการรัฐสภาและการควบคุมดูแล

๕. จัดตั้งคณะกรรมการรัฐสภาวิสามัญเกี่ยวกับองค์การการค้าโลกในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหภาพรัฐสภา และคณะกรรมการเหล่านี้จะมีบทบาทที่ปรึกษาให้กับองค์การการค้าโลกเพื่อให้เกิดมิติรัฐสภาในองค์การการค้าโลก ดำเนินการจัดทำกฎหมายร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นการค้า และการค้าภาคที่สำคัญเพื่ออภิปรายร่วมกันในที่ประชุมสุดยอดของผู้นำฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายร่วมกันของรัฐบาลและรัฐสภาสหภาพรัฐสภาต้องประกันให้องค์การการค้าโลกยอมรับคณะกรรมการคณะนี้และเป็นผู้ดำเนินการดำเนินงาน

ขอบคุณครับ

สุนทรพจน์

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำเพื่อเป็นเกียรติแก่

มาดามหวัง อี้ หมิง (MADAME WANG YI MING)

รองประธานสภาประชาชนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน และคณะ

ในวันจันทร์ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ เวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา

ณ บ้านริมน้ำ จังหวัดนนทบุรี

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

มาดามหวัง อี้ หมิง รองประธานสภาประชาชนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน
ท่านอาจ จิวหวน เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย
ท่านโยษิต ฉัตรไพบุรณ กงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง
ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ท่านผู้มีเกียรติ

ข้าพเจ้ามีความยินดี และรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารค่ำ
แก่มาดามหวัง อี้ หมิง รองประธานสภาประชาชนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน และ
คณะในค่ำวันนี้

ข้าพเจ้าในนามของสภาผู้แทนราษฎรแห่งราชอาณาจักรไทย ขอต้อนรับมาดาม
หวัง อี้ หมิง รองประธานสภาประชาชนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีนและคณะ ที่ได้
เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ในฐานะแขกของสภาผู้แทนราษฎร

สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศไทย มีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น
ยาวนาน และประชาชนของทั้งสองประเทศก็มีความผูกพันกันเสมือนเครือญาติ ความสัมพันธ์นี้
จึงเป็นรากฐานที่ยั่งยืน และนำมาสู่ความสัมพันธ์ที่มั่นคงในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากการ
แลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันในระดับต่าง ๆ ทั้งในระดับพระบรมวงศานุวงศ์ รัฐบาลและรัฐสภา
ตลอดจนการเดินทางไปมาหาสู่กันของประชาชนทั้งสองประเทศ จนกล่าวได้ว่า คนไทย-คนจีน
ไปมาหาสู่กันทุกวัน

จากพื้นฐานความสัมพันธ์ดังกล่าวได้นำมาสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจซึ่งปริมาณการค้าระหว่างจีน - ไทย อยู่ในระดับที่น่าพอใจและมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และกำลังขยายตัวนำมาสู่การลงทุนร่วมกันมากยิ่งขึ้นนับเป็นผลมาจากความสัมพันธ์แน่นแฟ้น โดยได้มีการทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย - จีน ด้านผัก ผลไม้ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ และในการประชุมคณะกรรมการร่วมไทย - จีน ว่าด้วยการค้าการลงทุนและการเศรษฐกิจ ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๘ ที่จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการตั้งเป้าหมายให้มีการขยายตัวด้านความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งสองในอีก ๕ ปีข้างหน้า หรือในปี พ.ศ.๒๕๖๓ นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มมูลค่าการค้า เพิ่มมูลค่าการลงทุนร่วมกันในไทย และเพิ่มนักท่องเที่ยวระหว่างทั้งสองประเทศ ถือว่า มณฑลยูนนานและภาคเหนือของทางประเทศไทย มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจดังกล่าวข้างต้น เพราะถือเป็น GATEWAY ระหว่างจีนตอนใต้และตะวันตกกับประเทศสมาชิกกลุ่มน้ำโขงและอาเซียน จึงถือเป็นเรื่องที่น่ายินดี และน่าชื่นชมที่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้กำลังขยายตัวอย่างแข็งแกร่ง

สำหรับในส่วนของรัฐสภาไทย และสภาประชาชนแห่งชาติจีนก็เป็นมิตรที่ดีต่อกันเป็นเวลานาน ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาทั้งสองประเทศมีความใกล้ชิด และมีการแลกเปลี่ยนการเยือนกันระหว่างสมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมการการอยู่เสมอ โดยเฉพาะในระดับผู้นำรัฐสภาของทั้งสองประเทศ ได้มีการแลกเปลี่ยนการเยือนซึ่งกันและกันเกือบทุกปี ทั้งนี้ ข้าพเจ้าเองได้เดินทางเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๘ และได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น ตลอดการเดินทางเยือนในครั้งนี้ ข้าพเจ้าถึงถือเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่มาตามหวัง อี้ หมิง รองประธานสภาประชาชนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มาเยือนประเทศไทย และหวังว่าท่านและคณะคงจะได้รับความสุข สะดวกสบาย ตลอดระยะเวลาที่ท่านักอยู่ในประเทศไทย

มาดามหวัง อี้ หมิง รองประธานสภาประชาชนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ท่านจาง จิวหวน เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย

ท่านโหมยิต ฉัตรไพบุรณ์ กงสุตใหญ่ ณ นครคุนหมิง

ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ท่านผู้มีเกียรติ

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอเชิญชวนทุกท่านร่วมดื่มอวยพรเพื่อสุขภาพและความสำเร็จของมาดามหวัง อี้ หมิง รองประธานสภาประชาชนมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐ

ประชาชนจีน และผู้มีเกียรติทุก ๆ ท่าน ในที่นี้ เพื่อความเจริญวัฒนาของประเทศและความผาสุก
ของประชาชนจีน และเพื่อสัมพันธไมตรีจีนแน่นแฟ้นและยั่งยืนระหว่างจีนและไทยสืบไป

ขอบคุณครับ

สุนทรพจน์

ของ

นายสุชาติ ตันเจริญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำเพื่อเป็นเกียรติแก่

นายเหลียง ซื่อ

อุปนายกสมาคมมิตรภาพระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

ในวันพฤหัสบดีที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๘ เวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา

ณ บ้านริมน้ำ จังหวัดนนทบุรี

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่าเหลียง ซื่อ อุปนายกสมาคมมิตรภาพระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

คณะผู้บริหารสมาคมมิตรภาพระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

และสมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย - จีน

ท่านผู้มีเกียรติ

ในนามของสภาผู้แทนราษฎรแห่งราชอาณาจักรไทย ในฐานะอุปนายกสมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย - จีน และในฐานะส่วนตัว ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสต้อนรับเพื่อนเก่าที่มีความสนิทแน่นแฟ้นยาวนานจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ณ บ้านริมน้ำแห่งนี้อีกครั้งหนึ่ง และขอต้อนรับท่านผู้มีเกียรติทุกท่านด้วยไมตรีจิตมิตรภาพ อับซาบซึ่งอย่างยิ่ง

สายสัมพันธ์ไทย - จีน ๓๐ ปี ที่กล่าวขานกันในทุกวันนี้เป็นเพียงความสัมพันธ์ทางการทูตยุคใหม่ ในขณะที่มีความสัมพันธ์ไทย - จีน ที่เป็นจริงนั้นยาวนานกว่านี้มาก จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยก็มีมากกว่า ๘๐๐ ปีแล้ว แต่หลักฐานทางประวัติศาสตร์จีนกลับยาวนานกว่านั้นคือกว่า ๑,๐๐๐ ปีแล้ว ระยะเวลายาวนานเช่นนี้ได้แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ไทย - จีน นั้น ได้ผ่านกาลเวลาอันยาวนานและมีความสนิทแน่นแฟ้นเป็นพิเศษ

อดีตนายกรัฐมนตรีจูหงงจีเคยกล่าวที่ประเทศไทยในการเดินทางมาเยือนครั้งหนึ่งว่าความสัมพันธ์ไทย - จีน มีลักษณะพิเศษกว่าชาติอื่น ๆ สามประการ คือ เรามีความสัมพันธ์ฉันพี่น้องซึ่งมีสายเลือดเดียวกัน เรามีความสัมพันธ์ฉันเพื่อนเพราะคบหากัน

มายาวนานด้วยความสนิทสนมวางใจกัน และเราเป็นพันธมิตรกันในกิจการด้านต่าง ๆ ซึ่งสมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย - จีน เห็นด้วยและสนับสนุนต่อการประเมินคุณค่าความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าสอดคล้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ความสัมพันธ์ของสมาคมเราทั้งสอง ความจริงได้เริ่มต้นมาตั้งแต่ช่วงปลายของสงครามเย็นแล้ว โดยความสัมพันธ์นั้นได้ก่อตัวขึ้นในลักษณะของความสัมพันธ์ทางการทหารและความมั่นคง เป็นผลให้เกิดความสงบสุขและสันติภาพในภูมิภาคนี้จนกระทั่งถึงทุกวันนี้

หลังจากนั้นแล้วความสัมพันธ์ของสองสมาคมดังกล่าวก็ได้ก่อตัวเป็นรูปเป็นร่างที่ชัดเจนขึ้นในรูปขององค์กรเอกชน แต่ช่วงต้นก็ยังคงนำโดยผู้นำทางด้านความมั่นคงเหมือนเดิม

พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ อดีตนายกรัฐมนตรีนับเป็นนายกสมาคมคนแรกของเรา เคยประกาศฐานะและบทบาทของสมาคมเราต่อความสัมพันธ์ไทย - จีน ว่าสมาคมเราคือสะพานอีกสายหนึ่งในการเชื่อ รักษา และพัฒนาความสัมพันธ์ไทย - จีน แต่จะเป็นสะพานที่สั้นที่สุดและมีประสิทธิผลมากที่สุด

๓๐ ปีมาแล้ว ความสัมพันธ์ไทย - จีน ได้พัฒนาก้าวรุดหน้าไปทุกระดับทุกด้าน หลังจากพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ วางมือทางการเมืองแล้วก็ได้ถ่ายโอนภารกิจสมาคมของเราให้ท่านรองนายกรัฐมนตรีสมาคิด จาคูศรีพิทักษ์ เป็นนายกสมาคมสืบต่อแทน โดยมีผมมีท่านรัฐมนตรีพิณิต จารุสมบัติ ท่านรัฐมนตรี จาคูรัตน์ ฉายแสง พลเอกวิชิต ขาทิพย์ พลเรือโทโรช วิกิตภูมิประเทศ และเพื่อนๆ อีกหลายท่านเป็นอุปนายกและกรรมการบริหารสมาคม

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาสมาคมของเราทั้งสองได้ร่วมงานร่วมภารกิจในการสร้างเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์ไทย - จีน อย่างใกล้ชิด ด้วยความมานะบากบั่นและเด็ดเดี่ยวยิ่ง จึงเป็นผลสำเร็จดังที่ปรากฏในวันนี้ นอกจากนั้นการยึดมั่นในนโยบายจีนเดียวของประเทศไทยมีความมั่นคงสถาพรยิ่งกว่าทุกระยะที่ผ่านมา เพราะการยึดมั่นนโยบายนี้ก็คือการยืนยันต่อการดำรงรักษาสันติภาพและความรุ่งเรืองของภูมิภาคนี้ นั่นเอง

ท่านเหลียง ซื่อ เป็นมิตรเก่าที่ได้รับความไว้วางใจที่สุดของสมาคมเราตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ท่านได้ให้ความรัก ความร่วมมือ และปฏิบัติต่อชาวสมาคมของเราตามลักษณะพิเศษที่ท่านอดีตนายกรัฐมนตรีจูหงงจีได้ประกาศไว้อย่างครบถ้วน ท่านจึงเป็นที่รักและเคารพของชาวสมาคมเราอย่างลึกซึ้ง เรื่องราวหลายเรื่อง ปัญหาหลายเรื่อง ความร่วมมือหลายอย่างระหว่างไทย - จีน สำเร็จและได้มาก็ด้วยการสนับสนุนอย่างแข็งขัน

จากท่านเหลียง ซื่อ และคณะผู้บริหารสมาคมมิตรภาพระหว่างประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
นี่คือฐานะทางประวัติศาสตร์อย่างหนึ่งของสมาคมเราทั้งสองที่ได้รับสืบทอด
มาจนกระทั่งทุกวันนี้และจะพัฒนาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง

ในปัจจุบันนี้ความสัมพันธ์ของรับสภาแห่งราชอาณาจักรไทยกับสภา
ประชาชนแห่งชาติของจีนมีความสนิทแน่นแฟ้นยิ่งกว่าทุกระยะที่ผ่านมา ตัวผมเองซึ่งดูแล
รับผิดชอบงานด้านต่างประเทศของสภา ตั้งแต่ยุคสมัยของท่านอุทัย พิมพ์ใจชน อดีตประธาน
รัฐสภาได้ยึดมั่นในนโยบายจีนเดียวอย่างเด็ดเดี่ยวและมุ่งมั่นเสริมสร้างและกระชับความสัมพันธ์ให้
แน่นแฟ้นและมีความมั่นคงเพราะตัวผมนั้นก็มีส่วนเกี่ยวเนื่องและบรรพบุรุษมาจากประเทศจีน เป็นเพื่อน
ของคนจีนและกิจกรรมหลายอย่างก็เป็นพันธมิตรกับเพื่อนจีน

ทุกครั้งที่ผมเดินทางไปประเทศจีนไม่ว่าจะไปอย่างมีแผนการล่วงหน้าหรือ
ระยะเวลาที่กระชั้นชิดก็ตาม ผมจะได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นและเต็มไปด้วยไมตรีจิต
มิตรภาพอันลึกซึ้งจากท่าน และคณะผู้บริหารของสมาคมมิตรภาพระหว่างประเทศอย่างเต็ม
ที่ตลอดมา ในการเดินทางมาเยือนไทยของท่านเหลียง ซื่อ และคณะ ครั้งนี้สมาคมของ
เราได้จัดให้คณะผู้แทนได้เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสทรงเสด็จฯ
ตรวจพลสวนสนามในพระราชพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณของทหารมหาดเล็กและทหารรักษา
พระองค์ในวันพื้งนี้ด้วย และนับได้ว่าท่านเป็นคณะที่สองของสมาคมมิตรภาพระหว่าง
ประเทศฯ หลังจากวันที่ท่านหวังจุนฟู อดีตอุปนายกสมาคมมิตรภาพฯ ผู้ล่วงลับได้เคยเข้าร่วม
ในพระราชพิธีดังกล่าวเมื่อสิบกว่าปีก่อน

ความจริงผมตั้งใจที่จะตามคณะของท่านไปภูเก็ท เพื่อตีกอล์ฟสังสรรค์
ฉันทมิตรสนิท แต่เสียใจเป็นห้วงเวลามาทางกลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงไม่อาจเดินทางไปได้ ดังนั้นจึงขอเชิญท่านไปร่วมตีกอล์ฟกันใน
คืนวันนี้ เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างเราทั้งสอง วันเวลาใดที่ท่านมีเวลาว่าง
ผมและสมาคมของเราพร้อมที่จะให้การต้อนรับท่านและคณะทุกเวลา

ผมขออวยพรให้ท่านและคณะประสบความสำเร็จในการเดินทางมาเยือน
ประเทศไทยในครั้งนี้ และขอเชิญชวนเพื่อนไทย - จีน ทั้งหลายได้โปรดตีมืออวยพรให้กับ
ความร่วมมือของสมาคมของเราทั้งสอง และขอให้ทุกท่านมีสุขภาพอนามัยที่ดีตลอดไป

ขอขอบพระคุณ

บทที่ ๑๒

ปาฐกถา

๑. ความหมายของปาฐกถา

ปาฐกถา หมายถึง การพูดหรือการบรรยายเพื่อให้ความรู้หรือให้ความเห็นแก่ผู้ฟังจำนวนมาก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างปัญหาหรือให้ประโยชน์แก่ผู้ฟัง ผู้ที่แสดงปาฐกถาต้องมี ความรู้ความเชี่ยวชาญอย่างแท้จริงในเรื่องนั้น ๆ การแสดงปาฐกถาเป็นการเสนอแนะหรือให้ข้อคิด สอดแทรกด้วย และไม่ทำให้บรรยากาศในการปาฐกถาเคร่งเครียด โดยมีหลักการสำคัญในการ แสดงปาฐกถา ดังนี้

- (๑) พูดตรงตามหัวข้อที่กำหนด
- (๒) เนื้อหาสาระให้ความรู้ มีคำอธิบายตัวอย่างให้ผู้ฟังเข้าใจได้รวดเร็ว
- (๓) สร้างทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่พูด

๒. การเขียนเค้าโครงปาฐกถา

การเขียนปาฐกถา มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

- (๑) ส่วนแรก
 - บทเกริ่นนำอาจเป็นสุภาษิตหรือคำพังเพย
- (๒) ส่วนกลาง
 - เนื้อเรื่อง
- (๓) ส่วนท้าย
 - บทสรุป

๓. ผลงานปาฐกถาในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานปาฐกถาของนายโกศล พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

ปาฐกถาพิเศษ

เรื่อง “การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction)

กับการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน”

ของ

นายโภคิน พลกุล ประธานรัฐสภา

วันอังคารที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๘

ณ ห้องจูปีเตอร์ ชั้น ๓ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์

ถนนวิภาวดีรังสิต เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๐๙๐ ๐๙๐ ๐๙๐ ๐๙๐ ๐๙๐ ๐๙๐ ๐๙๐ ๐๙๐ ๐๙๐

เมื่อพูดถึงการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) กับการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน ก็ต้องมองว่า e-Auction เป็นวิถีทาง (Means) ที่จะนำไปถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หรือสังคมที่ปราศจากการคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นเป้าหมาย (Goal) ที่เราทุกคนต้องการ การที่คณะกรรมการ ปปช. ได้สนใจที่จะจัดการสัมมนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จึงนับว่าเป็นเรื่องที่ดี และน่าจะสะท้อนไปถึงการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีหลักการที่สำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามที่ประชาชนต้องการ มีความโปร่งใสในการตัดสินใจและในกระบวนการทำงานให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการทำงาน รวมทั้งการประหยัด มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล รับผิดชอบต่อผลงานนั้น ๆ แทนการทำให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ วิธีการอย่างเดียว

๒. การปรับเปลี่ยนบทบาทภาครัฐ ได้แก่ การเน้นงานในหน้าที่หลักของภาครัฐ ซึ่งได้แก่ การกำหนดนโยบายที่มองการณ์ไกล มีการบังคับใช้กฎหมายที่ให้ความเสมอภาค เป็นธรรม และองค์กรบริหารอย่างอิสระ มีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการดำเนินการ

๓. การบริหารแบบพหุภาคี ได้แก่ การบริหารที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ หรือร่วมปฏิบัติไม่ผูกขาดหรือรวมศูนย์อำนาจ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๔:๓-๔)

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลก็คือ หลักการการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการ โดยมีหลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการการทำงาน ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล มีด้วยการ ๖ ประการ คือ

๑. **หลักนิติธรรม** หมายถึง การตรากฎหมาย กฎ กติกาที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับใช้เป็นไปตามกฎ กติกาที่ตกลงกันได้ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพความยุติธรรมของสมาชิก

๒. **หลักคุณธรรม** หมายถึง การยึดมั่นความถูกต้องดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพ สุจริต

๓. **หลักความโปร่งใส** มีความหมายตรงกันข้ามหรือเกือบตรงกันข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชัน

๔. **หลักการมีส่วนร่วม** หมายถึง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร การตัดสินใจ การจัดสรรทรัพยากร การให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมถึงลดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

๕. **หลักความรับผิดชอบ** หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ สำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดีและเสียจากการกระทำของตนเอง

๖. **หลักการคุ้มค่า** หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ แข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน โดยมุ่งประโยชน์สูงสุด

เมื่อพูดถึงการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) สิ่งที่ได้เห็นได้อย่างชัดเจนคือสอดคล้องกับหลักความโปร่งใสและหลักความคุ้มค่า รวมทั้งเป็นวิธีการจัดการคอร์รัปชันที่ได้ผลในระดับหนึ่ง รัฐบาลของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ได้นำหลักเกณฑ์การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดหาวัสดุภาครัฐ ประกาศใช้ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๕ เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบพัสดุฯ

ทั้งนี้ให้ส่วนราชการสามารถดำเนินการจัดหาพัสดุในรูปแบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ สำหรับพัสดุประเภทครุภัณฑ์สำนักงาน วัสดุสิ้นเปลือง ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น เครื่องพิมพ์ ฯลฯ การจ้างเหมาบริการทำความสะอาดและการรักษาความปลอดภัยที่มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่จะดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละครั้งมีความเหมาะสมสอดคล้องกับต้นทุนการจัดประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยส่วนราชการที่มีความพร้อมที่จะจัดหาพัสดุด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์จะต้องคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์จากบัญชีที่กรมบัญชีกลางจัดทำร่วมกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

การคัดเลือกผู้ค้า เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ e-Auction ทั้งสิ้น โดยเฉพาะอำนาจในการ กำหนดวัน เวลา และสถานที่ ตลอดจนเงื่อนไขในการประมูล เป็นต้นว่าวงเงินการจัดหา ระยะเวลา ในการประมูล ช่วงราคาประมูลขั้นต่ำ และช่วงเวลาประมูลสุดท้ายก่อนการปิดประมูล ฯลฯ ส่วนผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ทำหน้าที่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการใช้ อุปกรณ์การประมูล และจัดการประมูลตามที่กำหนดเท่านั้น หลักเกณฑ์การประมูลด้วยระบบ อิเล็กทรอนิกส์นี้มีผลใช้บังคับเฉพาะกับส่วนราชการที่มีความพร้อมในการจัดหาพัสดุในรูปแบบนี้ ได้เท่านั้น โดยขั้นตอนการประกาศเชิญชวนผู้ค้า การประกาศผลผู้ชนะการประมูลจะกระทำผ่าน เว็บไซต์ www.gprocurement.or.th หรือ ศูนย์ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างและพัสดุภาครัฐ ของ กระทรวงการคลังด้วย

ต่อมาวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๗ หลักเกณฑ์การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ตามประกาศเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถูกยกเลิก และกระทรวงการคลังได้ กำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่โดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๘ (๖) ของระเบียบพัสดุฯ ที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ ให้เพิ่มประเภทพัสดุที่อาจจะจัดประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น โดยทำเป็นบัญชีจำแนก ประเภทตัวอย่างพัสดุที่อาจจะจัดประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แนบท้าย ประกอบด้วยวัสดุ จำนวน ๑๑ รายการ ครุภัณฑ์ จำนวน ๘ รายการ การจ้างเหมาดำเนินการต่าง ๆ ยกเว้นการจ้างซ่อมพัสดุที่ จำเป็นต้อง ถอดตรวจ เพื่อให้ทราบความชำรุดเสียหายก่อนจึงจะประมาณค่าซ่อมได้ ทั้งนี้ หาก หน่วยงานผู้ซื้อเห็นสมควรซื้อพัสดุอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวอย่างข้างต้นก็สามารถกระทำได้นอกจากนี้ ได้กำหนดวิธีการคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ที่ชัดเจนเพิ่มขึ้น อัตรา ค่าบริการความรับผิดชอบในค่าเสียหายของผู้ให้บริการตลาดกลางกรณีไม่สามารถดำเนินการประมูล แล้วเสร็จภายในกำหนด การเพิ่มขั้นตอนให้เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานเสนอหัวหน้าส่วน ราชการขอความเห็นชอบในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ การกำหนดให้นำกฎเกณฑ์การ ประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์แนบท้ายเอกสารการ ประมูล การตรวจสอบคุณสมบัติผู้เสนอราคาที่มีผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้เสนอราคารายอื่น หรือ กับผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ การลงโทษเป็นผู้จัดงานหากผู้ค้าที่ผ่านการคัดเลือกทาง เทคนิคไม่ลงนามในสัญญา ๓ ฝ่าย เพื่อเข้าเสนอราคาตามกำหนด โดยไม่มีเหตุอันควร สิทธิอุทธรณ์ ของผู้เสนอราคาที่ถูกตัดสิทธิเนื่องจากมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือผิดเงื่อนไขอื่น โดยให้อำนาจแก่ คณะกรรมการ e-Auction มีอำนาจค่อนข้างกว้างขวางในการดำเนินการ รวมถึงการกำหนดวัน เวลา และเงื่อนไขการประมูล

ทั้งนี้ ข้อสำคัญได้กำหนดหลักเกณฑ์การเสนอราคาเพิ่มเติม โดยกำหนดให้ต้องมี ผู้แทนคณะกรรมการ e-Auction เข้าร่วมสังเกตการณ์ ณ ที่ทำการของผู้ให้บริการตลาดกลาง

อิเล็กทรอนิกส์จนเสร็จสิ้นการประมูล ราคาเริ่มต้นการประมูลให้ใช้วงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดหาพัสดุนั้น การเสนอราคาผู้ค้าต้องเสนอราคาดกลงเป็นรายหน่วย จำนวนราคาแต่ละหน่วยที่จะลดลงให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ e-Auction และผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์หรือร่วมกัน ทั้งนี้ อัตราดังกล่าวจะต้องไม่เกินร้อยละ ๓ ของวงเงินงบประมาณ และเมื่อประมูลเสร็จสิ้นให้ผู้เข้าร่วมการประมูลทุกรายจัดส่งเอกสารยืนยันราคาสุดท้ายที่แต่ละรายเสนอให้แก่ส่วนราชการด้วย อย่างไรก็ตาม ถ้าส่วนราชการใดมีเหตุผลและความจำเป็นที่จะขอยกเว้นหรือผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ ให้ทำความตกลงกับกรมบัญชีกลางได้เพิ่มขึ้นตอนการประกาศที่เว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างและพัสดุภาครัฐเพิ่มเติมในส่วนของผู้ค้าที่มีมาตรฐานทางเทคนิคขั้นต่ำเพิ่มเติมด้วย

กล่าวโดยสรุป หลักเกณฑ์ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๗ ได้กำหนดคกกฎเกณฑ์ในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีรายละเอียดและชี้เฉพาะเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการเพิ่มบทบาทของผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ในการให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการ e-Auction ด้านจำนวนราคาแต่ละหน่วยที่จะลดลงแต่ก็ยังกำหนดกรอบวงเงินที่จะลดลงแต่ละครั้งต้องไม่เกินร้อยละ ๓ ของวงเงินงบประมาณ และที่สำคัญเปิดกว้างให้ส่วนราชการจัดซื้อพัสดุได้ทุกอย่างตามที่เห็นสมควร

หลักเกณฑ์การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ในปัจจุบัน

ประกาศใช้โดยกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๘ ยกเลิกหลักเกณฑ์ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๗ ในครั้งนี้ กระทรวงการคลังยังได้กำหนดแนวทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ใหม่ดังกล่าวเพื่อความชัดเจนในทางปฏิบัติเพิ่มขึ้น เหตุผลในการกำหนดหลักเกณฑ์ใหม่ก็เพื่อพัฒนารูปแบบและวิธีการดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากที่สุด โดยมีนัยสำคัญที่แตกต่าง หรือเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๗ ดังนี้

๑. มีผลบังคับใช้กับส่วนราชการ และหน่วยงานอื่นของรัฐที่ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. วงเงินจัดหาพัสดุเกินกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป แต่ส่วนราชการใดเห็นสมควรจะใช้การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการซื้อหรือการจ้างที่มีวงเงินรวมไม่เกินสองล้านบาทก็ได้

๓. กำหนดกระบวนการดำเนินการประมูลที่ชัดเจนขึ้น โดยแยกเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ การคัดเลือกผู้ค้าทางเทคนิค โดยพิจารณาจากรายละเอียดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในประกาศเชิญชวน เช่น คุณสมบัติผู้ค้า เอกสารหลักฐานต่าง ๆ พัสศุตัวอย่าง แคตตาล็อก หรือแบบรูปและรายละเอียด

ส่วนที่ ๒ การแข่งขันเสนอราคาด้วยระบบประมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยกำหนดรูปแบบการประมูลไว้ ๒ รูปแบบ คือ

(๑) ประมูลแบบเปิดราคา (Reverse Auction) เป็นการประมูลแข่งขันเสนอราคาต่ำสุด โดยแสดงตัวเลขที่มีการเสนอราคาแต่ไม่แสดงว่าผู้ใดเป็นผู้เสนอราคา

(๒) ประมูลแบบปิดราคา (Sealed Bid Auction) เป็นการประมูลแข่งขันเสนอราคาต่ำสุด โดยแสดงชื่อผู้เสนอราคาต่ำสุดแต่ไม่แสดงตัวเลขที่มีการเสนอราคา

๔. ตั้งคณะกรรมการคัดเลือกผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นมาทำหน้าที่กำหนดคุณสมบัติคัดเลือกและจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์แทนที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเดิม

๕. เพิ่มระยะเวลาการประกาศเชิญชวนผู้ค้า และระยะเวลาให้หรือขายเอกสารการประมูลจาก ๗ วัน เป็น ๑๕ วัน

๖. ยกเว้นการยื่นเอกสารเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ค้าหากเป็นผู้ค้าซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ค้าที่มีคุณสมบัติการซื้อหรือการจ้างที่ส่วนราชการได้จัดทำไว้เป็นการประจำก่อนวันยื่นเอกสารข้อเสนอ

๗. เปิดโอกาสให้ผู้ค้ามีช่วงเวลาสำหรับการคำนวณราคาภายหลังวันปิดการให้หรือขายเอกสารการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ไม่น้อยกว่าห้าวันทำการ จะกำหนดวันรับเอกสารข้อเสนอของผู้ค้าก่อนนั้นมีได้

๘. ต้องมีการประกาศเกี่ยวกับวงเงินการจัดหา ระยะเวลาการประมูล ช่วงราคาประมูลขั้นต่ำ และช่วงเวลาประมูลสุดท้ายก่อนปิดประมูลให้ผู้ค้าที่ผ่านการคัดเลือกทราบก่อนการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

๙. กำหนดวิธีการประมูลกรณีมีผู้ค้าผ่านการคัดเลือกไม่น้อยกว่าสามราย ให้คณะกรรมการดำเนินการประมูลหารือกับผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อกำหนดวิธีการประมูลที่เหมาะสมกับการซื้อหรือการจ้างครั้งนั้น แต่ถ้ามีผู้ค้าที่ผ่านการคัดเลือกไม่เกินสองราย ให้ใช้วิธีการประมูลแบบปิดราคา แต่ถ้าคณะกรรมการดำเนินการประมูลเห็นว่าไม่สมควรใช้วิธีการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์จะกำหนดให้ผู้ค้ายื่นซองของข้อเสนอราคาภายในวงเงินงบประมาณ หรือราคาเริ่มต้นการประมูล หรือราคากลางของทางราชการก็ได้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้

ราคาเริ่มต้นการประมูลให้ใช้วงเงินงบประมาณสำหรับการจัดหาพัสดุหรือการจ้างนั้น ๆ หากมีผู้ค้าผ่านการคัดเลือกเพียง รายเดียว อาจเสนอให้ยกเลิกการประมูล หรือต่อรองราคากับผู้ค้ารายนั้นก็ได้

๑๐. ส่วนราชการที่มีความพร้อมอาจดำเนินการจัดประมูลด้วยอิเล็กทรอนิกส์เอง โดยไม่ต้องเลือกใช้บริการจากผู้ให้บริการตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์

๑๑. คณะกรรมการดำเนินการประมูลต้องรายงานผลการประมูลให้สำนักพัฒนามาตรฐานระบบพัสดุภาครัฐ กระทรวงการคลังทราบโดยเร็วด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับราคาพัสดุที่จัดหาได้ ส่วนลดหรือส่วนเพิ่มเพื่อเปรียบเทียบกับวงเงินงบประมาณ งบประมาณที่ประหยัด ได้คิดเป็นร้อยละของวงเงินงบประมาณ รายชื่อผู้ชนะการประมูล และผู้ให้บริการตลาดกลาง เพื่อการรายงานเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑๒. การยกเว้น หรือผ่อนผัน ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้ทำความเข้าใจความตกลงกับกรมบัญชีกลาง

๑๓. ให้รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนจัดให้มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดซื้อและการจ้าง โดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามแนวทางของประกาศนี้

ข้อสังเกตหลักเกณฑ์การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์กับการทุจริตประพฤตินิชอบ

การจัดหาพัสดุภาครัฐ โดยรวมได้มีวิวัฒนาการที่ดีขึ้น โดยลำดับ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่มีส่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤตินิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การออก พ.ร.บ. เกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐไว้โดยเฉพาะ และได้กำหนดมาตรการลงโทษปรับ โดยอิงกับจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา ตลอดจนให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องรับภาระเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดในบางกรณีตามที่บัญญัติไว้ด้วย เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ได้ปรับปรุงให้มีขั้นตอนการดำเนินการที่สอดคล้องกับหลักการในการจัดหาพัสดุเพิ่มมากขึ้น เป็นต้นว่าการกำหนดให้ต้องจัดทำประกาศที่มีข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้ค้าก่อนการประมูล การกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำเพื่อให้โอกาสแก่ผู้ค้าในการเตรียมการที่จำเป็นในการเสนอราคาคงกล่าวข้างต้นแล้ว อย่างไรก็ตาม ก็มีข้อสังเกตบางประการในหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ข้างต้น ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามการทุจริตประพฤตินิชอบ ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ของหลักเกณฑ์การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เห็นได้ชัดเจนในส่วนของการมุ่งประเมินผลในการลดวงเงินงบประมาณที่หน่วยงานของรัฐต้องจ่ายส่งผลให้เพิ่มหรือลดวงเงินงบประมาณตามที่ได้รับอนุมัติให้จัดหาเป็นสัดส่วนเท่าใด โดยไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนเรื่องการป้องกันการทุจริต หลักเกณฑ์ที่สำคัญอื่น ๆ ยังเป็นไปในทำนองเดียวกับที่กำหนดไว้

ตามระเบียบ พัสศุ สำหรับวิธีการจัดซื้อจัดจ้างอื่น ๆ เป็นต้นว่าการคัดเลือกผู้ค้าทางเทคนิค ยังดำเนินการตามปกติทำนองเดียวกันกับการจัดหาพัสดุโดยทั่วไป แต่มุ่งเน้นเฉพาะวิธีการเสนอราคา อันเป็นแก่นขั้นตอนทดแทนการยื่นซองในการประมูลเป็นหลัก ดังนั้น การกระทำที่มีขอบอาจเกิดขึ้นในขั้นตอนการกำหนดคุณสมบัติพัสดุ หรือการกำหนดคุณสมบัติผู้ค้า โดยเฉพาะทางเทคนิค อันอาจทำให้ผู้ค้าไม่ผ่านการคัดเลือกที่จะเป็นผู้มีคุณสมบัติเข้าเสนอขึ้นเอกสาร และการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ค้าทางเทคนิคลงไปได้ส่วนหนึ่ง โดยมีการตรวจสอบจัดทำฐานข้อมูลผู้ค้าที่เคยผ่านคุณสมบัติไว้ อย่างน้อยน่าจะสามารถลดปัญหาการตัดสิทธิในการเข้าเสนอราคาเพราะเหตุปัญหาเรื่องการยื่นเอกสาร ไม่ครบถ้วนลงไปได้ส่วนหนึ่งเช่นเดียวกับปัญหาเรื่องการยื่นซองเสนอราคา ที่อาจมีการกรอกข้อความไครบถ้วน ตกหล่น จนอาจเป็นเหตุให้ถูกตัดสิทธิ ตลอดจนการกำหนดช่วงเวลาขั้นต่ำให้ผู้ค้าเตรียมการในการคำนวณราคา การเพิ่มช่องทางการโฆษณาเผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ ซึ่งล้วนแต่เป็นมาตรการที่มีส่วนช่วยในการลดการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐลงได้ส่วนหนึ่ง

๒. แม้ว่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มีส่วนช่วยให้ผู้ค้าไม่ต้องมาพบปะกันในวันประมูล อันอาจจะเพิ่มโอกาสในการสมยอม หรือการเอาเปรียบรัฐได้ อย่างไรก็ตามก็ตีการสมยอม หรือการเอาเปรียบรัฐไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในวันประมูล หรือ ณ สถานที่ประมูล ผู้ค้าที่ทุจริตอาจตกลงสมยอม หรือร่วมมือกันเอาเปรียบรัฐได้ก่อนการประมูลไม่ว่าในช่วงใด การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์จึงไม่ใช่หลักประกันว่าผู้ค้าจะไม่สามารถทำการทุจริตได้

๓. การกำหนดให้เลือกผู้ให้บริการตลาดกลาง ในด้านหนึ่งอาจพิจารณาได้ว่าเป็นการลดความเกี่ยวพันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ว่าลง ไปได้ส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นผลดีต่อการป้องกันการทุจริต เนื่องจากการกระทำทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐส่วนหนึ่งเกิดจากการร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ค้าบางราย ในอีกด้านหนึ่งผู้ให้บริการตลาดกลางอาจเป็นตัวแปรที่เพิ่มขึ้นหากผู้ให้บริการตลาดกลางกระทำโดยไม่สุจริต เป็นต้นว่ามีผลประโยชน์ร่วมกันกับผู้ค้าบางราย หรือร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตในการประมูล ดังนั้น การเพิ่มตัวกลางที่เป็นเอกชนจึงไม่ใช่หลักประกันว่าจะไม่มีารสมยอม การเอาเปรียบ หรือการมีผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องอันทำให้รัฐต้องเสียหาย ความเกี่ยวพันระหว่างหลักการจัดหาพัสดุในภาครัฐและมาตรการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

หลักเกณฑ์การจัดหาพัสดุในภาครัฐ ได้นำเอาหลักการหลายอย่างมาพิจารณาประกอบเพื่อให้ประโยชน์ในทุกด้านอย่างมากที่สุด โดยเฉพาะประโยชน์แก่รัฐ การประมูลด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นเพียงวิธีการประมูลในรูปแบบหนึ่งของการจัดหาพัสดุในภาครัฐ อุปสรรคสำคัญในการกำหนดหลักเกณฑ์ คือ การหาจุดสมดุลระหว่างกฎเกณฑ์ความยืดหยุ่นในการ

ดำเนินการจัดหาพัสดุหน่วยงานของรัฐกับการป้องกันการทุจริต นับแต่ได้เริ่มมีการใช้ระเบียบว่าด้วยการพัสดุฯ ได้มีการพัฒนาหลักเกณฑ์ให้ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันให้มากที่สุด แต่กระนั้นก็ยังเกิดปัญหาทางปฏิบัติตลอดมา เนื่องจากการยากที่จะเขียนกฎเกณฑ์ที่ครอบคลุมการปฏิบัติใน ทุกเรื่อง ดังนั้น ความเข้าใจถึงหลักการจัดหาพัสดุภาครัฐมีส่วนช่วยให้การดำเนินการจัดหาพัสดุในภาครัฐเป็นไปในรูปแบบที่ควรจะเป็นเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ มาตรการทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยงานของรัฐเพิ่มมากขึ้น

โดยส่วนตัวแล้ว ผมเห็นว่าแม้ว่าการประมวลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์จะมีวัตถุประสงค์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีความจำเป็นที่ต้องมีการกำหนดมาตรการเพิ่มเติม อาทิ การตรวจสอบก่อนการยื่นประมูลเพิ่มเติม นอกจากการรายงานตัวเลขงบประมาณที่ประหยัดได้ รวมถึงการกำหนดกฎเกณฑ์เพิ่มเติมสำหรับการจัดหาวัสดุในโครงการขนาดใหญ่ตามมูลค่าที่กำหนด ซึ่งผมเห็นว่าควรมีมาตรการตรวจสอบระหว่างการดำเนินการด้วย เพราะการตรวจสอบภายหลังจากการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ การตรวจสอบระหว่างการดำเนินการ หากมีข้อบกพร่องที่อาจทำให้เกิดการทุจริต ควรมีมาตรการเสริมให้สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ ก่อนดำเนินการในขั้นต่อไป นอกจากนั้นแล้วยังควรมีมาตรการลงโทษด้านการบริหารต่อหน่วยงานที่มีปัญหาด้านการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น การตัดงบประมาณหรือการลงโทษผู้บริหาร และการดำเนินการประมวลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์จะต้องคำนึงถึงโอกาสการแข่งขันของผู้ค้าอย่างเป็นธรรมเสมอ

ขอบคุณครับ

ปาฐกถา

เรื่อง “นายปรีดี พนมยงค์ (หลวงประดิษฐมนูธรรม) กับกฎหมายตราสามดวง”

ของ

นายโกสิน พดกุล

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ นาฬิกา

ณ ห้องประชุมสัญญา ธรรมศักดิ์ ตึกโดม ชั้น ๒ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ประธานกรรมการบริหารสถาบันปรีดี พนมยงค์ ประธานมูลนิธิปรีดี พนมยงค์
อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณาจารย์ และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติที่ได้มากล่าวปาฐกถานำ ในหัวข้อ “นายปรีดี พนมยงค์ (หลวงประดิษฐมนูธรรม) กับกฎหมายตราสามดวง” ในวันนี้

การศึกษาพัฒนาการทางกฎหมาย การเมือง และประวัติศาสตร์ไทยในอดีต ตั้งแต่สมัยอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์ มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลงเหลืออยู่ไม่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีหลักฐานที่สำคัญที่สุดในการศึกษาลักษณะรัฐดั้งเดิมของไทยชิ้นหนึ่ง เรียกว่า กฎหมายตราสามดวง เพราะกฎหมายตราสามดวงได้รวบรวมกฎหมายโบราณไว้ตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้นมาจนถึงอยุธยาตอนปลาย เป็นนิติวัตรกรรมสำคัญของโลก เพราะเป็นเอกสารที่ได้รับความสนใจจากนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นเอกสารชิ้นสำคัญที่ทำให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในอดีต ไม่เพียงแต่การศึกษาหาความรู้ในกฎหมายไทยเดิมนั้น แต่กฎหมายตราสามดวงยังทำให้ผู้ศึกษาได้รับทราบเกี่ยวกับสภาพสังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทยในอดีตด้วย หากเราสามารถศึกษาและเข้าใจกฎหมายตราสามดวงอย่างถ่องแท้แล้ว ประวัติศาสตร์ไทยและศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะมีความชัดเจนมากขึ้นทั้งในสายตาของนักประวัติศาสตร์และในสายตาของชาวไทยทุกคน การที่กฎหมายตราสามดวงเป็นเอกสารที่อ่านเข้าใจยากนั้น เป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งที่ทำให้กฎหมายตราสามดวงได้ถูกหยิบยกขึ้นมาศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ความเป็นมาของกฎหมายตราสามดวง

ก่อนอื่นผมคงต้องกล่าวถึงความความเป็นมาของกฎหมายตราสามดวง ซึ่งกรมศิลปากรเคยให้นิยามว่า “กฎหมายตราสามดวง คือ ประมวลกฎหมายในรัชกาลที่ ๑” โดยพระบาทสมเด็จพระ

พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชำระกฎหมายเก่าที่มีมาแต่โบราณแล้วรวบรวมเป็นประมวลกฎหมายขึ้น เมื่อปีพุทธศักราช ๒๓๔๘ เหตุที่กฎหมายตราสามดวงสามารถเอามาใช้บรรยายสภาพและการเปลี่ยนแปลงสังคม เป็นเพราะกฎหมายตราสามดวงนั้นมีเนื้อหาสาระและครอบคลุมช่วงเวลาในประวัติศาสตร์ซึ่งแตกต่างจากประมวลกฎหมายปัจจุบัน กฎหมายตราสามดวงนี้มีหลายสิ่งที่มีประมวลกฎหมายแบบปัจจุบัน ไม่มี พื้นฐานของกฎหมายตราสามดวง ได้แก่ พระธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นกฎหมายที่อมตะและศักดิ์สิทธิ์ แต่ในวิวัฒนาการของกฎหมายในประเทศไทยได้มีการเกิดมีที่มาของกฎหมายอีกแหล่งหนึ่งที่สำคัญยิ่งนั่นคือ พระราชวินิจฉัยของพระมหากษัตริย์ในรูปคำพิพากษา คำสั่ง ประกาศ พระราชกำหนด ที่มีลักษณะคล้ายคำพิพากษากฎีกา ปัจจุบัน คุณค่าของกฎเกณฑ์ ระเบียบที่กำหนดไว้ในคำพิพากษา ประกาศ พระราชกำหนด เหล่านี้คงจะขึ้นอยู่กับประโยชน์ที่กฎเกณฑ์เหล่านั้นมีต่อผู้ปกครองและสังคมในสมัยต่อ ๆ มา และพระปรีชาญาณขององค์พระมหากษัตริย์ผู้ทรงกำหนดกฎหมายนั้น ๆ

การที่รัชกาลที่ ๑ โปรดให้มีการชำระกฎหมายในปีพุทธศักราช ๒๓๔๘ นั้น มิได้หมายความว่าประเทศไทยหรือประเทศสยามมิได้มีประมวลกฎหมายที่สมบูรณ์มาก่อนหน้านั้น วัฒนธรรมด้านกฎหมายของไทยได้เจริญรุ่งเรืองมาก เดอ ลา ลูแบร์ นักจดหมายเหตุชาวตะวันตกซึ่งเคยเข้ามาในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้เคยอธิบายไว้ว่าประมวลกฎหมายไทยประกอบด้วย พระธรรมนุญ พระตำราและพระราชกำหนด เมื่อมีการชำระกฎหมายในปีพุทธศักราช ๒๓๔๘ รัชกาลที่ ๑ มีพระราชดำรัสว่า “กฎหมายที่หลงเหลือมาจากหลังเสียดังกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ ๒ แก่พม่า ในปีพุทธศักราช ๒๓๑๐ มีเพียง ๑ ใน ๑๐ จึงเห็นได้ว่าประเทศสยามมีตัวบทกฎหมายที่สมบูรณ์มาก” ในทัศนะของนักสังเกตการณ์ชาวตะวันตกคนอื่น คือ เยเรมียัส ฟาน ฟลิต หรือที่เรานิยมเรียกว่า วันวลิต ชาวฮอลันดา ซึ่งเข้ามาอยู่ในกรุงศรีอยุธยาในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ได้เขียนบรรยายไว้ตอนหนึ่งว่า “ตัวบทกฎหมายเก่าแก่ของประเทศสยามนั้นดีมาก และได้รับการยกย่องอย่างสูง ... ความฉ้อฉลและความโลภที่คิดเป็นสันดานของขุนนางทำให้การตัดสินใจตัดสินคดีแพ่งและคดีอาญาเป็นไปอย่างเลวร้าย จนกระทั่งผู้มีอำนาจและผู้มั่งคั่งสามารถชนะคดีโดยการใช้สินจ้างสินบน และวิธีการสกปรกอื่น ๆ โดยที่พวกที่ยากจนเท่านั้นเป็นฝ่ายที่ทนทุกข์ทรมาน ทั้ง ๆ ที่มีกฎเกณฑ์ที่ดีเยี่ยมอยู่แล้ว รวมทั้งสิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมในทุก ๆ คดีก็ตาม” สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงระบบประมวลกฎหมายที่สมบูรณ์ แต่การบังคับใช้กฎหมายกลับตรงกันข้าม ซึ่งนับว่าเป็นความบกพร่องที่สืบสานมาถึงปัจจุบัน แม้ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น บาทหลวงปาลเลกัวซ์ ผู้ซึ่งได้ทำการศึกษาประมวลกฎหมายตราสามดวงได้กล่าววิพากษ์วิจารณ์กฎหมายดังกล่าวว่า “ข้าพเจ้าได้อ่านประมวลกฎหมายทั้งหมดแล้วเห็นว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมาก สอดคล้องกับวิถีธรรมชาติและปรับเข้าได้กับอุปนิสัย และขนบประเพณีของประชาชาติที่สร้างกฎหมายนี้ขึ้น

... ตุลาการใหญ่กับเจ้าเมืองทุกคนจะต้องมีประมวลกฎหมายไปประจำชุดหนึ่ง แต่ก็ไม่ได้พิจารณา คดีไปตามตัวบทกฎหมายเท่าใดนัก ดังจะพิเคราะห์ได้จากอุทธรณ์ต่อไปนี้ : คดีทุกคดีฟังพิจารณา พิพากษาให้สำเร็จลุล่วงไปภายใน ๓ วัน แต่สภาตุลาการมักปล่อยคดีให้ยืดเยื้อไปตั้ง ๒ ปี หรือ ๓ ปี”

สรุป แม้ว่านักกฎหมายเหตุชาวตะวันตกซึ่งโดยปกติแล้วมักจะมีอคติกับ สังคมไทย ต่างมีความเห็นตรงกันว่าระบบกฎหมายของประเทศสยามเป็นระบบกฎหมายที่ดีที่สุดใน ของตะวันออก แต่กระบวนการยุติธรรมของไทยมีข้อบกพร่องตรงคณะสภาตุลาการและ ผู้พิพากษา นั้นหมายความว่าประมวลกฎหมายไทยนั้นดี แต่ความอยุติธรรมเกิดขึ้นจากผู้บังคับใช้ กฎหมาย ความจริงประการนี้สะท้อนอยู่ในตัวบทกฎหมายไทยเอง ในข้อที่ว่า เมื่อถูกความอุทธรณ์ นั้น หมายถึง ร้องเรียนความประพฤติของตุลาการ (ตุลาการ) ว่าไม่เที่ยงธรรมนั่นเอง

ความสำคัญของกฎหมายตราสามดวง

ในแง่มุมมองของนักกฎหมาย ศาสตราจารย์ ปรีดี เภษมทรัพย์ ได้ให้ความสำคัญของ กฎหมายตราสามดวงไว้ดังนี้

๑. กฎหมายตราสามดวงมีลักษณะเป็นกฎหมายของนักกฎหมาย (Juristenrecht)

กล่าวคือ กฎเกณฑ์ส่วนใหญ่ของกฎหมายตราสามดวงโดยเฉพาะในส่วน ที่เป็นพระธรรมศาสตร์ เป็นกฎเกณฑ์ที่มีลักษณะทั่วไปและมีฐานะสูงกว่าจารีตประเพณี กฎเกณฑ์ เหล่านี้เกิดจากการใช้เหตุผลปรุงแต่งของนักนิติศาสตร์อินเดีย และได้รับการสืบทอดพัฒนาต่อมา โดยนักนิติศาสตร์มอญและไทยตามลำดับ

กฎหมายตราสามดวงมีการจัดระบบกฎหมายที่เป็นระบบพอสมควร กล่าวคือ มีการแบ่งแยกบทกฎหมายออกเป็นมูลคดีและสาขาคดี ซึ่งเป็นการแบ่งแยกระหว่างกฎหมายที่เป็น หลักเดิมพันกฎหมายที่สืบเนื่องต่อมา เฉพาะในส่วนที่เป็นมูลคดียังได้แบ่งแยกออกเป็นมูลคดีแห่ง ผู้พิพากษาและตุลาการ ๑๐ ประการ และมูลคดีวิเวท ๒๕ ประการ มีเค้าเป็นการแยกกฎหมาย วิธีสบัญญัติออกจากกฎหมายสารบัญญัติอีกด้วย

กฎหมายตราสามดวงเป็นระบบกฎหมายที่ค่อนข้างซับซ้อน ยากที่ชาวบ้าน ธรรมดาจะรู้ได้ จนบางครั้งแม้แต่แก่นักกฎหมายใหญ่ ๆ ก็ยังไม่สามารถทำความเข้าใจและปรับบท กฎหมายบางบทแก่คดีที่เกิดขึ้นได้ ต้องกราบบังคมทูลพระกรุณาเพื่อขอพระบรมราชวินิจฉัย ดังมี ตัวอย่างปรากฏในพระราชบัญญัติฉบับที่ ๒ ว่านักกฎหมายใหญ่อย่างพระเกษมราชสุภาวดี เจ้ากรม ศาลแพ่งเกษม ยังเกิดปัญหาในการปรับใช้บทกฎหมาย เพราะไม่เข้าใจกฎหมายบางบทจนไม่รู้ว่าจะ ปรับใช้แก่คดีอย่างไร ต้องนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑ เพื่อทรงมีพระบรม

ราชวินิจฉัย ซึ่งพระองค์ได้ทรงวินิจฉัย โดยมีพระราชปรารภถึงความซับซ้อนของกฎหมายว่า “บทพระไอยการคำบรรณท่านว่าไว้ศุภขุม คำภีรภาพ ยากที่บุกคนจะรู้ ...”

๒. กฎหมายตราสามดวงมีลักษณะที่เป็นกฎหมายธรรมชาติ

โดยที่กฎหมายตราสามดวงได้แสดงไว้ในนิทานต้นเรื่องพระธรรมศาสตร์ ว่าคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ได้มีการจารึกไว้ในกำแพงจักรวาล ซึ่งพระมโนสารฤาษีได้หาะไปพบเข้า และจดนำมาเขียนไว้ ดังนั้น พระธรรมศาสตร์จึงเป็นของศักดิ์สิทธิ์ เป็นกฎหมายที่ไม่เปลี่ยนแปลง ชั่วนิรันดร์ มนุษย์ไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายชนิดนี้ได้ เพราะเป็นกฎหมายของธรรมชาติที่อยู่เหนือมนุษย์ เป็นที่น่าสังเกตว่าแนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายชนิดนี้ คล้ายกับกฎหมายธรรมชาติ (Jus naturale) ของกฎหมายโรมัน แต่ต่างกันที่กฎหมายธรรมชาติของกฎหมายโรมันเป็นกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ในขณะที่พระธรรมศาสตร์ในกฎหมายตราสามดวง เป็นกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร

๓. ไม่มีการนิติบัญญัติโดยแท้

ตามที่ปรากฏในกฎหมายสามดวง พระมหากษัตริย์มิได้มีอำนาจบัญญัติกฎหมายอย่างแท้จริง พระองค์มีพระราชภาระในการดูแลความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและ บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ราษฎร โดยอาศัยบทกฎหมายที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงเป็นสำคัญ หากมีความจำเป็นที่จะต้องออกกฎหมายใหม่หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่มีอยู่เดิมก็จะต้อง คำนึงถึงหลักที่มีอยู่ในพระธรรมศาสตร์ เพราะกฎหมายที่ออกเพิ่มเติมจะต้องมีเนื้อความสอดคล้อง กับกฎหมายในพระธรรมศาสตร์ ยิ่งกว่ากฎหมายเดิมที่ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้น ซึ่งแตกต่างจาก แนวความคิดเรื่องการนิติบัญญัติในปัจจุบันที่ว่าผู้ทรงอำนาจอธิปไตยสามารถบัญญัติกฎหมายอะไร ก็ได้อีกโดยไม่มีข้อจำกัด

การออกกฎหมายใหม่ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่มีอยู่เดิม มักเกิดขึ้นจากการที่มีคดีขึ้นสู่ศาล และศาลได้พยายามใช้ตัวบทกฎหมายปรับแก้คดี โดยอาศัยการตีความ บทกฎหมายนั้น หลักเกณฑ์ใหม่ ๆ ที่ได้จากการใช้การตีความบทกฎหมายเดิม เมื่อได้รับการรับรอง จากพระมหากษัตริย์หรือผ่านการวินิจฉัยชี้ขาดจากพระมหากษัตริย์ จึงได้รับการตราขึ้นเป็นตัว บทกฎหมาย ตัวบทกฎหมายใหม่จึงเป็นผลงานของนักกฎหมายอันได้แก่ ศาล และ พระมหากษัตริย์ ซึ่งทรงเป็นนักกฎหมายด้วย ไม่ใช่กฎหมายที่บัญญัติขึ้นด้วยเหตุผลทางเทคนิค โดยกระบวนการนิติบัญญัติอย่างในปัจจุบัน

๔. ความนับถือตัวบทกฎหมาย

จากคดีอ้าแดงป้อมฟ้องหย่านายบุญศรีช่างเหล็กหลวง ที่ปรากฏอยู่ในประกาศ พระราชปรารภ มีข้อสังเกตที่สำคัญประการหนึ่งว่า ลูกขุนที่พิจารณาพิพากษาคดีนี้ได้พิจารณา

พิพากษาไปตามตัวบทกฎหมายที่ว่า “ชายหาผิคนิได้ หญิงขอหย่า ท่านว่าเป็นหญิงหย่าชายหย่าได้” โดยเคร่งครัด และแม้พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑ จะทรงเห็นว่าเป็นบทกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม แต่เมื่อถูกขุนได้พิจารณาพิพากษาคดีนี้ไปตามตัวบทกฎหมายดังกล่าว ก็สามารถคุ้มครองป้องกันลูกขุนจากความรับผิดชอบในผลแห่งคดีที่ไม่เป็นธรรมนั้นได้ พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑ ได้แต่ทรงแก้ไขคำพิพากษาในคดีนี้ให้ถูกต้องเป็นธรรมขึ้น และทรงโปรดเกล้าฯ ให้มีการชำระสะสางตัวบทกฎหมายให้ถูกต้องคงเดิมเท่านั้น

๕. ไม่ใช่ประมวลกฎหมายที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกด้าน

กฎหมายตราสามดวงอาจถือได้ว่าเป็นประมวลกฎหมาย แต่ก็ยังเป็นประมวลกฎหมายแบบเก่าซึ่งเป็นกฎหมายที่ปรุงแต่งโดยนักกฎหมายและจารีตประเพณีที่สำคัญเท่านั้น แตกต่างจากประมวลกฎหมายแบบใหม่ที่มีบทกฎหมายซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมชีวิตสังคมทุกด้าน

นอกจากบทกฎหมายที่ปรากฏในกฎหมายตราสามดวงแล้ว ยังมีกฎหมายที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ จารีตประเพณี ใช้อยู่ในสังคมด้วย นอกจากนี้กฎหมายตราสามดวงมีแผนการใช้บังคับเฉพาะในเรื่องที่กระทบกับสังคมโดยตรงหรือเป็นความขัดแย้งขนาดที่อำนาจอิสระของเอกชนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะจัดการกันเองเท่านั้น ยังมีแผนอิสระซึ่งกฎหมายปล่อยให้เอกชนมีอำนาจจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในได้เอง ตัวอย่างเช่น อำนาจอิสระที่บิดามารดามีอยู่เหนือบุตร สามียู่เหนือภริยา มุลนายมีอยู่เหนือไพร่ทาสในสังกัด นายจ้างมีอยู่เหนือลูกจ้าง เป็นต้น

๖. กฎหมายเป็นคู่มือในการชี้ขาดตัดสินคดี

กฎหมายตราสามดวงเป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการพิจารณาพิพากษาคดีและใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีเป็นหลัก ไม่ใช่กฎหมายที่เขียนขึ้นในลักษณะคำรากกฎหมาย จึงเป็นคู่มือของเจ้าหน้าที่บ้านเมืองในการบังคับใช้กฎหมาย ไม่ใช่ตำราที่บุคคลทั่วไปจะร่ำเรียนได้ ประกอบกับมีบทกฎหมายว่าด้วยขี้อ้อมความซึ่งห้ามมิให้บุคคลที่มีได้มีส่วนได้เสียตามกฎหมายกับคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เข้าฟ้องคดีแทนหรือสู้คดีแทนคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือช่วยแนะนำการเขียน คำฟ้องหรือคำให้การแก่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทำให้กฎหมายตราสามดวงกลายเป็นของหวงห้ามสำหรับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเท่านั้น กระทั่งในรัชกาลที่ ๓ ทรงทราบถึงกับโปรดให้ริบกฎหมายที่พิมพ์ขึ้นนั้นเสียทั้งสิ้น เพราะเกรงว่าพวกเจ้าอ้อมความจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือทำให้เกิดความยากลำบากในการพิจารณาพิพากษาคดี

นายปรีดี พนมยงค์ กับกฎหมายตราสามดวง

ท่านปรีดี พนมยงค์ ผู้เกิดวัน ๒๔๗๕ ผู้นำเสรีไทยและเป็นบุคคลผู้มีส่วนสำคัญยิ่งในการรวบรวม ตรวจสอบและจัดพิมพ์กฎหมายตราสามดวง มีพื้นฐานกำเนิดจากสามัญชนในเรือนแพ

หน้าวัดพนมยงค์ อำเภอกรุงเก่า พระนครศรีอยุธยา เป็นบุตรของคนเชื้อสายจีนแต่จึงสำเร็จการศึกษาชั้น ม. ๖ ที่โรงเรียนวัดศาลาปูน อำเภอกรุงเก่า ศึกษามัธยมเตรียมที่โรงเรียนสวนกุหลาบด้วยความจำเป็นที่ต้องมาช่วยบิดาท่านอีก ๑ ปี จากนั้นจึงเข้าศึกษาที่โรงเรียนกฎหมายกระทรวงยุติธรรม ต่อมาเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๖๐ จึงสอบไล่ได้เนติบัณฑิตได้เมื่ออายุเพียง ๑๕ ปี ต่อมาเมื่ออายุได้ ๒๐ ปี ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกเนติบัณฑิตยสภา เนื่องจากกระทรวงยุติธรรมพอใจใน ผลสอบจึงให้ท่านท่านปรีดี ไปเรียนต่อกฎหมายที่ประเทศฝรั่งเศส โดยเข้าเรียนปริญญาตรีทางกฎหมายจนจบปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตทางกฎหมาย (Doctereu en Droit) เมื่อพุทธศักราช ๒๔๗๐ ได้เดินทางกลับประเทศไทย ได้ชื่อว่าเป็นคนไทยคนแรกที่จบคุณวุฒิบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยปารีส ท่านปรีดีได้เข้ารับราชการเป็นผู้พิพากษาประจำกระทรวงยุติธรรม และรับพระราชทานบรรดาศักดิ์ เป็นหลวงประดิษฐมนูธรรมและยังได้เป็นผู้สอนในโรงเรียนกฎหมายกระทรวงยุติธรรม ในเวลาว่างท่านได้เปิดการอบรมทบทวนวิชากฎหมายให้แก่นักเรียนกฎหมายที่บ้านถนนสีลม โดยไม่คิดค่าสอน ทำให้เผยแพร่อุดมการณ์ความคิด ไปยังลูกศิษย์ของท่าน อาทิ นายชิม วีระไวทยะ นายสงวน ตูลารักษ์ และนายดิเรก ชัยนาม ซึ่งต่างร่วมเป็นคณะราษฎรในการอภิวัฒน์ ๒๔๗๕

ในช่วงที่ท่านปรีดี พนมยงค์ ได้เป็นผู้สอนในโรงเรียนกฎหมายกระทรวงยุติธรรมนี้เอง ท่านได้เห็นความสำคัญของกฎหมายฉบับหลวง และได้พิมพ์เผยแพร่กฎหมาย ๘ เรื่องตามฉบับหลวง ในปีพุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งได้แก่ บานแพน (ประกาศพระราชปรารภ) ลักษณะพระธรรมนูญ ลักษณะอินทภาษ ลักษณะภู่นี้ ลักษณะหัวเมีย กฎหมายบางลักษณะที่เกี่ยวกับลักษณะหัวเมีย ลักษณะมฤคก ลักษณะเบ็ดเสร็จ และกฎหมายระเบียบ โดยใช้วิธีถ่ายภาพจากฉบับหลวงแล้วทำเป็นแม่พิมพ์ (block) และพิมพ์โดยแม่พิมพ์นั้นทั้ง ๘ เรื่อง เว้นแต่กฎหมายบางลักษณะที่เกี่ยวกับลักษณะหัวเมียเรื่องเดียวที่ใช้วิธีเรียงพิมพ์ธรรมดา ในหนังสือประชุมกฎหมายไทย ภาค ๑ และเรียกชื่อ กฎหมายที่พิมพ์นั้นว่า “กฎหมายตราสามดวง” อย่างไรก็ตาม ก็มีผู้คิดว่าอ่านลำบาก เพราะฉบับหลวงนั้นเขียนตัวหนังสือติดกันมาก และบางที่ก็เลอะเลือนด้วยความเก่าแก่ ในปีพุทธศักราช ๒๔๗๔ ท่านปรีดี จึงได้จัดพิมพ์กฎหมายตราสามดวง ฉบับเรียงพิมพ์ โดยใช้วิธีเรียงพิมพ์ตามอักษรวิธีตามต้นฉบับ เพื่อแถมให้กับผู้ที่ลงชื่อซื้อหนังสือกฎหมายไทย โดยพิมพ์ที่โรงพิมพ์นิติสาส์น จะเห็นได้ว่าด้วยความเป็นอาจารย์ด้านกฎหมายที่มีอยู่อย่างเต็มเปี่ยมในตัวท่าน กอปรกับวิสัยทัศน์ที่จะสืบสานหาต้นธารของกฎหมายไทย จึงเป็นแรงบันดาลใจอย่างแรงกล้าให้ท่านรวบรวมกฎหมาย ฉบับหลวง มาตีพิมพ์เป็นกฎหมายตราสามดวง เพื่อให้ นักศึกษากฎหมายได้ศึกษาค้นคว้าอ้างอิงได้โดยสะดวก แนวความคิดเหล่านี้ อาจเห็นได้จากการที่ท่านได้เป็นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญฉบับแรกของสยาม รวมทั้งได้มีพระราชบัญญัติการเลือกตั้งฉบับแรกออกมาด้วย กฎหมายนั้นได้ริเริ่มให้สตรีมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรได้เท่าเทียมผู้ชาย

ซึ่งนับว่าก้าวหน้ากว่าประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเพิ่มเปิดโอกาสให้สตรีมีสิทธิเช่นนี้ได้ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ จึงเห็นได้ว่าแม้ว่าท่านเป็นผู้ได้รับการศึกษาจากต่างประเทศแต่ความคิดของท่านก้าวหน้าไปกว่านั้น

ทั้งนี้ในความเห็นส่วนตัว ผมเห็นว่าอิทธิพลส่วนหนึ่งมาจากต้นเค้าของกฎหมายตราสามดวงในส่วนของสิทธิสตรี ดังที่นักประวัติศาสตร์กฎหมายทุกท่านซึ่งนั่งอยู่ ณ ที่นี้ คงทราบดีอยู่แล้ว คือเรื่องอำแดงป้อมฟ้องหย่านายบุญศรี ช่างเหล็กหลวง ฝ่ายนายบุญศรีให้การแก่พระเกษมราชสุภาวดีฯ เจ้ากรมแพ่งเกษมว่า อำแดงป้อมนอกใจทำชั่วด้วยนายราชาอรรดไม่ยอมหย่ากับอำแดงป้อม นายบุญศรีร้องเรียนว่า พระเกษมฯ ผู้ตัดสินคดีพุดจาแพะโลม เข้าข้างอำแดงป้อม พระเกษมฯ ดัดข้อความมาให้ลูกขุน ณ ศาลกฎหมาย รัชกาลที่ ๑ ทรงพิจารณาว่าหญิงเป็นฝ่ายนอกใจสามีแต่กลับฟ้องหย่าสามีได้ ไม่เป็นยุติ ไม่เป็นธรรม (ไม่ถูกต้อง) แต่เมื่อทรงเรียกเอากฎหมาย ณ ศาลหลวงมาตรวจสอบกับฉบับหอหลวง และมีใช้เป็นฝ่ายผิด แม้กฎหมายเดิมจะเป็นเช่นนั้น แต่ทรงถือว่าเป็นหลักการที่ผิด จึงทรงให้ชำระกฎหมายใหม่ทั้งเนื้อความและหลักการ แต่นักประวัติศาสตร์ อาทิ ท่านพลตรี หม่อมราชวงศ์ สุภวัฑฒ์ เกษมศรี อธิบายว่าการให้สิทธิแก่สตรีในการหย่าได้ทั้งที่ฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายมีผู้รัก ก็เพื่อหาทางออกให้แก่สตรีซึ่งอาจถูกสามีใช้สิทธิขยาดไปเป็นทาส ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสถานภาพและสิทธิของสตรีในสมัยอยุธยา จึงน่าจะเป็นต้นเค้าความคิดจากประวัติศาสตร์และประเพณีวัฒนธรรมของไทยที่เคารพสิทธิสตรีในระดับหนึ่ง ซึ่งในส่วนนี้ก็คงต้องฝากให้นักประวัติศาสตร์ได้วิเคราะห์เพื่อหาความเห็นที่ต้องตรงกันในเรื่องดังกล่าว

ต่อมาในวันที่ ๑๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๗ ท่านปรีดี ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ประสานการณ์มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง และได้มีพิธีสถาปนามหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองที่อาคาร โรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม ในปีแรกที่มีการเปิดสอนมีผู้สมัครเข้าเรียนถึง ๗,๐๕๔ คน และในปีแรกนี้ผลิตบัณฑิตที่โอนมาจากโรงเรียนกฎหมายเดิม ๑๕ คน ในช่วงที่ท่านเป็นผู้ประสานการณ์เอง ช่วงปี ๒๔๘๑ - ๒๔๘๒ ท่านได้มอบหมายให้ศาสตราจารย์ ร.แสงกาต์ เป็นผู้รวบรวมกฎหมายทุกเรื่องตามฉบับหลวงมาจัดพิมพ์เป็นหนังสือ ๓ เล่ม ใช้ชื่อว่า **ประมวลกฎหมายรัชกาลที่ ๑ จุลศักราช ๑๑๖๖** ฉบับพิมพ์นี้นับเป็นครั้งแรกที่ได้พิมพ์กฎหมายครบถ้วนตามฉบับหลวงและได้ตรวจสอบให้ถูกต้องตรงกับฉบับหลวงมากที่สุด ซึ่งท่านปรีดีฯ ผู้ประสานการณ์มหาวิทยาลัยได้กล่าวไว้ในคำนำ ความว่า “เนื่องจากมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองได้กำหนดการศึกษาลักษณะวิชาประวัติศาสตร์กฎหมายไทยไว้ในหลักสูตรชั้นปริญญาโท จึงเป็นการจำเป็นที่จะต้องให้นักศึกษามีบทกฎหมายซึ่งได้ชำระสะสางในรัชกาลที่ ๑ นั้นไว้ค้นคว้าได้โดยสะดวก เพราะบทกฎหมายเหล่านี้ ถึงแม้ว่าจะได้พบเอกสารที่เก่าแก่

กว่าก็ตาม ก็ยังคงใช้เป็นหลักฐานสำคัญเพื่อแสวงหาความรู้เรื่องกฎหมายในสมัยกรุงศรีอยุธยาได้ต่อไปอีกนาน

ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ ๓ เป็นต้นมา ประมวลกฎหมายในรัชกาลที่ ๑ นั้น ได้มีผู้จัดพิมพ์ขึ้นหลายครั้งแล้ว ฉบับที่แพร่หลายที่สุดคือฉบับของหมอบรัดเลย์ ซึ่งเรียกกันว่ากฎหมายเก่า ๒ เล่ม และฉบับของเสด็จในกรมหลวงราชบุรีฯ ทั้งสองฉบับนี้ในปัจจุบันไม่มีจำหน่ายแล้ว และนับวันจะหายากขึ้นทุกที

ในการที่จะจัดพิมพ์กฎหมายเก่านี้ขึ้นใหม่ มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง มีความมุ่งหมายติดกับท่านผู้จัดพิมพ์ก่อน ๆ ท่านผู้จัดพิมพ์เหล่านั้นมุ่งหมายแต่เฉพาะในอันที่จะเผยแพร่วิธีความรู้ในตัวของกฎหมาย จึงได้แก้ไขอักษรวิธีเสียใหม่ให้สมกับสมัยและบางตอนถึงกับแก้ไขถ้อยคำสำนวนเสียบ้างก็มี กรมหลวงราชบุรีฯ ก็ได้ทรงยึดถือคติอันเดียวกันนี้ โดยได้ทรงตัดตอนบทบัญญัติซึ่งเลิกใช้บังคับแล้วออกเสียด้วย

ในเวลานี้ประมวลกฎหมายใหม่ต่าง ๆ ก็ได้ประกาศใช้จนครบถ้วน ประมวลกฎหมาย ปี จ.ศ. ๑๑๖๖ จึงมีประโยชน์เพียงฐานตำนานกฎหมายเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ในการจัดพิมพ์ใหม่นี้จึงมีข้อสำคัญที่จะพึงยึดถืออยู่ว่าจะต้องคัดแบบจากตัวบทบัญญัติซึ่งได้ชำระสะสางขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๑ ให้ถูกต้องตามอักษรวิธีที่ใช้ในต้นฉบับนั้น เพื่อนักศึกษาจักได้ใช้เป็นเครื่องมือค้นคว้าโดยไม่ต้องพึ่งต้นฉบับเขียนตามแต่จะสามารถทำได้

การจัดพิมพ์กฎหมายเก่าขึ้นใหม่นี้จะเป็นประโยชน์แต่เฉพาะนักนิติศาสตร์เท่านั้น ก็หาไม่ ยังเป็นคุณแก่นักประวัติศาสตร์ เพราะการศึกษาในวิชาประวัติศาสตร์ย่อมต้องอาศัยพระราชปรารภในกฎหมายและตัวบทกฎหมายเองประกอบด้วย นักโบราณคดีและนักศึกษาโบราณคดี ประเพณีของสยามก็เช่นกัน ย่อมได้รับประโยชน์จากบทกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งบัญญัติขึ้นโดยอาศัยจารีตประเพณีธรรมเนียมนิยม หรือความเชื่อถือต่าง ๆ เป็นหลัก และจารีตประเพณีเหล่านี้ แม้ในรัชกาลที่ ๑ ได้เลิกถือเสียแล้วก็มีบ้าง ประโยชน์อีกข้อหนึ่งได้แก่ประโยชน์ในทางภาษาศาสตร์ และวรรณคดี แม้อักษรวิธีและสำนวนโวหารในสมัยโบราณเท่าที่มีอยู่ในตัวบทกฎหมายนั้น ได้ถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขไปมากแล้ว เนื่องจากการชำระสะสางหลายต่อหลายครั้งมาแล้วก็ตาม (ซึ่งข้อสมมตินี้มีโทษจะถูกต้องเสมอไป) วิธีเขียนภาษาไทยในสมัยรัชกาลที่ ๑ ก็ยังเป็นประโยชน์แก่นักภาษาศาสตร์อยู่มาก และ โดยเหตุที่ต้นฉบับแห่งบทกฎหมายที่ชำระสะสางในรัชกาลที่ ๑ คือฉบับตราสามดวง นั้น อาลักษณ์ได้เขียนโดยความเอาใจใส่ระมัดระวังและสอบทานถึง ๓ ครั้งให้ถูกต้องแล้ว จึงควรที่จะเคารพต่อต้นฉบับนั้นยิ่งนัก อีกประการหนึ่ง กฎหมายเก่าในบางตอนอาจถือได้ว่าเป็นวรรณคดีชิ้นสำคัญ ซึ่งสมควรจะนับรวมเข้าในตำราวรรณคดีทั้งหลายอันสืบมาแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ มหาวิทยาลัยจึงได้ให้พิมพ์ประมวลกฎหมายรัชกาลที่ ๑ นั้นขึ้นใหม่ตามที่เขียนไว้ในฉบับหลวงตราสามดวง ให้ถูกต้องตามต้นฉบับ

การจัดพิมพ์ครั้งนี้ ได้มอบหมายให้ มอชชีเอ เออร์ แลงกานต์ คอกเตอร์กฎหมาย ฝรั่งเศส สมาชิกพิเศษแห่งเนติบัณฑิตยสภา อาจารย์ผู้สอนประวัติศาสตร์กฎหมายไทย (กฎหมาย เอกชน) เป็นผู้จัดพิมพ์”

จากคำนำของท่านปรีดี ในฐานะผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัยจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าท่านปรีดี เป็นผู้มีความรู้ในด้านประมวลกฎหมายเก่าอย่างลึกซึ้งและแจ่มแจ้ง วัตถุประสงค์ของการจัดพิมพ์ประมวลกฎหมายใหม่ท่านไม่ได้มองเพียงเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาวิชากฎหมาย แต่ยังมองถึงมุมในการศึกษาในด้านประวัติศาสตร์ กฎหมายตราสามดวงมีฐานรากมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น แม้นักประวัติศาสตร์เองก็ใช้เป็นหลักในการศึกษาประวัติศาสตร์ สังคม ซึ่งต่างจากเดิมที่เน้นมุมมองไปในเชิงการศึกษาแบบพงศาวดารที่มองไปที่ชนชั้นผู้นำ และการศึกษสงคราม ในมุมมองด้านประวัติศาสตร์ท่านอาจารย์วินัย พงศ์ศรีเพียร ได้มองถึงแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมสมัยโบราณ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากอินเดียผ่านมอญและพม่าเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญ ๔ เรื่อง คือ

๑. สถาบันพระมหากษัตริย์กับพระราชอำนาจอันศักดิ์สิทธิ์ในการผดุงความยุติธรรมของคนในสังคม อันเป็นแนวคิดที่ให้ผู้ปกครองสูงสุดหรือมหาสมมติเทพ ควบคุมสังคมมิให้ผู้ใดแข็งแรงกว่ากดขี่ข่มเหงผู้ที่อ่อนแอ คือ อำนาจในการลงโทษด้วยความชอบธรรม

๒. หลักการพิจารณาคดีความ ในทางทฤษฎีทางฝ่ายพราหมณ์ถือว่าพระมหากษัตริย์ต้องเสด็จออกพิจารณาตัดสินคดีด้วยตนเอง แต่ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ จึงต้องทรงมอบหมาย คณะตราการทำหน้าที่แทนพระองค์ โดยมีอินททายเป็นคำสอนที่คุ้มครองจรรยาบรรณของตราการและผู้พิพากษา เพื่อไม่ให้กระบวนการยุติธรรมเบี่ยงเบน ประกอบด้วยหลักจริยธรรมที่ให้หลักเถียงฉันทาคติ (ลำเอียงเพราะรักหรือยินดีในอำมิสตินข้าง) โทษาคติ (ความลำเอียงเพราะความโกรธ) ภัยาคติ (ความลำเอียงเพราะกลัวภัย) และโมหาคติ (ความหลง หรืออวิชชา) หลักศีลธรรมคือต้องตั้งมั่นในสัจ ในศีลทั้ง ๕ ประการ และหลักการพิจารณาความว่าผู้พิพากษาระตราการต้องมีการ “อันเที่ยงธรรมดังตราชูและบรรทัด”

๓. ด้วยทกฎหมาย กฎหมายตราสามดวงของไทยได้รับอิทธิพลจากคัมภีร์มานวธรรมศาสตร์ของอินเดีย หรือเรียกอย่างย่อ ๆ ว่า “พระธรรมศาสตร์” ซึ่งพระธรรมศาสตร์ของไทยมีลักษณะเฉพาะ เพราะมีกฎหมายที่เกี่ยวกับคดีความด้านความมั่นคง เช่น กบฏศึก และอาญาหลวงรวมไว้ด้วย ซึ่งไม่พบในมานวธรรมศาสตร์ของอินเดีย

๔. พัฒนาการ คือ มาตรการในการลงโทษ แม้พระมหากษัตริย์จะทรงมีพระราชอำนาจในการลงโทษ แต่ไม่ใช่อำนาจที่จะลงโทษตามอำเภอพระทัย หากแต่ต้องยึดถือตามตัวบทในการลงโทษ เรียกว่าเป็น “ราชทัณฑ์” คือการลงโทษจากรพะมหากษัตริย์

เมื่อมองจากกระบวนการยุติธรรมไทยสมัยโบราณแล้ว จะเห็นว่าท่านปรีดี พนมยงค์ ได้มองเกี่ยวกับความเป็นมาของกฎหมายไทยอย่างรอบด้าน การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตยประการหนึ่ง คือ อำนาจตุลาการ เป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินไปอย่างถูกต้อง ชอบธรรม และเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมต่อกับคดีและปัจจุบันเข้าด้วยกัน ด้วยว่าอำนาจตุลาการส่งผลกระทบต่อการจัดระบบโครงสร้างของสังคม ซึ่งย่อมไม่หยุดนิ่งในช่วงการเปลี่ยนผ่าน การมอบให้ ร.เลงกาด์ เป็นผู้ดำเนินการในการรวบรวมกฎหมายตราสามดวงจากต้นฉบับหลวง ซึ่งมีตราราชสีห์ ฤษสีห์ และบัวแก้ว ประทับไว้ เป็นสิ่งที่เรียกได้ว่า “Put the Right Man on the Right Job” เนื่องจาก ร.เลงกาด์ เป็นชาวฝรั่งเศสเกิดที่เมืองอาเคนส์ ศึกษาที่ปารีส และได้รับประกาศนียบัตรภาษาตะวันออก เมื่ออายุ ๒๗ ปี พออายุได้ ๓๒ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๔๖๗ ท่านก็เข้ามาทำงานในฐานะที่ปรึกษาทางกฎหมายในเมืองไทย เป็นผู้ที่มีความให้ความสนใจสังคมไทยอย่างลึกซึ้ง โดยพิจารณาจากงานของท่านที่ลงพิมพ์ในวารสารสยามสมาคม นอกจากนั้นแล้วท่านก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้ปริญญาเอกทางกฎหมายจากปารีส เมื่อปี ๒๔๗๕ การเข้ามาของท่านจึงเข้ามาทำงานในตำแหน่งที่ปรึกษาทางกฎหมายของรัฐบาลไทย โดยการติดต่อผ่านสถานทูตฝรั่งเศสและกระทรวงการต่างประเทศฝรั่งเศส และเป็นช่วงที่ไทยต้องมีการปฏิรูปทางกฎหมาย และจัดทำประมวลกฎหมายต่าง ๆ ขึ้น เพื่อยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณาเขตและสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรม อาทิ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ สหรัฐอเมริกายินยอมจะปรับปรุงสนธิสัญญาใหม่ แต่มีข้อแม้ว่าไทยจะต้องประกาศใช้ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตลอดจนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และแพ่งเสียก่อน หรือกล่าวโดยสรุปว่าให้ไทยปรับปรุงประมวลกฎหมายไทยเสียใหม่ ซึ่ง ร.เลงกาด์ มีส่วนช่วยในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ที่สำคัญที่สุดก็คือ ร.เลงกาด์ เป็นนักกฎหมายสมัยใหม่ที่ให้ความสนใจต่อกฎหมายโบราณมาก เมื่อเข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้ไม่นานเท่าไรก็เริ่มศึกษากฎหมายตราสามดวงทันที ความสัมพันธ์ระหว่างคือกเตอร์ทางกฎหมายทั้งสองท่าน คือ ท่านปรีดี กับ ร.เลงกาด์ ก็คือ เมื่อมีการตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ท่านปรีดี พนมยงค์ ในตำแหน่งผู้ประศาสน์การ (ตำแหน่งผู้ประศาสน์การนี้เมื่อสิ้นสมัยท่านปรีดีแล้ว เปลี่ยนเรียกว่า อธิการบดี) ได้เชิญเลงกาด์เป็นอาจารย์สอนวิชาประวัติศาสตร์กฎหมายไทยในระดับปริญญาโท และนี่เองเป็นเหตุให้ ร.เลงกาด์ ได้เขียนคำราประวัติศาสตร์กฎหมายไทยเป็นภาษาไทย และจัดพิมพ์กฎหมายตราสามดวงฉบับมาตรฐาน

เป็นที่กล่าวกันว่าประมวลกฎหมายรัชกาลที่ ๑ จุลศักราช ๑๑๖๖ ซึ่งศาสตราจารย์ โรแบร์ แลงกาต์ (Robert Lingat) เป็นผู้รวบรวมจัดพิมพ์ขึ้นในนามของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง (มธก.) เป็นหนังสือที่เน้นความถูกต้องและตรงกับฉบับหลวงตราสามดวงมากที่สุด จนกระทั่งเป็นฉบับพิมพ์ที่ยอมรับกันทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งฉบับที่พิมพ์ต่อ ๆ มา ล้วนถือเอาฉบับที่พิมพ์ของ มธก. เป็นต้นฉบับทั้งสิ้น นำแปลลที่ว่าท่านปรีดี และ ร.แลงกาต์ ต่างมิได้อยู่ชื่นชมผลงานอันมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ชั้นนี้ของประเทศไทยเลย ผมขอกล่าวถึง ร.แลงกาต์ก่อน ร.แลงกาต์ทำงานในเมืองไทยถึงปีพุทธศักราช ๒๔๘๓ หลังจากหนังสือตีพิมพ์ได้ไม่ถึง ๒ ปี ก็เดินทางออกจากประเทศไทยไป ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับวิกฤติการณ์ระหว่างไทยกับฝรั่งเศส ซึ่งขยายเป็นสงครามเกี่ยวกับดินแดนระหว่างเสียมราบกับพระตะบอง ผลจากการรัฐประหาร ๒๔๘๐ ซึ่งทำให้กลุ่มทหารบกของจอมพล ป.พิบูลสงคราม ขึ้นมามีอำนาจแทนกลุ่มของท่านปรีดี พระยานิติศาสตร์ไพศาลได้มาเป็นคณบดีของคณะนิติศาสตร์และเป็นอาจารย์วิชาประวัติศาสตร์กฎหมายไทยแทน ร.แลงกาต์ ได้นำหนังสือประวัติศาสตร์กฎหมายไทยของพระยานิติศาสตร์ฯ เองมาใช้แทนของเดิม และไม่มีการพิมพ์งานของแลงกาต์อีกหลังจากนั้น ซึ่งนับเป็นความน่าเสียดายทางวิชาการเป็นอย่างยิ่ง สำหรับ ร.แลงกาต์ เองได้ไปเป็นศาสตราจารย์ทางกฎหมายในเวียดนามระหว่างพุทธศักราช ๒๔๘๔ - ๒๔๘๘ แต่ถึงแม้ว่าท่านจะไปอยู่ที่เวียดนามก็มีได้ละเลยการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ไทยและ ยังมีการเขียนอย่างสม่ำเสมอ ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๕๐๔ ร.แลงกาต์ ได้กลับไปทำงานด้านวิชาการในกรุงปารีส และถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๑๕ ส่วนท่านปรีดี ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณูปการทั้งในเรื่องการจัดตั้งขบวนการเสรีไทยในทางลับและทำให้สัมพันธมิตรรับรองเอกราชอธิปไตยของไทยภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ต้องลี้ภัยทางการเมืองไปพำนักอยู่ที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในระหว่างปีพุทธศักราช ๒๔๘๒ - ๒๕๑๓ และได้ลี้ภัยทางการเมืองต่อที่ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างปีพุทธศักราช ๒๕๑๓ - ๒๕๒๖ และถึงแก่สัญกรรม ณ บ้านพัก ชานกรุงปารีส เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๖ หลังการเสียชีวิตของแลงกาต์ ๑๑ ปี

สรุป

เมื่อได้พูดถึงเรื่อง “นายปรีดี พนมยงค์ (หลวงประดิษฐมนูธรรม) กับกฎหมายตราสามดวง” ก็พลอยได้กล่าวถึงเรื่องของศาสตราจารย์ ร.แลงกาต์ อันเป็นมิตรทางวิชาการของท่าน ซึ่งทั้งคู่ได้มีคุณูปการในการรวบรวม ตรวจสอบ และจัดพิมพ์กฎหมายตราสามดวง ความละเอียดในการตรวจสอบเอกสารของท่าน ท่านอาจารย์ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ได้ให้ข้อเท็จจริงไว้ว่า การศึกษากฎหมายเก่าของไทย ร.แลงกาต์ ซึ่งได้รับอานิสงค์จากท่านอาจารย์ปรีดี

ทำงานละเอียด ในลักษณะของคณบดีและคณาจารย์ แบบ ยอร์ช เซเดส์ มหาอำมาตย์โท ทงคำวรรณ หรือ อาจารย์ประเสริฐ ฒ นคร และถึงขั้นนำเอากฎหมายเก่าที่พิมพ์ครั้งต่าง ๆ เช่น ฉบับพิมพ์ของ นายโหมด อมาตย์กุล พ.ศ. ๒๔๑๒ ฉบับพิมพ์ของหมอบรัดเลย์ พ.ศ. ๒๔๐๖ และฉบับพิมพ์ของ กรมหลวงราชบุรีฯ พ.ศ. ๒๔๔๔ มาเทียบเคียงกันอย่างละเอียด จึงเป็นการศึกษาอย่างลึกซึ้งและ พบว่าบรรดาฉบับต่าง ๆ นั้นมีข้อผิดพลาดในการพิมพ์และได้ทำการแก้ไขตรวจสอบให้ถูกต้อง ภายใต้งานสนับสนุนของผู้ประศาสน์การ ท่านปรีดี ที่ช่วยเหลือในทุกด้าน การจัดพิมพ์ในปี พ.ศ. ๒๔๕๒ จึงถือได้ว่าเป็นความสำเร็จทางวิชาการอันทรงคุณค่า ร.แเลงกาดได้เคยกล่าวสรุปไว้ ซึ่งผม ขอหยิบยกมาให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางแก่ท่านผู้ฟังทั้งหลายว่า “อาศัยเหตุตามที่กล่าวนี้ ผลจึงมี ว่าถ้าหากปรารถนาจะทำการพิเคราะห์ค้นเอาความแท้จริงแห่งตัวบทกฎหมาย อันเป็นสิ่งที่พึง จำต้องกระทำขาดเสียมิได้ ในการศึกษาประวัติศาสตร์กฎหมายแล้ว เพื่อความรอบคอบควรจะไป ค้นพิเคราะห์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งฉบับกฎหมายฉบับหลวง ๓ ทอพระสมุควชิรญาณ หรือ ๓ กระทรวงยุติธรรม”

ในวาระครบ ๒๐๐ ปี แห่งการชำระกฎหมายตราสามดวง ในรัชกาลที่ ๑ ซึ่งตรงกับ ปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ ประจวบกับวาระครบ ๑๐ ปี ของการตั้งสถาบันปรีดี พนมยงค์ ในป็นี่เช่นกัน เพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในรัชกาลที่ ๑ ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีการชำระ กฎหมายทั้งหลายและเขียนเป็นกฎหมายฉบับหลวงตราสามดวง ซึ่งจัดเป็นเอกสารหลักฐานอัน ถูกต้องมั่นคง และยั่งยืน และเพื่อรำลึกถึงคุณูปการของท่านปรีดี พนมยงค์ และมิตรสหายอันเป็น ปราชญ์ คือ ศ. ร.แเลงกาด ผู้เพียรพยายามจะคงความถูกต้องครบถ้วนของตัวบทกฎหมายให้ยั่งยืน นานสืบไป และเป็นเอกสารที่ทรงคุณค่าทั้งทางนิติศาสตร์ และประวัติศาสตร์ ผมจึงต้องขอบคุณ ทางสถาบันปรีดี พนมยงค์ โดยเฉพาะท่านศาสตราจารย์วิเชียร วัฒนคุณ ประธานสภาสถาบันฯ ที่ให้ความสำคัญในเรื่องนี้และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ซึ่งเป็น กำลังสำคัญในการจัดพิมพ์หนังสือที่ทรงคุณค่ายิ่งไว้เป็นอนุสรณ์ ก่อนที่ทุกท่านจะได้สัมมนาหัวข้อ “กฎหมายตราสามดวง : ฉบับหลวง, ฉบับพิมพ์ มช. และฉบับแก้ไขปรับปรุง” โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๓ ท่าน คือ ปรีชา สุวรรณทัต อดีตคณบดีคณะนิติศาสตร์ มช. คุณกำธร เลียงสังขธรรม บรรณาธิการ ฉบับแก้ไขปรับปรุง และ ฐานันท์ นิพิฏฐกุล อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้นำในการสัมมนานี้ ผมอยากให้ทุกท่านได้น้อมรำลึกถึงคุณงามความดีของบูรพคุณคณาจารย์ คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ผู้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชำระ กฎหมายตราสามดวง ท่านปรีดี พนมยงค์ ผู้มีคุณูปการในการสนับสนุนให้มีการค้นคว้า ตรวจสอบ และจัดพิมพ์ รวมถึงให้ชื่อกฎหมายฉบับหลวงว่า “กฎหมายตราสามดวง” อันเป็นที่รับรู้รับทราบ อย่างกว้างขวางในแวดวงวิชาการ และศาสตราจารย์ ร.แเลงกาด นักวิชาการชาวฝรั่งเศส ผู้ตรวจสอบ

และชำระคืนฉบับ จากกฎหมายฉบับหลวงของไทยในที่ต่าง ๆ ด้วยความวิริยะและอุตสาหะยิ่ง
การสัมมนาในวันนี้ย่อมจะยังประโยชน์ในแวดวงวิชาการอย่างกว้างขวางและเกียรติคุณความดีของ
ทุกท่านที่ได้มีส่วนในการสืบสาน สายธารประวัติศาสตร์กฎหมายย่อมจารึกไว้ในแวดวงวิชาการ
ตลอดไป

บทที่ ๑๓

คำบรรยาย

๑. ความหมายของคำบรรยาย

คำบรรยาย หมายถึง คำที่ใช้ชี้แจงหรืออธิบายเรื่องให้ฟังหรือการเล่าเรื่อง ซึ่งการบรรยายมุ่งให้เห็นภาพอย่างต่อเนื่อง มีเหตุการณ์เป็นแกนของเรื่อง คำนึงถึงพื้นฐานรสนิยมและความรู้สึกของผู้ฟัง ผู้ฟังอาจตีความต่างกันตามจินตนาการและประสบการณ์ ภาษาที่ใช้ตรงไปตรงมาหรืออ้อมค้อมได้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างสติปัญญาและการจรรโลงใจ รวมทั้งการทำให้เกิดความเพลิดเพลินใจด้วย

๒. การเขียนเค้าโครงคำบรรยาย

การเขียนคำบรรยาย มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- คำทักทายผู้ฟัง
- บทเกริ่นนำ

(๒) ส่วนกลาง

- สาระของเรื่อง

(๓) ส่วนท้าย

- บทสรุป
- คำลงท้าย (มีหรือไม่มีก็ได้)

๓. ผลงานคำบรรยายในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานคำบรรยายของนายโกกิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

การบรรยายพิเศษ

เรื่อง “การประสานความร่วมมือระหว่างสภาผู้แทนราษฎร และ
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ”

ของ

นายโกสิน พลกุล

ประธานรัฐสภา

วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๔.๐๐ นาฬิกา

ณ ห้องประชุมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อาคารพญาไทยพลาซ่า ชั้น ๒๗ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

ท่านประธานที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาบรรยายเรื่อง “การประสานความร่วมมือระหว่างสภาผู้แทนราษฎร และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” ในวันนี้

ก่อนอื่นต้องขอกล่าวเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของทั้งสภาผู้แทนราษฎรและสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก่อนนะครับว่ามีอำนาจหน้าที่เช่นไร

เมื่อพิจารณาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแล้ว สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่คือ

ประการที่ ๑ สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจในการจัดทำกฎหมาย ซึ่งหมายถึง มีหน้าที่ในการออก แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกพระราชบัญญัติ ตลอดจนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

ประการที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นการดำเนินการควบคุมการปฏิบัติงานของรัฐบาลที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมหลายวิธีด้วยกัน คือ การตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติ ขอบเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ และการพิจารณาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประการที่ ๓ สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ การอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การสืบราชสันตติวงศ์และการให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม ตลอดจนการเลือกผู้ที่มาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

นอกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแล้วยังมีหน้าที่ที่เกิดจากธรรมเนียมและประเพณีที่ประเพณีปฏิบัติสืบต่อกันมาที่สำคัญ เช่น

๑. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อที่จะเป็นแหล่งสะท้อนถึงความทุกข์ยากของประชาชนให้ฝ่ายบริหารและฝ่ายต่าง ๆ ได้รับความรู้และดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง

๒. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่สนใจ และติดตามข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของประชาชนทั่วประเทศ ไม่เฉพาะแต่ประชาชนในเขตรับผิดชอบของตน และต้องให้ความร่วมมือในการหาแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว อาจจะโดยวิธีการผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนได้ทันที่

๓. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ควรเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านความประพฤติ ค่านิยม และการปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความศรัทธาอันดีงามต่อประชาชนเพื่อประชาชนจะได้ปฏิบัติตน โดยเฉพาะไทยช่วยไทย กินของไทย ใช้ของไทย เทียวเมืองไทย ร่วมใจประหัด (ที่มา : ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. ๒๕๔๐), ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มานิตย์ จุมปา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ส่วนบทบาทของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินั้น เป็นที่ทราบกันดีว่า สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยมาตรา ๘๕ ได้กำหนดว่า “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ ให้รัฐจัดให้มีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่น ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้” ซึ่งตามมาตราดังกล่าวได้แสดงเจตนารมณ์เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการประเทศ โดยคำนึงถึงความโปร่งใสและความยุติธรรมเป็นสำคัญ

สภาที่ปรึกษาฯ มีหลักการตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เพราะองค์กรที่ประกอบด้วยตัวแทนประชาชนจากกลุ่มต่าง ๆ เป็นองค์กรที่ไม่ได้มีเพื่อต่อรองผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นองค์กรที่สะท้อนปัญหาเศรษฐกิจและสังคม และเป็นองค์กรให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามแนวนโยบาย

พื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ว่ารัฐบาลจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในข้อเสนอแนะใด ก็ต้องมีการชี้แจงเหตุผลต่อสาธารณชน

นอกจากนี้สภาที่ปรึกษาฯ ยังเป็นองค์กรประสานการพัฒนา ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น

ด้านที่ ๑ คณะกรรมการเป็นองค์กรที่สะท้อนความคิดเห็นของประชาชนจากทุกกลุ่มอาชีพ ทำให้รัฐได้รับทราบปัญหาอย่างแท้จริง เพื่อนำไปแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

ด้านที่ ๒ เป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ และให้ความเห็นในการกำหนดนโยบายและแผนของรัฐบาล

ด้านที่ ๓ เป็นการเชื่อมโยงความร่วมมือของประชาชนในการพัฒนาระดับต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ด้านที่ ๔ เป็นกลไกที่จะช่วยลดความขัดแย้งในสังคมได้ด้วยสันติวิธี เพราะสภาที่ปรึกษาฯ มีความเป็นกลางที่ปลอดจากอิทธิพลทางการเมือง และการครอบงำของกลุ่มผลประโยชน์ใด ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น บทบาทอำนาจหน้าที่ของทั้งสองสภาสามารถที่จะประสานความร่วมมือกันได้อย่างน้อย ๔ ประการ คือ

ประการที่ ๑ การประสานความร่วมมือด้านกระบวนการนิติบัญญัติ

ด้วยอำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ คือ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ และสังคม ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เมื่อสภาที่ปรึกษาฯ ได้ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะแล้ว คณะรัฐมนตรีจะดำเนินการตามความเห็นนั้นหรือไม่ก็ได้ หากความเห็นใดที่ทางคณะรัฐมนตรีรับพิจารณา เพื่อจะดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผล จำเป็นต้องมีการตรากฎหมายรองรับหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คณะรัฐมนตรีก็ต้องส่งมาให้รัฐสภาดำเนินการตามกระบวนการนิติบัญญัติ ซึ่งในส่วนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อกฎหมายผ่านวาระที่ ๑ รับหลักการแล้ว จะเข้าสู่วาระที่ ๒ การพิจารณา ซึ่งการประสานความร่วมมือระหว่างของทั้งสภาผู้แทนราษฎรและสภาที่ปรึกษาฯ จะเกิดการร่วมกันได้ในขั้นการพิจารณาของกรรมาธิการวิสามัญ กล่าวคือ ด้วยเหตุที่สมาชิก คณะทำงานของสภาที่ปรึกษาฯ เป็นผู้รับรู้อาชีพของปัญหาอย่างใกล้ชิดและยังเป็นผู้ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะในเรื่องนั้นแก่คณะรัฐมนตรีเมื่อจำเป็นต้องตราเป็นกฎหมาย ย่อมเป็นผู้ที่รู้ปัญหาที่แท้จริง อันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณากฎหมายนั้น ๆ ได้ โดยการเลือกนั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญตามข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดไว้ว่าให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อไม่เกิน ๑ ใน ๔ ของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดจำนวน นอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อ

ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอ ซึ่งจะเห็นว่ากรณีที่คณะกรรมการหรือบุคคลของสภาที่ปรึกษา จะร่วมประสานการทำงานกับสภาผู้แทนราษฎรด้านกระบวนการนิติบัญญัติได้ด้วยการเป็น กรรมการวิสามัญตามการเสนอชื่อของคณะรัฐมนตรี หรือการเสนอชื่อของสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร

ประกาศที่ ๒ การประสานความร่วมมือด้านการพิจารณารับทราบรายงาน ประจำปี

โดยบทบัญญัติของพระราชบัญญัติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๗ (๓) ได้กำหนดไว้ว่า “ให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติมีหน้าที่จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาที่ ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา” การที่สภาที่ปรึกษา เป็นองค์กรที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ และสังคม ย่อมมีปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ดังนั้น การที่กฎหมายได้กำหนดให้ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ เสนอรายงานประจำปีนั้น ก็เพื่อให้รัฐสภาและประชาชนได้ทราบถึงผล การดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา ตลอดจนทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่เพื่อทุกฝ่ายจักได้ เข้าใจถึงสถานการณ์ของประเทศ และร่วมกันสานต่อให้แล้วเสร็จ ช่วยกันขจัดปัญหาและอุปสรรค ให้หมดสิ้นไป ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก็ได้ส่งรายงาน ประจำปี ๒๕๔๖ มาให้สภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายท่านก็ได้ อภิปรายและเสนอความเห็น ถือว่าเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ ต่อไป แต่ผมมีข้อคิดเห็นอยู่ประการหนึ่งคือ เรื่องตัวแทนที่มีสิทธิเข้ามาชี้แจง ซึ่งในทางปฏิบัติการที่ องค์กรอิสระต่าง ๆ ส่งรายงานประจำปีมาให้สภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบก็มักจะมีตัวแทนของ องค์กรนั้น ๆ มาชี้แจง รัฐธรรมนูญก็ไม่ได้นิยามของคำว่าองค์กรอิสระหมายความว่าอย่างไร เมื่อเป็นกรณีของสภาที่ปรึกษาฯ หากพิจารณารัฐธรรมนูญมาตรา ๘๕ แล้ว ที่ให้รัฐจัดให้มี สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้น และก็มีตราพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาขึ้น มีการ ตั้งสำนักงานขึ้น ซึ่งขณะส่งรายงานประจำปี ๒๕๔๖ นี้ ท่านรองนายกรัฐมนตรีวิษณุ ได้มาชี้แจง แทนสภาที่ปรึกษาฯ แต่ผมคิดว่าจริง ๆ แล้วตัวแทนผู้มาชี้แจงต้องเป็นคณะกรรมการสภาที่ปรึกษาฯ เหมือนเช่นองค์กรอิสระอื่น ๆ (รายงานการประชุม หน้า ๔๐)(รายงานประจำปี ๒๕๔๖ ได้บรรจุ ในระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร สมัยสามัญนิติบัญญัติ ครั้งที่ ๓๓ วันพฤหัสบดีที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๘ แล้ว แต่ยังค้างอยู่ในขั้นการพิจารณา)

การประสานความร่วมมือระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติที่น่าจะดำเนินการให้เป็นรูปธรรมเรื่องหนึ่งตามรายงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและ

สังคมแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๔๗ คือ นโยบายการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลเพื่อสร้างโอกาสแก่ประชาชน โดยเฉพาะคนยากจนให้เข้าถึงแหล่งทุนในระบบ โดยการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่ มาเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และผู้ประกอบการใหม่ ทั้งนี้ ในการดำเนินงานได้กำหนดสินทรัพย์ที่มีความสำคัญที่จะใช้ประโยชน์เพื่อให้เป็นทุน ๓ ประเภท คือ

๑. สินทรัพย์ประเภทที่ดิน เช่น ที่ดิน ส.ป.ก. และเอกสารสิทธิต่าง ๆ ยังมีปัญหาเรื่องการโอนสินทรัพย์ ซึ่งทำให้ผู้ถือครองไม่สามารถใช้ที่ดินนั้นเป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อได้ ในขณะที่เดียวกันการแก้ไขกฎหมายให้สามารถถ่ายโอนได้นั้นก็ต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ของการจัดที่ดินให้กับผู้ไม่มีที่ดินทำกินด้วย

๒. สินทรัพย์ประเภทสิทธิการเช่าและที่สาธารณะ ยังมีปัญหาเรื่องการโอนสินทรัพย์ ทำให้สถาบันการเงินไม่ยอมรับเป็นหลักประกันในการให้สินเชื่อ ดังนั้น รัฐบาลต้องสร้างความชัดเจนในเรื่องนี้ก่อนการดำเนินการแปลงสิทธิเหล่านี้เป็นทุน

๓. สินทรัพย์ประเภททรัพย์สินทางปัญญา ยังมีปัญหาเรื่องการป้องกันผู้อื่นมาใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น โดยการละเมิดลิขสิทธิ์ ดังนั้น หากรัฐบาลต้องการให้การแปลงทรัพย์สินทางปัญญาเป็นทุนประสบความสำเร็จต้องปรับปรุงกลไกการป้องกันและปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ด้วย

สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจฯ ได้ชี้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน คือ หากสิทธิในสินทรัพย์ไม่สามารถถ่ายโอนได้ก็ไม่สามารถนำไปใช้เป็นหลักประกันในการกู้เงินจากสถาบันการเงินได้ เช่น กรณีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เรื่องการเช่า ตามมาตรา ๕๑๗ บัญญัติว่า “อันว่าเช่าทรัพย์สินนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้ให้เช่าตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันมีจำกัดและผู้เช่าตกลงให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น” ทำให้สัญญาเช่าเป็นสัญญาระหว่างผู้ให้เช่าและผู้เช่า ซึ่งเป็นบุคคลสิทธิ มีผู้เช่าไม่อาจโอนสิทธินี้ให้แก่บุคคลอื่นได้ จึงทำให้ผู้เช่าซึ่งเช่าที่ดิน หรือสินทรัพย์บางอย่างมาเพื่อลงทุนอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่อาจนำสิทธิการเช่านั้นไปจำนอง หรือค้ำประกันเพื่อเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้ หรือปัญหาเรื่องสิทธิในที่ดินสาธารณะ สินทรัพย์ประเภทที่ดินสาธารณะ เช่น หาบแร่ แผลงลอยบนทางเท้าและที่ริมน้ำ ซึ่งในปัจจุบันผู้ที่ครอบครองพื้นที่เหล่านี้ได้ทำการละเมิดสิทธิของส่วนรวมโดยการจับจองเป็นที่ทำกินบางแห่งได้รับการผ่อนผันจากเจ้าหน้าที่ปกครองให้สามารถใช้เป็นพื้นที่ทำกินได้ อย่างไรก็ตามการออกเอกสารรับรองสิทธิเหนือที่ดินสาธารณะเหล่านี้จะก่อให้เกิดปัญหาในทางกฎหมายได้ เพราะทางเท้าและที่ริมน้ำเป็นสินทรัพย์สาธารณะ นอกจากนี้การกระทำใด ๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิ

ของสาธารณชน หรือสิทธิส่วนบุคคลน่าจะไม่ใช่ทางออกที่ดีนักสำหรับประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ด้วยเหตุนี้ก่อนที่จะมีการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาให้รอบคอบ และความชัดเจนของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในเรื่องกฎหมายนี้เองที่อาจจะนำมาประสานความร่วมมือกันได้ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและสภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งความสำเร็จของการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนจำเป็นต้องมีความชัดเจนในเรื่องกฎหมายหลายประการ อาทิ

๑. กฎหมายในปัจจุบันกำหนดให้ที่สาธารณะไม่สามารถมีผู้ใดเข้าครอบครองและโอนเปลี่ยนมือได้ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องทรัพย์สิน มาตรา ๑๓๐๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ทรัพย์สินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา” ดังนั้นหากรัฐบาลจะออกเอกสารการครอบครองหรือการใช้ประโยชน์ในที่สาธารณะนั้นต้องมีการปรับปรุงหรือแก้ไขระบบกฎหมายให้รองรับการดำเนินการธุรกรรมเหนือทรัพย์สินนั้นได้

๒. เรื่องการจำนอง ภายใต้ระบบกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ปัจจุบันกระบวนการบังคับจำนองทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันในการกู้ยืมต้องใช้อำนาจศาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๒๘ กำหนดว่า “เมื่อจะบังคับจำนองนั้น ผู้รับจำนองต้องมีจดหมายบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ก่อนว่าให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควรซึ่งกำหนดให้ในคำบอกกล่าวนั้น และถ้าลูกหนี้ละเลยเสียไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าว ผู้รับจำนองจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิพากษาสั่งให้ยึดทรัพย์สินซึ่งจำนองและให้ขายทอดตลาดได้” เมื่อการบังคับจำนองเข้าสู่ระบบศาลจะทำให้เกิดความล่าช้าและทำให้สถาบันการเงินผู้ให้สินเชื่อไม่สามารถควบคุมความเสียหายของตนได้ ทำให้ธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มที่จะไม่รับสินทรัพย์เหล่านี้เป็นประกันการให้สินเชื่อ หรือมีการให้สินเชื่อต่ำกว่ามูลค่าสินทรัพย์ที่ประเมินได้มากเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ในส่วนของธนาคารของรัฐหากต้องให้สินเชื่อเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐในเรื่องนี้อาจมีผลทำให้ธนาคารของรัฐต้องมีการระแวดระวังที่จะเกิดความเสียหายมากขึ้นได้

ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องทำระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจนและเหมาะสมกับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

ประการที่ ๓ การประสานความร่วมมือทางด้านวิชาการ

ด้วยการที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรใหม่ตามรัฐธรรมนูญ เป็นองค์กรที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับและร่วมเสนอแนะข้อมูลในการบริหารบ้านเมืองต่อรัฐบาลตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานทางด้านวิชาการของสภาที่ปรึกษาฯ

จึงมีความจำเป็นเช่นกัน เพราะผลงานทางด้านวิชาการที่ได้ข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ย่อมมีประโยชน์ในการเสนอแนะให้คำปรึกษาในเรื่องเศรษฐกิจและสังคมต่อรัฐบาล เพื่อที่นำไปปฏิบัติให้เกิดผลอันจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนได้ ซึ่งในส่วนนี้ทางสภาผู้แทนราษฎร โดยรัฐสภาที่มีหน่วยงานหนึ่งที่เป็นหน่วยงานหลักในงานด้านวิชาการของรัฐสภานั้นก็คือสถาบันพระปกเกล้า สถาบันพระปกเกล้าได้จัดตั้งขึ้นด้วยเหตุที่สมาชิกรัฐสภาเห็นว่าควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยให้มีหน้าที่รับผิดชอบการฝึกอบรมสัมมนา จัดประชุมวิชาการทางด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติ การจัดทำเอกสารและสื่อการสอน ตลอดจนเทคโนโลยีด้านการฝึกอบรม ซึ่งปัจจุบันได้มีคณะกรรมการสถาบันพระปกเกล้าและคณะกรรมการสถาบันพระปกเกล้าเป็นผู้ดูแลสถาบัน

สถาบันพระปกเกล้า มีสิ่งที่ผมต้องการให้เกิดขึ้นและเป็นยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในด้านวิชาการ คือ การพัฒนาฐานข้อมูลและเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านวิชาการ โดยการพัฒนาการผลิตเอกสารชุดทางวิชาการ เอกสารประกอบการสัมมนา เอกสารเผยแพร่ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวกับผลงานวิจัยของสถาบันและหน่วยงานอื่น ๆ โดยมีจุดประสงค์คือ การเผยแพร่หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยและความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ซึ่งตรงจุดนี้จะเห็นได้ว่าเมื่อทั้งสภาที่ปรึกษาฯ และสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งเป็นหน่วยงานทางด้านวิชาการของรัฐสภามีจุดประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยที่คล้ายคลึงกันแล้ว ควรที่จะมีการศึกษาค้นคว้าผลงานทางด้านวิชาการร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของคณะผู้วิจัย การอบรมสัมมนา หรือการจัดเวทีเสวนาร่วมกัน

ประการที่ ๔ การประสานความร่วมมือทางด้านภาคประชาชน

ด้วยการที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรประสานการพัฒนาระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน ซึ่งนอกจากที่สมาชิกของสภาที่ปรึกษาจะมาจากตัวแทนของกลุ่มสาขาอาชีพต่าง ๆ รวมกันแล้ว สภาที่ปรึกษาฯ ยังได้มีการรวบรวมข้อมูลด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจัดเวทีประชาคม เพื่อรับฟังเสียงสะท้อนผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากประชาชน และรวบรวมเป็นข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลต่อไป เท่าที่ผมทราบมาสภาที่ปรึกษาฯ ก็ได้มีการจัดสัมมนาโครงการต่าง ๆ ร่วมกับตัวแทนประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ อาทิเช่น โครงการเผยแพร่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการการศึกษาและติดตามผลการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาฯ ซึ่งตรงจุดนี้ทางรัฐสภาก็ได้มีโครงการส่งเสริมและเผยแพร่ประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา กิจกรรมรัฐสภาสัญจร โดยมีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตย กฎหมาย รัฐธรรมนูญ บทบาทภารกิจ และอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติและให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

๒. เป็นเวทีแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชน สื่อมวลชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เป็นรูปธรรม อันจะแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา

จะเห็นว่าทั้งสภาที่ปรึกษาฯ และรัฐสภา ได้มีการจัดโครงการเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งน่าจะมีการแลกเปลี่ยนบุคลากรในการจัดสัมมนาโครงการของทั้ง ๒ สภา หรืออาจจะมีการจัดสัมมนาร่วมกัน เพื่อที่จะได้ข้อมูลมาพิจารณาเป็นแนวทางให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อไป

บทสรุป

สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย และหน้าที่อื่น ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายให้อำนาจไว้ โดยมีหลักการใหม่ที่ทำให้ประชาชนสามารถเสนอร่างกฎหมายได้ ซึ่งเป็นร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐก็จะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่มุ่งเน้นส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกระดับมากขึ้น

สำหรับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยที่สมาชิคนั้นมาจากตัวแทนกลุ่มสาขาอาชีพต่าง ๆ

ทั้งนี้ การกระทำหน้าที่และการดำเนินงานของทั้ง ๒ สภา ก็เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

ขอขอบคุณครับ

การบรรยาย

เรื่อง “ความยุติธรรมตามความเป็นจริงกับความยุติธรรมตามกฎหมาย”

ของ

นายโกสิน พลกุล

ประธานรัฐสภา

วันศุกร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา

ณ ห้อง ๓๔๓๑ ชั้น ๔ อาคาร ๓

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐

มีการถกเถียงกันอย่างแพร่หลายว่าความแตกต่างระหว่างความยุติธรรมตามกฎหมายกับความยุติธรรมที่แท้จริงเป็นอย่างไร จึงขออัญเชิญพระบรมราโชวาทที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “กฎหมายกับความยุติธรรม” ที่ว่า “...กฎหมายทั้งปวงนั้น เราบัญญัติขึ้นเพื่อให้เป็นปัจจัยสำหรับรักษาความยุติธรรม กล่าวโดยสรุปคือ ใช้เป็นแบบแผนแห่งความประพฤติปฏิบัติของมหาชนสถานหนึ่งกับใช้เป็นแม่บทในการพิจารณาตัดสินความประพฤติปฏิบัตินั้น ๆ ให้เป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงธรรมอีกสถานหนึ่ง โดยที่กฎหมายเป็นแค่เครื่องมือในการรักษาความยุติธรรมดังกล่าว จึงไม่ควรที่จะถือว่ามีความสำคัญยิ่งไปกว่าความยุติธรรม หากควรจะต้องถือว่าความยุติธรรมมาก่อนกฎหมายและอยู่เหนือกฎหมายการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีใด ๆ โดยคำนึงแต่ความถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น จะไม่เป็นการเพียงพอ จำต้องคำนึงถึงความยุติธรรมซึ่งเป็นจุดประสงค์ด้วยเสมอ...” จากพระบรมราโชวาทดังกล่าว จะเห็นได้ว่าให้ความสำคัญกับความยุติธรรมโดยให้ความยุติธรรมมาก่อนกฎหมายและอยู่เหนือกฎหมาย

ในเบื้องต้น จึงควรทำความเข้าใจความหมายของความยุติธรรม ซึ่งมีผู้ให้นิยามไว้มากมาย ดังนี้

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้คำนิยาม ความยุติธรรม คือ ยุติ+ธรรมะ ซึ่งยุติ หมายถึง ชอบ ถูกต้อง ส่วน ธรรมะ หมายถึง คุณความดี เช่น เป็นคนมีธรรมะ เป็นคนดีมีศีลธรรม ดังนั้นคำว่า “ยุติธรรม” หมายถึง ความเที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงข้างใดข้างหนึ่ง ความชอบธรรม ความชอบด้วยเหตุผล เช่น ศาลยอมทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม”

ความยุติธรรมอาจจะเป็นการปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริง และเหตุผล ความเที่ยงธรรม ความชอบธรรมและความชอบด้วยเหตุผล ตัวอย่างเช่น ไม่เห็นผิดเป็นชอบ ไม่ลำเอียงเพราะความรัก โกรธเกลียด หลง เป็นต้น

ลอร์ด เดนนิง (Lord Denning) อดีตอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ของอังกฤษ ผู้ที่ได้รับการยกย่องจากนักกฎหมายทั่วโลกว่าเป็นนักกฎหมายแห่งศตวรรษที่ ๒๐ กล่าวว่า “ความยุติธรรม ได้แก่ เรื่องที่บุคคลในสังคม ซึ่งเป็นบุคคลที่มีเหตุผล มีความรู้สึกรับผิดชอบ เชื่อมั่นว่าเป็นเรื่องที่ชอบธรรม”

จอห์น โรลส์ ศาสตราจารย์วิชาปรัชญา ชาวอเมริกัน กล่าวว่า “ความยุติธรรม ได้แก่ เรื่องที่บุคคลซึ่งมีเหตุผลถือว่าเป็นเรื่องที่ชอบธรรม ถ้าหากบุคคลเหล่านั้นต้องวินิจฉัยในเรื่องนั้น ทั้งนี้ โดยตนเองไม่มีทางเลือกแล้วว่าตนเองจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นอย่างไรบ้าง”

อริสโตเติล (Aristotle) กล่าวว่า “ความยุติธรรมคือการปฏิบัติต่อบุคคลที่เท่าเทียมกันด้วยความเท่าเทียมกัน”

จะเห็นได้ว่าการที่จะพิจารณาว่าเรื่องใดยุติธรรมหรือไม่ มิควรจะถือเอาความเห็นของผู้นิยามหรือผู้พิพากษาผู้ใดผู้หนึ่งเป็นสำคัญ หากแต่ถือเอาความเห็นของบุคคลธรรมดาที่มีเหตุผล มีความรู้สึกรับผิดชอบ เชื่อว่าเป็นเรื่องที่ชอบธรรม การบัญญัติกฎหมายก็เช่นเดียวกัน จะต้องมาจากเหตุผลของความยุติธรรม ทำให้ผู้ใช้กฎหมายจะต้องตั้งอยู่บนหลักความยุติธรรมและถือความเป็นธรรมสำคัญยิ่งกว่ากฎหมายอันเคร่งครัด หากกฎหมายบทใดมีข้อความเป็นที่สงสัยหรือเคลือบคลุมก็ให้ตีความไปในทางที่ทำให้กฎหมายนั้นเป็นธรรมหรือเป็นผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องตีความตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมายนั้น การใช้กฎหมายอันเฉียบขาดปราศจากความเป็นธรรมคือความอยุติธรรม ซึ่งเป็นคำกล่าวของผู้พิพากษาอังกฤษ คือ ท่านเซอร์จอห์น เพาเวล (John Powell) ได้กล่าวไว้

แต่การที่ศาสตราจารย์จอห์น อูสติน (John Austin) กล่าวว่าตัวบทกฎหมายเป็นเรื่องของคำสั่ง เป็นเรื่องของอำนาจ ไม่ใช่เรื่องของเหตุผล ไม่จำเป็นต้องเป็นธรรมก็ได้ นั้น คำกล่าวเช่นนี้หากมองตามปรัชญาของสำนักกฎหมายบ้านเมือง (Positive Law) ที่ว่ากฎหมายคือคำสั่งของรัฐบาลปัดก็พอฟังได้ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้กฎหมายจะตีความกฎหมายเพื่อรับใช้นโยบายของผู้มีอำนาจ โดยไม่คำนึงถึงตัวบทกฎหมาย ซึ่งเป็นเหตุผลและความเป็นธรรมนั้น เป็นเรื่องน่าละอายและไม่สมควร

ดังที่อริสโตเติลกล่าวไว้อย่างน่าฟังว่า การปกครองโดยกฎหมายนั้น บางกรณีอาจไม่เป็นธรรมได้ เพราะถึงอย่างไรกฎหมายก็เป็นหลักเกณฑ์ทั่วไป การใช้หลักเกณฑ์ทั่วไปปรับแก้กรณีทั้งหลายอาจมีปัญหาในกรณีเฉพาะเรื่องได้ แต่โดยที่กฎหมายนั้น โดยตัวของมันเองก็คือเหตุผลอันปราศจากกิเลส ดังนั้น ในกรณีที่มีปัญหาไม่เป็นธรรมเฉพาะกรณีที่เกิดขึ้นจากการใช้กฎหมายตัวกฎหมายเองก็ย่อมอนุญาตให้มีการนำเอาหลักความเป็นธรรมเข้ามาปรุงแต่งกฎหมายให้ชอบด้วยเหตุผลและเป็นธรรมได้

หากย้อนไปดูประวัติศาสตร์จะพบว่าในอารยธรรมของโลกได้มีการสอนและยอมรับนับถือกันมานานแล้วว่าหลักความยุติธรรมเป็นสิ่งที่มืออยู่จริง และวิชาที่จะเป็นสื่อในการเข้าถึงและนำหลักแห่งความยุติธรรมให้ปรากฏแก่มนุษย์ก็คือ วิชานิติศาสตร์ ในประมวลกฎหมายของจักรพรรดิจัสติเนียน ซึ่งได้รวบรวมไว้ในสมัยครัมมันเมื่อหนึ่งพันห้าร้อยปีมาแล้ว ได้กล่าวไว้ในบทแรกของมูลบทนิติศาสตร์ (Institute) ว่า “ความยุติธรรมคือเจตจำนงอันแน่วแน่ตลอดกาลที่จะให้แก่ทุกคนในส่วนที่เขาพึงจะได้” “วิชานิติศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยความถูกต้องและความไม่ถูกต้องเป็นวิชาที่ว่าด้วยความเป็นธรรม และความยุติธรรม” และในบทต่อมาอีกกล่าวว่า “หลักกฎหมายก็คือ การดำรงชีวิตด้วยความซื่อสัตย์ไม่ทำร้ายผู้อื่น และให้แก่ทุกคนในส่วนที่เขาถึงจะได้” ข้อความเหล่านี้ก่อให้เกิดจิตสำนึกเกี่ยวกับความยุติธรรมขึ้นในจิตใจของนักกฎหมายและเป็นหลักยึดที่เหนียวแน่นเสมอมา โดยถึงกันว่าเป็นคุณธรรมของนักกฎหมายที่สำคัญอย่างยิ่งในวัฒนธรรมตะวันตก แต่อย่างไรก็ตาม แม้คำนิยามดังกล่าวจะมีผู้กล่าวอ้างมานานมากก็ต้องยอมรับว่ายังเป็นคำนิยามที่ไม่ชัดเจนนัก แต่ถ้าหากพิจารณาในแง่ของคุณธรรมของนักกฎหมายแล้ว ข้อความนั้นนับเป็นสติปัญญา (Wisdom) ที่สำคัญของอารยธรรมมนุษย์ เพราะการได้รับการปลูกฝังว่า นิติศาสตร์หรือตุลาการผู้วินิจฉัยคดีจะต้องตั้งใจมั่น ฝึกฝน ฝึกจิตใจตั้งอยู่ในเจตจำนงเช่นนั้น จะได้ชื่อว่าเป็นผู้อำนวยความยุติธรรมอย่างแท้จริง และเราก็คงไม่อาจปฏิเสธข้อเท็จจริงที่ว่าคนเราต่างจากสัตว์ตรงที่มีสติปัญญา สามารถคิดและวินิจฉัยถูกผิดได้ เช่น เห็นสุนัข ๒ ตัว แย่งกระดูกกัน เราซึ่งเป็นผู้นอนอยู่นอกวง ย่อมสามารถวินิจฉัยได้ว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายแย่ง ฝ่ายใดเป็นฝ่ายผิด เราสามารถแยกตนเองออกได้ รู้ได้ว่าเป็นกลาง ความเป็นธรรมเป็นอย่างไร

คำสอนว่าด้วยความยุติธรรมที่ถือกันว่าเป็นคำอธิบายที่ดีเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปคือ คำสอนของอริสโตเติล (Aristotle) ซึ่งมีอยู่ก่อนที่จะจัดทำประมวลกฎหมายโรมัน โดยได้อธิบายว่าความยุติธรรมแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. ความยุติธรรมในการแบ่งปันปันส่วน (Justitia Distributiva)

คือ ต้องรู้เสียก่อนว่าอันไหนเป็นส่วนของใคร เมื่อรู้แล้วหากใครไปล่วงเกินเบียดเบียนส่วนของเขา ไปทำลายหรือทำให้ส่วนของเขาเสียไป ก็ได้ชื่อว่าทำผิด

๒. ความยุติธรรมในการแลกเปลี่ยนและทดแทน (Justitia Commutativa)

ความยุติธรรมในการทดแทนขึ้นอยู่กับความยุติธรรมในการแบ่งปันปันส่วน คือ เมื่อรู้ว่าส่วนไหนเป็นของใครก็ต้องทดแทนส่วนที่เสียไปของเขากลับคืนดั้งเดิม เพื่อให้เกิดความยุติธรรม หากใครก็ตามที่คิดว่าสังคมเลิกการแบ่งปันปันส่วนได้ก็แสดงว่าคิดยังไม่ถึงที่สุด เพราะหลักแบ่งส่วนนี้เลิกไม่ได้ ทำได้มากที่สุดก็คือ จัดแบ่งส่วนเสียใหม่

การวางมาตรฐานว่าส่วนไหนเป็นสิทธิของใครนี้ไม่ได้จำกัดในเรื่องทรัพย์สินเท่านั้น ยังรวมถึงเรื่องบุคลิกภาพ เรื่องหนี้ เรื่องครอบครัว และเรื่องมรดก และมีได้จำกัดอยู่เพียงกฎหมาย เอกชนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงกฎหมายมหาชน ซึ่งเป็นเรื่องของการแบ่งเกียรติยศ แบ่งอำนาจ แบ่งว่า ใครจะมีสิทธิในการวินิจฉัยแก้ปัญหาส่วนรวมเหล่านี้ ส่วนการที่ว่าแบ่งสันปันส่วนอย่างไรจึงจะ ยุติธรรม อริสโตเติล ไม่ได้ให้คำตอบไว้วางหลักไว้เพียงว่า “สิ่งที่เหมือนกันก็ควรได้รับการปฏิบัติ เช่นเดียวกัน และสิ่งที่ต่างกันก็ควรได้รับการปฏิบัติที่ต่างกันด้วย”

ในประเทศไทยมีผู้กล่าวถึงความหมายของความยุติธรรมไว้ คือ ศาสตราจารย์จิตติ ดิงภักดิ์ ผู้เป็นต้นตำรับของการให้การศึกษาอบรมหลักวิชาชีพนักกฎหมายแก่นักศึกษากฎหมาย ไทย ได้กล่าวว่า “ความยุติธรรม หมายถึง Justice ซึ่งก็มีความหมายเช่นเดียวกัน Equity ซึ่งใช้สำหรับกฎหมายอังกฤษแผนกหนึ่ง ที่ใช้แก้ความเคร่งครัดของ Common Law จากประวัติศาสตร์ กฎหมายอังกฤษในช่วงศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๗ จะเห็นได้ว่าในช่วงนั้นระบบ Common Law เจริญถึง ขนาดมีรายละเอียดแน่นอนตายตัว จนทำให้กระด้าง ขัดต่อความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของสามัญชนและ ไม่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้ดีเท่าที่ควร ทำให้เกิดความรู้สึกว่ากฎหมายขัดต่อ หลักความยุติธรรมหรือขัดต่อหลักผิดชอบชั่วดี เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญ ในระบบกฎหมายอังกฤษคือ มีกระบวนการที่นำเอาความคิดเกี่ยวกับความยุติธรรมมาปรุงแต่ง กฎหมายให้มีความยืดหยุ่นในรูปของหลัก “Equity” ทำให้เห็นว่าความยุติธรรมเป็นหลักการที่มี บทบาทและมีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับกฎหมาย

ตัวอย่างของการนำหลักของความยุติธรรมที่เรียกว่า “Equity” มาปรุงแต่งกฎหมาย อังกฤษ ที่สำคัญมีอยู่ ๒ เรื่อง คือ เรื่องสัญญา เมื่อมีการผิดสัญญาขึ้น เจ้าหนี้จะทำได้เพียงเรียกร้อง ค่าเสียหายจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา ไม่มีหลักบังคับชำระหนี้ โดยเฉพาะเจาะจง (Specific Performance) ทำให้เจ้าหนี้ไม่อาจเรียกร้องสิ่งที่ตนต้องการได้ ก็จะมีการไปร้องเรียนต่อพระเจ้าแผ่นดินในฐานะที่พระองค์เป็น “บ่อเกิดแห่งความยุติธรรม” (Fountain of Justice) เพราะเป็นผู้มี อำนาจชอบธรรมและเป็นผู้ใหญ่ที่สุดในแผ่นดิน แล้วทรงมอบหมายให้ Lord Chancellor ซึ่งเป็นที่ ปรีกษาใหญ่ของพระองค์เป็นผู้จัดการและเมื่อตรวจพบว่ากฎหมายไม่อาจแก้ปัญหาได้ก็ต้องหา ทางแก้ไข โดยไม่ใช่แก้กฎหมาย แต่หาวิธีการอื่นในฐานะที่ตนเป็นพระชั้นผู้ใหญ่ในศาสนาและจำเลย ก็เป็นคริสเตียน ซึ่งพระในศาสนานี้หน้าที่ถอยรักษามโนธรรมและวิญญาณของคนทั้งหลาย ดังนั้น เพื่อรักษาวิญญาณของจำเลยไว้ในทางที่ชอบ ท่านก็จะสั่งให้จำเลยทำตามสัญญาเสียโดยดี ถ้าหากไม่ ยอมทำตามก็จะสั่งให้นำตัวมาขังไว้จนกว่าจะยอม นี่ถือว่าเป็นหลักการนำความยุติธรรม (Equity) มาแก้ไข

ตลอดระยะเวลาหลายพันปีที่ผ่านมา สิ่งที่ดีดำรงอยู่ได้มาตลอดควบคู่กับวิชาชีพ กฎหมายหรือวิชานิติศาสตร์ก็คือ เจตจำนงอันแน่วแน่ที่จะธำรงไว้ซึ่งหลักความยุติธรรมและ เจตจำนงอันนี้ก็ได้ออกมาในรูปแบบของการปรุงแต่งกฎหมายให้สามารถทำหน้าที่ให้แก่ ทุกคนในส่วนที่เขาพึงจะได้มาตลอด หลักการดังกล่าวไม่ได้อยู่ที่การยึดถือกฎหมายโดยไม่คำนึงถึง ความยุติธรรม แต่อยู่ที่การยึดหลักความยุติธรรมโดยมีกฎหมายเป็นสื่อกลางนำไปสู่ความยุติธรรม

สำหรับในประเทศไทยได้รับเอาระบบกฎหมายที่เจริญแล้วเข้ามาอย่างเต็มที่ที่เป็น ระบบ กฎหมายที่ผ่านการปรุงแต่งให้มีลักษณะที่ชัดเจนและยืดหยุ่นเปิดช่องให้มีการนำเอาความคิด เรียงความยุติธรรมเข้ามาได้โดยไม่จำเป็นต้องอ้างจากหลักภายนอก บทบัญญัติที่เปิดช่องให้ใช้และ ตีความเพื่อความยุติธรรมได้อย่างกว้างขวาง เช่น ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๕ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๓๖๘ เป็นต้น และยังมีหลักกฎหมายทั่วไปที่แฝงอยู่ในบทบัญญัติเหล่านั้นอีก มากมาย จึงทำให้บทบัญญัติและหลักกฎหมายเหล่านี้เป็นบทและหลักสำคัญในระบบกฎหมายไทย ซึ่งนักนิติศาสตร์จะต้องพยายามเรียนรู้และทำความเข้าใจเพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดี ดังคำกล่าวที่ว่า “วิชานิติศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยความถูกต้องและความไม่ถูกต้อง เป็นวิชาที่ว่าด้วย ความเป็นธรรมและความยุติธรรม”

อาจารย์นักกฎหมายไทยอีกท่านหนึ่ง คือ ปรีดี เกษมทรัพย์ กล่าวว่า การที่ นักกฎหมายไทยรุ่นเก่า ๆ กล่าวถึงความยุติธรรมในทำนองว่าความยุติธรรมเป็นสิ่งที่ไม่ควรกล่าวถึง เราควรสนใจเฉพาะตัวบทกฎหมายเท่านั้น เพราะความยุติธรรมเป็นความเห็นของแต่ละคน จับเอา ความแน่นอนไม่ได้ ท่านเห็นว่าความคิดเช่นนี้เป็นการทิ้งความยุติธรรม ยึดแต่ตัวบททำให้ความ ยุติธรรมก็ดี นิติศาสตร์ชั้นสูงก็ดี นิติปรัชญาที่ดี เป็นสิ่งไร้ความหมายไป ความพยายามของ นักนิติศาสตร์ตลอดสองพันปีที่ผ่านมาที่มนุษย์พยายามแสดงออกในรูปแบบของอารยธรรมและ วัฒนธรรมแสวงหาความเป็นธรรมและตั้งอยู่บนพื้นฐานความยุติธรรมก็หมดสิ้นไป ท่านอาจารย์ ปรีดีกล่าวว่าหากมนุษย์เชื่อว่าความคิดที่ว่าความยุติธรรมไม่มีอยู่จริงในโลกเป็นเช่นนั้นคงเป็นโลกที่ น่าเศร้าอย่างยิ่ง และเหลือที่จะทรมานชีวิตอยู่ต่อไปได้ หากว่าด้วยนี้โลกแบบนี้ตามกันไปดีกว่า ดีกว่า รักษาชีวิตของตนเอง

ดังนั้น เราจะต้องมีศรัทธาต่อความยุติธรรม ยอมรับว่าความยุติธรรมมีอยู่จริงและ ถือเป็นสัจจะ ถ้าหากยอมรับกันเช่นนั้นได้ก็จะพิจารณาต่อไปได้ว่าความเป็นธรรมต้องมีลักษณะ ที่เที่ยงตรงสม่ำเสมอ ซึ่งเห็นได้จากสัญลักษณ์คือ ตราชู

จบพจน

การบรรยาย

เรื่อง “นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนกระบวนการนิติบัญญัติ”

ในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการพัฒนาทักษะการให้บริการทางกฎหมายและวิชาการ

ของ

นายโกคิน พลกุล

ประธานรัฐสภา

วันศุกร์ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๘ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ นาฬิกา

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ ๒๑๓ – ๒๑๖ อาคารรัฐสภา ๒

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

๑. การเสนอร่างพระราชบัญญัติ โดย

- (๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) คณะรัฐมนตรี
- (๓) ประชาชน
- (๔) การจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒. การบรรจุร่างพระราชบัญญัติในระเบียบวาระ

๓. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ โดย

- (๑) สภาผู้แทนราษฎร
 - วาระที่ ๑ ขึ้นรับหลักการ
 - วาระที่ ๒ ขึ้นการพิจารณาโดยคณะกรรมการ และรายมาตรา
 - วาระที่ ๓ ขึ้นการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ
- (๒) วุฒิสภา
 - วาระที่ ๑ ขึ้นรับหลักการ
 - วาระที่ ๒ ขึ้นการพิจารณาโดยคณะกรรมการ และรายมาตรา
 - วาระที่ ๓ ขึ้นการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ

๔. การนำร่างพระราชบัญญัติขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย

๑. การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เป็นกระบวนการนิติบัญญัติในฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นขั้นตอนการเสนอร่างกฎหมาย

ดังนี้

๑.๑ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอร่างกฎหมายได้ พรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นสังกัดอยู่จะต้องเห็นด้วย และต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่า ๒๐ คนรับรอง (มาตรา ๑๖๕ วรรคสอง, รัฐธรรมนูญ)

ในการเสนอร่างนี้อาจมีขั้นตอนเฉพาะเพิ่มเติมภายในพรรคการเมือง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการนำเสนอร่างกฎหมายโดยผ่านการพิจารณาจากฝ่ายกฎหมายของพรรคการเมืองของตน ทั้งนี้เพื่อความถูกต้อง อีกทางหนึ่งก็อาจอาศัยหน่วยงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คือ ศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมายให้เป็นผู้กร่างพระราชบัญญัติได้

เมื่อได้ตัวร่างดังกล่าวแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้เสนอจะต้องดำเนินการหาผู้รับรองร่างพระราชบัญญัติให้ครบ ๒๐ คน กับขอมติพรรคเพื่อเป็นการสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อได้ครบตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นผู้เสนอร่างจะนำร่างพระราชบัญญัติที่ตนจะเสนอนำส่งที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณากฎหมายของรัฐสภาต่อไป

๑.๒ โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างกฎหมายส่วนใหญ่ล้วนมาจากความต้องการและการเสนอของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้แก่ กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ โดยมีเหตุผลสำคัญแตกต่างกันไปทั้งในเรื่องที่จะเป็นประโยชน์ในการบริหารงานให้ลุล่วงไปด้วยดี หรือเพื่อแก้ไขกฎหมายเดิมที่ล้าสมัย มีความไม่เหมาะสม หรือเพื่อออกกฎหมายใหม่ขึ้นมารับกับเงื่อนไขและการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ขั้นตอนและวิธีการเสนอร่างพระราชบัญญัติของหน่วยราชการต่อคณะรัฐมนตรี

(๑) ขั้นตอนแรกเป็นเรื่องหน่วยงาน เจ้าของเรื่องที่เกี่ยวข้องต้องเป็นฝ่ายตระเตรียมให้พร้อมทั้งการร่างพระราชบัญญัติให้เรียบร้อยเป็นต้น ร่างและจัดทำบันทึกสรุปเหตุผลกับความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเก่าก็ตาม คำชี้แจงที่สำคัญนี้จะต้องส่งไปพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติที่เสนอ โดยถือเป็นเอกสารสำคัญเพื่อประกอบการพิจารณาและส่งไปที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

หลักการแห่งพระราชบัญญัติถือว่าสำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งซึ่งรัฐสภาจะต้องพิจารณาเป็นเบื้องต้นในวาระแรกว่าจะรับหรือไม่รับหลักการ ส่วนเหตุผลก็เป็นสาเหตุหรือความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติกฎหมายนั้น ซึ่งการเขียนเหตุผลนี้สามารถเขียนได้ตามความนึกคิดของผู้เสนอโดยเสรี แต่ควรจะให้ได้ว่าใจความไม่วกวน

เมื่อสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้รับเรื่องแล้ว ก็จะตรวจสอบว่าได้มีการดำเนินการตามระเบียบถูกต้องครบถ้วน แล้วจึงนำเรื่องเข้าเสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาหลักการ จากนั้นจึงผ่านไปยังขั้นที่สอง

(๒) ขั้นตอนที่สอง ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา จะตรวจในแง่ของหลักการและวิธีการร่างกฎหมาย และอาจจะเชิญผู้แทนของหน่วยราชการที่ราชการรับผิดชอบ หรือเกี่ยวข้องกับเรื่องมาชี้แจง และให้ข้อเท็จจริงตลอดจนความคิดและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติที่รับมาตรวจพิจารณา

ในขั้นตอนนี้ คณะกรรมการร่างกฎหมายหรือผู้พิจารณาในขั้นนี้อาจเสนอความเห็นเพื่อขอให้มีการทบทวนในหลักการเสียก่อน หรือจะปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ข้างต้น และรายงานคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไปก็ได้

เมื่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ตรวจพิจารณาร่างดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะจัดทำคำชี้แจงถึงสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติโดยสรุปเป็นประเด็น ๗ ปีพร้อมคำอธิบายถึงเหตุผลและความจำเป็น ทั้งนี้ อาจจะมีผลดีและผลเสียด้วยก็ได้ และส่งกลับไปยังสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีอีกครั้ง

(๓) ขั้นตอนที่ ๓ เมื่อสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีรับร่างกลับมาก็จะต้องนำมาเตรียมเรื่องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ จากนั้นส่งไปยัง “คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร” หรือ “วิป” ของฝ่ายรัฐบาลในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นตัวแทนของพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลทุกพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลทุกพรรค

(๔) ขั้นตอนที่ ๔ การพิจารณาของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรหรือวิป เมื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบแล้ว เท่ากับว่าพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาลให้ความเห็นชอบ หลักจากนั้นวิปจะส่งร่างพระราชบัญญัติกลับมาให้คณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาเป็นครั้งสุดท้าย

(๕) ขั้นตอนที่ ๕ การพิจารณาครั้งสุดท้ายของคณะกรรมการรัฐมนตรี หากไม่มีข้อขัดข้องใดๆ ทางสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีจะดำเนินการนำร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านกระบวนการต่างๆ ของฝ่ายบริหารบังคับดังกล่าวส่งรัฐสภาไปที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อจะได้ดำเนินการตามกระบวนการนิติบัญญัติในรัฐสภาต่อไป

๑.๓ โดยประชาชน

ประชาชนไทยผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องรวมตัวกันมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน จึงมีสิทธิที่จะเป็นผู้เสนอร่างกฎหมายได้ แต่จะเสนอได้เฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับหมวด ๓ ของรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และในหมวด ๕ ว่าด้วยแนวนโยบาย

พื้นฐานแห่งรัฐ (มาตรา ๑๗๐ รธน.) ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชนก็มีความคุ้มครองพิเศษตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๕ คือ ในกรณีที่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินก็ไม่ต้องได้รับคำรับรองจากนายกรัฐมนตรีก่อน

กรณีนี้ ประชาชนสามารถยื่นเรื่องเสนอต่อประธานรัฐสภาได้ทันที แต่ต้องมีเอกสารสำคัญประกอบการเสนอไปด้วยคือ

- ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้สภาพิจารณา
- แบบแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

และผู้แทนการเสนอชื่อกฎหมายตามที่ประธานรัฐสภากำหนด พร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ บัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และสำเนาทะเบียนบ้านของทุกคน

ประธานรัฐสภาต้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารอีกครั้ง หากเห็นว่าถูกต้องประธานก็ต้องจัดให้มีการเปิดประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ในเขตท้องที่ที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายทั้งหลายมีชื่อในทะเบียนบ้าน

ถ้าหากผู้ใดถูกเอาชื่อ ไปร่วมเสนอ โดยมิได้รับรู้และยินยอมมาก่อน ก็ให้มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านได้ (ตามที่บทบัญญัติในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๔๒)

๑.๔ โดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กรณีที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีอำนาจเข้าชื่อไม่มากนัก ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนตั้งแต่ ๑๐๐ คนขึ้นไป อาจขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการให้ โดยต้องยื่นคำขอต่อประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พร้อมทั้งตัวร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณา

เมื่อประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำขอมานี้แล้ว จะจัดส่งร่างและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้ดำเนินการประกาศให้ประชาชนในแต่ละจังหวัดทราบว่ามีการเสนอร่างกฎหมายในเรื่องใด เพื่อเปิดโอกาสให้เข้าชื่อกันไว้มากขึ้น ซึ่งกำหนดและให้การเข้าชื่อไว้นานไม่น้อยกว่า ๕๐ วัน นับแต่ประกาศ

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการเข้าชื่อเสนอกฎหมายและได้ตรวจสอบความเรียบร้อยแล้วให้ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งร่างพระราชบัญญัติและเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมายไปยังประธานรัฐสภา และถ้าประธานรัฐสภาเห็นว่าถูกต้องและมีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายครบ ก็ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป

๒. การบรรจุร่างพระราชบัญญัติในระเบียบการประชุม

กรณีที่เป็นร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของรัฐสภาต้องตรวจสอบความถูกต้องของลายมือชื่อ ทั้งผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติกับผู้รับรองให้เรียบร้อย และมีครบตามจำนวนที่กำหนด

ที่สำคัญคือ ต้องดูว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอนั้นมีหลักการเดียวกันหรือคล้ายกันกับร่างพระราชบัญญัติที่ได้เคยเสนอเข้ามา และมีกรับขยับยั้งตามมาตรา ๑๗๕ ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ กรณีที่เคยถูกขยับยั้งก็จะไม่สามารถเสนอได้อีก (มาตรา ๑๗๗)

นอกจากนี้ต้องตรวจสอบความถูกต้องในเรื่องถ้อยคำ ตัวอักษร เพราะหากเขียนผิดพลาดอย่างไร และร่างพระราชบัญญัติผ่านรัฐสภาออกมาเป็นกฎหมาย การตีความจะมีแนวโน้มไปตามลายลักษณ์อักษรและจำที่ผิคนั้นได้ จึงมีความจำเป็นต้องดูแลไม่ให้เกิดการผิดพลาดเรื่องถ้อยคำขึ้น

ถ้าเป็นร่างที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีก็ถูกนำไปบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ตามคำสั่งของประธาน

- ถ้าเป็นร่างที่เสนอจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และไม่ใช่อำนาจเกี่ยวกับการเงิน ก็จะบรรจุร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อไปตามคำสั่งของประธาน

- ถ้าเป็นร่างที่เสนอจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และไม่ใช่อำนาจเกี่ยวกับการเงิน ก็จะบรรจุร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต่อไปตามคำสั่งของประธาน

อีกชั้นตอนหนึ่ง เป็นการตรวจสอบว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมานั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ตามมาตรา ๑๖๕ วรรคสาม โดยประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องดำเนินการเพื่อหาข้อยุติ

ถ้าร่างดังกล่าวเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน เจ้าหน้าที่ก็จะส่งร่างนั้นไปยังสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อให้นายกรัฐมนตรีพิจารณา (ข้อบังคับการประชุม พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๕๕)

๓. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

กระบวนการนี้เกิดขึ้นหลังจากผ่านกระบวนการเสนอร่างพระราชบัญญัติข้างต้นแล้ว จึงถือเป็นกระบวนการนิติบัญญัติในฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งคือกระบวนการในรัฐสภาซึ่งแบ่งเป็นการพิจารณาร่างกฎหมายโดยสภาผู้แทนราษฎร และการพิจารณาร่างกฎหมายโดยวุฒิสภา

๓.๑ การพิจารณาร่างกฎหมายโดยสภาผู้แทนราษฎร ต้องทำเป็น ๓ วาระตามลำดับ

ก. วาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ

สภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาว่าจะรับหลักการแห่งร่างกฎหมายนั้นหรือไม่ โดยให้ผู้เสนอกฎหมายขออภิปรายชี้แจงหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างและอภิปรายคัดค้านหรือสนับสนุนและมีมติจากที่ประชุมว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งกฎหมายฉบับนั้นหรือไม่

ถ้ารับหลักการก็จะพิจารณาในวาระที่ ๒ ต่อไป แต่ถ้ามีประชุมไม่รับหลักการร่างกฎหมายนั้นก็ป็นอันตกไป แต่ถ้าเป็นร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรีก็มีสิทธิขอให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติอีกครั้ง (มาตรา ๑๗๓)

อย่างไรก็ตามในชั้นก่อนก่อนรับหลักการแห่งกฎหมายนั้น สภาผู้แทนราษฎรอาจตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาก็ได้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร หรือในกรณีที่เป็นการร่างที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรีจะขอรับร่างกฎหมายนั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติรับหลักการก็ได้ โดยไม่ต้องขออนุมัติจากที่ประชุมสภาก่อน

ข. วาระที่ ๒ ชั้นการพิจารณาโดยคณะกรรมการ และการพิจารณารายมาตราแบ่งเป็น ๒ ขั้นตอน คือ

(๑) การพิจารณาของคณะกรรมการ : สภาผู้แทนราษฎรอาจมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำสภา หรืออาจมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำสภา หรือคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างกฎหมายนั้นก็ได้ และกรรมการทุกคนมีสิทธิขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมข้อความในร่างตลอดเวลาที่พิจารณา ถ้าที่ประชุมเห็นด้วย กรรมการผู้นั้นก็มีสิทธิ “ขอสงวนความเห็น” ของตนไว้อภิปรายในที่ประชุมสภา เพื่อให้ที่ประชุมสภาวินิจฉัยชี้ขาด

ในส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็มีสิทธิร่วมพิจารณาร่างกฎหมายโดย “การแปรญัตติ” ซึ่งคณะกรรมการจะเชิญสมาชิกคนนั้นมาประชุมเพื่อชี้แจงเหตุผลประกอบ ถ้าคณะกรรมการเห็นด้วยก็แก้ไข ถ้าไม่เห็นด้วยและผู้แปรญัตติยืนยันตามเดิม เขาก็มีสิทธิ “สงวนคำแปรญัตติ” นั้น เพื่อมาอภิปรายในที่ประชุมสภาเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด

(๒) การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร : เป็นขั้นตอนหลังจากที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว จะเป็นการพิจารณารายมาตราจนเสร็จสิ้น ถ้ามาตราใดมีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือมีผู้สงวนคำแปรญัตติ หรือกรรมการสงวนความเห็นไว้ก็จะหยุดการพิจารณาไว้ก่อนและให้สมาชิกได้อภิปราย เมื่อเสร็จสภาก็จะต้องพิจารณาร่างเป็นการสรุปอีกครั้ง ซึ่งในขั้นนี้ไม่สามารถแก้ไขเนื้อความใดๆ ได้อีกแล้ว นอกจากที่ยังขัดแย้งกันอยู่

การพิจารณาในวาระที่ ๒ นี้ สภาอาจพิจารณาร่างกฎหมายโดยคณะกรรมการธิการเต็มสภาก็ได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขการร้องขอของคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอญัตติ โดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่า ๒๐ คน และที่ประชุมอนุมติ ซึ่งในการพิจารณาโดยคณะกรรมการธิการเต็มสภานั้น ถือว่าสมาชิกทุกคนเป็นกรรมการ

ค. วาระที่ ๓ ชั้นลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างกฎหมาย

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจะมีมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างกฎหมายเท่านั้น ถ้าไม่เห็นชอบร่างนั้นก็ตกไป เว้นแต่เป็นร่างกฎหมายตามมาตรา ๑๗๑ หลังจากนั้นสภาผู้แทนราษฎรก็ส่งให้วุฒิสภาพิจารณาค่อยไป

๓.๒ การพิจารณาร่างกฎหมายโดยวุฒิสภา

เริ่มเมื่อสภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างนั้นมาวุฒิสภา เมื่อวุฒิสภาได้รับร่างนั้นแล้วก็จะดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยแบ่งเป็น ๓ วาระ เช่นเดียวกับการพิจารณาร่างกฎหมายโดยสภาผู้แทนราษฎรต่างกันบ้างก็ระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณา คือ ถ้าเป็นร่างกฎหมายที่ไม่เกี่ยวข้องด้วยการเงิน จะต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน แต่ขยายออกได้อีกไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ร่างกฎหมายถึงวุฒิสภา กรณีที่วุฒิสภาพิจารณาไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าวุฒิสภาให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายนั้น

ผลของการลงมติในวาระที่ ๓ แยกเป็น ๓ กรณี ดังนี้

๑) กรณีที่เห็นชอบโดยไม่มีเงื่อนไข ถือได้ว่าร่างกฎหมายนั้นได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นกฎหมาย

๒) ในกรณีที่ไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร โดยการไม่รับหลักการในวาระที่ ๑ หรือการลงมติไม่ให้ความเห็นชอบในวาระที่ ๓ ต้องยังร่างกฎหมายนั้นไว้ก่อน แล้วส่งร่างนั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎรให้พิจารณาอีกครั้งเมื่อพ้น ๑๘๐ วันไปแล้ว เว้นแต่ร่างกฎหมายที่ถูกยับยั้งเป็นร่างที่เกี่ยวข้องกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรสามารถยกขึ้นพิจารณาได้ทันที หากสภาผู้แทนราษฎรยืนยันตามร่างเดิมที่เคยเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นกฎหมาย

๓) ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมาย วุฒิสภาต้องส่งร่างกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมไปยังสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยก็ทำตามข้อ ๑) แต่ถ้าไม่เห็นชอบให้แต่ละสภาดังบุคคลที่เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้นจำนวนเท่า ๆ กันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดประกอบกันเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว

โดยคณะกรรมการร่วมกันต้องรายงานและเสนอร่างกฎหมายที่ตนแก้ไขต่อทั้งสองสภา ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นด้วยกับร่างกฎหมายที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาก็ให้ดำเนินการตามข้อ ๑) ถ้าสภาหนึ่งสภาใดไม่เห็นชอบด้วยก็ให้ยับยั้งร่างไว้ก่อน ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้เมื่อ ๑๕๐ วันพ้นไปแล้ว เว้นแต่เป็นร่างเกี่ยวกับการเงินพิจารณาได้ทันที ในกรณีเช่นนี้ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าร่างนั้นได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาจึงดำเนินการตามข้อ ๑)

ปัญหากระบวนการนิติบัญญัติ

ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ ความล่าช้าในกระบวนการนิติบัญญัติ เพราะจะส่งผลให้กฎหมายล่าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เป็นความล่าช้าในกระบวนการของทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ นอกจากทำให้ล่าสมัยแล้ว ยังทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกับสถานการณ์วิกฤติทางเศรษฐกิจของไทย

ความล่าช้าในส่วนของรัฐสภามีผู้ให้ข้อสังเกตว่า “รัฐสภาใช้เวลาในการนิติบัญญัติน้อยมาก แต่ละปีจะผ่านกฎหมายออกมาไม่กี่ฉบับ สมาชิกรัฐสภาที่ใช้เวลาสมัยประชุมส่วนมากในการต่อสู้ทางการเมืองต่าง ๆ ทำให้บรรยากาศการใช้อำนาจนิติบัญญัติกลับถูกนำมาไปเป็นเกมในการต่อสู้เพื่อชัยชนะทางการเมือง แทนที่จะเป็นไปตามเหตุผลทางวิชาการของกฎหมายฉบับนั้น ๆ นอกจากนี้กฎหมายบางประเภทมีเทคนิคในการหาข้อยุติทางหลักกฎหมายที่ยู่ยากเกินกว่าสามัญชนจะเข้าใจ เว้นแต่จะต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ ทำให้จำเป็นต้องอาศัยกรรมวิธีการวิสามัญเข้ามาช่วยมากขึ้น”

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาและสาเหตุที่ส่งผลให้เกิดความไม่สมบูรณ์ทั้งทางเนื้อหาสาระ และกระบวนการนิติบัญญัติ มี ๓ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นการริเริ่มให้มีกฎหมาย

- การริเริ่มกฎหมายยังขาดความรอบคอบ
- ไม่มีการวางแผนเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย
- การขาดส่วนร่วมจากกลุ่มที่ถูกลงผลกระทบของกฎหมาย
- รูปแบบการยกร่างกฎหมายของหน่วยงานมักขาดความถูกต้องและมี

สาระไม่สมบูรณ์

๒. ขั้นการพิจารณาของฝ่ายบริหาร

- ความล่าช้า เพราะขาดแผนการนิติบัญญัติของคณะรัฐมนตรี
- การขาดความรอบคอบ

- ขาดการติดตามและประสานงานที่ดี
- ยังยึดแนวปฏิบัติเดิมโดยไม่เปลี่ยนแปลงตามรัฐธรรมนูญใหม่

๓. ชั้นการพิจารณาของรัฐสภา

- ขาดความรอบคอบ
- ความล่าช้าในกระบวนการพิจารณา
- ความรอบงำที่หน่วยงานของรัฐมีเหนือการพิจารณาของรัฐสภา

ในการบรรยายครั้งนี้ ขอเน้นเฉพาะปัญหาของกระบวนการนิติบัญญัติในชั้นการพิจารณาของรัฐสภา จะเห็นว่าปัญหาจุดอ่อน ข้อบกพร่อง และความไม่สมบูรณ์ของรัฐสภาในปัจจุบัน นอกจากเกี่ยวข้องกับระบบรัฐบาล ระบบรัฐสภา ระบบการเลือกตั้ง และพรรคการเมือง และองค์ประกอบของสมาชิก แล้วยังมีเหตุจากภายในของสภาอีกหลายประการ โดยเฉพาะกระบวนการทำหน้าที่โครงสร้างและกลไกของสภาเอง

๑. การทำหน้าที่ทางนิติบัญญัติ สภาผู้แทนราษฎรจะต้องยึดหลักการและดำเนินการตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภาฯ และข้อบังคับของพรรคการเมืองอย่างเคร่งครัด

การทำหน้าที่ออกกฎหมายมีปัญหาค่อนข้างมาก ในด้านเนื้อหาของกฎหมายก็มิเกิดขึ้น เพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เข้าสู่วาระการประชุม โดยเฉพาะไม่ค่อยสนใจหาข้อมูลทั้งความรู้และข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ เวลาอภิปรายหรือพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ส.ส. ฝ่ายรัฐบาลจึงได้แต่อธิบายหลักการและเหตุผลความจำเป็น รวมทั้งปัญหาที่จะต้องออกกฎหมายดังกล่าว มีเพียงไม่กี่คนที่ได้พิจารณาหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฉบับต่าง ๆ อย่างรอบคอบ ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย มีความรู้ ความเข้าใจสภาพความเป็นจริงของสิ่งที่กฎหมายจะบังคับใช้และตามหลักการแห่งกฎหมายอย่างแท้จริง ทำให้สภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่นิติบัญญัติไม่ดีพอ

๒. การทำงานของคณะกรรมการ

กรรมการ คือ บุคคลที่สภาแต่งตั้งขึ้นประกอบเป็นคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือกระทำกิจการใด ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา แล้วรายงานต่อสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมสภา สามารถจำแนกคณะกรรมการได้เป็น ๔ ประเภท คือ

(๑) คณะกรรมการสามัญ คือ กรรมการที่สภาเลือกและตั้งจากบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภาเท่านั้นประกอบเป็นคณะกรรมการและตั้งไว้เป็นการถาวรตลอดอายุของสภา โดยมีจำนวนและคณะตามข้อบังคับการประชุมของสภานั้น ในส่วนของสภาผู้แทนราษฎรมี

คณะกรรมการการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ๑๑ คณะ ส่วนวุฒิสภามีคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ๒๑ คณะ

(๒) คณะกรรมการวิสามัญ คือ กรรมการที่สภาแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้น มีจำนวนตามที่ที่ประชุมสภากำหนดประกอบเป็นคณะกรรมการสภาจะตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นในกรณีที่สภาพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นในกิจการของสภา

(๓) คณะกรรมการร่วม คือ กรรมการที่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่งตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาปัญหาาร่วมกัน

(๔) คณะกรรมการเต็มสภา คือ คณะกรรมการที่ประกอบด้วยสมาชิกทุกคนในที่ประชุมสภาเป็นกรรมการ

ในการทำงานของคณะกรรมการประจำสภา คณะกรรมการจะเชิญหรือแต่งตั้งบุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และเกี่ยวข้องกับในกิจการนั้น ๆ เป็นที่ปรึกษา ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพรรคและนักการเมืองหรือสมาชิกของคณะกรรมการ การทำงานของคณะกรรมการสภาส่วนใหญ่จึงเป็นการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหาต่าง ๆ ตามคำร้องเรียนหรืออุทิตของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ โดยเชิญเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารตั้งแต่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดีกรม และระดับรองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแถลงชี้แจงข้อเท็จจริงหรือมาให้เอกสารและข้อมูล รวมทั้งความคิดเห็นการเดินทางไปสอบสวนข้อเท็จจริงในพื้นที่ที่เกิดปัญหา การจัดสัมมนาและการเดินทางไปดูงานต่างประเทศ

นอกจากนี้กระบวนการพิจารณาร่างกฎหมายของรัฐสภาก็ยังมีปัญหาทั้งคุณภาพและปริมาณของร่างกฎหมายได้ โดยมีปัญหาหลักดังนี้ คือ

๑. การขาดความรอบคอบของการพิจารณาร่างกฎหมายในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาด้วยสาเหตุหลายประการ คือ

๑.๑ พรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขาดความเชี่ยวชาญในเรื่องที่พิจารณา แม้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเองก็เน้นงานเลขานุการมากกว่าการช่วยเหลือในสาระของกฎหมายและรูปแบบของกฎหมาย การเสนอกฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงมักไปลอกเลียนมาจากหน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหาร

๑.๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีเอกสารประกอบการพิจารณาที่มีคุณภาพอย่างที่หลายประเทศมีเอกสารอธิบายร่างกฎหมาย (explanatory notes) ซึ่งอธิบายเหตุผล

ความจำเป็น วิเคราะห์ผลกระทบ ตลอดจนคำอธิบายเจตนารมณ์กฎหมายประกอบการพิจารณาของ
รัฐสภา

๑.๓ การที่รัฐสภามีการทำงานโดยใช้คณะกรรมการวิสามัญ เป็นหลัก
และไม่จำกัดจำนวนชุดที่สมาชิกจะเป็นกรรมการ ทั้งยังไม่มีแต่งตั้งกรรมการผู้รับผิดชอบ
ร่างกฎหมาย (rapporteur) อย่างที่มีอยู่ในบางประเทศ ทำให้ไม่สามารถสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะ
ให้เกิดขึ้นกับสมาชิกรัฐสภาได้

๑.๔ กระบวนการทำงานโดยคณะกรรมการ ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้กลุ่ม
ที่ถูกกระทบโดยร่างกฎหมายนั้น ๆ ได้มีส่วนร่วมในการเสนอข้อเท็จจริงและความเห็น ตลอดจน
ทางเลือกเชิงนโยบาย

๑.๕ วุฒิสภาถูกจำกัดเวลาในการพิจารณาร่างกฎหมาย กล่าวคือ ในกรณี
เป็นร่างกฎหมายการเงินต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน ถ้าเป็นร่างกฎหมายธรรมดาต้อง
พิจารณาให้เสร็จภายใน ๖๐ วัน แม้จะขยายเวลาได้อีก ๓๐ วัน ก็อาจทำให้การพิจารณาไม่รอบคอบ
ได้

๑.๖ ในกรณีที่วุฒิสภาแก้ไข ไม่มีกระบวนการใดที่กำหนดให้ผู้แทน
วุฒิสภาไปชี้แจงต่อสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งอาจทำให้สภาผู้แทนราษฎรยอมรับการแก้ไขไม่ได้

๑.๗ ทางปฏิบัติที่คณะกรรมการประชุมไปก่อนเชิญผู้ขอแปรญัตติมา
ชี้แจงทำให้การรับข้อคิดเห็นของสมาชิกไม่กว้างขวางรอบคอบ

๑.๘ การกั้นกรองกฎหมายแบบยังขาดความรัดกุม โดยเฉพาะเมื่อใช้การ
พิจารณา ๓ วาระรวด โดยคณะกรรมการเต็มสภา

๒. ความล่าช้าในกระบวนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและ
คณะกรรมการร่วม ที่เป็นเช่นนี้เพราะ

๒.๑ กระบวนการทำงานของสภาผู้แทนราษฎรยังเป็นแบบเดิม กล่าวคือ
วันประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีน้อยเพียง ๒ วัน ร่างกฎหมายที่บรรจุอยู่ในระเบียบวาระเป็นเวลานาน
ไม่มีการดำเนินการศึกษาเตรียมการใดก่อนเลย การอภิปรายไม่มีกำหนดเรื่องเวลาการประท้วงและ
การขอนับองค์ประชุมถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองเกินไป สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็น
กรรมการวิสามัญและวิสามัญได้มากที่สุด การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการ
ไม่มีกำหนดเวลา ฯลฯ

๒.๒ การให้เอกสิทธิ์แก่ฝ่ายบริหาร โดยไม่มีกำหนดเวลาเองก็มีส่วนทำ
ให้กระบวนการล่าช้า อาทิ การรับรองร่างพระราชบัญญัติการเงินหรือการที่รัฐบาลรับไปพิจารณา

ก่อนรับหลักการ ทั้ง ๆ ที่ในระหว่างการบรรจุระเบียบวาระรอการพิจารณา รัฐบาลอาจขอรับไปพิจารณาได้ก็ไม่กระทำ

๒.๓ การพิจารณาของคณะกรรมการร่วม เมื่อมีการแก้ไขจากวุฒิสภา ใช้เวลานาน เพราะไม่มีกำหนดเวลา

๓. ความครอบงำที่หน่วยงานของรัฐมีเหนือการพิจารณาของรัฐสภา ทำให้กระบวนการ “กลั่นกรองและปรับปรุง” ร่างกฎหมายโดยผู้แทนราษฎรเป็นไปได้ยาก อันเป็นผลเนื่องมาจากการที่ใช้การแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญในการพิจารณาร่างกฎหมายส่วนใหญ่ ทำให้ผู้แทนหน่วยงานของรัฐซึ่งมีความชำนาญเรื่องในร่างกฎหมายมากกว่า สามารถครอบงำการพิจารณาของคณะกรรมการได้

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหากระบวนการนิติบัญญัติ

แบ่งเป็น ๒ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนของผู้เสนอและฝ่ายบริหารก่อนจะนำเสนอรัฐสภาและขั้นตอนหลังจากการนำเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภา

๑. ขั้นตอนการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

๑.๑ โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ขั้นตอนนี้เกิดปัญหาเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขาดผู้ชำนาญการในการช่วยเหลือจัดทำร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งงานนี้เป็นเรื่องทางเทคนิคของวิชาชีพกฎหมาย โดยเฉพาะ ซึ่งหน่วยงานที่จะช่วยสนับสนุนซึ่งอยู่ในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คือ ศูนย์บริการข้อมูลและวิชาการ จึงควรให้มีการพัฒนาพรรคการเมืองให้มีศักยภาพที่เป็นอยู่ และพัฒนาองค์กรสนับสนุนการร่างกฎหมายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมากขึ้น นอกจากนี้ หากมีหน่วยงานหรือคณะกรรมการร่างกฎหมายที่มีนิติกรที่มีความรู้ความชำนาญในการร่างกฎหมายด้วย

๑.๒ โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการร่างและตรวจพิจารณาจากผู้ชำนาญการในสาขาอาชีพที่เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตามหากในแต่ละองค์กรที่ร่างและตรวจพิจารณาร่างจะมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีความรู้และมีความสามารถในการขกร่างกฎหมายอย่างเพียงพอ ก็จะทำให้งานมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๓ โดยประชาชน

ประชาชนขาดผู้ชำนาญการที่จะให้ความช่วยเหลือในการขกร่างกฎหมาย และไม่มืองค์กรทางการเมืองมาช่วยเหลือ หากมีคณะกรรมการในการร่างกฎหมายเป็นการเฉพาะ

ซึ่งมีนิติกรที่มีความรู้ความชำนาญให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลแก่ประชาชนที่ เป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติก็น่าจะเป็นสิ่งที่ดี

๒. ขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ การพิจารณาในชั้นการประชุมสภา

- ๑) จัดให้มีหน่วยวิชาการเกี่ยวกับสาระและเทคนิคการร่างกฎหมาย
- ๒) กำหนดให้กฎหมายที่สมาชิกเสนอกับกฎหมายที่ประชาชนเสนอจะต้องมีกรรมาธิการศึกษาว่าหลักการและความเป็นไปได้มีหรือไม่
- ๓) จัดให้มีการทำ “รายงานอธิบายร่างกฎหมาย” ที่แสดงเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างชัดเจน
- ๔) ให้มีการจัดกลุ่มกฎหมาย เป็น
 - กฎหมายใหม่ : ต้องศึกษาก่อนรับหลักการ
 - กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม
 - กฎหมายแบบ : ต้องตรวจสอบความถูกต้องให้เรียบร้อยเสียก่อน
- ๕) จัดให้มีคณะกรรมการระดับรัฐบาล เพื่อพิจารณาให้คำรับรองร่างกฎหมายเกี่ยวกับการเงิน
- ๖) กำหนดให้ร่างกฎหมายที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้ว ให้ประธานสภาส่งร่างนั้นไปให้คณะกรรมการสามัญที่รับผิดชอบสาระเรื่องนั้นพิจารณาก่อน

๗) เพิ่มวันประชุม

- ๘) กำหนดเวลาในการอภิปรายทั้งการอภิปรายรวมทั้งร่างและเป็นรายบุคคล โดยการอภิปรายจะต้องเสนอประเด็นเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานก่อน

๒.๒ ในชั้นกรรมาธิการ

- ๑) ให้มีกรรมาธิการเจ้าของเรื่อง ซึ่งมาจากสมาชิกสภาที่เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เพราะจะให้มีผู้ติดตามเรื่อง และรู้ข้อมูลร่างกฎหมายนั้นเป็นอย่างดี
- ๒) กำหนดให้คณะกรรมการสามัญที่รับผิดชอบสาระเรื่องใด เป็นผู้พิจารณาร่างกฎหมายเรื่องนั้น และต้องจัดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการทำงานด้วย

๓) กำหนดให้สมาชิกมีสิทธิเป็นกรรมการสามัญได้คนละ ๑
คณะ และเป็นกรรมการวิสามัญในขณะเดียวกันได้ไม่เกินคนละ ๒ คณะ เพราะจะทำให้สมาชิก
สามารถทุ่มเทในการทำงานอย่างเต็มที่ และลดปัญหาการประชุมไม่ครบองค์ประชุม

ขอบคุณ

คำบรรยาย

เรื่อง “บทบาทของเยาวชนในการส่งเสริมประชาธิปไตย”

ของ

รองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

วันอังคารที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ณ ห้องประชุม โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์

(๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐) (๑๒๐)

ดิฉันรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญมาบรรยายเรื่อง “บทบาทของเยาวชนในการส่งเสริมประชาธิปไตย” ในวันนี้

ประเทศไทยของเรา มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๗๕ นับถึงปัจจุบันรวมแล้วประมาณ ๗๑ ปี โดยรากฐานที่มั่นคงของประชาธิปไตยนั้น มิใช่เพียงแค่มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ เท่านั้น แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีพลังความคิดสร้างสรรค์ จากเยาวชนคนรุ่นใหม่ ซึ่งมีจำนวนกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด ซึ่งเยาวชนทุกคนถือเป็นอนาคตของประเทศชาติในทุก ๆ ด้าน จึงต้องให้ความสำคัญกับเยาวชนทุกคน โดยต้องให้ได้รับการพัฒนา ให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับประชาธิปไตย

๑. แนวคิดและคำจำกัดความ

คำว่า “ประชาธิปไตย” หรือ Democracy ในภาษาอังกฤษมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก คือ Demos แปลว่าประชาชน กับ Krator แปลว่าการปกครอง ซึ่งรวมกันหมายถึง การปกครองโดยประชาชน และสำหรับในภาษาไทยแล้ว คำว่า “ประชาธิปไตย” มาจากคำ ๒ คำ คือ “ประชา” หมายความว่า ประชาชนหรือราษฎร ซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศ และ “อธิปไตย” หมายความว่า อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

แต่อย่างไรก็ตาม การให้ความหมายของประชาธิปไตยยังมีข้อโต้แย้งกันอีกหลายประเด็น เช่น ประชาชนหมายถึงใครบ้าง อำนาจการปกครองของประชาชนคืออะไร และประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองได้เพียงใด จึงมีนักวิชาการหลายท่านให้คำจำกัดความของประชาธิปไตยไว้ดังนี้

โจเซฟ ชุมปีเตอร์ (Joseph Schumpeter) ประชาธิปไตยเป็นเพียงวิธีการทางการเมือง สำหรับการเลือกผู้นำทางการเมือง ประชาชนสามารถเลือกผู้นำของเขาจากผู้สมัครเข้ามาในการเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ ไป ประชาชนก็สามารถเปลี่ยนผู้นำของเขาได้ กล่าวคือ ประชาชนสามารถเลือกผู้นำของเขาได้โดยใช้การเลือกตั้ง

โรเบิร์ต ดาห์ล (Robert A. Dahl) ให้คำจำกัดความว่า ประชาธิปไตยเป็นระบอบการเมืองระบอบหนึ่งที่รัฐบาลต้องตอบสนองความชอบของประชาชน ที่ถือว่าเป็นความเท่าเทียมของการเมือง ประชาชนต้องมีโอกาสในการกำหนดความพอใจ กล่าวคือ ต้องมีหลักประกันว่า ประชาชนมีเสรีภาพที่จะรวมตัวกัน มีเสรีภาพในการแสดงออกสิทธิในการลงคะแนน มีการเลือกตั้งที่ยุติธรรม และมีสถาบันในการดำเนินการตามนโยบายที่มาจากเลือกตั้งและการแสดงออกของประชาชน

จากคำจำกัดความที่ได้กล่าวมา อาจสรุปความหมายของประชาธิปไตยว่าเป็นระบอบการปกครองที่ประชาชนหรือพลเมืองของประเทศมีอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของประชาชน โดยประชาชนสามารถเลือกผู้แทนหรือผู้นำของตนโดยวิธีการเลือกตั้ง และจะต้องมีหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน

แต่อย่างไรก็ตามหลักพื้นฐานที่ยอมรับกันว่าจำเป็นต้องมีในการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ

- (๑) การเชื่อในความเท่าเทียมและคุณค่าของบุคคล
- (๒) การเชื่อว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล
- (๓) การมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง

๒. ลักษณะสำคัญของประชาธิปไตย

จากคำจำกัดความที่ได้กล่าวไปแล้ว เราอาจจะสรุปลักษณะสำคัญของประชาธิปไตย ได้ดังนี้

- (๑) ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย รัฐบาลได้รับอำนาจมาจากประชาชน หรือโดยความยินยอมของประชาชน จึงต้องรับผิดชอบต่อประชาชนในการบริหารประเทศ
- (๒) ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เช่น สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การร่วมชุมนุม การจัดตั้งพรรคการเมือง เป็นต้น ซึ่งถือเป็นภารกิจของรัฐจะต้องให้หลักประกันและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเหล่านั้น
- (๓) ประชาชนมีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันในด้านต่าง ๆ

(๔) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ

(๕) ต้องมีหลักการแบ่งแยกอำนาจ อันหมายความว่าหลักการแบ่งแยกการใช้ อำนาจอธิปไตยของรัฐ ออกเป็น ๓ ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา) ฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) และ ฝ่ายตุลาการ (ศาล)

(๖) การตัดสินใจต้องเป็นไปตามเสียงข้างมาก แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงเสียงข้างน้อย ด้วย

๓. รูปแบบของระบอบประชาธิปไตย

และเมื่อพิจารณาจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน จะพบว่าเน้นที่การเมืองแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจแบ่งออกได้เป็น ๒ รูปแบบใหญ่ ๆ ได้แก่

๓.๑ ระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทน (Representative Democracy)

รัฐธรรมนูญเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้ามาทำหน้าที่ในทางการเมืองแทนประชาชนทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่น

ในระดับชาติ อาจกล่าวได้ว่าเรามีผู้แทนของราษฎรถึง ๓ ประเภทด้วยกัน คือ ผู้แทนราษฎรประเภทแบ่งเขตเลือกตั้ง ผู้แทนราษฎรประเภทบัญชีรายชื่อพรรค และผู้แทนของราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิประเภทตัวแทนจังหวัด (สมาชิกวุฒิสภา)

สำหรับในระดับท้องถิ่น รัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ให้ท้องถิ่นมีความอิสระตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ (มาตรา ๒๘๒) โดยท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิได้รับการจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๒๘๓ วรรคแรก) และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม โดยจะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้มิได้ (มาตรา ๒๘๓ วรรคสอง)

การเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น มีสิทธิเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ จึงเป็นลักษณะของประชาธิปไตยแบบผู้แทนที่สอดคล้องกับระดับชาติ

๓.๒ ระบอบประชาธิปไตยแบบกึ่งทางตรง (Semi – Direct Democracy)

หมายถึง การที่รัฐธรรมนูญเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ริเริ่มใช้อำนาจอธิปไตยบางส่วนได้โดยตรง แต่อำนาจดังกล่าวนี้ไม่ได้มีผลสมบูรณ์เต็มที่ ประชาชนสามารถเป็น

ผู้ริเริ่มในการใช้อำนาจแต่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาของสถาบันการเมืองต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น คณะกรรมการประชามติ ซึ่งมีหน้าที่จัดให้มีการทำประชามติ (Public hearing) หรือ คณะรัฐมนตรี ซึ่งมีอำนาจในการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ (Referendum) ในกิจการที่อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศหรือประชาชน

๔. ระบบการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

ระบบการเมืองการปกครองในแต่ละประเทศอาจมีความแตกต่างกันในรายละเอียด อันเนื่องมาจากเหตุผลทางประวัติศาสตร์ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศเหล่านั้น แต่โดยทั่วไปต่างยอมรับกันว่ามิระบบการปกครองประเทศที่เป็นแม่แบบในระบอบประชาธิปไตยมีอยู่ ๒ ระบบ คือ ระบบประธานาธิบดี (Presidential System) และระบบรัฐสภา (Parliamentary System)

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็ระบบการเมืองการปกครองแบบใด ก็จะมีการแบ่งการใช้อำนาจอริปไตย (Separation of Power) ออกเป็น ๓ ทาง คือ

(๑) อำนาจนิติบัญญัติ (Legislative) เป็นอำนาจในการบัญญัติกฎหมายเพื่อใช้ในการปกครองประเทศ

(๒) อำนาจบริหาร (Executive) เป็นอำนาจในการปกครองประเทศ และบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๓) อำนาจตุลาการ (Judicial) เป็นอำนาจในการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น จากการที่สมาชิกในสังคมไม่เคารพเชื่อฟังกฎหมาย

ในการใช้อำนาจทั้งสามประการนั้น จะเป็นการใช้อำนาจผ่านสถาบันทางการเมือง เช่น การใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางรัฐสภา อำนาจบริหารผ่านทางประธานาธิบดี หรือนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการผ่านศาล ซึ่งองค์กรผู้ใช้อำนาจจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปตามระบบการเมือง โดยมีหลักการสำคัญ คือ อำนาจทั้งสามประการจะต้องแบ่งแยกการใช้ไม่ให้ก้าวล้ำกัน ซึ่งในระบบการเมืองการปกครองที่เป็นประชาธิปไตย การใช้อำนาจเหล่านี้จะมีการถ่วงดุลกัน หรือที่เรียกว่า Checks and Balances เพื่อมิให้มีการใช้อำนาจตามอำเภอใจหรือมีความเหลื่อมล้ำมากเกินไป จนอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นในสังคม

สำหรับประเทศไทยนั้น ได้นำระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยระบบรัฐสภามาใช้ โดยแบ่งการใช้อำนาจอริปไตยเป็น ๓ ทางผ่านรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจึงได้บัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบขององค์กรที่จะใช้อำนาจอริปไตย

รัฐสภา

เป็นสถาบันซึ่งทำหน้าที่ในการบัญญัติกฎหมายเพื่อนำมาใช้ในการปกครองประเทศ และมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐบาลได้แถลงไว้กับสภา ดังนั้น รัฐสภาจึงเป็นเสมือนสัญลักษณ์ของการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของคนส่วนใหญ่ เป็นศูนย์รวมของตัวแทนของประชาชนที่เข้ามาทำหน้าที่ทางการเมือง

โครงสร้างของรัฐสภาไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกอบไปด้วยสองสภา โดยมีที่มาและองค์ประกอบที่แตกต่างกันดังนี้

(๑) สภาผู้แทนราษฎร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้มีสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑๐๐ คน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน ๔๐๐ คน รวมทั้งสิ้น ๕๐๐ คน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้กระทำร่วมกับวุฒิสภา

ซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดอายุของสภาผู้แทนราษฎรไว้คราวละ ๔ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และเมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ต้องกำหนดให้มีการเลือกตั้ง ภายใน ๔๕ วัน หรือหากเป็นกรณีที่มีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ก็จะต้องกำหนดให้มีการเลือกตั้งภายใน ๖๐ วัน

(๒) วุฒิสภา

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กำหนดให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้ง จำนวน ๒๐๐ คน จากทั่วทั้งประเทศ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน หรือการให้ความเห็นชอบแก่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดอายุของสมาชิกวุฒิสภาไว้คราวละ ๖ ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และเมื่ออายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามวาระการดำรงตำแหน่ง จะต้องกำหนดให้มีการเลือกตั้งภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่อายุของวุฒิสภาสิ้นสุดลง หรือหาเป็นกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงเพราะเหตุอื่นใด นอกจากถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนภายใน ๔๕ วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง

สำหรับอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งอาจสรุปได้เป็น ๓ อำนาจหน้าที่หลักด้วยกัน กล่าวคือ

(๑) อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย

อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมายหรือการออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ ถือเป็นอำนาจหน้าที่หลักของรัฐสภา ซึ่งกฎหมายนับเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการบริหารและการปกครองประเทศ เพื่อเป็นการจัดระเบียบเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม

ดังนั้นในการตรากฎหมาย จะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประชาชนเป็นหลัก โดยมุ่งคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

รัฐธรรมนูญจึงได้วางหลักการที่จะทำให้สมาชิกรัฐสภา โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถเสนอกฎหมายได้ง่ายขึ้น และกฎหมายฉบับใดที่รัฐสภาพิจารณาไม่เสร็จแล้วยุบสภาหรือสภาสิ้นอายุจะไม่ตกไปโดยปริยายอีกต่อไป ถ้าหากคณะรัฐมนตรีที่มาจากกาเลือกตั้งทั่วไปขอให้รัฐสภาพิจารณาต่อไป ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันเรียกประชุมสภาและรัฐสภาเห็นชอบด้วยเพื่อให้กฎหมายไม่ค้างค้ำและต้องเริ่มเสนอใหม่อันทำให้สิ้นเปลืองทั้งเวลาและเงินทอง

(๒) อำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินถือได้ว่าเป็นหลักการสำคัญอย่างยิ่งในระบบรัฐสภาซึ่งรัฐธรรมนูญส่วนใหญ่จะกำหนดสัมพันธภาพระหว่างอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารไว้ แต่ละอำนาจต่างมีความเชื่อมโยงและมีการถ่วงดุลแห่งอำนาจซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายบริหารมีอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ และในขณะเดียวกันฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดวิธีการในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ไว้หลายประการ ดังนี้

(๒.๑) การตั้งกระทู้ถาม

ให้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาทุกคน มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ ซึ่งจะเป็นการถ่วงดุลอำนาจฝ่ายบริหารไว้ หมายความว่า การที่ฝ่ายบริหารจะทำสิ่งใด ๆ จะต้องกระทำไปด้วยความรอบคอบ เพราะมีผู้คอยตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตนอยู่

(๒.๒) การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ

เป็นการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีประสิทธิภาพมากกว่าการตั้งกระทู้ถาม เพราะว่าการตั้งกระทู้ถามนั้นไม่มีการลงมติ แต่การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนี้ ต้องมีการลงมติและผลของการลงมติดังกล่าวจะมีผลให้รัฐมนตรีหรือ

คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งได้ ถ้ามีคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจตามเกณฑ์ที่กำหนด การถ่วงดุลอำนาจโดยวิธีนี้ ถือว่าเป็นมาตรการรุนแรงที่สุดที่ฝ่ายนิติบัญญัติกระทำต่อฝ่ายบริหาร

(๒.๓) การสอบสวนสอดส่องการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

รัฐสภาได้ทำในรูปแบบการจัดตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ขึ้น เพราะการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ของประเทศมีมากมาย รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน จึงบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา มีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา แล้วรายงานต่อสภา

นอกจากนี้ คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เหล่านี้ มีอำนาจในการที่จะเรียกเอกสาร บุคคล หรือสิ่งอื่น ๆ เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการสอบสวนได้ และอาจรับเรื่องราวร้องทุกข์จากราษฎร เพื่อสอบสวนการดำเนินงานของฝ่ายบริหารด้วย

(๓) อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบ

รัฐธรรมนูญที่ผ่านมาของไทย โดยทั่วไปจะได้บัญญัติให้รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในเรื่องที่มีความสำคัญต่าง ๆ ไว้ เช่นเดียวกับในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้บัญญัติให้รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบ อาทิเช่น การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การประกาศสงคราม การทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก รัฐสภาโดยวุฒิสภายังมีอำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งบุคคลดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติด้วย

คณะรัฐมนตรี

“อำนาจบริหาร” ถูกใช้โดยพระมหากษัตริย์และคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ในเชิงนโยบาย และการบริหารราชการแผ่นดิน โดยในเชิงนโยบายยังอาจแบ่งเป็นนโยบายภายในรัฐ และนโยบายภายนอกประเทศ ซึ่งนโยบายภายในรัฐ เช่น เสนอกฎหมายต่อรัฐสภาเพื่อออกใช้ หรือเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ นโยบายภายนอกประเทศ เช่น นโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ การทำสนธิสัญญา

ฝ่ายบริหารยังมีอำนาจที่จะออกกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศต่างๆ ในอันจะยังให้การบริหารหรือการปฏิบัติการเป็นไปตามนโยบายของฝ่ายบริหารได้อีกด้วย

ศาล

“อำนาจตุลาการ” ถูกใช้โดยพระมหากษัตริย์และศาล ซึ่งศาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะพิจารณาพิพากษาอรรถคดีโดยนำกฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติออกมา เป็นบรรทัดฐานในการวินิจฉัย

เพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับและให้ประชาชนในรัฐต้องถือปฏิบัติตามในบรรทัดฐานเดียวกัน โดยเสมอภาค

อนึ่ง ศาลหาได้มีแต่อำนาจที่จะใช้กฎหมายซึ่งออกโดยรัฐาธิปัตย์แต่เพียงอย่างเดียว ไม่ หากมีกรณีที่กฎหมายหรือกฎเกณฑ์ ข้อบังคับใดไม่ว่าจะออกโดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายใด หรือองค์กรใด หากมิได้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในประเทศ และมีผลบังคับแก่ประชาชนในรัฐเป็นการริดรอนสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแล้ว ศาลย่อมมีอำนาจที่จะวินิจฉัยถึงความไม่ถูกต้องนั้นและย่อมเพิกถอนเสียได้

เยาวชนกับการส่งเสริมประชาธิปไตย

เยาวชนเป็นวัยที่ร่างกายของคนเรากำลังเจริญเติบโต มันสมองกำลังทำงานได้คล่องแคล่ว เรียนรู้ง่าย คนเราจึงใช้วัยนี้เป็นวัยปูพื้นฐานของชีวิต เรียนให้ดี บำรุงสุขภาพให้ดี จากนั้นชีวิตก็จะเต็มไปด้วยความสุข มีประโยชน์ต่อสังคม

การที่เยาวชนในประเทศไทยจะมีความรู้ความเข้าใจในประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใดนั้น จึงขึ้นอยู่กับการสอน (Teaching) และการเรียนรู้ (Learning) ในอุดมการณ์และวิถีชีวิตของประชาธิปไตย

การสอนให้เยาวชนในสังคมมองเห็นความสำคัญของประชาธิปไตยในฐานะอุดมการณ์และวิถีชีวิตนั้น หมายถึงการศึกษาตลอดชีวิตของคนเราด้วย เพราะการสอนเป็น “ตัวนำของการเปลี่ยนแปลง” (Change Agent) ในความรู้ความเข้าใจตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ด้วย

ถ้าเรามีการสอนประชาธิปไตยกันแต่ในโรงเรียน แต่ครอบครัวไม่เป็นประชาธิปไตย มีการปกครองตามระบอบอาวุโสและเชื่อฟังตัวบุคคลมากกว่าหลักการที่มีเหตุผล เยาวชนก็อาจจะเข้าใจในประชาธิปไตยอย่างสับสนและไขว้เขว ในที่สุดก็จะเป็นอันตรายต่อระบอบประชาธิปไตยได้

๑. ขั้นตอนการเรียนรู้ประชาธิปไตย

ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น มนุษย์เรานั้นต้องเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เรื่องการเมืองการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย หรือวิชาการความรู้ต่าง ๆ ซึ่งในการเรียนรู้ประชาธิปไตย เราอาจแบ่งขั้นตอนได้เป็น ๕ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ เป็นขั้นเรียนรู้มูลฐานของมนุษย์ เด็ก ๆ เมื่อเกิดจากครรภ์มารดา ก็จะได้รับ การฝึกฝนอบรมตลอดจนการเรียนรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเชื่อ ความถูกต้องในการกระทำต่าง ๆ โดยมีบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย หรือสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว เป็นผู้สอนหรือฝึกฝนอบรม

เพื่อที่จะให้เด็กนั้น ๆ ได้เป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งเด็กจะรับรู้ถึงบทบาท (Roles) ของแต่ละคนในครอบครัว

ขั้นที่ ๒ เป็นขั้นที่เด็กจะเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับมาจากการสั่งสอนอบรมในขั้นมูลฐาน จนทำให้เด็กเกิดความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อ ซึ่งจะทำให้เกิดโครงสร้างทางบุคลิกภาพมูลฐาน (Basic personality structure) เช่น ถ้าในครอบครัวใดสั่งสอนให้สมาชิกเชื่อฟังผู้มีอาวุโสสูงสุดและลำดับรองลงมา โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลหรือความถูกต้องในหลักการประชาธิปไตย สมาชิกที่ได้รับการสั่งสอนก็จะมี ความเชื่อในระบอบอาวุโสมากกว่าหลักการและเหตุผล

ขั้นที่ ๓ เป็นขั้นการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคล กล่าวคือ เมื่อบุคคลสามารถวินิจฉัยและตัดสินใจตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในเหตุการณ์ทางการเมืองสามารถตัดสินใจ ความผิด ความดี ความพอใจ ทำให้บุคคลมองเห็นการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ไม่ดี และคัดค้านตามวิถีแห่งประชาธิปไตย เช่น การประท้วงโดยสงบ หรือการหาทางเสนอความคิดเห็นที่ถูกต้องไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อให้แก้ไขต่อไป

การเรียนรู้ขั้นที่ ๓ นี้ จึงเป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมือง เพื่อเสริมสร้างทัศนคติและความรู้เข้าใจในเรื่องประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ เป็นขั้นซึ่งบุคคลที่มีความสนใจในกิจการบ้านเมืองเป็นพิเศษ และพิจารณาที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งได้แก่ การรวมตัวก่อตั้งทางการเมือง พรรคการเมือง รวมทั้งการสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ในขั้นนี้จึงเป็นขั้นที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองมากพอสมควร

ขั้นที่ ๕ เป็นขั้นที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมสากล ซึ่งเกิดขึ้นจากภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ สื่อมวลชนต่าง ๆ และทางอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการเดินทางเข้าออกประเทศของนักท่องเที่ยว

๒. การมีส่วนร่วมของเยาวชนในการเสริมสร้างประชาธิปไตย

การที่เยาวชนจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตยอย่างแท้จริงนั้น จะต้องเริ่มต้นจาก

๒.๑ การปลูกฝังประชาธิปไตยในบ้านแก่เยาวชน

บ้านเป็นสถานที่แห่งเดียวที่คนเราจะแสวงหาความรู้ได้อย่างบริสุทธิ์ใจ ไม่ต้องมีสิ่งหลอกลวงเคลือบแฝงซ่อนเร้นกัน จึงจำเป็นที่ทุกคนภายในบ้านจะต้องปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามครรลองของประชาธิปไตย

ทุกคนจะต้องยอมรับว่าแต่ละคนในบ้านเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ โดยต้องพยายามรู้จักธรรมชาติของแต่ละเพศแต่ละวัยซึ่งแตกต่างกันออกไป พ่อ แม่ ต้องไม่ใช้ความเข้มงวด กวดขันจนเกินไป การควบคุมเด็กให้เชื่อฟังตนแต่ฝ่ายเดียวนั้น ไม่ถูกต้องสำหรับวิถีชีวิตยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยที่มีพื้นฐานของอิสระเสรีภาพและควมมีเหตุผลเป็นสำคัญ เพราะตามธรรมชาติของมนุษย์ย่อมมีความขัดแย้งกัน ไม่ใช่จะสอดคล้องตามกันไปเสียหมด

สิ่งแวดล้อมในบ้านมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและคุณสมบัติภายในตัวบุคคลของเด็กเป็นอย่างมาก หากสิ่งแวดล้อมในบ้านเอื้ออำนวยต่อวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เด็กก็จะมีพฤติกรรมและมีคุณสมบัติแบบประชาธิปไตย การปกครองภายในบ้าน ต้องทำให้ทุกคนภายในบ้าน มีสิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกัน พ่อ แม่ หรือผู้ใหญ่ จะต้องยอมรับในสิทธิเสรีภาพของเด็ก ยอมรับในความคิดเห็นของเด็ก การออกกระเปียบข้อปฏิบัติต่าง ๆ ภายในบ้านต้องร่วมกันแสดงความคิดเห็นใช้เหตุผลร่วมกัน รวมทั้งจะต้องร่วมกันยอมรับในระเบียบหรือข้อกำหนดนั้น ๆ

๒.๒ การสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคม ที่ทำหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรมแก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่คนรุ่นหลัง และทำหน้าที่ให้การเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางสังคมให้แก่เด็กและเยาวชน ในขณะที่สังคมให้การเรียนรู้แก่เด็กและเยาวชนโดยทางสังคมอย่างเดียว เช่นนี้จึงจัดว่าโรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อาจกล่าวได้ว่า อนาคตของประเทศชาติขึ้นอยู่กับการทำหน้าที่ของโรงเรียนเป็นสำคัญ

การให้เด็กมีโอกาสร่วมในกิจกรรมที่เป็นประชาธิปไตย จะช่วยให้เด็กมีความเชี่ยวชาญในการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตยได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น การจัดให้มีสถานักเรียนที่จัดตั้งขึ้นจากการเลือกตั้งของนักเรียนเอง เพื่อให้เขาได้เลือกตัวแทน เข้ามาร่วมเสนอข้อคิดเห็นในการวางนโยบายของโรงเรียน

๒.๓ การเสริมสร้างประชาธิปไตยในสังคม

สังคมมีบทบาทในการถ่ายทอดวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้แก่สมาชิกของสังคม ถ่ายทอดการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้แก่เยาวชน ด้วยการให้ความรู้ให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ตัวอย่างที่ปรากฏในสังคม เพื่อให้เยาวชนในสังคมมีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีจิตสำนึกในการปกครองระบอบนี้ พร้อมทั้งจะให้การสนับสนุนด้วยการมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครอง ทำหน้าที่เป็นหูเป็นตาสอดส่องดูแลผู้ที่จะบ่อนทำลายระบอบการปกครองนี้ สังคมจึงมีบทบาทอย่างสำคัญในการสร้างเสริมความเป็นประชาธิปไตย ให้แก่เยาวชนในสังคม

๓. บทบาทของเยาวชนในการส่งเสริมประชาธิปไตย

การที่เยาวชนจะเข้ามามีบทบาทในการสร้างประชาธิปไตยในสังคมนั้น จำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญ ๖ ประการด้วยกัน คือ

๓.๑ เยาวชนจะต้องเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

การที่จะเลื่อมใสในระบอบการปกครองนี้ได้อย่างแท้จริงนั้นก็จำเป็นต้องศึกษาถึงหลักการต่าง ๆ ของระบอบการปกครองนี้ ตลอดจนจุดเด่น จุดด้อยต่าง ๆ อย่างละเอียด และจำเป็นอย่างยิ่งต่อระบอบการปกครองระบอบอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้ตระหนักว่าระบอบการปกครองใดดีกว่ากัน และดีกว่ากันอย่างไรบ้าง

๓.๒ เยาวชนจะต้องเคารพกฎหมาย

เพื่อความสงบเรียบร้อยในบ้านเมืองและความผาสุกของประเทศชาติ เยาวชนจะต้องไม่ทำอะไรที่ผิดกฎหมายและเป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบประชาธิปไตย ต้องพึงระลึกไว้อยู่เสมอว่าระบอบประชาธิปไตยนั้น มิใช่จะให้ประชาชนมีแต่เพียงสิทธิและเสรีภาพเท่านั้น แต่ประชาชนจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อกฎหมายต่อส่วนรวมและยังต้องเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ช่วยกันรักษาความสงบเรียบร้อย ถ้าบุคคลใดหรือหมู่คณะใดได้รับความเดือดร้อน บุคคลนั้นหรือหมู่นั้นนั้นก็พึงร้องทุกข์ตามระเบียบแบบแผนภายในกรอบของกฎหมาย

๓.๓ เยาวชนต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

ทั้งนี้ เพื่อจะได้รับใช้บ้านเมืองและประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางที่ตนมีความรู้ความสามารถ ภายหลังที่สำเร็จการศึกษาแล้วต่อไป เพราะบ้านเมืองที่ดี ประชาชนที่ดีจะได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงจากระบอบประชาธิปไตยนี้ ก็ต่อเมื่อประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาสูง สำนึกต่อหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม ตระหนักดีว่าประเทศชาติบ้านเมืองเป็นของตนเอง

๓.๔ เยาวชนพึงสนใจและร่วมพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ของสังคม

ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเฉพาะหน้าหรือปัญหาที่จะตามมาในอนาคต รวมตลอดทั้งร่วมอภิปรายคัดค้านหาทางแก้ไข ก็ร่วมเสนอแนะข้อคิดเห็นไปยังหน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ ที่มีส่วนรับผิดชอบในเรื่องนั้น ๆ เพื่อดำเนินการต่อไป ข้อสำคัญในเรื่องนี้อยู่ที่ว่าหาทางแก้ไข และการดำเนินการแก้ไข และดำเนินการแก้ไขนั้น ต้องเป็นไปโดยสันติวิธีภายใต้กรอบของกฎหมาย เพราะเป็นวิธีเดียวที่ชอบด้วยครรลองของระบอบประชาธิปไตย

๓.๕ เยาวชนพึงร่วมมือประกอบกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและเพื่อพัฒนาสังคม

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาว่างจากการเรียน ทั้งนี้เพื่อฝึกอบรมเยาวชนให้รู้ถึงกลไกและวิถีทางประชาธิปไตยเพื่อประโยชน์ร่วมกัน

๓.๖ เยาวชนจะต้องช่วยกันแก้ไขค่านิยมในสังคม

ถือเป็นบทบาทอันสำคัญของเยาวชนที่จะต้องพิจารณาถึงค่านิยมต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทย และหากพบถึงค่านิยมที่ผิดไม่ถูกต้อง เยาวชนต้องช่วยแก้ไขค่านิยมนั้นเสียใหม่ด้วยการต่อต้านบุคคลที่แสวงหาหรือได้มาซึ่งทรัพย์สิน ยศศักดิ์ และอำนาจ ด้วยวิธีการอันไม่ชอบธรรมทั้งหลาย และปฏิญาณตนว่าในภายภาคหน้า ตนเองก็จะไม่ปฏิบัติเช่นกัน และจะต้องช่วยกันสร้างค่านิยมในระบอบประชาธิปไตย ขึ้นใหม่ด้วยการถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดที่จะแยกเรื่องผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากเรื่องของส่วนรวมอย่างเด็ดขาด

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นพื้นฐานที่จะช่วยส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมเรียนรู้ถึงการสร้างประชาธิปไตย และสามารถชี้พลังเยาวชนที่มีอยู่ในการผลักดันและเสริมสร้างประชาธิปไตยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันจะเป็นการวางรากฐานประชาธิปไตยให้กับสังคมต่อไป

สุดท้ายนี้ ก็อยากจะขอฝากให้เยาวชนทุกคน ตั้งใจเรียนรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยให้มาก ๆ เพื่อที่เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองได้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น อันเป็นหนทางสำคัญที่จะทำให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยมีการพัฒนาและมีความยั่งยืน

สวัสดิ์ค๊ะ

คำบรรยาย

เรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน”

ในการประชุมประจำสัปดาห์ของสโมสรโรตารีสัมพันธ์วงศ์

ของ

รองศาสตราจารย์ฉลิตา ฤกษ์สำราญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ณ ห้องพาลาเซอ โรงแรมปรี๊นท์พาลาเซอ มหานคร บีบีทาวเวอร์ กรุงเทพฯ

๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐

ดิฉันรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญมาบรรยายเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน” ในวันนี้

ประเทศไทยในปัจจุบันมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันเป็นรากฐานทางการเมือง ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีเจตนารมณ์มุ่งเน้นการปฏิรูปทางการเมืองอย่างแท้จริง โดยเปิดโอกาสเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้ทั้งในการปกครองและตรวจสอบอำนาจรัฐมากขึ้น โดยได้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่จะทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นไปตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะขาดไม่ได้คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงเป็นสิทธิตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐในระดับต่าง ๆ ดังนั้นจึงต้องตระหนักถึงเจตนารมณ์ความถูกต้องและเหมาะสมตามหลักการที่แท้จริงของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และวิวัฒนาการของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ในอดีตประเทศไทยมีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ อำนาจการปกครองอยู่ที่เจ้าขุนมูลนาย และอำนาจในการตัดสินใจเป็นของผู้ปกครองหรือเจ้านายเป็นส่วนใหญ่ จนกลายเป็นความเคยชินของผู้ปกครอง ทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้ขาดการพัฒนาแนวคิดในเรื่อง สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค การใช้หลักการและเหตุผล ความยุติธรรมในสังคม การมีอิสระในความคิดและการตัดสินใจ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นแนวคิดสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ทำให้การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ นั้น ยังไม่อาจก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง โดยยังไม่กระจายไปถึงระดับล่างทั้งในเมืองและชนบทอย่างแท้จริง จากการขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้ประชาชนขาดจิตสำนึกไม่ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตน

ในปัจจุบันสังคมไทยมีการยอมรับการปกครองในระบบประชาธิปไตยแล้ว แต่คนไทยส่วนใหญ่ยังเพิกเฉยทางการเมือง เพราะเห็นว่าการเมืองเป็นกิจกรรมของคนบางกลุ่ม บางพวก ที่มีอำนาจ อิทธิพล และมีเงิน จากการเพิกเฉยดังกล่าวอาจเรียกได้ว่าประชาชนขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง แม้ว่ารัฐธรรมนูญมาตรา ๓ จะบัญญัติให้อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยก็ตาม แต่ประชาชนไม่สามารถใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยตรงในทุกกรณี จึงต้องมอบอำนาจอธิปไตยให้กับตัวแทนเป็นผู้ใช้อำนาจ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการมอบอำนาจอธิปไตยให้ตัวแทนโดยผ่านระบบการเลือกตั้ง (Election) ภายใต้ระบบการแข่งขันและการตรวจสอบของประชาชน ถ้าตัวแทนใช้อำนาจไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้มอบอำนาจ โดยกระทำการบิดเบือนหาผลประโยชน์ส่วนตัวในทางที่มิชอบ ประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตยย่อมสามารถเรียกร้องกลับคืนมาได้ ตรวจสอบการใช้อำนาจได้ เพราะประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง โดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ตามที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกำหนด สิทธิ และอำนาจหน้าที่ไว้ ดังนี้

๑. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของประชาชนทั้งประเทศที่เป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ต้องทำหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุด ซึ่งปัจจุบันมีทั้งการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และระดับชาติ การเลือกตั้งทำให้ประชาชนรับรู้ถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนเองได้เป็นอย่างดี

๒. การใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญและแสดงความต้องการที่แท้จริงของตนให้รัฐบาลได้ทราบ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๔ กำหนดให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สามารถออกเสียงประชามติได้ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ ของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้

การออกเสียงประชามตินั้นหากมีประชาชนมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติเป็นจำนวนไม่มากกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ จะถือว่าประชาชนเสียงข้างมากไม่เห็นด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น แต่ถ้ามีจำนวนมากกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติมาใช้สิทธิออกเสียงประชามติแล้ว ถือว่าประชาชนให้ความเห็นชอบและเห็นด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น แต่ผลของการออกเสียงประชามติเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีเท่านั้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้

๓. การจัดตั้งและเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง

พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ ได้กำหนดให้บุคคลมีเสรีภาพในการร่วมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน และดำเนินกิจการทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิธิต่างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

โดยทั่วไปการเข้าร่วมกิจกรรมกับพรรคการเมืองสามารถทำได้โดย การสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็น ทั้งการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การบริจาคเงินช่วยเหลือให้แก่พรรคการเมือง และการลงสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้การดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้น

๔. การใช้สิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ ได้บัญญัติให้สิทธิประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน สามารถเข้าชื่อเสนอร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย และหมวด ๕ คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกฎหมายเป็นการสอดคล้องกับหลักการที่ว่า อำนาจอธิปไตย เป็นของประชาชน หากประชาชนเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรี ไม่เสนอร่างกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับสิทธิ และเสรีภาพ หรือแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๓ และหมวด ๕ ประชาชนก็มีสิทธิรวมกลุ่มกันเสนอร่างกฎหมายดังกล่าว ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเตือนให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้รับรู้ถึงความต้องการของประชาชน และอีกนัยหนึ่งอาจจะมีผลทำให้ร่างกฎหมายนั้น ได้รับความสนใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน

ทั้งนี้ในการจัดทำร่างกฎหมายของประชาชนนั้นจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อร่วมกัน รวมทั้งตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พศ.๒๕๔๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งการเข้าชื่อเสนอกฎหมายผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้ ๒ วิธี คือ

(๑) การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นการเข้าชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อกันเป็นจำนวน ๕๐,๐๐๐คน จึงยื่นเสนอเรื่องต่อประธานรัฐสภา

เมื่อประธานได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแล้ว ให้ประธานรัฐสภาตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร เมื่อพบว่าถูกต้องแล้ว จัดให้มีการประกาศ รายชื่อจำนวนทั้งหมดและปิดประกาศไว้ที่ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือบริเวณเขตชุมชน เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องและมีการคัดค้านได้

(๒) การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๐๐ คนขึ้นไป สามารถเข้าชื่อยื่นคำขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้สภาพิจารณา โดยให้ยื่นคำขอต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง พร้อมร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณา และจัดส่ง ไปให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อดำเนินการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบ และประสงค์ให้มีการประกาศรายชื่อตามระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนด ๕๐ วันนับแต่ประกาศ

ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้ง จัดส่งร่างพระราชบัญญัติและเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ไปยังประธานรัฐสภาเพื่อดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป และประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิที่เสนอชื่อจำนวน ๕๐,๐๐๐ คนต่อไป

๕. การใช้สิทธิในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ กำหนดให้ผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอเรื่องต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษาหรือตุลาการ ที่ได้กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ มีพฤติการณ์ร้ายชัดปกปิด หรือส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย สามารถถูกถอดถอนให้พ้นจากการดำรงตำแหน่งได้

เมื่อวุฒิสภาได้รับคำร้องต้องส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อดำเนินการไต่สวนว่าข้อกล่าวหาเป็นมูลหรือไม่ ถ้าหากว่ามีมูล ประชานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด เป็นผู้ฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อดำเนินการพิจารณาพิพากษาต่อไป หรือ ประชานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะส่งเรื่องกลับมาให้วุฒิสภาลงมติถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ทุจริตนั้นได้

๖. การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่น

ตามรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ในหมวด ๕ โดยมีเปิดโอกาสให้การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชน ให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองได้ โดยยึดหลักให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น กล่าวคือ ประชาชนสามารถเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีสิทธิเข้าชื่อเสนอเรื่องต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ทั้งยังสามารถถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นออกจากตำแหน่งได้ หากเห็นว่า ผู้นั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ทั้งประชาชนยังสามารถเข้ามามีส่วนร่วมโดยการลงสมัครเป็นผู้บริหารในท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่งด้วย

๗. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการทางนิติบัญญัติ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๐ ได้กำหนดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ในกระบวนการทางนิติบัญญัติ โดยให้สิทธิแก่ประชาชนในการพิจารณาร่างกฎหมายที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ เด็ก สตรี คนชรา ผู้พิการหรือทุพพลภาพได้ ทั้งนี้หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยคณะกรรมการเตรียมสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น ประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ทำงานเกี่ยวกับกลุ่มดังกล่าวได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการ โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนกรรมการทั้งหมดในการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวแทนด้วย

๘. การมีส่วนร่วมโดยการรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมโดยการรวมกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การที่กลุ่มคนมารวมกันเพราะมีอาชีพการงานหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เช่น กลุ่มเกษตรกรทำไร้อ้อย ซึ่งถ้าไม่รวมกลุ่มกันอาจถูกเอาเปรียบ ถูกกดราคาสินค้าได้ รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้ประชาชน รวมตัวกันเป็นสมาคม สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์กรเอกชน หรือหมู่คณะอื่นได้

กลุ่มผลประโยชน์มีความแตกต่างจากพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์มิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองเพื่อบริหารประเทศโดยตรง แต่ต้องการใช้พลังของกลุ่มให้มีอิทธิพลหรือต่อรองกับรัฐบาล ในการกำหนดนโยบายให้ตรงกับผลประโยชน์ของกลุ่ม หรือเพื่อต่อรองผลประโยชน์กับกลุ่มผลประโยชน์อื่น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสามารถทำได้หลายประการ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ที่มุ่งให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองประเทศ

สุดท้ายนี้ดิฉันอยากจะขอกล่าวเชิญชวนให้ประชาชนคนไทยได้ตระหนักถึงอำนาจของประชาธิปไตยนอกจากจะเป็นของประชาชนแล้ว ยังมีปัจจัยสำคัญที่ควรคำนึงถึงว่าการจะทำให้ระบอบการเมืองการปกครองเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองเข้ามาด้วย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนชาวไทยเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลายประการดังที่กล่าวมาข้างต้น หากประชาชนให้ความสนใจและตระหนักถึงสิทธิหน้าที่และบทบาทของตนเอง ใส่ใจในความสำคัญของการเมือง ก็จะทำให้การปฏิรูปการเมืองสมบูรณ์ สมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและส่งผลถึงการเมืองการปกครองของประเทศไทยให้มีการพัฒนาไปได้ในทุก ๆ ด้านต่อไปในอนาคต

สวัสดิ์ค๊ะ

คำบรรยาย

เรื่อง “ครูไทยกับระบอบประชาธิปไตย”

ของ

รองศาสตราจารย์ดลิตา อุกษัธำราญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

วันจันทร์ที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๕

ณ โรงเรียนหนองκραดพัฒนา อำเภอคำชะอี จังหวัดนครราชสีมา

(๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐ ๑๒๐)

ดิฉันรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญมาบรรยายเรื่อง “ครูไทยกับระบอบประชาธิปไตย” ในวันนี้

ประเทศไทยของเรา มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ นับถึงปัจจุบันเป็นเวลา ๗๔ ปี โดยรากฐานที่มั่นคงของประชาธิปไตยนั้น มิใช่เพียงแค่มิรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ เท่านั้น แต่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีพลังความคิดสร้างสรรค์ จากเยาวชนผู้เป็นอนาคตของประเทศชาติ ซึ่งการจะพัฒนาเยาวชนของชาติ ก็ต้องมอบให้คณะครู อาจารย์ เป็นผู้อบรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ โดยให้เยาวชนทุกคนต้องให้ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ให้มีความเข้าใจและมีค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย

ดิฉันจึงขอกล่าวถึงความเบื้องต้นเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยคำว่า “ประชาธิปไตย” หรือ Democracy ในภาษาอังกฤษมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก คือ Demos แปลว่า ประชาชน กับ Krator แปลว่า การปกครอง ซึ่งรวมกันหมายถึงการปกครองโดยประชาชน และสำหรับในภาษาไทยแล้ว คำว่า “ประชาธิปไตย” มาจากคำ ๒ คำ คือ “ประชา” หมายความว่า ประชาชนหรือราษฎร ซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศ และ “ธิปไตย” หมายความว่า อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ

ระบบการเมืองการปกครองในแต่ละประเทศอาจมีความแตกต่างกันในรายละเอียด อันเนื่องมาจากเหตุผลทางประวัติศาสตร์ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศเหล่านั้น แต่เป็นที่ยอมรับกันว่ามีระบบการปกครองประเทศที่เป็นแม่แบบในระบอบประชาธิปไตยมีอยู่ ๒ ระบบ คือ ระบบประธานาธิบดี (Presidential System) และระบบรัฐสภา (Parliamentary System)

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็ระบบการเมืองการปกครองแบบใด ก็จะมีการแบ่งการใช้อำนาจธิปไตย (Separation of Power) ออกเป็น ๓ ทาง คือ

(๑) อำนาจนิติบัญญัติ (Legislative) เป็นอำนาจในการบัญญัติกฎหมายเพื่อใช้ในการปกครองประเทศ

(๒) อำนาจบริหาร (Executive) เป็นอำนาจในการปกครองประเทศ และบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๓) อำนาจตุลาการ (Judicial) เป็นอำนาจในการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการที่สมาชิกในสังคมไม่เคารพเชื่อฟังกฎหมาย

ในการใช้อำนาจทั้งสามประการนั้น จะเป็นการใช้อำนาจผ่านสถาบันทางการเมือง เช่น การใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางรัฐสภา อำนาจบริหารผ่านทางประธานาธิบดีหรือนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการผ่านทางศาล ซึ่งองค์กรผู้ใช้อำนาจจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปตามระบบการเมือง โดยมีหลักการสำคัญ คือ อำนาจทั้งสามประการจะต้องแบ่งแยกการใช้ไม่ให้ก้าวท้าวกัน ซึ่งในระบบการเมืองการปกครองที่เป็นประชาธิปไตย การใช้อำนาจเหล่านี้จะมีการถ่วงดุลอำนาจกัน หรือที่เรียกว่า Checks and Balances เพื่อมิให้มีการใช้อำนาจตามอำเภอใจ หรือมีความเหลื่อมล้ำมากเกินไป จนส่งผลกระทบต่อการค้าเงินการขององค์กรอื่น

ในนานาอารยประเทศนั้น ต่างเป็นที่ยอมรับกันว่า การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองนั้น ต้องเริ่มจากการสร้างและพัฒนาบุคลากรของประเทศเสียก่อน ซึ่งต้องเริ่มดูแลเอาใจใส่ตั้งแต่ยังเป็นวัยเด็ก และสิ่งที่จะช่วยสร้างบุคลากรที่มีศักยภาพก็คือ การให้การศึกษา ดังนั้น การจัดการศึกษา จึงเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งที่รัฐได้ให้ความสำคัญ โดยรัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างบุคลากรผู้มีศักยภาพ ที่จะมาพัฒนาประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ต่อไปอนาคต ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาไว้ ดังนี้

มาตรา ๔๑ “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๘๑ “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความดีและปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศพัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ”

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ารัฐมีหน้าที่ที่สำคัญ คือ

๑. รัฐมีหน้าที่ต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชน โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบสองปี

๒. รัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ในการจัดการศึกษาอบรมด้วย

๓. รัฐต้องคำนึงถึงการอบรมคุณธรรมและสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วย

แม้ว่าจะมีการกำหนดหน้าที่ของรัฐไว้ในรัฐธรรมนูญแล้วก็ตาม แต่เนื่องด้วยการจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง จำเป็นต้องมีการจัดโครงสร้างองค์กรที่จะทำหน้าที่การจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกภารกิจ จึงเป็นที่มาของการบัญญัติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา และกล่าวถึงความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นการกำหนดกรอบของการจัดการศึกษาทั้งหมดของประเทศ ซึ่งในมาตรา ๗ ได้กำหนดให้ กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ยังมิบทบัญญัติเกี่ยวกับครูและอาจารย์ ไว้ในหมวด ๗ ครู ศึกษาราย และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตและการพัฒนาครู ศึกษาราย และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยจัดให้มีกองทุนสำหรับการพัฒนาครู ศึกษาราย และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ (มาตรา ๕๒)

๒. กำหนดให้มืองค์กรวิชาชีพครู เพื่อดูแลการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ (มาตรา ๕๓)

๓. กำหนดให้มืองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยยึดหลักการกระจายอำนาจบริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา ๕๔)

๔. กำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกี่ยวอื่น เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ และให้มีกองทุนส่งเสริมครู ศึกษาราย และบุคลากร

ทางการศึกษา เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนงานริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติ (มาตรา ๕๕)

เราจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ นอกจากเป็นกฎหมายที่ปฏิรูปการศึกษาแล้ว ยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่คณะครูและอาจารย์อีกด้วย

จากที่ได้กล่าวมาตั้งแต่ต้นนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศเรา ซึ่งในปัจจุบันการเรียนการสอนเน้นไปที่หลัก “การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ซึ่งรัฐต้องจัดกระบวนการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เมื่อการจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งให้ความสำคัญต่อผู้เรียน และคำนึงถึงการให้ความรู้อันเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงส่งผลให้คณะครูและอาจารย์ต้องมีบทบาทอันเกี่ยวกับการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไปด้วย ซึ่งยกตัวอย่างบทบาทของครูและอาจารย์ ได้ดังนี้

๑. ครูและอาจารย์ ต้องเป็นนักประชาธิปไตย

การอบรมสั่งสอนนักเรียนนั้น ไม่ใช่แค่เพียงแค่เป็นผู้มีความรู้ในเรื่องที่จะสอนก็พอ การเรียนการสอนจะเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ให้ความเคารพนับถือในตัวผู้สอนด้วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน ได้เห็นเสียก่อน

หากครูหรืออาจารย์ จะให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยแก่นักเรียน ตัวครูหรืออาจารย์ ก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างดี และต้องปฏิบัติตนให้ดีด้วย ต้องให้แสดงให้นักเรียนได้เห็นถึงตัวอย่างที่ดีที่ควรยึดถือปฏิบัติตาม ดังนั้น ต้องปฏิบัติตนไปตามครรลองของประชาธิปไตย โดยเริ่มจากการรับฟังความคิดเห็น ความริเริ่ม หรือข้อเสนอแนะ จากนักเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือทัศนคติระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือนักเรียนกับครูด้วย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปที่ทุกฝ่ายต่างยอมรับได้ อันเป็นไปตามวิถีแห่งประชาธิปไตย

๒. การจัดการเรียนการสอนแบบประชาธิปไตย

การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยเป็นอย่างไรนั้น อาจจะอธิบายได้ว่าก็คือ การเรียนแบบร่วมแรงร่วมใจ (Cooperative Learning) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อม

ทางการเรียนให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นกำลังใจแก่กันและกัน

ซึ่งครูหรืออาจารย์ ต้องคอยส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่โดยพัฒนาจากความรู้เดิมที่มีอยู่ ให้ผู้เรียนร่วมมือ แลกเปลี่ยน อภิปราย เน้นการพัฒนาทักษะทางสังคมแบบพึ่งพา และวิถีทางแห่งประชาธิปไตย

๓. การจัดการศึกษาของชุมชน

เนื่องด้วยในปัจจุบัน การจัดการศึกษามีได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐบาล อาทิเช่น กระทรวงศึกษาธิการ แต่การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วย ตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ ที่บัญญัติว่า

มาตรา ๔๓ “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ดังนั้น บทบาทของครูจึงมิได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะในเขตรั้วโรงเรียนต่อไปอีกแล้ว แต่ขยายขอบเขตไปยังชุมชนบริเวณใกล้เคียงกับ โรงเรียนด้วย ซึ่งการจัดการศึกษาของชุมชน เป็นการจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อความดำรงอยู่และพัฒนาชุมชน เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยผ่านสถาบันทางสังคม และเป็นอีกทางหนึ่งที่จะเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้แก่ชุมชน ซึ่งครูและอาจารย์อาจดำเนินการจัดการศึกษาของชุมชน ได้ดังนี้

(๑) จัดทำเนื้อหาสาระ บทเรียน และหลักสูตรเพื่อใช้สอนนักเรียน โดยการใช้ปัญหาท้องถิ่นหรือเรื่องราวในท้องถิ่นเป็นแกนในการจัดทำหลักสูตร แล้วบูรณาการเนื้อหาสาระอื่นๆ ทั้งในชุมชนและทั่วไป ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย เพื่อใช้ในการเรียนรู้ปัญหาและเรื่องราวเหล่านั้น

(๒) จัดทำแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน ได้แก่ ห้องสมุดชุมชน จัดนิทรรศการ ประเพณีวัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถาน หรือเครือข่ายส่งเสริมประชาธิปไตย โดยครูจะเป็นผู้ริเริ่มให้ความคิด ชักนำชุมชน ร่วมจัดทำ และเป็นผู้ดำเนินการหลักในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

(๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน อาทิเช่น การจัดเวทีการเรียนรู้ เรื่องปัญหาของชุมชน ในปัจจุบันนี้ถือได้ว่าครูเป็นผู้นำชุมชนในการเชื่อมโยงข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ

มาผนวกกับชุมชน ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทเข้าไปส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของชุมชน แล้วใช้กระบวนการกระตุ้นจัดเวทีการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในที่สุด

(๔) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน อาทิเช่น สมาชิกกลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เนื่องจากแก้ไขปัญหาในชุมชน จำต้องอาศัยข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนต้องรวมพลังจากเครือข่ายมาเป็นพลังทางสังคม ที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนได้

สุดท้ายนี้ดิฉันอยากจะขอก้าวเชิญชวนให้ทุกท่านได้ตระหนักว่าการจะทำให้ระบอบการเมืองการปกครองเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกท่านด้วย หากพวกเราให้ความสนใจและตระหนักถึงสิทธิหน้าที่และบทบาทของตนเอง ใส่ใจในความสำคัญของการเมืองการปกครอง ก็จะทำให้การปฏิรูปการเมืองสมบูรณ์ สมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และส่งผลถึงการเมืองการปกครองและการศึกษาของประเทศไทยได้มีการพัฒนาต่อไปในอนาคต

คำบรรยาย

เรื่อง “บทบาทของรัฐสภากับการศึกษาไทย”

ของ

รองศาสตราจารย์ฉลิตา อุกฤษ์สำราญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

วันพุธที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๕

ณ ห้องสัมมนา ๑ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑ ๑๑๑๑

ท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร คณาจารย์ นักศึกษา และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ดิฉันรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญมาเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษเรื่อง “บทบาทของรัฐสภากับการศึกษาไทย” ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้จัดขึ้นในวันนี้ เนื่องในโอกาสเป็นวันครบรอบ ๑๕ ปีของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ก่อนอื่นดิฉันต้องขอกล่าวถึงความหมายของรัฐสภา ซึ่งเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญที่สุดในการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา เพราะมาจากประชาชน มีหน้าที่ในการออกกฎหมาย และเป็นที่มาของสถาบันบริหาร คือรัฐบาลที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน

สถาบันรัฐสภา ถือกำเนิดอย่างเป็นทางการ ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ กล่าวคือ นับตั้งแต่เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ และมีการปกครองที่ยึดหลักการถ่วงดุลอำนาจและตรวจสอบซึ่งกันและกัน ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ

แต่เดิมนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้กำหนดให้รัฐสภามีเพียงสภาเดียว คือ สภาผู้แทนราษฎร ต่อมาได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๔๙๐ ซึ่งบัญญัติให้รัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร จึงมีสถาบันวุฒิสภาเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก โดยรัฐสภาไทยได้รับการสถาปนาขึ้นเพื่อเป็นสถาบันการเมืองการปกครองของประเทศ อันประกอบไปด้วยผู้แทนของประชาชนที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติและควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร

ในปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บัญญัติให้รัฐสภา เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ ซึ่งประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาและมี

สมาชิกรัฐสภาซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๐๐ คน และสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๒๐๐ คน ซึ่งล้วนแต่เป็นบุคคลที่เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทยเข้ามาทำด้านนิติบัญญัติ และตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร เพื่อให้ประเทศพัฒนาก้าวหน้าตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาไว้ ๓ ประการหลัก ดังนี้

๑. อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย

อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมายหรือการออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้นั้นถือเป็นอำนาจหน้าที่หลักของรัฐสภา ทั้งนี้ด้วยเหตุที่กฎหมายเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการบริหารและการปกครองประเทศ เพื่อจัดระเบียบเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม

ดังนั้น การตรากฎหมายเพื่อบังคับจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประชาชนเป็นหลัก และสิทธิผลประโยชน์ของประชาชนจะต้องได้รับการคุ้มครองดูแล จึงถือได้ว่ารัฐสภาเป็นองค์กรที่มีหน้าที่นำเจตนารมณ์ของประชาชนมาปฏิบัติให้เกิดผลต่อไป ซึ่งความหมายของ “กฎหมาย” นั้น ได้แก่ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด เป็นต้น

๒. อำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

การควบคุมการบริหารราชการ คือ การสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารด้วยวิธีการตรวจสอบที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ อันได้แก่ การตั้งกระทู้ถามเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน หรือการขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล เป็นต้น ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลว่าเป็นไปโดยชอบถูกต้องเป็นธรรมเพียงใด

กระบวนการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ถือได้ว่าเป็นหลักการที่สำคัญอย่างยิ่งในระบบรัฐสภาซึ่งรัฐธรรมนูญส่วนใหญ่จะกำหนดสัมพันธภาพระหว่างอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารไว้ แต่ละอำนาจต่างมีความเชื่อมโยงและมีการถ่วงดุลแห่งอำนาจซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายบริหารมีอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่ และในขณะเดียวกันฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีวิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะการตั้งกระทู้ถาม และการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ

๓. อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบ

การให้ความเห็นชอบเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาอีกประการหนึ่ง โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้รัฐสภามีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบในเรื่องที่สำคัญ ๆ เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประเทศชาติในกรณีต่าง ๆ เช่น การประกาศสงคราม การทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก เป็นต้น

หรือจะเป็นการให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา ว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดิน นอกจากนี้ตามกฎหมายอื่นยังกำหนดให้ รัฐสภาต้องให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่งสำคัญบางตำแหน่งด้วย เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

โดยที่ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญประกาศใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาเป็นเวลากว่า ๗๓ ปีแล้ว ซึ่งในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาแม้จะมีความผันผวนทางการเมืองการปกครองเกิดขึ้นบ้าง แต่ก็เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าสิ่งที่ช่วยนำพาให้ประเทศไทยผ่านพ้นวิกฤติการณ์มาได้ ก็คือ ความรู้ความเข้าใจในวิถีแห่งประชาธิปไตย และจิตสำนึกในการปกป้องประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการที่คนเราจะมีสิ่งสำคัญทั้งสองประการนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการศึกษา การให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้มีความคิดความอ่านตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย

ในนานาอารยประเทศนั้น ต่างเป็นที่ยอมรับกันว่าการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองนั้น ต้องเริ่มจากการสร้างและพัฒนาบุคลากรของประเทศเสียก่อน ซึ่งต้องเริ่มดูแลเอาใจใส่ตั้งแต่ยังเป็นวัยเด็ก และสิ่งที่จะช่วยสร้างบุคลากรที่มีศักยภาพ ก็คือ การให้การศึกษา ดังนั้น การจัดการศึกษา จึงเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งที่รัฐได้ให้ความสำคัญ โดยรัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างบุคลากรผู้มีศักยภาพ ที่จะมาพัฒนาประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ต่อไปอนาคต

เมื่อเรามาพิจารณาถึงการศึกษาไทยในปัจจุบันนี้ เราจะเห็นว่าภาครัฐได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะการศึกษา หมายถึงกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาไว้ดังนี้

มาตรา ๔๑ “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๘๑ “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศพัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ”

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ารัฐมีหน้าที่ที่สำคัญ คือ

๑. รัฐมีหน้าที่ต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบสองปี

๒. รัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนในการจัดการศึกษาอบรมด้วย

๓. รัฐต้องคำนึงถึงการอบรมคุณธรรมและสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วย

แม้ว่าจะมีการกำหนดหน้าที่ของรัฐไว้ในรัฐธรรมนูญแล้วก็ตาม แต่เนื่องด้วยการจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง จำเป็นต้องมีการจัดโครงสร้างองค์กรที่จะทำหน้าที่การจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทุกภารกิจ จึงเป็นที่มาของการบัญญัติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา และกล่าวถึงความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา เพื่อเป็นการกำหนดกรอบของการจัดการศึกษาทั้งหมดของประเทศ

ทางรัฐสภาได้ตระหนักถึงความสำคัญและเล็งเห็นถึงความจำเป็นของการปฏิรูปการศึกษาเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษาไปในทิศทางให้สู่สากลมากขึ้น ดังที่รัฐบาลได้ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาไทยมาเป็นอันดับแรก เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จและพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

รัฐสภา ในฐานะเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ ทำหน้าที่ในการตรากฎหมายและตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร โดยอาศัยอำนาจตามความในรัฐธรรมนูญ และรัฐสภาได้เข้ามา มีบทบาทด้านการศึกษา ดังต่อไปนี้

๑. การพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษา

โดยในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่ละชุดที่ผ่านมา ได้ทำหน้าที่พิจารณากลับกรองและให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาของชาติหลายฉบับด้วยกัน อาทิเช่น

๑.๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างองค์ความรู้เพื่อเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การวางระบบการศึกษา โดยให้มีการจัดการศึกษา ๓ รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตลอดจนกำหนดแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน

๑.๒ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่ ๗ จนถึงอายุย่างเข้าปีที่ ๑๖ เพื่อให้เด็กนั้น ได้รับโอกาสทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์ของการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งกำหนดให้ผู้ปกครองของเด็กมีหน้าที่ส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา หากผู้ปกครองคนใดไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดแล้วจะต้องได้รับโทษปรับด้วย เราจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการศึกษา ซึ่งต้องเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็ก และถือเป็นภารกิจหลักของภาครัฐที่จะต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาอบรมตามหลักเกณฑ์ของการศึกษาภาคบังคับ

๑.๓ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๕

ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติงาน และกำหนดนโยบายในการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยกำหนดให้มีคุรุสภา เพื่อทำหน้าที่กำหนดและควบคุมมาตรฐานทางวิชาชีพ รวมถึงจรรยาบรรณของวิชาชีพด้วย นอกจากนี้ยังกำหนดให้มี คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ และสิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา

๒. การตรวจสอบการบริหารราชการของฝ่ายบริหารที่เกี่ยวกับการศึกษา

การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ถือได้ว่าเป็นหลักการสำคัญอย่างยิ่งในระบบรัฐสภา ซึ่งรัฐธรรมนูญจะกำหนดสัมพันธ์ภาพระหว่างอำนาจนิติบัญญัติ (รัฐสภา) และอำนาจบริหาร (คณะรัฐมนตรี) ไว้ แต่ละอำนาจต่างมีความเชื่อมโยงและมีการถ่วงดุลแห่งอำนาจซึ่งกันและกัน โดยรัฐสภามีอำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญอยู่หลายประการด้วยกัน

๒.๑ การตั้งกระทู้ถาม

ในการตั้งกระทู้ถามนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับงานในหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่เกิดการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องใดที่เป็นปัญหาสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน เป็นเรื่องที่กระทบถึงประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนหรือที่เป็นเรื่องเร่งด่วน

หากมีกรณีปัญหาอันเกี่ยวกับการศึกษาแล้ว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา สามารถตั้งกระทู้ถามเพื่อสอบถามหรือตรวจสอบการทำงานของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบได้ ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับแวดวงการศึกษา โดยการนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นต่อรัฐมนตรี เพื่อกระตุ้นเตือนให้รีบเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา

๒.๒ การขออภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ

เป็นการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีประสิทธิภาพมากกว่าการตั้งกระทู้ถาม เพราะว่าการตั้งกระทู้ถามนั้น ไม่มีการลงมติ แต่การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนี้ ต้องมีการลงมติและผลของการลงมติดีอาจมีผลให้รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งได้ หากมีคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจตามเกณฑ์ที่กำหนด

ในกรณีที่การศึกษาของประเทศจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและเร่งรัดแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ แต่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบไม่อาจดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการศึกษาของประเทศได้ ก็ย่อมไม่อาจจะหลีกเลี่ยงที่จะต้องถูกพิจารณาจากรัฐสภา โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะตัวแทนของประชาชน ย่อมดำเนินการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีผู้นั้น ซึ่งการที่รัฐสภามีอำนาจในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลเช่นนี้ ย่อมเป็นหลักประกันให้แก่ประชาชนได้ในระดับหนึ่ง

๓. การพิจารณาศึกษากรณีปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา

เนื่องด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐสภานั้นมีเป็นจำนวนมาก และมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสภาไม่อาจจะพิจารณาได้อย่างละเอียดรอบคอบ จำเป็นต้องมอบหมายให้

คณะกรรมการช่วยเหลือนักเรียนพิการและด้อยโอกาสเพื่อศึกษาได้วินิจฉัยปัญหาหรือกิจการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งคณะกรรมการ หมายถึง บุคคลที่สภาแต่งตั้งขึ้นประกอบเป็นคณะกรรมการเพื่อให้พิจารณากฎหมายหรือกระทำกิจการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา แล้วรายงานต่อสภา

โดยในสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ต่างก็มีคณะกรรมการสามัญประจำแต่ละสภา ที่รับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา โดยในสภาผู้แทนราษฎรจะมี คณะกรรมการการศึกษา ส่วนในวุฒิสภาก็มี คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยทั้งสองคณะต่างก็มีอำนาจหน้าที่ในทำนองเดียวกัน คือ พิจารณาศึกษา สอบสวน หรือติดตามผลการดำเนินการใด ๆ อันเกี่ยวกับการศึกษา ยกตัวอย่างเช่น การประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการศึกษา หรือสอบสวนและศึกษากรณีต่าง ๆ เช่น ปัญหาของนักเรียนข้าราชการครู หรือบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้คณะกรรมการ ยังทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นประสบการณ์ สภาพปัญหาและอุปสรรค โดยการจัดเสวนาความรู้หรือสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาทั้งในระดับขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา

๔. ส่งเสริมพื้นฐานทางการศึกษาและบูรณาการโครงสร้างขององค์กรการศึกษา

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐสภาได้พิจารณาพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ก่อให้เกิดการปฏิรูประบบราชการในกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเข้าสู่โครงสร้างกระทรวงใหม่ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน ๕ หน่วยงาน คือ สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อเข้ามามีบทบาทในการจัดระบบการศึกษา และเตรียมความพร้อมที่จะพัฒนาการศึกษาไทย

ซึ่งคณะกรรมการการศึกษา ของสภาผู้แทนราษฎร ได้เข้ามามีบทบาทเป็นผู้พิจารณาและศึกษาถึงผลกระทบ สภาพปัญหา ของการศึกษาไทยว่ายังมีปัญหาใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุง ทั้งพิจารณาศึกษาถึงร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการศึกษาว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ การศึกษาไทยในปัจจุบันมากน้อยเพียงใด เพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับการศึกษา เพื่อเป็นการวางรากฐานให้แก่ระบบการศึกษาของประเทศ และส่งเสริมพัฒนาการศึกษาไทยให้ก้าวไปสู่สากลมากขึ้น

จากที่ได้กล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่าแม้รัฐสภาจะเข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับ การศึกษาแต่ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาของประเทศเท่านั้น รัฐสภาอาจจะพิจารณา

กลั่นกรองร่างกฎหมายต่าง ๆ จนได้มาซึ่งพระราชบัญญัติที่ดี ที่เพียบพร้อมด้วยหลักการในการแก้ไขปัญหาและมุ่งพัฒนาการศึกษาของประเทศก็ตาม แต่หากบุคคลผู้ซึ่งเป็นกลไก เป็นฟันเฟืองในระบบการศึกษา เพิกเฉยไม่ใส่ใจ ไม่ร่วมคิดร่วมทำ ปัญหาด้านการศึกษาที่ย่อมไม่อาจแก้ไขได้ ไม่อาจพัฒนาการศึกษาให้ก้าวหน้าไปได้เช่นกัน ดังนั้น การศึกษาจึงถือได้ว่าเป็นเรื่องในทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน ไม่ว่าจะผู้เรียนหรือผู้สอน จะต้องให้ความร่วมมือกัน

ในฐานะเคยรับราชการเป็นอาจารย์มาก่อน และถึงจะมาอยู่ในแวดวงการเมืองก็ยังคงให้ความสนใจเกี่ยวกับด้านการศึกษาของประเทศ จึงอยากจะฝากข้อคิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาไว้บางประการ ดังนี้

๑. การพัฒนาบุคลากร

ทรัพยากรบุคคลที่อยู่ในสถาบันการศึกษาจะต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาตนเองอยู่เสมอตลอดเวลา โดยเริ่มแต่การฝึกฝน อบรมดูงาน ศึกษาวิจัย และค้นคว้าแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาสถาบันและตนเอง นอกจากการพัฒนาความรู้ความสามารถแล้ว สิ่งสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาควบคู่กันไป คือ คุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่อตนเอง และต่อสังคม มีจรรยาวิชาชีพที่ตนรับผิดชอบ รู้จักให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

๒. การพัฒนาวิชาการ

การพัฒนาด้านวิชาการนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงที่ว่า โลกเป็นหนึ่งเดียว ความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาการนั้นนอกจากการศึกษาวิจัยหรือค้นคว้าจากสถาบันเองแล้ว จะต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการจากทั่วโลกด้วย เพราะในปัจจุบันนี้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สามารถจะเชื่อมโยงถึงกันหมด ซึ่งผู้ที่มีโอกาสมากกว่าผู้อื่นในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารก่อนใคร ๆ ก็คือ นักวิชาการ นักการศึกษา เพราะมีความสามารถในการวินิจฉัยได้ว่าสิ่งใด คือ ความรู้ (Knowledge) และสิ่งใดเป็นเพียงข่าวสาร (News)

๓. ความเป็นสากล

ความเป็นสากลในที่นี้มีได้หมายความว่า สถาบันทุกแห่งจะต้องมีรูปแบบการบริหารวิชาการได้ตรงกันกับ โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียง แต่หมายความว่าสิ่งที่ทุกสถาบันควรที่จะต้องมีการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีมาตรฐาน และประการที่สำคัญต้องเป็นตัวของตัวเอง มีปรัชญาการศึกษาของตน มีจุดยืนเป็นของตนเองด้วย อาทิเช่น การจัดการศึกษาในสาขาต่าง ๆ มีความพร้อมสมบูรณ์ บุคลากรมีความเชี่ยวชาญชำนาญในสาขาวิชาของตน หรือสถาบันเป็นสถานที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ การศึกษาวิจัย เป็นต้น

๔. ความทันสมัย

เนื่องจากทุกสังคมย่อมต้องการ การเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ทันสมัยกว่า สะดวกรวดเร็วยิ่งกว่า การบริหารจัดการการศึกษาจึงมิได้จำกัดอยู่เฉพาะนักเรียน นักศึกษาเท่านั้น แต่ควรจะต้องกระจายไปยังองค์กรต่าง ๆ ทางสังคม เพื่อรับข้อมูลข่าวสารอันจำเป็นต่อการพัฒนา การศึกษาด้วย ดังนั้น แนวคิดเรื่องงานของตนเอง หน่วยงานอื่นไม่ควรเข้ามายุ่งเกี่ยว ไม่ควรเข้ามา เกี่ยวข้องนั้น ควรที่จะยุติลง และควรที่จะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ ต่อการจัดการศึกษาซึ่งกันและกัน

สุดท้ายนี้ดิฉันอยากขอฝากถึงบรรดาครูและคณาจารย์ทั้งหลาย ให้ตระหนักถึง การศึกษาในอนาคต ว่าจะเป็นการศึกษาของโลกที่ไร้ขอบเขต ทุกฝ่ายต้องให้ความสนใจ เอาใจใส่ ในการสร้างศักยภาพของสังคมและความเป็นไทยให้แข็งแกร่งมั่นคง เพื่อเป็นที่ยอมรับของ ประชาคมโลก และเราคงปฏิเสธความรู้ความสามารถของประชาชนไม่ได้ และการศึกษาที่ถูก แนวทางที่จะช่วยสร้างประชากรหรือคนของประเทศให้มีคุณภาพ ดังนั้น ภาครัฐ ภาคเอกชน และ องค์กรต่าง ๆ ในสังคมต้องทำงานเพื่อการศึกษาาร่วมกัน การศึกษาของประเทศไทยจะได้ก้าวไป ข้างหน้าได้อย่างมั่นคง

เราในฐานะที่เป็น “ครู” ผู้ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสถานการณ์ปัจจุบันที่โลกกำลังมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคสมัยสากลมากขึ้น ครูจึงเป็นบุคลากร คนสำคัญที่ต้องเสียสละ อยู่กับเด็กด้วยจิตวิญญาณแห่งความเมตตา มีความปรารถนาดี เพื่อสร้าง เยาวชนของชาติ ได้เติบโตต่อไปในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถดำรงรักษาความเจริญ มั่นคงของประเทศชาติพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด

สิ่งสำคัญที่จะทำให้ “ครูสร้างคน” ได้ นั้น ครูต้องคำนึงถึง วินัย คุณธรรม และ จริยธรรม อยู่เสมอ หรือเรียกได้ว่า เป็นครูที่น่าเคารพนับถือในสายตาของศิษย์ นอกเหนือไปจาก การเป็นครูที่มีความรู้เพียงอย่างเดียวนั้นไม่ได้ สมดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวที่ว่า “ผู้ที่เป็นครูอาจารย์นั้น ไซ้ว่าแต่มีความรู้ทางวิชาการและในการสอนเท่านั้น ก็หาไม่ จะต้องรู้จักอบรมเด็กทั้งในด้านศีลธรรมจรรยา และวัฒนธรรม รวมทั้งให้มีสำนึกรับผิดชอบใน หน้าที่ และในฐานะเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไปข้างหน้า การให้ความรู้หรือที่เรียกว่าการสอนนั้น ต่างกับการอบรม การสอนคือการให้ความรู้แก่นักเรียน ส่วนการอบรม คือการฝึกจิตใจของผู้เรียน ให้ซาบซึ้งจนติดเป็นนิสัย ขอให้ท่านทั้งหลายจงอย่าสอนแต่อย่างเดียว ให้อบรมความรู้ดังกล่าว มาแล้วด้วย”

สวัสดีค่ะ

คำบรรยาย

เรื่อง “บทบาทของประชาชนในทางการเมือง”

ของ

รองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

วันอังคารที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ณ ห้องสัมมนา โรงแรมดิเคอ กรุงเทพฯ จังหวัดเชียงราย

๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐ ๐๘๐

บทบาทของประชาชน และการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นเครื่องชี้วัดระดับการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศนั้น การที่ประเทศเปิดโอกาสให้ประชาชนที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศนั้นก็จะมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ สำหรับประเทศไทย เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าฉบับอื่น โดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย จะพัฒนามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประชาชนเป็นสำคัญ ถ้าประชาชนเพิกเฉยไม่ใส่ใจ หรือไม่กระตือรือร้นเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็จะไม่ได้รับการพัฒนาไปเท่าที่ควร การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนคือการที่ประชาชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดด้วยความสมัครใจ โดยมุ่งหวังที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดแนวนโยบายของรัฐทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ตามในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐในระดับต่างๆ นั้นอาจเป็นไปได้ทั้งถูกต้องตามกฎหมายและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นจึงต้องตระหนักถึงเจตนารมณ์ความถูกต้องเหมาะสมและหลักการที่แท้จริงของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยว่าพัฒนาการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประเทศไทย

ในอดีตรัฐบาลไทยมีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ อำนาจการปกครองอยู่ที่เจ้าขุนมูลนาย อำนาจในการตัดสินใจจะเป็นอำนาจของผู้ปกครองหรือเจ้านายเป็น

ส่วนใหญ่ จนกลายเป็นความเคียดชังของผู้ปกครองกับผู้ได้ปกครองจึงขาดแนวคิดในการปกครองตนเองไม่เข้าใจเรื่อง สิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเท่าเทียม ความเสมอภาค การใช้หลักการและเหตุผล ความยุติธรรมในสังคม การมีอิสระในความคิด การตัดสินใจซึ่งทั้งหมดนี้เป็นแนวคิดสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การถือชั้นบรรดาศักดิ์ ยกอำนาจของตัวเองให้กับชนชั้นผู้ปกครอง จนผู้ปกครองเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจทำอะไรได้ทุกอย่าง อย่างกรณีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุข เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ นั้นไม่ได้เกิดจากการต่อสู้เรียกร้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองประชาชนโดยส่วนใหญ่แต่อย่างใด แต่เกิดจากกลุ่มคนเล็ก ๆ กลุ่มหนึ่งที่ได้รับการศึกษาคดีในสมัยนั้น แม้กระทั่งเหตุการณ์เรียกร้องประชาธิปไตย ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ ก็ตาม การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังไม่กระจายไปถึงคนในระดับล่างทั้งในเมืองและชนบทอย่างแท้จริง จากการขาดการมีส่วนร่วมดังกล่าวทำให้ประชาชนขาดจิตสำนึก ไม่ตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ และการมีอำนาจของคนในปัจจุบันแม้สังคมไทยจะยอมรับว่ามีการปกครองในระบบประชาธิปไตยแล้ว แต่คนไทยส่วนใหญ่ยังเพิกเฉยทางการเมืองมาก เพราะเห็นว่าการเมืองเป็นกิจกรรมของคนบางกลุ่มที่มีอำนาจ อิทธิพล และมีเงิน จนการเพิกเฉยนี้เองทำให้เปิดช่องให้นักฉวยโอกาส หรือผู้มีอำนาจเงิน หรือมีผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นบางคนที่ต้องการแสวงหาอำนาจและตำแหน่งทางการเมืองใช้วิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การซื้อเสียง การฉ้อโกงทุกรูปแบบ เพื่อให้ตนเองบรรลุเป้าหมาย ทำให้สังคมและประเทศชาติเสียหายเป็นอย่างมาก กระแสของความคิดการมีส่วนร่วมการเมืองของประชาชนได้รับความสนใจมากขึ้น เมื่อรัฐธรรมนูญได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการทางการเมืองของประชาชนไว้หลายประการ เช่น สิทธิ หน้าที่ ในการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งและสิทธิ รับสมัครเลือกตั้ง สิทธิในการแสดงความคิดเห็นโดยการพูด การเขียน การโฆษณา สิทธิในการชุมนุมโดยสงบสิทธิ ในการร่วมกันก่อตั้งพรรคการเมือง การมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น การออกเสียงประชามติ สิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ ทั้งนี้ก็เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน ดังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ ได้บัญญัติไว้ใช้ หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๗๖ ว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐทุกระดับ” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนแต่ประชาชนไม่สามารถใช้สิทธิทางการเมืองโดยตรง จึงต้องมอบอำนาจอธิปไตยอันเป็นของประชาชนให้กับตัวผู้ใช้อำนาจแทน เรียกว่า “ผู้แทนราษฎร” การมอบอำนาจอธิปไตยให้ตัวแทนด้วยระบบเลือกตั้ง (Election) ภายใต้ระบบการแข่งขัน (Competiton) ภายใต้การตรวจสอบของประชาชน ถ้าตัวแทนใช้อำนาจตามเจตนารมณ์บิดเบือนหรือเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว ประชาชนเจ้าของอธิปไตยย่อมเรียกร้องอำนาจคืนได้ หลักการนี้เราใช้นานพอสมควร เห็นภาพของความล้มเหลว ช่องโหว่ของระบบหลายประการ ผู้แทนของประชาชนเองไม่มีจิตสำนึก ส่งผลกระทบต่อระบอบประชาธิปไตย ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ หลักการของระบอบปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ยึดหลักพื้นฐานที่ว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ ประชาชนสามารถใช้อำนาจได้เสมอ แม้ว่าจะได้มอบอำนาจให้กับผู้แทนของประเทศไปใช้ในฐานะที่เป็น “ตัวแทน” ประชาชนสามารถเฝ้าดู ตรวจสอบควบคุม และแทรกแซงการทำหน้าที่ตัวแทนของประชาชนได้เสมอ โดยสามารถมีส่วนร่วมดำเนินการทางการเมืองได้ ๔ ลักษณะ คือ

๑. การเรียกคืนอำนาจโดยการถอด/ถอนออกจากตำแหน่ง เป็นการควบคุมการใช้ อำนาจของผู้แทนในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองแทนประชาชน ผู้แทนของประชาชนใช้อำนาจในฐานะ “ตัวแทน” มิได้เป็นไปในทางที่ถูกต้อง หรือเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมอย่างแท้จริง ในทางตรงกันข้ามกับใช้อำนาจโดยมิชอบ ทุจริต คอร์รัปชัน แสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยสามารถเรียกร้องอำนาจนั้นคืนได้โดยการถอดถอนให้ออกจากตำแหน่ง (มาตรา ๓๐๔)

๒. การริเริ่มเสนอแนะ (initiatives) เป็นการทดแทนการทำหน้าที่ของผู้แทนประชาชนด้วยการเสนอแนะนโยบาย ร่างกฎหมาย รวมทั้งมาตรการใหม่ ๆ เองได้ หากตัวแทนของประชาชนเสนอแล้วไม่ตรงต่อความต้องการของประชาชน

๓. การประชาพิจารณ์ (Public hearing) เป็นการแสดงออกของประชาชนในการเฝ้าดูตรวจสอบและควบคุมการทำหน้าที่ของตัวแทนประชาชน ในกรณีที่ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือฝ่ายบริหารเตรียมกฎหมาย หรือกำหนดนโยบาย หรือมาตรการใดๆ ที่กระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ หรือสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประชาชนในฐานะเจ้าของอธิปไตยสามารถแสดงความคิดเห็นเรียกร้อง หรือให้ชี้แจงข้อเท็จจริงผลดี ผลเสียก่อนการออกกฎหมายมาบังคับ หรือกำหนดนโยบายได้

๔. การแสดงประชามติ (referendum) ในส่วนเกี่ยวกับนโยบายที่สำคัญ คือการออกกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมาก เช่น การขึ้นภาษีอากร การก่อสร้างเขื่อน หรือโรงงานไฟฟ้า ประชาชนสามารถเรียกร้องให้รัฐรับทำมติดของประชาชนเสียก่อนการตรากฎหมายโดยยึดมติของประชาชนส่วนใหญ่เป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้าย

ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างไร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองในหลายลักษณะ ดังนี้

๑. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ง่ายและชัดเจนที่สุดทั้งการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติและถือเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้งเป็นวิธีการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนในการกำหนดตัวผู้ปกครองประเทศในระดับต่างๆ และการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง ประชาชนควรพิจารณาเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริตเข้าไปบริหารประเทศ เพื่อให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง ส่งผลกระทบบังประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๒. การใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ และแสดงความต้องการที่แท้จริงของคนให้รัฐบาลได้ทราบ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๔ บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติโดยการลงคะแนนลับ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้

การออกเสียงประชามติเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการขอปรึกษาความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญและไม่เกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลใด โดยเฉพาะผลของการออกเสียงประชามติจึงเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเท่านั้น

การจัดการออกเสียงประชามติจะดำเนินการ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีวิธีการคล้ายคลึงกับการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง คือ

๑. คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของแต่ละจังหวัด และปิดประกาศให้ผู้มีสิทธิได้ตรวจดู โดยจะต้องปิดประกาศไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน ก่อนวันออกเสียงประชามติ

๒. คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหน่วยออกเสียงประชามติของแต่ละจังหวัด

๓. การลงคะแนนออกเสียงประชามติ เริ่มตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ น.

โดยผู้มีสิทธิต้องไปลงคะแนน ณ หน่วยออกเสียงประชามติที่ตนมีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ

และไปแสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยพร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่าย

๔. เมื่อปิดการออกเสียงประชามติแล้ว คณะกรรมการประจำหน่วยจะนับคะแนนที่นับโดยเปิดเผยจนแล้วเสร็จ หลังจากนั้นจึงรายงานผลไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง พร้อมด้วยบัตร และบัตรที่มีสิทธิเลือกตั้งได้ออกเสียงประชามติ

๕. เมื่อได้ผลการนับคะแนนแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศผลการออกเสียงประชามติ และแจ้งผลไปยังนายกรัฐมนตรีโดยเร็ว

สำหรับผลของการออกเสียงประชามติ หากผลปรากฏว่ามีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติเป็นจำนวนไม่มากกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ จะถือว่าประชาชนเสียงข้างมากไม่เห็นชอบด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น แต่ถ้ามีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติมากกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ และปรากฏว่าผู้ออกเสียงประชามติโดยเสียงข้างมากให้ความเห็นชอบ จะถือว่าประชาชนเสียงข้างมากเห็นชอบด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น

๓. การจัดตั้งและเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญในการปกครองระบบประชาธิปไตยโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๗ ได้บัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน และเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

โดยทั่วไปการเข้าร่วมกิจกรรมกับพรรคการเมืองนั้นสามารถกระทำได้โดยการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเข้าร่วมประชุมและร่วมแสดงความคิดเห็น การช่วยรณรงค์หาเสียงในระหว่างการเลือกตั้ง การบริจาคเงินช่วยเหลือให้แก่พรรคการเมือง การชักชวนให้ประชาชนเข้าสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และการลงสมัครรับเลือกตั้ง ฯลฯ ทั้งนี้ การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.๒๕๔๑

๔. การใช้สิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๗๐ ได้บัญญัติให้สิทธิประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน สามารถเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๕ กฎหมายที่เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกฎหมายเป็นการสอดคล้องกับหลักการที่ว่า อำนาจอธิปไตย เป็นของประชาชน เนื่องจากหากประชาชนเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรี ไม่เสนอร่างกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน หรือแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๓ และ หมวด ๕ ประชาชนก็มีสิทธิรวมกลุ่มกันใช้อำนาจอธิปไตย โดยเสนอร่างกฎหมายโดยประชาชนนั้นจะเป็นการกระตุ้นเตือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ให้ความสำคัญกับความต้องการของประชาชนและอีกนัยหนึ่งอาจจะมีผลกระตุ้นให้ร่างกฎหมายนั้นได้รับความสนใจ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเป็นพิเศษ

ทั้งนี้ ในการจัดทำร่างกฎหมายของประชาชนนั้น จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.๒๕๔๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งการเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้ ๒ วิธี คือ การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการเลือกตั้ง

๔.๑ การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายกันเอง ครบจำนวนห้าหมื่นคนแล้ว จึงยื่นเรื่องเสนอต่อประธานรัฐสภา โดยต้องมีเอกสาร ดังต่อไปนี้

- ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณา

- แบบแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายและผู้แทนการเสนอกฎหมายตามที่ประธานรัฐสภากำหนด พร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่าย สามารถนำไปแสดงตนได้พร้อมทั้งสำเนาทะเบียนบ้านของทุกคน

เมื่อประธานรัฐสภาได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแล้ว ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร ถ้าเห็นว่าถูกต้องให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการปิดประกาศรายชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ในเขตท้องที่ที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผู้นั้นมีชื่ออยู่ เช่น ปิดประกาศไว้ที่ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หรือเขตชุมชนหนาแน่น เป็นต้น

ในกรณีที่ผู้ใดจะคัดค้าน เพื่อให้ขิดฆ่าชื่อของตนเองออกจากบัญชีรายชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วยก็สามารถทำได้โดยยื่นคำร้องคัดค้านต่อประธานรัฐสภา หรือบุคคลที่ประธานรัฐสภาแต่งตั้ง ภายใน ๒๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศรายชื่อในเขตท้องที่ที่ผู้คัดค้านมีชื่ออยู่

เมื่อตรวจสอบรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ครบห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะดำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป แต่หากมีรายชื่อไม่ครบจำนวนห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะแจ้งให้ผู้แทนเสนอกฎหมายทราบเพื่อดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายเพิ่มเติมให้ครบห้าหมื่นคน ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภาหากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวและยังมิได้มีการเสนอรายชื่อเพิ่มเติมจนครบห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะสั่งจำหน่ายเรื่องและแจ้งให้ผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบ

๔.๒ การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กระทำได้โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป มีความประสงค์จะเสนอกฎหมายให้สภาพิจารณา สามารถเข้าชื่อยื่นคำขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้โดยให้ยื่นคำขอต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง พร้อมร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณา

เมื่อประธานกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำขอดังกล่าวแล้วจะดำเนินการจัดส่งร่างพระราชบัญญัติและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งในแต่ละจังหวัด เพื่อดำเนินการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดทราบว่า มีการเสนอกฎหมายในเรื่องใด และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายไปลงชื่อตามระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนด โดยระยะเวลาที่จัดให้มีการเข้าชื่อต้อง ไม่น้อยกว่า ๕๐ วันนับแต่วันประกาศ

ผู้ที่ประสงค์จะร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายจะต้องไปแสดงตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง พร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุหรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งได้ตรวจสอบแล้ว เห็นว่าผู้แสดงตนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยถูกต้อง ให้จัดผู้นั้นกรอกข้อความและลงชื่อในแบบพิมพ์การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดสถานที่ในการเข้าชื่อ เสนอกฎหมายเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายในถิ่นที่บุคคลนั้นมีที่อยู่นอกเหนือจากการกำหนดสถานที่ในแต่ละจังหวัดได้ หากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นผู้เริ่มก่อการขอให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายร้องขอ

ในกรณีดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การขอใช้สิทธิเข้าชื่อนอกเขตจังหวัดที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งและหลักเกณฑ์การตรวจสอบการเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการเข้าชื่อเสนอกฎหมายคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง จะรวบรวมแบบพิมพ์ที่มีเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมายทั้งหมด

ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งร่างพระราชบัญญัติและเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมายไปยังประธานรัฐสภา ถ้าประธานรัฐสภาเห็นว่าถูกต้องและมีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายครบห้าหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป แต่ถ้าหากการเข้าชื่อเสนอกฎหมายมีจำนวนไม่ครบห้าหมื่นคน ประธานกรรมการการเลือกตั้งจะรายงานให้ประธานรัฐสภาทราบเพื่อให้ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่ายเรื่องและแจ้งให้ผู้แทนผู้ยื่นคำขอทราบ

๕. การใช้สิทธิในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๔ ได้บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลดังต่อไปนี้คือ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดคิดส์ไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ด้อยปฏิบัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย ออกจากตำแหน่งได้ โดยในคำร้องขอจะต้องระบุพฤติการณ์ ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

เมื่อวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้ว ยังไม่อาจที่จะลงมติถอดถอนได้ ประธานวุฒิสภาต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ดำเนินการไต่สวนก่อนว่า ข้อกล่าวหามีมูลหรือไม่ ถ้า ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล คำร้องขอให้ถอดถอนก็จะเป็นอันตกไป แต่ถ้าหากข้อกล่าวหามีมูลจะมีผล คือ

๑. นับแต่วันที่ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหามีมูล ผู้ดำรงตำแหน่งที่ถูกกล่าวหา จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภามีมติ

๒. ประธาน ป.ป.ช. จะส่งเรื่องกลับมาให้วุฒิสภาเพื่อลงมติถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นออกจากตำแหน่ง

๓. ประธาน ป.ป.ช. จะส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีอาญาโดยฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติให้มีขึ้น เพื่อพิจารณาพิพากษาความผิดของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเรื่องการรั่วไหลผิดปกติ และการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

การลงมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระทำได้โดยวิธีการลงคะแนนลับ ซึ่งคะแนนเสียงต้องไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา แต่สำหรับการลงมติถอดถอนกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้น วุฒิสภาต้องใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา ซึ่งเป็นมติที่มากกว่าการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งอื่น

บุคคลที่ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งนั้น จะต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติให้ถอดถอน และจะถูกตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ทางการเมืองหรือในการรับราชการเป็นเวลาห้าปี

๖. การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ประชาชนได้ปกครองตนเองในแต่ละพื้นที่ โดยยึดหลักที่ว่า ประชาชนในแต่ละพื้นที่จะเป็นผู้เข้าใจปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะพื้นที่ได้ดีที่สุด รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ได้บัญญัติเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวด ๘ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น คือ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติของท้องถิ่น ได้ โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ ต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วย

การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอีกประการหนึ่งคือ ประชาชนในท้องถิ่นสามารถถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นออกจากตำแหน่งได้ โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

นอกจากนี้ประชาชนยังสามารถเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นได้โดยการใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารในท้องถิ่นนั้น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือช่วยรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งภายในท้องถิ่น ตลอดจนการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบ ติดตามการทำงานของผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๗. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการทางนิติบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจในกระบวนการทางนิติบัญญัติ โดยให้สิทธิและโอกาสแก่ประชาชนในการพิจารณาการออกกฎหมายที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี คนชรา หรือผู้พิการ หรือทุพพลภาพได้ ทั้งนี้ หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้น มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดเพื่อให้ผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก สตรี คนชรา หรือผู้พิการ ได้มีสิทธิออกเสียงในการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวแทนด้วย

๘. การมีส่วนร่วมโดยการรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมโดยการรวมกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การที่กลุ่มคนมารวมกันเพราะมีอาชีพการงานหรือมีผลประโยชน์ หรือมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และใช้พลังของกลุ่มให้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของรัฐ และเพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่มตน ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้มีการเอาเปรียบซึ่งกันและกันแต่เป็นการสร้างสังคมที่ทุกกลุ่มอยู่ร่วมกันได้สงบสุข เช่น กลุ่มเกษตรกร ทำไร่ไถ้อ้อย หากสามารถรวมกลุ่มเชื่อมโยงกันได้ทั่วประเทศอย่างเข้มแข็งก็จะสามารถเจรจาต่อรองกับพ่อค้าคนกลางให้สามารถทำการขายอ้อยได้ในราคาที่เหมาะสม แต่ถ้ารวมตัวกันไม่ได้อาจถูกเอาเปรียบจากการถูกกดราคาได้ เป็นต้น โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้ประชาชนสามารถรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์กรเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

กลุ่มผลประโยชน์มีความแตกต่างจากพรรคการเมืองตรงที่กลุ่มผลประโยชน์มิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองเพื่อบริหารประเทศโดยตรง แต่ต้องการใช้พลังของกลุ่มให้มีอิทธิพลหรือต่อรองกับรัฐบาลในการกำหนดนโยบายให้ตรงกับผลประโยชน์ ความต้องการของกลุ่ม และเพื่อต่อรองผลประโยชน์กับกลุ่มผลประโยชน์อื่น อย่างไรก็ตามกลุ่มผลประโยชน์นี้อาจพัฒนาเป็นพรรคการเมืองต่อไปได้

จากการที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันมีหลายประการด้วยกัน ซึ่งนอกจากนี้การมีส่วนร่วมในทางการเมืองดังกล่าว รัฐธรรมนูญยังให้สิทธิเสรีภาพ และโอกาสในการมีส่วนร่วมแก่ประชาชนอีกหลายประการที่ไม่มีรัฐธรรมนูญฉบับใดเคยกำหนดไว้ ดังนี้

๑. สิทธิในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้ให้การรับรองสิทธิการรับทราบข้อมูลจากรัฐ และให้รัฐต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การที่รัฐจะดำเนินการใดๆ ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์หรือส่วนได้ส่วนเสียของประชาชน ชุมชน หรือท้องถิ่น รัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล และให้ประชาชนมีส่วนร่วม พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นได้ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดการต่อต้านของประชาชนในท้องถิ่น หากประชาชนไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการนั้น ๆ

๒. สิทธิในการมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้ให้การรับรองสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ โดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๘ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับ ความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ และในมาตรา ๕๙ กำหนดให้บุคคลมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่นและมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ที่ประชาชนมีสิทธิรับรู้ ได้แก่ ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของทางราชการ ซึ่งได้แก่ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าข้อมูลข่าวสารของทางราชการนั้น ๆ จะอยู่ในรูปแบบใด เช่น เอกสาร แผนที่ หนังสือ ภาพถ่าย ภาพวาด การบันทึกเสียง การบันทึกโดยคอมพิวเตอร์ หรือการบันทึกข้อมูลด้วยวิธีอื่นใด แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ได้กำหนดข้อยกเว้นที่จะไม่เปิดเผยให้ประชาชนรับรู้ กำหนดการเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองจากบุคคลอื่น

๓. สิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และฟ้องหน่วยราชการ

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของรัฐ โดยการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันสมควร ตามมาตรา ๖๑ และยังกำหนดให้สิทธิแก่ประชาชนในการที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลให้รับผิดชอบเนื่องจากการ

กระทำหรือละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ตามบทบัญญัติ
ในมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญ

๔. สิทธิในการพัฒนาและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปวัฒนธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันได้บัญญัติให้ประชาชนสามารถ
เข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนา ดูแล บำรุงรักษาทรัพยากร ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาชาวบ้าน
ศิลป และวัฒนธรรมไว้ในหลายมาตรด้วยกัน เช่น

มาตรา ๔๖ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟู
จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นของชาติ และมีส่วนร่วม
ในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง
สมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๖ สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและ
การได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง
ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่
จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของคน ย่อมได้รับความ
คุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อ
คุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและ
ผู้แทนสถาบัน อุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนการมีการ
ดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วน
ท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายความวรรคหนึ่งและ
วรรคสองย่อมได้รับความคุ้มครอง

๕. เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การชุมนุมกันของประชาชนถือเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ขั้นพื้นฐานอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อแสดงความ
คิดเห็นและเรียกร้องทางการเมือง แต่การชุมนุมนั้นจะต้องเป็นไปอย่างสงบและปราศจากอาวุธ ดังที่
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติไว้ว่า มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุม
โดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะและเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

โดยสรุปแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันได้ให้สิทธิและโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ประชาชนในหลายลักษณะ หากประชาชนมีความตื่นตัวและให้ความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ก็จะส่งผลให้การปฏิรูปทางการเมืองบรรลุเป้าหมายและมีผลต่อเนื่อง ไปถึงการเปลี่ยนแปลงระบอบการเมือง ตัวผู้นำและการดำเนินนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไปในแนวทางที่มีความสุจริต มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากขึ้น ดังนั้นประชาชนจึงไม่ควรละเลยหรือเพิกเฉยที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองตามช่องทางต่างๆ ที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมไทย

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทยนั้น จันทนา สุทธิจารี ได้ให้ความเห็นไว้อย่างน่าสนใจหลายประการพอสรุปได้ดังนี้

๑. การเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสามารถแบ่งลักษณะพฤติกรรมการไม่มีส่วนร่วมและลักษณะของประชาชนได้เป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑.๑ ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไป จะมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับดี เข้าใจถึงความหมาย ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย แต่ปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมในรูปแบบที่เป็นทางการ หรือการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เพราะขาดความเชื่อถือศรัทธาต่อพฤติกรรมของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่มีอยู่

๑.๒ ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไปเช่นกันที่ปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะวิถีชีวิตในโลกเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ทำให้คนกลุ่มนี้มีวิถีชีวิตที่ผูกพันอยู่กับการเร่งรัด แสวงหาความมั่งคั่ง ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ คนกลุ่มนี้จะไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกรูปแบบ คราบเท่าที่ประโยชน์ส่วนตนของเขา ยังไม่ถูกคุกคาม ลิดรอน จนต้องพึ่งพิงอำนาจทางการเมืองเข้ามาช่วยจัดการให้

๑.๓ ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนระดับล่าง มีฐานะยากจน ขาดการศึกษา ขาดโอกาสของการประกอบอาชีพ ซึ่งในประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทยยังมีประชาชนกลุ่มนี้อยู่เป็นจำนวนมาก ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนกลุ่มนี้มองไม่เห็นและไม่

เข้าใจว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีความสำคัญมากไปกว่าการคืนรธนให้ชีวิตให้อยู่รอดไปได้ในแต่ละวันอย่างไร จึงปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกรูปแบบหากไม่สิ่งจูงใจ

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงสัญลักษณ์ โดยปราศจากความตระหนักรู้ ความเข้าใจในคุณค่า และความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง หรือเป็นการมีส่วนร่วมเพราะอิทธิพลของปัจจัยแทรกซ้อนอื่นๆ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้งในสัดส่วนสูงมาก บางแห่งครบ ๑๐๐% ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยกลไกของรัฐบาลภาคภูมิใจว่าเป็นสัมฤทธิ์ผลของการรณรงค์ประชาธิปไตย แต่ในความเป็นจริงแล้ว เป็นเพราะมีการซื้อสิทธิขายเสียงอย่างรุนแรงโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท การซื้อเสียงกันยกหมู่บ้านก็เคยมีมาแล้ว พฤติกรรมการมีส่วนร่วม เช่นนี้ ก่อให้เกิดปัญหาเป็นอุปสรรคขัดขวางพัฒนาการทางการเมืองและเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการเมืองอีกด้วย เพราะเป็นการกระทำจากอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อนที่ไม่ใช่ความตระหนักรู้เข้าใจถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมที่แท้จริง ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญของการส่งคนไร้คุณภาพ คนมีปัญหา เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองและอาศัยตำแหน่งนั้นแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองและหมู่คณะของตนเองโดยการฉกฉวย ริดรอน แย่งชิง เบียดเบียนประโยชน์ที่ควรเป็นของประชาชนส่วนรวมผลกระทบทางลบก็ย้อนกลับมาสู่ตัวประชาชนผู้เลือกบุคคลเหล่านั้นเข้าไปนั่นเอง

๓. การมีส่วนร่วมอย่างไม่มีระบบ ในสังคมของประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย การมีส่วนร่วมในลักษณะกลุ่มผลประโยชน์ที่กว้างขวางไร้บรรทัดฐาน ขาดองค์การขาดชั้นตอนมีมากเป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่หล่อหลอมต่อการปะทุตามอารมณ์ ไม่เป็นไปโดยสันติวิธี และก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงทำลายต่อความสงบสุขของสังคมและพัฒนาการเมือง

๔. การมีส่วนร่วมในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการที่มากเกินไปเนื่องจากการใช้นโยบายที่เกิดผลกระทบกับประชาชนหรือเนื่องจากศักยภาพของรัฐในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนหรือเนื่องจากศักยภาพของรัฐในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนไม่เพียงพอทำให้ประชาชน เกิดภาวะกดดันคับข้องใจจนต้องลุกออกมาเรียกร้อง กดดัน เผชิญหน้ากับอำนาจรัฐ การมีส่วนร่วมลักษณะนี้เกิดขึ้นมากในสังคมไทยปัจจุบัน ในรูปของมีอบต่างๆ หากศักยภาพของรัฐไม่เพียงพอที่จะรับมือกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ อาจก่อให้เกิดภาวะการเรียกร้องที่มากเกินไป (Over Demand) ดังเช่นที่เคยเกิดขึ้นในการเมืองไทยหลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ซึ่งบรรยากาศประชาธิปไตยเบิกบานเต็มที่ก่อให้เกิดความตึงเครียดต่อระบบการเมือง ล่อแหลมต่อการเกิดตัวแปรแทรกซ้อน จนระบบการเมืองไม่อาจทานทนอยู่ได้ อาจเกิดการเคลื่อนย้ายอำนาจทางการเมืองด้วยวิถีทางนอกระบบประชาธิปไตย

การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้มาก ๆ มิได้เป็นเครื่องหมายสะท้อนถึงความเป็นประชาธิปไตยสูง หากแต่สะท้อนถึงความรู้ศักยภาพของรัฐในการดูแลทุกข์สุขประชาชนมากกว่า

ถ้ารัฐไม่สามารถจัดการกับปัญหาการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ได้เหมาะสมอาจก่อให้เกิดการขาดศรัทธาและแสดงออกด้วยการไม่เชื่อฟังรัฐ ด้วยการละเมิดกฎหมายต่าง ๆ ได้เช่นกัน

๕. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการจัดตั้งเพื่อผลประโยชน์แอบแฝงเป็นการระดมกำลังทางการเมืองของประชาชนมาเป็นฐานรองรับอำนาจหรือวัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองบางคนหรือพรรคการเมืองบางพรรคปรากฏการณ์ที่เห็นอยู่เสมอในสังคมไทย เช่น พรรคฝ่ายค้านระดมชาวบ้านมาชุมนุมประท้วงเพื่อแสดงภาพของการไร้เสถียรภาพ การขาดความน่าเชื่อถือของรัฐบาล ด้วยหวังโอกาสการขึ้นเป็นรัฐบาลแทน เป็นต้น และการระดมกำลังของประชาชนเพื่อมาแสดงการสนับสนุนนักการเมืองบางคนในลักษณะการให้กำลังใจก็ปรากฏอยู่มากมายเช่นกัน ซึ่งพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในลักษณะบิดเบือนนี้เป็นอันตรายต่อการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๖. วิธีคิดและพฤติกรรมของบุคลากรของรัฐที่เห็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมด้วยการชุมนุมประท้วงไม่เห็นด้วยหรือคัดค้านนโยบายของรัฐบาล เป็นพฤติกรรมของการก่อกวนก่อความไม่สงบวุ่นวายซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของรัฐบาล เป็นปัญหาอีกประการหนึ่งที่ต้องแก้ไข เช่น พฤติกรรมของตำรวจในการปราบปรามจัดการกับการประท้วงของประชาชนด้วยวิธีการรุนแรงทำให้มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ไม่สร้างสรรค์บรรยากาศประชาธิปไตย

ปัญหาการมีส่วนร่วมในสังคมไทยดังกล่าวจึงเป็นวิกฤตการณ์การมีส่วนร่วมที่จำเป็นต้องแก้ไขโดยเร็ว

คำบรรยาย

เรื่อง “ประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง”

ของ

รองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

วันพฤหัสบดีที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

ณ ห้องสัมมนา โรงแรมอัมรินทร์ลาгуน จังหวัดพิษณุโลก

๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐ ๐๐๐๐

ดิฉันรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญมาบรรยายเรื่อง “ประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง” ในวันนี้

ประเทศไทยในปัจจุบันมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันเป็นรากฐานทางการเมือง ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีเจตนารมณ์มุ่งเน้นการปฏิรูปทางการเมืองอย่างแท้จริง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าทุกฉบับที่ผ่านมา โดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเสนอร่างกฎหมายได้ทั้งในการปกครองและตรวจสอบอำนาจรัฐมากขึ้น โดยได้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นพื้นฐานสำคัญ ที่จะทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นไปตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะขาดไม่ได้คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน คือ การที่ประชาชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดด้วยความสมัครใจ โดยมุ่งหวังที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดแนวนโยบายของรัฐทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ตามในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐในระดับต่าง ๆ ดังนั้นจึงต้องตระหนักถึงเจตนารมณ์ความถูกต้องและเหมาะสมตามหลักการที่แท้จริงของการปกครองระบอบประชาธิปไตย และวิวัฒนาการของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ในอดีตประเทศไทยมีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ อำนาจอธิปไตยอยู่ที่เจ้าขุนมูลนาย และอำนาจในการตัดสินใจเป็นของผู้ปกครองหรือเจ้านายเป็นส่วนใหญ่ จนกลายเป็นความเคยชินของผู้ปกครอง ทำให้ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้ขาดการพัฒนาแนวคิดในเรื่อง สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค การใช้หลักการและ

เหตุผล ความยุติธรรมในสังคม การมีอิสระในความคิดและการตัดสินใจ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นแนวคิดสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ เหตุการณ์เรียกร้องประชาธิปไตย ในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ หรือเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในปี ๒๕๓๕ ก็ยังไม่อาจก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้แท้จริง เพราะยังไม่อาจกระจายไปถึงคนระดับล่างทั้งในเมืองและชนบท เมื่อประชาชนขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้ประชาชนขาดจิตสำนึกไม่ตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ที่ตนมี เพราะเห็นว่าการเมืองเป็นกิจกรรมของคนบางกลุ่ม บางพวก ที่มีอำนาจ อิทธิพล และมีเงิน จากการเพิกเฉยดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าประชาชนชาวไทยยังขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง

แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓ จะบัญญัติให้อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยก็ตาม แต่ประชาชนไม่อาจใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยตรงในทุกกรณี จึงต้องมอบอำนาจอธิปไตยให้กับตัวแทนเป็นผู้ใช้อำนาจ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการมอบอำนาจอธิปไตยให้ตัวแทนโดยผ่านระบบการเลือกตั้ง (Election) ภายใต้ระบบการแข่งขัน (Competition) และภายใต้การตรวจสอบของประชาชน ถ้าตัวแทนใช้อำนาจไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้มอบอำนาจ โดยกระทำการบิดเบือนหาผลประโยชน์ส่วนตัวในทางที่มิชอบ ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยย่อมสามารถเรียกร้องกลับคืนมาได้ ตรวจสอบการใช้อำนาจได้ เพราะประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริง โดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ตามที่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกำหนด สิทธิ และอำนาจหน้าที่ไว้ ดังนี้

๑. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ง่ายและชัดเจนที่สุด ทั้งในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และถือเป็นวิธีการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนในการกำหนดตัวบุคคลที่จะทำหน้าที่บริหารปกครองประเทศ ซึ่งรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๖๘ บัญญัติไว้ว่า

“บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้ง และการอำนวยการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๖๘ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของประชาชนทั้งประเทศที่เป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ต้องทำหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจุบันการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทำให้ประชาชนรับรู้ถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนเองได้เป็นอย่างดี

๒. การใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญและแสดงความต้องการที่แท้จริงของตนให้รัฐบาลได้ทราบ ซึ่งรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๑๔ กำหนดให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สามารถออกเสียงประชามติได้ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้

การออกเสียงประชามตินั้นหากมีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติเป็นจำนวนไม่มากกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ จะต้องถือว่าประชาชนโดยเสียงข้างมากไม่เห็นด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น แต่ถ้ามีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติมากกว่า ๑ ใน ๕ ของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ จะต้องถือว่าประชาชนโดยเสียงข้างมากให้ความเห็นชอบและเห็นด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น แต่อย่างไรก็ตามผลของการออกเสียงประชามติเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีเท่านั้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้

๓. การจัดตั้งและเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง

พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๗ ได้บัญญัติให้ บุคคลมีเสรีภาพในการร่วมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน และดำเนินกิจการทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิธีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

โดยทั่วไปการเข้าร่วมกิจกรรมกับพรรคการเมืองนั้นสามารถทำได้หลายวิธีเช่น การสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็น การรณรงค์หาเสียงระหว่างการแข่งขัน การบริจาคเงินช่วยเหลือให้แก่พรรคการเมือง การชักชวนให้ประชาชนเข้าสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และการลงสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ การดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

๔. การใช้สิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนิติบัญญัติ โดยรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๗๐ บัญญัติว่า

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ แห่งรัฐธรรมนูญนี้

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๑๗๐ ได้บัญญัติให้สิทธิประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน สามารถเข้าชื่อเสนอชื่อต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย และหมวด ๕ คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ว่า อำนาจอธิปไตย เป็นของประชาชน หากประชาชนเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรี ไม่เสนอร่างกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับสิทธิ และเสรีภาพ หรือแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๓ และหมวด ๕ ประชาชนก็มีสิทธิรวมกลุ่มกันเสนอร่างกฎหมายดังกล่าว ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเตือนให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้รับรู้ถึงความต้องการของประชาชน และอีกนัยหนึ่งอาจจะมีผลทำให้ร่างกฎหมายนั้น ได้รับความสนใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน

ทั้งนี้ในการจัดทำร่างกฎหมายของประชาชนนั้นจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อร่วมกัน รวมทั้งตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการเข้าชื่อเสนอกฎหมายผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้ ๒ วิธี คือ

(๑) การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เป็นการเข้าชื่อของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อกันเป็นจำนวน ๕๐,๐๐๐คน ยื่นเสนอเรื่องต่อประธานรัฐสภา โดยต้องมีเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณา และแบบแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้และสำเนาทะเบียนบ้าน

เมื่อประธานรัฐสภาได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแล้ว ให้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร เมื่อพบว่าถูกต้องแล้วจึงจัดให้มีการประกาศ รายชื่อจำนวนทั้งหมดและ

ปิดประกาศไว้ที่ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือบริเวณเขตชุมชน เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องและมีการคัดค้านได้

(๒) การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๐๐ คนขึ้นไป สามารถเข้าชื่อยื่นคำขอให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้สภาพิจารณา โดยให้ ยื่นคำขอต่อประธานกรรมการเลือกตั้ง พร้อมร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณา และ จัดส่งไปให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อดำเนินการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบ และ ประสงค์ให้มีการประกาศรายชื่อตามระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนด ๕๐ วันนับแต่ประกาศ

ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้ง จัดส่งร่างพระราชบัญญัติและเอกสารที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ไปยังประธานรัฐสภาเพื่อให้ ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป และประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิที่เสนอชื่อจำนวน ๕๐,๐๐๐ คนต่อไป

๕. การใช้สิทธิในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการ ระดับสูง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือบุคคลระดับสูง ที่มีพฤติการณ์ร้ายชัดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือจงใจใช้อำนาจหน้าที่ ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้พ้นจากการดำรงตำแหน่งได้

เมื่อวุฒิสภาได้รับคำร้องต้องส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ เพื่อดำเนินการไต่สวนว่าข้อกล่าวหาเป็นมูลหรือไม่ ถ้าหากว่ามีมูล ประธาน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด เป็นผู้ฟ้องคดีต่อศาล ฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อดำเนินการพิจารณาพิพากษาต่อไป หรือ ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะส่งเรื่องกลับมาให้วุฒิสภา ลงมติถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ทุจริตนั้นได้

๖. การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่น

ในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ประชาชนได้ปกครองตนเองในแต่ละพื้นที่ โดยยึดหลักที่ว่าประชาชนในแต่ละพื้นที่ที่จะเป็นผู้เข้าใจปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะพื้นที่ได้ดีที่สุด รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติถึงการปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ในหมวด ๘ โดยเปิดให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น กล่าวคือประชาชนสามารถเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีสิทธิเข้าชื่อเสนอร่างต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วย

การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอีกประการหนึ่ง คือ ประชาชนในท้องถิ่นสามารถถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นออกจากตำแหน่งได้ โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนเสียงเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

นอกจากนี้ประชาชนยังสามารถเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นได้โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารในท้องถิ่นนั้น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือช่วยรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งภายในท้องถิ่น ตลอดจนการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบ ติดตามการทำงานของผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๗. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการทางนิติบัญญัติ

รัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๕๐ ได้กำหนดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ในกระบวนการทางนิติบัญญัติ โดยให้สิทธิแก่ประชาชนในการพิจารณาร่างกฎหมายที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ เด็ก สตรี คนชรา ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ทั้งนี้ หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาร่างกฎหมายโดยคณะกรรมการเต็มสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นเป็นกรรมการ โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนกรรมการทั้งหมดในการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวแทนด้วย

๘. การมีส่วนร่วมโดยการรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมโดยการรวมกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การที่กลุ่มคนมารวมกันเพราะมีอาชีพการทำงานหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน เช่น กลุ่มเกษตรกรทำไร่อ้อย ซึ่งถ้าไม่รวมกลุ่มกันอาจถูกเอาไร่อ้อย

เปรียบถูกคราคาสินค้าได้ รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้ประชาชน รวมตัวกันเป็นสมาคม สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์กรเอกชน หรือหมู่คณะอื่นได้

กลุ่มผลประโยชน์มีความแตกต่างจากพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์มิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองเพื่อบริหารประเทศโดยตรง แต่ต้องการใช้พลังของกลุ่มให้มีอิทธิพลหรือต่อรองกับรัฐบาล ในการกำหนดนโยบายให้ตรงกับผลประโยชน์ของกลุ่ม หรือเพื่อต่อรองผลประโยชน์กับกลุ่มผลประโยชน์อื่น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สามารถทำได้หลายประการ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ที่มุ่งให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองประเทศ แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่ารัฐธรรมนูญ จะได้บัญญัติรับรองการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแล้ว แต่ในความเป็นจริงยังคงมีปัญหาและอุปสรรคบางประการที่คิดันอยากจะตั้งข้อสังเกตไว้ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ที่เราควรจะต้องให้ความสำคัญเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงได้แก่

๑. การเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

กล่าวคือ ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไป จะมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับดี เข้าใจถึงความหมาย ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย แต่ในบางครั้งบางคราวก็ปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะขาดความเชื่อถือศรัทธาต่อพฤติกรรมของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่มีอยู่

และสำหรับประชาชนที่เป็นกลุ่มคนระดับล่าง มีฐานะยากจน ขาดการศึกษา ทำให้มองไม่เห็นและไม่เข้าใจว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีความสำคัญมากไปกว่าการดิ้นรนหาเลี้ยงชีวิตให้อู่รอดไปได้ในแต่ละวันอย่างไร จึงปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกรูปแบบ หากไม่มีสิ่งจูงใจ

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงสัญลักษณ์

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมโดยปราศจากความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือเป็นการมีส่วนร่วมเพราะอิทธิพลของปัจจัยแทรกซ้อนอื่น ๆ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้งในสัดส่วนสูงมาก บางแห่งครบ ๑๐๐ % ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยกลไกของรัฐบาลภาคภูมิใจว่าเป็นสัมฤทธิ์ผลของการรณรงค์ประชาธิปไตย แต่ในความเป็นจริงแล้ว เป็นเพราะมีการซื้อสิทธิขายเสียงอย่างรุนแรง ซึ่งพฤติกรรมการมีส่วนร่วมเช่นนี้ เป็นอุปสรรคขัดขวางพัฒนาการทางการเมือง เพราะเป็น

การกระทำจากอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อนที่ไม่ใช่ความตระหนักเข้าใจถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมที่แท้จริง

๓. การมีส่วนร่วมอย่างไม่มีระบบ

ในสังคมของประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย การมีส่วนร่วมในลักษณะกลุ่มผลประโยชน์ที่กว้างขวางไร้บรรทัดฐาน ขาดองค์กร ขาดขั้นตอนที่เป็นระบบนั้นมีมาก และเป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่ต่อแหลมต่อการปะทุตามอารมณ์และไม่เป็นไปโดยสันติวิธี อันจะก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงทำลายต่อความสงบสุขของสังคมและพัฒนาทางการเมือง

๔. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการจัดตั้งเพื่อผลประโยชน์แอบแฝง

เป็นการระดมกำลังทางการเมืองของประชาชนมาเป็นฐานรองรับอำนาจหรือวัตถุประสงค์ทางการเมือง หรือก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวย้ายอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองบางคน หรือพรรคการเมืองบางพรรค ปราบฏุกการณ์ที่เห็นอยู่เสมอในสังคมไทย เช่น การระดมกำลังประชาชนเพื่อมาแสดงการสนับสนุนนักการเมืองบางคนในลักษณะการให้กำลังใจก็ปรากฏอยู่มากมายเช่นกัน ซึ่งพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในลักษณะบิดเบือนนี้เป็นอันตรายต่อการพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตย

๕. วิธีคิดและพฤติกรรมของบุคลากรของรัฐ

กล่าวคือ ในสถานการณ์ที่ตึงเครียด บางครั้งเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อย อาจมองว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมด้วยการชุมนุมประท้วงไม่เห็นด้วยหรือคัดค้านนโยบายของรัฐบาล เป็นพฤติกรรมของการก่อจวน ก่อความไม่สงบวุ่นวาย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของรัฐบาล เป็นปัญหาอีกประการหนึ่งที่ต้องแก้ไข อาทิ เช่น พฤติกรรมของตำรวจในการปราบปรามจัดการกับการประท้วงของประชาชนด้วยวิธีการรุนแรง ทำให้มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่และก่อให้เกิดบรรยากาศอันไม่สร้างสรรค์ต่อระบอบประชาธิปไตย

ปัญหาการมีส่วนร่วมในสังคมไทยดังกล่าว นับเป็นวิกฤตการณ์การมีส่วนร่วมที่จำเป็นต้องแก้ไขโดยเร็วจากหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน สุดท้ายนี้ดิฉันอยากจะขอกล่าวเชิญชวนให้ประชาชนคนไทยได้ตระหนักถึงอำนาจของประชาธิปไตย ซึ่งนอกจากจะเป็นของประชาชนแล้ว ยังมีปัจจัยสำคัญที่ควรคำนึงถึงว่าการจะทำให้ระบอบการเมืองการปกครองเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองเข้ามาด้วย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนชาวไทยเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้หลายประการดังที่กล่าวมาข้างต้น หากประชาชนให้ความสนใจและตระหนักถึงสิทธิหน้าที่และบทบาทของตนเอง ก็จะทำให้การปฏิรูป

การเมืองสมบูรณ์ สมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญและส่งผลถึงการเมืองการปกครองของประเทศ
ไทยให้มีการพัฒนาไปได้ในทุก ๆ ด้านต่อไปในอนาคต

สวัสดิ์ค่ะ

บทที่ ๑๔**บทความ**

๑. ความหมายของบทความ

บทความ หมายถึง ความเรียงที่เขียนขึ้นโดยมีหลักฐานข้อเท็จจริง และในเนื้อหานั้นผู้เขียนได้แทรกข้อเสนอแนะเชิงวิจารณ์ หรือสร้างสรรค์เอาไว้ด้วย บทความนั้นเขียนขึ้นเพื่อเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องหรือเหตุการณ์นั้น ๆ โดยใช้วิธีเขียนชวนให้อ่านชวนให้ติดตาม

๒. การเขียนเค้าโครงบทความ

การเขียนบทความ มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- บทเกริ่นนำ เป็นการกล่าวทั่วไปก่อนที่จะเข้าเรื่องต้องนำอ่านชวนให้ติดตาม

(๒) ส่วนกลาง

- เนื้อหาสาระมี ๒ ส่วน คือ ประเด็นหลักและส่วนรายละเอียด

(๓) ส่วนท้าย

- บทสรุป เป็นส่วนที่แสดงทัศนะ ข้อคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้วย

๓. ผลงานบทความในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานบทความของนายโกคิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

บทความ

เรื่อง “ประชาชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง”

ของ

รองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๖

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นเครื่องชี้วัดระดับการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศนั้น การที่ประเทศเปิดโอกาสให้ประชาชนที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศนั้นก็จะมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ สำหรับประเทศไทยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าฉบับอื่น โดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย จะพัฒนามากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับประชาชนเป็นสำคัญ ถ้าประชาชนเพิกเฉยไม่ใส่ใจ หรือไม่กระตือรือร้นเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยก็จะไม่ได้รับการพัฒนาไปเท่าที่ควร การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนคือการที่ประชาชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดด้วยความสมัครใจ โดยมุ่งหวังที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดแนวนโยบายของรัฐทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ตามในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐในระดับต่างๆ นั้นอาจเป็นไปได้ทั้งถูกต้องตามกฎหมายและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นจึงต้องตระหนักถึงเจตนารมณ์ความถูกต้องเหมาะสมและหลักการที่แท้จริงของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยวิวัฒนาการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประเทศไทย

ในอดีตประเทศไทยมีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ อำนาจการปกครองอยู่ที่เจ้าขุนมูลนาย อำนาจในการตัดสินใจจะเป็นอำนาจของผู้ปกครองหรือเจ้านายเป็นส่วนใหญ่ จนกลายเป็นความเคยชินของผู้ปกครองกับผู้ได้ปกครองจึงขาดแนวคิดในการปกครองตนเองไม่เข้าใจเรื่อง สิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเท่าเทียม ความเสมอภาค การใช้หลักการและเหตุผล ความยุติธรรมในสังคม การมีอิสระในความคิด การตัดสินใจซึ่งทั้งหมดนี้เป็นแนวคิดสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การถือชนบรคาศักดิ์ ยกอำนาจของตัวเองให้กับชนชั้น

ผู้ปกครอง จนผู้ปกครองเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจทำอะไรได้ทุกอย่าง อย่างกรณีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุข เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ นั้นไม่ได้เกิดจากการต่อสู้เรียกร้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองประชาชนโดยส่วนใหญ่แต่อย่างใด แต่เกิดจากกลุ่มคนเล็กๆ กลุ่มหนึ่งที่ได้รับการศึกษาดิโนสมัยนั้น แม้กระทั่งเหตุการณ์เรียกร้องประชาธิปไตย ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในปี พ.ศ.๒๕๓๕ ก็ตามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังไม่กระจายไปถึงคนในระดับล่างทั้งในเมืองและชนบทอย่างแท้จริง จากการขาดการมีส่วนร่วมดังกล่าวทำให้ประชาชนขาดจิตสำนึก ไม่ตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ และการมีอำนาจของคนในปัจจุบันแม้สังคมไทยจะยอมรับว่ามีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแล้ว แต่คนไทยส่วนใหญ่ยังเพิกเฉยทางการเมืองมาก เพราะเห็นว่าการเมืองเป็นกิจกรรมของคนบางกลุ่มที่มีอำนาจ อิทธิพล และมีเงิน จนการเพิกเฉยนี้เองทำให้เปิดช่องให้นักฉกฉวยโอกาส หรือผู้มีอำนาจเงิน หรือผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นบางคนที่ต้องการแสวงหาอำนาจและตำแหน่งทางการเมืองใช้วิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การซื้อเสียง การฉ้อโกงทุกรูปแบบ เพื่อให้ตนเองบรรลุเป้าหมาย ทำให้สังคมและประเทศชาติเสียหายเป็นอย่างมาก กระแสของความคิดการมีส่วนร่วมการเมืองของประชาชนได้รับความสนใจมากขึ้น เมื่อรัฐธรรมนูญได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการทางการเมืองของประชาชนไว้หลายประการ เช่น สิทธิ หน้าที่ ในการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งและสิทธิรับสมัครเลือกตั้ง สิทธิในการแสดงความคิดเห็นโดยการพูด การเขียน การโฆษณา สิทธิในการชุมนุมโดยสงบสิทธิ ในการร่วมกันก่อตั้งพรรคการเมือง การมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น การออกเสียงประชามติ สิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ ทั้งนี้ก็เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน ดังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้บัญญัติไว้ใช้ หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๗๖ ว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนแต่ประชาชนไม่สามารถใช้สิทธิทางการเมืองโดยตรง จึงต้องมอบอำนาจอธิปไตยอันเป็นของประชาชนให้กับตัวผู้ใช้อำนาจแทน เรียกว่า “ผู้แทนราษฎร” การมอบอำนาจอธิปไตยให้ตัวแทนด้วยระบบเลือกตั้ง (Election) ภายใต้ระบบการแข่งขัน (Competiton) ภายใต้การตรวจสอบของประชาชน ถ้าตัวแทนใช้อำนาจตามเจตนารมณ์ บิดเบือนหรือเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว ประชาชนเจ้าของอธิปไตยย่อมเรียกร้องอำนาจคืนได้

หลักการนี้เราใช้นานพอสมควร เห็นภาพของความล้มเหลว ช่องโหว่ของระบบหลายประการ ผู้แทนของประชาชนเองไม่มีจิตสำนึก ส่งผลกระทบต่อระบอบประชาธิปไตย ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ หลักการของระบอบปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ยึดหลักพื้นฐานที่ว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจ ประชาชนสามารถใช้อำนาจได้เสมอ แม้ว่าจะได้มอบอำนาจให้กับผู้แทนของประเทศไปใช้ในฐานะที่เป็น “ตัวแทน” ประชาชนสามารถเฝ้าดู ตรวจสอบควบคุม และแทรกแซงการทำหน้าที่ตัวแทนของประชาชนได้เสมอ โดยสามารถมีส่วนร่วมดำเนินการทางการเมืองได้ ๔ ลักษณะ คือ

๑. การเรียกคืนอำนาจโดยการถอด/ถอนออกจากตำแหน่ง เป็นการควบคุมการใช้ อำนาจของผู้แทนในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองแทนประชาชน ผู้แทนของประชาชนใช้อำนาจ ในฐานะ “ตัวแทน” มิได้เป็นไปในทางที่ถูกต้อง หรือเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมอย่างแท้จริง ในทางตรงกันข้ามกับใช้อำนาจโดยมิชอบ ทูจริต คอร์รัปชัน แสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยสามารถเรียกรื้ออำนาจนั้นคืนได้โดยการถอดถอนให้ออกจาก ตำแหน่ง (มาตรา ๓๐๔)

๒. การริเริ่มเสนอแนะ (initiatives) เป็นการทดแทนการทำหน้าที่ของผู้แทน ประชาชนด้วยการเสนอแนะนโยบาย ร่างกฎหมาย รวมทั้งมาตรการใหม่ๆ เองได้ หากตัวแทนของ ประชาชนเสนอแล้วไม่ตรงต่อความต้องการของประชาชน

๓. การประชาพิจารณ์ (Public hearing) เป็นการแสดงออกของประชาชนในการ เฝ้าดูตรวจสอบและควบคุมการทำหน้าที่ของตัวแทนประชาชน ในกรณีที่ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือฝ่าย บริหารเตรียมกฎหมาย หรือกำหนดนโยบาย หรือมาตรการใดๆ ที่กระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ หรือสิทธิเสรีภาพของประชาชน ประชาชนในฐานะเจ้าของอธิปไตยสามารถแสดงความคิดเห็น เรียกร้อง หรือให้ชี้แจงข้อเท็จจริงผลดี ผลเสียก่อนการออกกฎหมายมาบังคับ หรือกำหนดนโยบายได้

๔. การแสดงประชามติ (referendum) ในส่วนเกี่ยวกับนโยบายที่สำคัญ คือการ ออกกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมาก เช่น การขึ้น ภาษีอากร การรื้อสร้างเขื่อน หรือโรงงานไฟฟ้า ประชาชนสามารถเรียกร้องให้รัฐรับทามติของ ประชาชนเสียก่อนการตรากฎหมายโดยยึดมติของประชาชนส่วนใหญ่เป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้าย ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างไร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้เปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองในหลายลักษณะ ดังนี้

๑. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ง่ายและชัดเจนที่สุดทั้งการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติและถือเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้งเป็นวิธีการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนในการกำหนดตัวผู้ปกครองประเทศในระดับต่าง ๆ และการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง ประชาชนควรพิจารณาเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริตเข้าไปบริหารประเทศ เพื่อให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง ส่งผลกระทบบังประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๒. การใช้สิทธิออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ และแสดงความต้องการที่แท้จริงของตนให้รัฐบาลได้ทราบ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๑๔ บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติโดยการลงคะแนนลับ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้

การออกเสียงประชามติเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการขอปรึกษาความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งมิใช่เรื่องที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญและไม่เกี่ยวกับตัวบุคคล หรือคณะบุคคลใดโดยเฉพาะผลของการออกเสียงประชามติจึงเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเท่านั้น

การจัดการออกเสียงประชามติจะดำเนินการโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีวิธีการคล้ายคลึงกับการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง คือ

๑. คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงของแต่ละจังหวัด และปิดประกาศให้ผู้มีสิทธิได้ตรวจสอบ โดยจะต้องปิดประกาศไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน ก่อนวันออกเสียงประชามติ

๒. คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหน่วยออกเสียงประชามติของแต่ละจังหวัด

๓. การลงคะแนนออกเสียงประชามติ เริ่มตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. ถึง ๑๕.๐๐ น. โดยผู้มีสิทธิต้องไปลงคะแนน ณ หน่วยออกเสียงประชามติที่ตนมีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ และไปแสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยพร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่าย

๔. เมื่อปิดการออกเสียงประชามติแล้ว คณะกรรมการประจำหน่วยจะนับคะแนน ณ ที่นั้นโดยเปิดเผยจนแล้วเสร็จ หลังจากนั้นจึงรายงานผลไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง พร้อมด้วยบัตร และบัตรที่มีสิทธิเลือกตั้งได้ออกเสียงประชามติ

๕. เมื่อได้ผลการนับคะแนนแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศผลการออกเสียงประชามติ และแจ้งผลไปยังนายกรัฐมนตรีโดยเร็ว

สำหรับผลของการออกเสียงประชามติ หากผลปรากฏว่ามีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติเป็นจำนวนไม่มากกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ จะถือว่าประชาชนเสียงข้างมากไม่เห็นชอบด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น แต่ถ้ามีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงประชามติมากกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ และปรากฏว่าผู้ออกเสียงประชามติโดยเสียงข้างมากให้ความเห็นชอบ จะถือว่าประชาชนเสียงข้างมากเห็นชอบด้วยกับเรื่องที่ขอปรึกษานั้น

๓. การจัดตั้งและเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญในการปกครองระบบประชาธิปไตยโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๗ ได้บัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน และเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

โดยทั่วไปการเข้าร่วมกิจกรรมกับพรรคการเมืองนั้นสามารถกระทำได้โดยการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเข้าร่วมประชุมและร่วมแสดงความคิดเห็น การช่วยรณรงค์หาเสียงในระหว่างการเลือกตั้ง การบริจาคเงินช่วยเหลือให้แก่พรรคการเมือง การชักชวนให้ประชาชนเข้าสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง และการลงสมัครรับเลือกตั้ง ฯลฯ ทั้งนี้ การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.๒๕๔๑

๔. การใช้สิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๗๐ ได้บัญญัติให้สิทธิประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน สามารถเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๕ กฎหมายที่เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกฎหมายเป็นการสอดคล้องกับหลักการที่ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน เนื่องจากหากประชาชนเห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรี ไม่เสนอร่างกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน หรือแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๓ และ หมวด ๕ ประชาชนก็มีสิทธิรวมกลุ่มกันใช้อำนาจอธิปไตยโดยเสนอร่างกฎหมายโดยประชาชนนั้นจะเป็นการกระตุ้นเตือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ให้ความสำคัญกับความต้องการของประชาชนและอีกนัยหนึ่งอาจจะมีผลกระตุ้นให้ร่างกฎหมายนั้นได้รับความสนใจ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเป็นพิเศษ

ทั้งนี้ ในการจัดทำร่างกฎหมายของประชาชนนั้น จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.๒๕๔๒ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งการเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้ ๒ วิธี คือ การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการเลือกตั้ง

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายกันเอง ครบจำนวนห้าหมื่นคนแล้ว จึงยื่นเรื่องเสนอต่อประธานรัฐสภา โดยต้องมีเอกสาร ดังต่อไปนี้

- ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณา

- แบบแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย และผู้แทนการเสนอกฎหมายตามที่ประธานรัฐสภากำหนด พร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายสามารถนำไปแสดงคนได้พร้อมทั้งสำเนาทะเบียนบ้านของทุกคน

เมื่อประธานรัฐสภาได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแล้ว ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร ถ้าเห็นว่าถูกต้องให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการปิดประกาศรายชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ในเขตท้องที่ที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผู้นั้นมีชื่ออยู่ เช่น ปิดประกาศไว้ที่ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หรือเขตชุมชนหนาแน่น เป็นต้น

ในกรณีที่ผู้ใดจะคัดค้าน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ชื่อของตนเองออกจากบัญชีรายชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วยก็สามารถทำได้โดยยื่นคำร้องคัดค้านต่อประธานรัฐสภา หรือบุคคลที่ประธานรัฐสภาแต่งตั้ง ภายใน ๒๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศรายชื่อในเขตท้องที่ที่ผู้คัดค้านมีชื่ออยู่

เมื่อตรวจสอบรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ครบห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะดำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป แต่หากมีรายชื่อไม่ครบจำนวนห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะแจ้งให้ผู้แทนเสนอกฎหมายทราบเพื่อดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายเพิ่มเติมให้ครบห้าหมื่นคน ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวและยังมีได้มีการเสนอรายชื่อเพิ่มเติมจนครบห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะสั่งจำหน่ายเรื่องและแจ้งให้ผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบ

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

กระทำได้โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป มีความประสงค์จะเสนอกฎหมายให้สภาพิจารณา สามารถเข้าชื่อยื่นคำขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้โดยให้ยื่นคำขอต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง พร้อมร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณา

เมื่อประธานกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำขอดังกล่าวแล้วจะดำเนินการจัดส่งร่างพระราชบัญญัติและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ไปให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งในแต่ละจังหวัด เพื่อดำเนินการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดทราบว่า มีการเสนอกฎหมายในเรื่องใด และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายไปลงชื่อตามระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนด โดยระยะเวลาที่จัดให้มีการเข้าชื่อต้องไม่น้อยกว่า ๕๐ วันนับแต่วันประกาศ

ผู้ที่ประสงค์จะร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายจะต้องไปแสดงตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง พร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุหรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ และเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งได้ตรวจสอบแล้ว เห็นว่าผู้แสดงตนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยถูกต้อง ให้จัดผู้้นั้นกรอกข้อความและลงชื่อในแบบพิมพ์การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดสถานที่ในการเข้าชื่อ เสนอกฎหมายเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายในถิ่นที่บุคคลนั้นมีที่อยู่ นอกเหนือจากการกำหนดสถานที่ในแต่ละจังหวัดได้ หากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นผู้เริ่มก่อการขอให้มีการเข้าเสนอกฎหมายร้องขอ

ในกรณีดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การขอใช้สิทธิเข้าชื่อนอกเขตจังหวัดที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งและหลักเกณฑ์การตรวจสอบการเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งของผู้้นั้นได้

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการเข้าชื่อเสนอกฎหมายคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง จะรวบรวมแบบพิมพ์ที่มีเข้าชื่อเสนอกฎหมายส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมายทั้งหมด

ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งร่างพระราชบัญญัติและเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมายไปยังประธานรัฐสภา ถ้าประธานรัฐสภาเห็นว่าถูกต้องและมีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายครบห้าหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาคำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป แต่ถ้าหากการเข้าชื่อเสนอกฎหมายมีจำนวนไม่ครบห้าหมื่นคน ประธานกรรมการการเลือกตั้งจะรายงานให้ประธานรัฐสภาทราบเพื่อให้ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่ายเรื่องและแจ้งให้ผู้แทนผู้ยื่นคำขอทราบ

๕. การใช้สิทธิในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐๔ ได้บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธาณวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลดังต่อไปนี้คือ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ผู้มีพฤติการณ์ร้ายชัดปกปิดชื่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย ออกจากตำแหน่งได้ โดยในคำร้องขอจะต้องระบุพฤติการณ์ ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

เมื่อวุฒิสภาได้รับคำร้องแล้ว ยังไม่อาจที่จะลงมติถอดถอนได้ ประธานวุฒิสภาต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ดำเนินการไต่สวนก่อนว่า ข้อกล่าวหาเป็นมูลหรือไม่ ถ้า ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล คำร้องขอให้ถอดถอนก็จะเป็นอันตกไป แต่หากข้อกล่าวหาเป็นมูลจะมีผล คือ

๑. นับแต่วันที่ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาเป็นมูล ผู้ดำรงตำแหน่งที่ถูกกล่าวหา จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปมิได้จนกว่าวุฒิสภามีมติ

๒. ประธาน ป.ป.ช. จะส่งเรื่องกลับมาให้วุฒิสภาเพื่อลงมติถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นออกจากตำแหน่ง

๓. ประธาน ป.ป.ช. จะส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีอาญาโดยฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติให้มีขึ้น เพื่อพิจารณาพิพากษาความผิดของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในเรื่องการรั่วไหลผิดปกติ และการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

การลงมติให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กระทำได้โดยวิธีการลงคะแนนลับ ซึ่งคะแนนเสียงต้องไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา แต่สำหรับการลงมติถอดถอนกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้น วุฒิสภาต้องใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา ซึ่งเป็นมติที่มากกว่าการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งอื่น

บุคคลที่ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งนั้น จะต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติให้ถอดถอน และจะถูกตัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ทางการเมืองหรือในการรับราชการเป็นเวลาห้าปี

๖. การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ประชาชนได้ปกครองตนเองในแต่ละพื้นที่ โดยยึดหลักที่ว่า ประชาชนในแต่ละพื้นที่จะเป็นผู้เข้าใจปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะพื้นที่ได้ดีที่สุด รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ได้บัญญัติเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวด ๘ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น คือ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติของท้องถิ่น ได้ โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วย

การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอีกประการหนึ่งคือ ประชาชนในท้องถิ่นสามารถถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นออกจากตำแหน่งได้ โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียงเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

นอกจากนี้ประชาชนยังสามารถเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นได้โดยการ ใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารในท้องถิ่นนั้น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือช่วยณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้งภายในท้องถิ่น ตลอดจนการแสดงความคิดเห็น ตรวจสอบ ติดตามการทำงานของผู้บริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

๗. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการทางนิติบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจในกระบวนการทางนิติบัญญัติ โดยให้สิทธิและโอกาสแก่ประชาชนในการพิจารณาการออกกฎหมายที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี คนชรา หรือผู้พิการ หรือทุพพลภาพได้ ทั้งนี้ หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้สภาผู้แทนราษฎร ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้น มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดเพื่อให้ผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก สตรี คนชรา หรือผู้พิการ ได้มีสิทธิออกเสียงในการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวแทนด้วย

๘. การมีส่วนร่วมโดยการรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมโดยการรวมกันเป็นกลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การที่กลุ่มคนมารวมกันเพราะมีอาชีพการงานหรือมีผลประโยชน์ หรือมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และใช้พลังของกลุ่มให้มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของรัฐ และเพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่มคน ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้มีการเอาเปรียบซึ่งกันและกันแต่เป็นการสร้างสังคมที่ทุกกลุ่มอยู่ร่วมกันได้สงบสุข เช่น กลุ่มเกษตรกร ทำไร่อ้อย หากสามารถรวมกลุ่มเชื่อมโยงกันได้ทั่วประเทศอย่างเข้มแข็งก็จะสามารถเจรจาต่อรองกับพ่อค้าคนกลางให้สามารถทำการขายอ้อยได้ในราคาที่เหมาะสม แต่ถ้ารวมตัวกันไม่ได้อาจถูกเอาเปรียบจากการถูกกดราคาได้เป็นต้น โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้ประชาชนสามารถรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์กรเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

กลุ่มผลประโยชน์มีความแตกต่างจากพรรคการเมืองตรงที่กลุ่มผลประโยชน์มิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองเพื่อบริหารประเทศโดยตรง แต่ต้องการใช้พลังของกลุ่มให้มีอิทธิพลหรือต่อรองกับรัฐบาลในการกำหนดนโยบายให้ตรงกับผลประโยชน์ ความต้องการของกลุ่ม และเพื่อต่อรองผลประโยชน์กับกลุ่มผลประโยชน์อื่น อย่างไรก็ตามกลุ่มผลประโยชน์นี้อาจพัฒนาเป็นพรรคการเมืองต่อไปได้

จากการที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนตามเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันมีหลายประการด้วยกัน ซึ่งนอกจากนี้การมี ส่วนร่วมในทางการเมืองดังกล่าว รัฐธรรมนูญยังให้สิทธิเสรีภาพ และ โอกาสในการมีส่วนร่วมแก่ประชาชนอีกหลายประการที่ไม่มีรัฐธรรมนูญฉบับใดเคยกำหนดไว้ ดังนี้

๑. สิทธิในการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาพิจารณ์

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้ให้การรับรองสิทธิการรับทราบข้อมูลจากรัฐ และให้รัฐต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การที่รัฐจะดำเนินการใดๆ ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์หรือส่วนได้ส่วนเสียของประชาชน ชุมชน หรือท้องถิ่น รัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล และให้ประชาชนมีส่วนร่วม พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นได้ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดการต่อต้านของประชาชนในท้องถิ่น หากประชาชนไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการนั้น ๆ

๒. สิทธิในการมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้ให้การรับรองสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ โดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๘ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับ ความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ และในมาตรา ๕๙ กำหนดให้บุคคลมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่นและมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ที่ประชาชนมีสิทธิรับรู้ ได้แก่ ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของทางราชการ ซึ่งได้แก่ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าข้อมูลข่าวสารของทางราชการนั้น ๆ จะอยู่ในรูปแบบใด เช่น เอกสาร แผนที่ หนังสือ ภาพถ่าย ภาพวาด การบันทึกเสียง การบันทึกโดยคอมพิวเตอร์ หรือการบันทึกข้อมูลด้วยวิธีอื่นใด แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ได้กำหนดข้อยกเว้นที่จะไม่เปิดเผยให้ประชาชนรับรู้ กำหนดการเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองจากบุคคลอื่น

๓. สิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์และฟ้องหน่วยราชการ

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของรัฐ โดยการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ และได้รับแจ้งผลการพิจารณาภายในเวลาอันสมควรตามมาตรา ๖๑ และยังกำหนดให้สิทธิแก่ประชาชนในการที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลให้รับผิดชอบเนื่องจาก

การกระทำหรือละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ตามบทบัญญัติในมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญ

๔. สิทธิในการพัฒนาและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปวัฒนธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน ได้บัญญัติให้ประชาชนสามารถเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนา ดูแล บำรุงรักษาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลป และวัฒนธรรมไว้ในหลายมาตรด้วยกัน เช่น

มาตรา ๔๖ บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๖ สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของคน ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมและผู้แทนสถาบัน อุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนการมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายตามวรรคหนึ่งและวรรคสองย่อมได้รับความคุ้มครอง

๕. เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การชุมนุมกันของประชาชนถือเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองขั้นพื้นฐานอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพื่อแสดงความคิดเห็นและเรียกร้องทางการเมือง แต่การชุมนุมนั้นจะต้องเป็นไปอย่างสงบและปราศจากอาวุธ ดังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติไว้ว่า มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะและเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะหรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมไทย

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทยนั้น จันทนา สุทธิจารี ได้ให้ความเห็นไว้ที่น่าสนใจหลายประการพอสรุปได้ดังนี้

๑. การเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนสามารถแบ่งลักษณะพฤติกรรมการไม่มีส่วนร่วมและลักษณะของประชาชนได้เป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑.๑ ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไป จะมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับดี เข้าใจถึงความหมาย ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย แต่ปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมในรูปแบบที่เป็นทางการ หรือการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เพราะขาดความเชื่อถือศรัทธาต่อพฤติกรรมของนักการเมืองและพรรคการเมืองที่มีอยู่

๑.๒ ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนชั้นกลางขึ้นไปเช่นกันที่ปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะวิถีชีวิตในโลกเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ทำให้คนกลุ่มนี้มีวิถีชีวิตที่ผูกพันอยู่กับการเร่งรัด แสวงหาความมั่งคั่ง ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และประโยชน์ส่วนตัวเป็นใหญ่ คนกลุ่มนี้จะไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกรูปแบบ ครอบงำที่ประโยชน์ส่วนตัวของเขา ยังไม่ถูกคุกคาม ติตรอน จนต้องฟังฟังอำนาจทางการเมืองเข้ามาช่วยจัดการให้

๑.๓ ประชาชนที่เป็นกลุ่มคนระดับล่าง มีฐานะยากจน ขาดการศึกษา ขาดโอกาสของการประกอบอาชีพ ซึ่งในประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทยยังมีประชาชนกลุ่มนี้อยู่เป็นจำนวนมาก ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนกลุ่มนี้มองไม่เห็นและไม่เข้าใจว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะมีความสำคัญมากไปกว่าการดิ้นรนหาเลี้ยงชีวิตให้อยู่รอดไปได้ ในแต่ละวันอย่างไร จึงปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกรูปแบบหากไม่สิ่งจูงใจ

๒. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเชิงสัญลักษณ์ โดยปราศจากความตระหนักรู้ ความเข้าใจในคุณค่า และความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง หรือเป็นการมีส่วนร่วมเพราะอิทธิพลของปัจจัยแทรกซ้อนอื่นๆ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้งในสัดส่วนสูงมาก บางแห่งครบ ๑๐๐% ของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง โดยกลไกของรัฐบาลภาคภูมิใจว่าเป็นสัมฤทธิ์ผลของการรณรงค์ประชาธิปไตย แต่ในความเป็นจริงแล้ว เป็นเพราะมีการซื้อสิทธิขายเสียงอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท การซื้อเสียงกันยกหมู่บ้านก็เคยมีมาแล้ว พฤติกรรมการมีส่วนร่วมเช่นนี้ ก่อให้เกิดปัญหาเป็นอุปสรรคขัดขวางพัฒนาการทางการเมืองและเจตนารมณ์ของการปฏิรูป

การเมืองอีกด้วย เพราะเป็นการกระทำจากอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อนที่ไม่ใช่ความตระหนัก เข้าใจถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมที่แท้จริง ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญของการส่งคนไว้คุณภาพ คนมี ปัญหา เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองและอาศัยตำแหน่งนั้นแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองและหมู่ คณะของตนเอง โดยการฉกฉวย ลิดรอน แย่งชิง เบียดเบียนประโยชน์ที่ควรเป็นของประชาชน ส่วนรวมผลกระทบทางลบก็ย้อนกลับมาสู่ตัวประชาชนผู้เลือกบุคคลเหล่านั้นเข้าไปนั่นเอง

๓. การมีส่วนร่วมอย่างไม่มีระบบ ในสังคมของประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย การมีส่วนร่วมในลักษณะกลุ่มผลประโยชน์ที่เคว้ก้างไร้บรรทัดฐาน ขาดองค์การ ขาดขั้นตอนมีมากเป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมที่หล่อแหลมต่อการปะทุตามอารมณ์ ไม่เป็นไป โดยสันติวิธี และก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงทำลายต่อความสงบสุขของสังคมและพัฒนาทางการเมือง

๔. การมีส่วนร่วมในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการที่มากเกินไปเนื่องจากการใช้ นโยบายที่เกิดผลกระทบกับประชาชนหรือเนื่องจากศักยภาพของรัฐในการดูแลทุกข์สุขของ ประชาชนหรือเนื่องจากศักยภาพของรัฐในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนไม่เพียงพอทำให้ ประชาชน เกิดภาวะกดดันคับข้องใจจนต้องถูกออกมาเรียกร้อง กดดัน เสนอหน้ากับอำนาจรัฐ การมีส่วนร่วมลักษณะนี้เกิดขึ้นมากในสังคมไทยปัจจุบัน ในรูปของมีอบต่างๆ หากศักยภาพของรัฐ ไม่เพียงพอที่จะรับมือกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ อาจก่อให้เกิดภาวะการเรียกร้อง ที่มากเกินไป (Over Demand) ดังเช่นที่เคยเกิดขึ้นในการเมืองไทยหลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ซึ่งบรรยากาศประชาธิปไตยเบิกบานเต็มที่ก่อให้เกิดความตึงเครียดต่อระบบการเมือง ล่อแหลมต่อ การเกิดตัวแปรแทรกซ้อน จนระบบการเมืองไม่อาจทนทานอยู่ได้ อาจเกิดการเคลื่อนย้ายอำนาจ ทางการเมืองด้วยวิถีทางนอกระบบประชาธิปไตย

การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้หลายๆ มิได้เป็นเครื่องหมายสะท้อนถึงความ เป็น ประชาธิปไตยสูง หากแต่สะท้อนถึงความไร้ศักยภาพของรัฐในการดูแลทุกข์สุขประชาชนมากกว่า ถ้ารัฐไม่สามารถจัดการกับปัญหาการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ได้เหมาะสมอาจก่อให้เกิดการ ขาดศรัทธาและแสดงออกด้วยการไม่เชื่อฟังรัฐ ด้วยการละเมิดกฎหมายต่าง ๆ ได้เช่นกัน

๕. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการจัดตั้งเพื่อผลประโยชน์แอบแฝงเป็นการ ระดมกำลังทางการเมืองของประชาชนมาเป็นฐานรองรับอำนาจหรือวัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือ ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองบางคนหรือพรรคการเมืองบางพรรค ปรากฏการณ์ที่เห็นอยู่เสมอในสังคมไทย เช่น พรรคฝ่ายค้านระดมชาวบ้านมาชุมนุมประท้วงเพื่อ แสดงภาพของการไร้เสถียรภาพ การขาดความน่าเชื่อถือของรัฐบาล ด้วยหวัง โอกาสการขึ้นเป็น รัฐบาลแทน เป็นต้น และการระดมกำลังของประชาชนเพื่อมาแสดงการสนับสนุนนักการเมือง

บางคนในลักษณะการให้กำลังใจก็ปรากฏอยู่มากมายเช่นกัน ซึ่งพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในลักษณะบิดเบือนนี้เป็นอันตรายต่อการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๖. วิธีคิดและพฤติกรรมของบุคลากรของรัฐที่เห็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วมด้วยการชุมนุมประท้วงไม่เห็นด้วยหรือคัดค้านนโยบายของรัฐบาล เป็นพฤติกรรมของการก่อกวน ก่อความไม่สงบวุ่นวายซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของรัฐบาล เป็นปัญหาอีกประการหนึ่งที่ต้องแก้ไข เช่น พฤติกรรมของตำรวจในการปราบปรามจัดการกับการประท้วงของประชาชนด้วยวิธีการรุนแรงทำให้มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ไม่สร้างสรรค์บรรยากาศประชาธิปไตย

ปัญหาการมีส่วนร่วมในสังคมไทยดังกล่าวจึงเป็นวิกฤตการณ์การมีส่วนร่วมที่จำเป็นต้องแก้ไขโดยเร็ว

สรุป

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบันได้ให้สิทธิและโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ประชาชนในหลายลักษณะ หากประชาชนมีความตื่นตัวและให้ความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ก็จะส่งผลให้การปฏิรูปทางการเมืองบรรลุเป้าหมายและมีผลต่อเนื่องไปถึงการเปลี่ยนแปลงระบอบการเมือง ตัวผู้นำและการดำเนินนโยบายทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไปในแนวทางที่มีความสุจริต มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากขึ้น ดังนั้นประชาชนจึงไม่ควรละเลยหรือเพิกเฉยที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองตามช่องทางต่าง ๆ ที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้

บทที่ ๑๕
บทสัมภาษณ์

๑. ความหมายของบทสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ หมายถึง บทสนทนาซักถามระหว่างบุคคล ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้สัมภาษณ์ อีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะประการใดประการหนึ่งของการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง เพื่อนำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดก่อนการสัมภาษณ์

๒. การเขียนเค้าโครงบทสัมภาษณ์

การเขียนบทสัมภาษณ์ มีเค้าโครงการเขียน ๓ ส่วน ดังนี้

(๑) ส่วนแรก

- ชื่อ - สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
- ตำแหน่งหน้าที่ผู้ให้สัมภาษณ์
- ที่อยู่ของผู้ให้สัมภาษณ์
- วัน เดือน ปี และเวลาที่ให้สัมภาษณ์
- สถานที่ให้สัมภาษณ์

(๒) ส่วนกลาง

- คำถามหรือปัญหาของผู้สัมภาษณ์
- คำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์
- ทรรศนะของผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีต่อปัญหาหรือคำถาม

(๓) ส่วนท้าย

- ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์
- ข้อสังเกตของผู้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาที่ถามและผู้ให้สัมภาษณ์

๓. ผลงานบทสัมภาษณ์ในสมัยสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๒

ผลงานบทสัมภาษณ์ของนายโกกิน พลกุล ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มีดังนี้

บทสัมภาษณ์พิเศษ
ของ
นายสุชาติ ตันเจริญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง
หนังสือพิมพ์มติชน

๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒

๑. กรอบการทำงานในสภาฯในฐานะรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และแนวทางพัฒนาระบบรัฐสภา

ผมในฐานะรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และท่านลลิตา ฤกษ์สำราญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ได้รับมอบหมายภารกิจความรับผิดชอบในกิจการและการทำงานในสภาผู้แทนราษฎรที่แตกต่างกัน ซึ่งผมได้รับมอบหมายภารกิจให้มีอำนาจหน้าที่ในงานของสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับการพิจารณากลับกรองร่างพระราชบัญญัติ การจัดระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด และงานอื่น ๆ ที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย ซึ่งในส่วนนี้ก็มีอยู่ในรูปของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่แต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งของรัฐสภา คือ

- เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและเสนอแนะแผนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา

- เป็นประธานคณะกรรมการผลิตตรายการโทรทัศน์รัฐสภา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ควบคุมการบริหารและกำหนดรูปแบบในการผลิตตรายการ เผยแพร่สาระความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กระบวนการทางค่านิติบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน กิจกรรมของสมาชิกรัฐสภา

- เป็นประธานคณะกรรมการบริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางและนโยบายในการส่งกระจายเสียง ให้คำปรึกษา แนะนำและให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนพัฒนาสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

แนวทางพัฒนาระบบรัฐสภานั้น โดยที่รัฐสภาเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติมีอำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการให้ความเห็นชอบ แต่ในที่นี้จะบอกกล่าวถึงเฉพาะแนวทางที่เกี่ยวข้องกับสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ดังนั้น ทำอย่างไรให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นที่พึ่งของประชาชน เป็นที่บรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนอย่างแท้จริง ดังนี้ คือ

๑. ด้านการตรากฎหมาย โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๐ ได้บัญญัติให้ประชาชนร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ซึ่งเห็นได้ว่าการที่ประชาชนได้ร่วมกันเสนอกฎหมายนั้น เพื่อต้องการให้รัฐบาล รัฐสภา ได้รับรู้ รับทราบถึงความเดือดร้อน และปัญหาของพวกเขา ดังนั้น จึงต้องมีมาตรการหรือมีการผลักดันให้กฎหมายที่ประชาชนร่วมกันเสนอนั้น ได้รับการตราเป็นกฎหมายเพื่อสนองตอบและแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด

๒. การให้บริการประชาชน พัฒนาระบบการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน การดำเนินการตามข้อหาหรือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้เกิดเป็นรูปธรรม ให้ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนได้รับการแก้ไขและบรรเทาเบาบาง โดยเฉพาะการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน ต้องพัฒนาให้พี่น้องประชาชนส่งได้ทางระบบอินเทอร์เน็ตของเว็บไซต์รัฐสภา

๓. ด้านประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงบทบาทกิจการของสภาผู้แทนราษฎรอย่างทั่วถึง ทั้งทางสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ให้มีความครอบคลุมทั่วประเทศ และทางเว็บไซต์ของรัฐสภาโดยบรรจุข้อมูลที่ครบถ้วน ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์บ้านเมืองไว้

แต่ทั้งนี้ ทั้งนั้นต้องขอความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกรัฐสภา ทั้งวุฒิสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนทั้งข้าราชการรัฐสภาทุกคน ช่วยผลักดันให้มีการพัฒนาระบบรัฐสภาให้เกิดเป็นรูปธรรม สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

๒. สาเหตุที่เจาะจงเลือกดำรงตำแหน่งในฝ่ายนิติบัญญัติ

ถ้าจะบอกว่าผมมีความประสงค์ที่จะเจาะจงเลือกดำรงตำแหน่งในฝ่ายนิติบัญญัติ ผมคิดว่าคงไม่ถูกต้องเพราะจะทำให้ผมนั้นเลือกเองคงไม่ได้ ผมไม่สามารถกระทำได้ ซึ่งการเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งใดทั้งฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติต้องเป็นมติของพรรคไทยรักไทย และหัวหน้าพรรคพิจารณาถึงความเหมาะสม เช่นเดียวกับกรณีของผมที่พรรคไทยรักไทยได้มีมติให้ผมดำรงตำแหน่งนี้ อาจจะเป็นเพราะผมเคยดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง มาก่อน ทางพรรคไทยรักไทยจึงเล็งเห็นว่าผมมีประสบการณ์ และเมื่อคราวดำรงตำแหน่งดังกล่าวผมก็ทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ จนการประชุมสภาในขณะนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

๓. การแก้ไขปัญหาองค์กรประชุมไม่ครบ

ก่อนอื่นต้องขอทำความเข้าใจกันเสียก่อนว่า ปัญหาองค์กรประชุมไม่ครบ หรือที่เรียกขานกันจนคุ้นหูว่า สภาล่ม นั้น ฟังดูเหมือนว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขาดความรับผิดชอบ ไม่ยอมเข้าประชุมสภา ทั้งที่ประชาชนเลือกเข้ามาเป็นปากเป็นเสียง เป็นตัวแทนในการนำเสนอ

ความคิดเห็นแทนตน และคุณจะมีการวิพากษ์วิจารณ์กันจนเป็นเรื่องใหญ่โตทำให้ประชาชนเข้าใจผิด มีทัศนคติที่ไม่ดีกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งที่แท้จริงปัญหาองค์กรประชุมไม่ครบหรือสภากลุ่ม แทนจะไม่มีให้เห็น และขอยืนยันว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรู้จักหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี ว่าต้องมีหน้าที่ประชุมสภา เพื่อทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของประชาชน ตรงนี้จึงขอเรียนให้ทราบทั่วกัน โดยเฉพาะประชาชนจะได้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้อง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๖ ได้กำหนดให้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรต้องมีสมาชิมาประชุมไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ กึ่งหนึ่งในที่นี้ก็คือ ๒๕๐ คน เพราะปัจจุบันมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๕๐๐ คน และโดยปกติสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมาลงชื่อเข้าประชุมจนครบองค์ประชุมทุกครั้ง สิ่งนี้ย่อมเป็นการประกันว่าสมาชิกฯ ทุกคนมีความรับผิดชอบ

ผมคิดว่าในเมื่อมีรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับการประชุม เป็นกติกาในการประชุม สภาอย่างชัดเจนแล้ว จึงไม่จำเป็นจะต้องแก้ไขปรับปรุงอะไร เพราะถ้าสมาชิกคิดว่าการประชุม สภาเป็นหน้าที่หลักและมีสำนึกที่จะต้องเข้าประชุมสภา ปัญหาองค์ประชุมไม่ครบก็จะไม่เกิดขึ้น

๔. หลักการประสานงานร่วมกับประธานสภาและรองประธานสภา

โดยปกติการประสานงานของผมกับประธานสภาผู้แทนราษฎรและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง (รองศาสตราจารย์ลลิตา ฤกษ์สำราญ) จะกระทำอยู่เป็นประจำอยู่แล้ว โดยส่วนใหญ่จะเป็นการประสานงานเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาสภาผู้แทนราษฎรเป็นสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องการประชุมสภา ที่ประธานได้เห็นนโยบายไว้ว่าจะทำให้การทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งวิธีการประชุม การอภิปราย และการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้มีการประสานงานกันตลอดเวลาว่า ในการประชุมสภาแต่ละครั้งมีข้อบกพร่อง หรือมีปัญหาอุปสรรคตรงไหนบ้างและจะมีแนวทางแก้ไขอย่างไร ที่จะทำให้การประชุมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง เรื่องเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ หรือไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจการสภา ที่ประธานมีเป้าหมายที่จะทำให้ สภามีบทบาทในการเผยแพร่และให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้กับประชาชน และทำให้ประชาชนยอมรับโดยอาจจะนำเสนอผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ซึ่งผมได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลอยู่ และผมก็ได้ให้แนวคิดไปว่าควรทำให้สถานีวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรายการให้น่าสนใจและชวนติดตามตลอดเวลา

โดยส่วนตัวผมคิดว่าการประชุมงานหรือการหารือร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและรองประธานสภาเป็นสิ่งที่ดี และมีประโยชน์ต่อสภา จึงจำเป็นต้องมีการประชุมงานกันอยู่ตลอดเวลา

๕. แนวทางแก้ไขข้อบกพร่องการประชุมสภา

การที่จะแก้ไขข้อบกพร่องการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ต้องมาพิจารณากันก่อนว่า ข้อบกพร่องการประชุมสภาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในเรื่องใดหรือไม่อย่างไร จากนั้นจึงนำมาประมวลแก้ไขเป็นเรื่อง ๆ ไป ผมคิดว่าข้อบกพร่องการประชุมสภาเป็นกติกากที่จะทำให้การประชุมสภาเป็นไปอย่างเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หากมีการแก้ไขข้อบกพร่องที่สำคัญที่จะต้องคำนึงถึงก็คือ เรื่องความเรียบร้อยของการประชุมและประสิทธิภาพของการประชุม เรื่องเหล่านี้เป็นหัวใจของการประชุมสภา และที่สำคัญการเขียนข้อบกพร่องจะต้องเขียนให้กระชับและไม่สามารถตีความไปได้หลายทาง รวมทั้งจะต้องนำมาปฏิบัติได้จริง โดยไม่ขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น

แต่เท่าที่ผมพิจารณาข้อบกพร่องการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๔๔ แล้ว เห็นว่ามีเพียงไม่กี่เรื่องที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เช่น เรื่องกระทู้ถามที่ให้ตอบในที่ประชุมที่ลำสมัย ค้างระเบียบวาระจำนวนมาก การเลื่อนระเบียบการประชุม และความซ้ำซ้อนในการพิจารณา สอบสวนเรื่องต่าง ๆ ของคณะกรรมการ

ผมมองว่าเรื่องเหล่านี้จำเป็นต้องแก้ไข อย่างกรณี เรื่องกระทู้ถามที่ลำสมัย ค้างระเบียบวาระ ก็ควรแก้ไขว่าหากกระทู้ถามที่เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ให้ประธานมีอำนาจสั่งนำออกจากระเบียบวาระการประชุม หรือกรณีการเลื่อนระเบียบวาระ ก็ให้แก้ไขว่าให้การเสนอเลื่อนระเบียบวาระต้องเสนอเป็นญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือ เพื่อให้สมาชิกเตรียมข้อมูลในการพิจารณาได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ แม้กระทั่งเรื่องความซ้ำซ้อนในการพิจารณา สอบสวนเรื่องต่าง ๆ ของคณะกรรมการ ก็ควรแก้ไขให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา สอบสวนในเรื่องใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับเพียงคณะเดียว หากสงสัยให้เป็นอำนาจของประธานสภาเป็นผู้วินิจฉัย

แต่อย่างไรก็ตามประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนพรรคการเมือง ซึ่งมีสมาชิกได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคละ ๒ คน โดยมีผมเป็นประธาน เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง และจะได้นำเสนอเป็นญัตติต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ส่วนรายละเอียดและประเด็นในการแก้ไขจะมีเรื่องใดบ้าง ก็คงจะขึ้นอยู่กับที่ประชุมของคณะกรรมการชุดนี้

บทสัมภาษณ์

ของ

รองศาสตราจารย์ฉลิตา ฤกษ์สำราญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง
ให้กับนิตยสาร woman's style
ในวันพุธที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๘

๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐ ๐๐๐

คำถามข้อที่ ๑. ในฐานะที่เป็นผู้หญิงที่ต้องปกครองผู้ได้บังคับบัญชาทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ท่านมีหลักในการปกครองอย่างไร แรงจูงใจในการทำงาน และปรัชญาในการทำงาน

ในอดีตที่ผ่านมา แม้ว่าจะเกิดวิกฤติการณ์หรือเหตุการณ์ที่ไม่สงบหลายครั้งขึ้นในประเทศแต่สถานการณ์อันเลวร้ายเหล่านั้นก็ถูกขจัดสิ้นไป เนื่องด้วยการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงเป็นสิ่งยืนยันได้อย่างดีถึงพระปรีชาสามารถด้านการเมืองการปกครองของพระองค์

ย้อนกลับไปเมื่อวันแรกที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขึ้นครองราชย์ ทรงมีพระราชดำรัสว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ซึ่งคำว่า “ธรรม” นั้น หมายความว่า ธรรมาภิบาล ซึ่งก็คือการใช้ความดีและหลักทศพิธราชธรรมในการปกครอง ซึ่งหลักทศพิธราชธรรมนั้น เป็นหลักที่ประชาชน นักปกครอง หรือผู้บริหารก็สามารถปฏิบัติได้ ซึ่งตัวฉันก็นำหลักดังกล่าวมาใช้เป็นหลักในการปกครองด้วย

เมื่อฉันดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง จึงต้องเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเป็นผู้นำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย ก็เปรียบได้เป็นผู้ปกครอง ซึ่งเมื่อกล่าวถึงผู้ปกครองคนส่วนใหญ่มักจะคิดถึงเรื่องของอำนาจที่มีเหนือผู้ได้บังคับบัญชา แต่แท้จริงแล้วผู้ปกครองนั้นมีหน้าที่ด้วย ซึ่งเป็นหน้าที่อันสำคัญกล่าวคือ ต้องเป็นผู้ประสานงานของกลุ่มคณะ สร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้เกิดขึ้น ทำให้กลุ่มคณะมีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำหน้าที่เป็นผู้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

หลักสำคัญที่ใช้เป็นหลักในการปกครอง ได้แก่

๑. ความซื่อตรง

ซึ่งหมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การงานและการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นนั้น จะต้องเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจ ไม่หลอกลวงและไม่กลับกลอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่

ดิฉันเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ที่ประชาชนมอบความไว้วางใจให้ทำหน้าที่เป็นปากเสียงแทนตน จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความจริงใจเพื่อให้สมกับความไว้วางใจที่ได้รับมา เมื่อเรามีความซื่อตรงและจริงใจต่อผู้บังคับบัญชาและผู้อื่น ก็จะสามารรถเข้าถึงจิตใจของเขา ทำให้เขากล้าที่จะปรึกษาหารือในกรณีที่พบปัญหาในการทำงานซึ่งถือเป็นสิ่งที่สำคัญ และความซื่อตรงนี้จะนำมาซึ่งความศรัทธา เมื่อผู้ปกครองหรือตัวแทนของประชาชนได้รับซึ่งศรัทธาของประชาชน ความสงบสุขในสังคมก็จะเกิดขึ้นตามมา

๒. ความอ่อนโยน

หมายถึง การมีกริยาสุภาพ ไม่เย่อหยิ่ง มีความนุ่มนวล ซึ่งเมื่อผู้ใดพบเห็นก็จะมี ความสบายใจ ความอ่อนโยนนั้นมิใช่หมายถึงความอ่อนแอ ความอ่อนโยนนั้นสามารถแฝงไว้ซึ่ง ความเข้มแข็งและสง่างามได้ ซึ่งผู้ปกครองหรือผู้นำที่ดีจะต้องมีทั้งความเข้มแข็งและอ่อน โยนในเวลา เดียวกัน

ความอ่อน โยน ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถเข้าถึงหัวใจของประชาชนหรือ ผู้ได้บังคับบัญชาได้ ช่วยให้เกิดผู้คนที่เกิดความรักและความชื่นชมยินดีที่จะให้ความร่วมมือในกิจการ งานต่าง ๆ เป็นอย่างดี

สำหรับแรงจูงใจในการทำงานนั้น เหตุที่ดิฉันทำงานด้านการเมืองนั้นเป็นเพราะมี ความตั้งใจเป็นอย่างยิ่งที่จะเข้ามาเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นปากเป็นเสียงแทนพวกเขาโดยมุ่ง หมายจะให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าและประเทศชาติพัฒนารุ่งเรือง และเมื่อ ได้ทราบถึงปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชน ไม่ว่าจะด้านการศึกษาหรือสภาพแวดล้อมภายในชุมชน ซึ่งความ เดือดร้อนต่าง ๆ นั้นจะเป็นแรงผลักดันให้ดิฉันมุ่งมั่นทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหให้กับประชาชน

และเมื่อได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภา ผู้แทนราษฎร คนที่สอง นั้น โดยส่วนตัวแล้วหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะเห็นการเปลี่ยนแปลงของสภา ผู้แทนราษฎรไม่ว่าจะเป็นารอภิปรายที่กระชับ ชัดเจน เนื้อหาสาระประโยชน์ ซึ่งการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะทำให้ประชาชนหันมาสนใจทางการเมืองยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ปรัชญาในการทำงาน ซึ่งดิฉันยึดถือเสมอมาในการทำงาน คือ

๑. ยึดถือหลักการ

การทำงานนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีหลักการในการทำงาน เพื่อเป็นหลักที่ จะต้องยึดถือปฏิบัติในการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ ต้องยึดถือตามกฎหมายและกติกา เพื่อ ก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายทุกกรณี

๒. เพื่อส่วนรวม

การเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ ก็เพราะได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ดิฉันจึงตระหนักอยู่เสมอถึงการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนที่จะเข้าจัดการแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและมุ่งพัฒนาประเทศชาติ เพื่อประโยชน์ของประชาชนชาวไทย

คำถามข้อที่ ๒. วิธีแก้ไขปัญหาเมื่อเจออุปสรรคในการทำงานและสิ่งที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุดในการทำงานการเมือง โดยเฉพาะงานในหน้าที่รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

การทำงานนั้นถือเป็นเรื่องปกติที่จะต้องพบกับปัญหาอุปสรรคในการทำงาน เพียงแต่ว่าในแต่ละครั้งอุปสรรคเหล่านั้นอาจจะแตกต่างกันไป โดยส่วนตัวแล้วเมื่อพบปัญหาอุปสรรคในการทำงาน จะปฏิบัติดังนี้

๑. วิเคราะห์สภาพปัญหา

ในทุกครั้งที่พบกันอุปสรรค ซึ่งสิ่งที่สำคัญประการแรกคือ ต้องมีสติ มีความรอบคอบ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ถึงเหตุที่มาของปัญหาและอุปสรรค เมื่อพิจารณาจนค้นพบเหตุที่แท้จริง หรือคั่นตอของปัญหาแล้ว ก็จะ ไปสู่การวิเคราะห์หาทางแก้ไขที่เหมาะสมกับปัญหาอุปสรรคต่อไป

๒. มีความอดทน

บางครั้งแม้เราจะสามารถค้นพบถึงสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาอุปสรรคแล้ว แต่เมื่อถึงเวลาลงมือปฏิบัติแล้วอาจจะไม่เป็นอย่างที่ตั้งใจ ดังนั้น ความอดทนไม่ย่อท้อต่อความลำบาก จะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะผลักดันให้เราสามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไปได้

ซึ่งวิธีการที่กล่าวไปแล้วนั้น สามารถนำไปใช้ได้กับทุกปัญหาและทุกกรณีทั้งการแก้ไขปัญหาในการทำงานและในชีวิตประจำวัน

สำหรับงานในหน้าที่รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง นั้น มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญพอสรุปได้ดังนี้

๑. ช่วยเหลือสนับสนุนประธานสภาในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภา อาทิเช่น เป็นประธานในที่ประชุมสภา ควบคุมและดำเนินกิจการของสภา

๒. ปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

การปฏิบัติหน้าที่ของรองประธานสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมสภา คอยควบคุมการประชุมให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการของสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สิ่งที่ดิฉันคำนึงถึงและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการทำหน้าที่รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ได้แก่

๑. ความเป็นกลาง

มาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า ผู้ทำหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรนั้น ต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งประธานสภาและรองประธานสภาถือเป็นผู้นำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองอยู่ จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ถึง ๒ บทบาท ซึ่งหาญไม่มีหลักในการแยกบทบาทการทำหน้าที่แล้ว การปฏิบัติหน้าที่คงไม่สามารถเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ และคงหลีกเลี่ยงข้อครหาถึงความไม่เป็นกลางได้

โดยหากเป็นเรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของสภาหรือที่ประชุมสภาแล้วก็ต้องวางตนปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นกลาง ไม่เข้าฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปตามเหตุและผลของแต่ละเรื่อง และเปิดโอกาสและให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

๒. เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ดิฉันตระหนักเสมอถึงความไว้วางใจที่ได้รับจากประชาชนให้มาทำหน้าที่เป็นผู้แทนของประชาชน มีหน้าที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ตลอดจนพัฒนาสังคมและประเทศให้เจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ

ซึ่งในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้งนั้น สิ่งที่สมาชิกได้อภิปรายถึงไม่ว่าจะเป็นร่างกฎหมายหรือกระทู้ถาม ล้วนเป็นสิ่งที่ดำเนินไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งสิ้น ในฐานะของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม จะต้องควบคุมให้การประชุมนั้น เป็นไปอย่างเรียบร้อย บริหารเวลาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่รักษาผลประโยชน์ของประชาชนได้อย่างเต็มที่

คำถามข้อที่ ๓. การทำงานที่ผ่านมาได้ให้ข้อคิดอะไรกับท่านบ้าง และท่านเคยนำสิ่งที่จากการทำงานมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันของตัวเองอย่างไร

จากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา ได้มีโอกาสทำงานทั้งด้านวิชาการการศึกษา และด้านการเมือง โดยเริ่มจากปี ๒๕๑๕ รับราชการเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยรามคำแหง ก่อนจะเข้าสู่การทำงานด้านการเมือง โดยได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๒๘ และในปัจจุบันนี้ ถือเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นสตรีคนแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทยที่ได้รับเกียรติเช่นนี้ ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษายิ่งขึ้น

เพราะที่สามารถก้าวมาถึงจุดนี้ได้ ก็เพราะได้หมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้ด้านต่าง ๆ ให้กับตนเองอยู่ตลอดเวลา

อีกประการหนึ่งก็คือ ความสำคัญของกฎหมาย เพราะว่ากฎหมายนั้นเปรียบได้เป็นวิชาวิศวกรรมศาสตร์ของสังคม ซึ่งกฎหมายที่ดีจะเป็นเครื่องมือในการจัดโครงสร้างและวางระเบียบในสังคม เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า

ดังนั้น จึงอยากให้ภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกันให้ความสำคัญต่อการศึกษาศึกษาของนักศึกษาและเยาวชน ตลอดจนในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรของประเทศของเรา ให้มีความรู้ ความสามารถทางด้านกฎหมาย ให้เป็นกำลังสำคัญในการดูแลรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศไทยต่อไป

จากที่ข้อมคิดที่กล่าวมาข้างต้น สิ่งสำคัญที่นำมาปรับใช้ คือ การพัฒนาตนเอง ซึ่ง ในการทำงานหรือการใช้ชีวิตประจำวัน เราจะพบกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อาทิเช่น ตัวคิดฉันเองปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมถือเป็นบทบาทใหม่ที่จะต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็จำเป็นต้องทำการ ศึกษาเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมในส่วนที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม หรือกรณีการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งในปัจจุบันนี้เป็นยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศ และยุคของข้อมูลข่าวสาร ซึ่งทำให้การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว เราก็ต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองศึกษาเพิ่มเติมความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

คำถามข้อที่ ๔. ท่านคิดว่าในอนาคตผู้หญิงจะมีบทบาทในด้านการเมืองเพิ่มมากขึ้นแค่ไหน

ในปัจจุบันนี้บทบาทของสตรีในด้านการเมืองนั้นเริ่มเด่นชัดขึ้นตามลำดับ โดยภาครัฐร่วมกับภาคประชาชนในการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิสตรี ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมือง อาทิเช่น เครือข่ายผู้หญิงกับรัฐธรรมนูญ และมูลนิธิที่เกี่ยวกับสตรีต่าง ๆ ได้ร่วมกันผลักดันให้รัฐออกกฎหมายคุ้มครองสิทธิสตรีให้มากขึ้น ซึ่งแม้ว่าในขณะนี้จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นสตรีจะมีเพียง ๑๓ ท่านจาก ๑๐๐ ท่าน คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ก็ตาม แต่ท่านทั้งหลายล้วนแต่มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่นิติบัญญัติหรือในฝ่ายบริหารหรือฝ่ายรัฐบาลนั้น ก็รัฐมนตรีหลายท่านที่เป็นผู้หญิง เช่น ท่านสุচারณ์ เกตุราพันธ์ และยังมีท่านอื่น ๆ ที่ดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาหรือเลขานุการรัฐมนตรี ซึ่งถือว่าผู้หญิงเราได้เข้าสู่การทำงานในระดับประเทศ เป็นผู้บริหารระดับสูงมากขึ้น

ซึ่งในอนาคตนั้น ดิฉันคิดว่าผู้หญิงจะเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากยิ่งขึ้น โดยดิฉันก็หวังว่าการที่ดิฉันได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร จะเป็นการกระตุ้นให้ผู้หญิงเข้าสู่การทำงานทางการเมือง และมีบทบาทในทางนิติบัญญัติมากขึ้น

คำถามข้อที่ ๕. วิธีจัดการและรักษาสัมพันธ์ภาพในครอบครัวในฐานะที่เป็นผู้หญิงทำงาน การแบ่งเวลาให้กับครอบครัว

ในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และยังคงดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎรด้วย จึงมีภารกิจหน้าที่ทั้งในสภาผู้แทนราษฎรและในการดูแลแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน ซึ่งในบางครั้งบางเวลา โอกาสที่ได้พบปะกับสมาชิกในครอบครัวอาจน้อยกว่าครอบครัวอื่นอยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตามดิฉันให้ความสำคัญกับการแบ่งเวลาให้กับครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของดิฉันอยู่ตลอดเวลา

โดยดิฉันและครอบครัวจะใช้เวลาว่างร่วมกันให้มีคุณค่ามากที่สุด ซึ่งเป็นหลักสำคัญ คือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว จะต้องสร้างความใกล้ชิดสนิทสนม ทำให้สมาชิกในครอบครัว รู้สึกอบอุ่นปลอดภัย ซึ่งในทุก ๆ ครั้งที่มีโอกาสสมาชิกในครอบครัวจะร่วมกันพูดคุย เล่าสู่กันฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ในสิ่งที่ได้พบมา ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นครอบครัวแบบเสรีประชาธิปไตย โดยพ่อและแม่จะมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รับผิดชอบร่วมกันในการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยเปิดโอกาสให้คิดริเริ่มและใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ และรับผิดชอบในกิจกรรม ต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งโดยส่วนตัวแล้ว ดิฉันเชื่อว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในบรรยากาศเช่นนี้ จะเติบโตเป็นบุคคลที่เหมาะสมกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยต่อไป

บทสัมภาษณ์

ของ

รองศาสตราจารย์ลลิตา อุกษ์สำราญ
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง
ในรายการ มุมทอล์ก วัยทีน
ในวันพุธที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๘

๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑ ๑๑๑

คำถามข้อที่ ๑. บทบาทของสภาผู้แทนราษฎร ต่อการส่งเสริมเด็กและเยาวชน

เป็นที่ยอมรับกันว่า เด็กและเยาวชนนั้น ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบสังคมและประเทศชาติต่อไปในอนาคต ประเทศไทยของเราก็ให้ความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนตลอดมา ยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ การกำหนดให้มีวันเด็กแห่งชาติเป็นประจำทุกปี ซึ่งเป็นที่น่ายินดีที่เมื่อถึงวันเด็กครั้งใดหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน ต่างร่วมแรงร่วมใจกันจัดงานที่ให้ทั้งความสนุกสนานและสาระความรู้อย่างเต็มที่ด้วยความเต็มใจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเยาวชน โดยได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ต่อเด็กและเยาวชนไว้หลายประการ ดังนี้

มาตรา ๘๐ กำหนดให้ รัฐมีหน้าที่ต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน

มาตรา ๘๑ กำหนดให้ รัฐต้องจัดการศึกษาอบรม และสนับสนุนให้มีการจัดศึกษาอบรมแบบความรู้คู่คุณธรรม

มาตรา ๘๖ กำหนดให้ รัฐต้องคุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานเด็ก

ซึ่งบทบัญญัติเหล่านี้ แสดงถึงเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มุ่งหมายคุ้มครองและส่งเสริมศักยภาพของเด็กและเยาวชน เนื่องด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชน ที่มีต่อประเทศในอนาคต

สำหรับสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ ทำหน้าที่ในการพิจารณาถ่วงถ่วงกรอกกฎหมายต่าง ๆ ก็เล็งเห็นถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชนเช่นเดียวกัน โดยในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๘๐ กำหนดให้ สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และสตรีและผู้สูงอายุ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับเด็ก อาทิเช่น การศึกษา ปัญหาวัยรุ่น ความรุนแรงต่อเด็ก และสถาบันครอบครัว เป็นต้น

และในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๘๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก โดยจะต้องมีผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เข้าร่วมเป็นกรรมการ และจะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งในสาม ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

สำหรับบทบาทของสภาผู้แทนราษฎร ที่มีต่อเด็กและเยาวชน พอดีสรุปได้ดังนี้

๑. การพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

โดยในสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ หรือชุดที่ผ่านมา ได้พิจารณากลับกรองและให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายที่มีความสำคัญต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก การกำหนดขั้นตอนและปรับปรุงการปฏิบัติต่อเด็กให้เหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้รับการอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน และมีการพัฒนาเพื่อเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว ตลอดจนป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรมหรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

๒. การพิจารณาศึกษากรณีปัญหาที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

สภาผู้แทนราษฎร โดยการทำงานของคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ ได้ดำเนินการตรวจสอบหาทางแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาสอบสวนและศึกษากรณีต่าง ๆ เช่น ปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่น การใช้ความรุนแรงต่อเด็ก หรือวิธีการปฏิบัติต่อเด็กให้เหมาะสม เป็นต้น

นอกจากนี้คณะกรรมการ ยังทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น ประสพการณ์ สภาพปัญหาและอุปสรรค โดยการจัดเสวนาความรู้หรือสัมมนาปัญหาเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

๓. การส่งเสริมความรู้ด้านประชาธิปไตยให้กับเด็กและเยาวชน

ในปัจจุบันนี้ สภาผู้แทนราษฎร ได้มุ่งเน้นการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้แก่เด็กและเยาวชน โดยคาดหวังว่าจะทำให้ประชาชนคนไทยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย ในระดับที่สามารถมีส่วนร่วมในการเมืองอย่างแท้จริง โดยได้มีการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

๓.๑ โครงการยุวชนประชาธิปไตย

เป็นโครงการร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กับสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อประเทศชาติ และจะเป็นพลังสำคัญของระบอบประชาธิปไตยในอนาคต โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายไปที่เยาวชนที่อายุระหว่าง ๑๕ - ๒๐ ปี เพื่อสร้างเครือข่ายประชาธิปไตยร่วมทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศไทย

๓.๒ โครงการตอบปัญหาความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา

เป็นอีกโครงการหนึ่งที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความรู้ความสามารถ และยังเป็น การส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยให้นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามัญและสายอาชีพ ทั้งภาครัฐและเอกชนจากทั่วประเทศมาแข่งขัน ตอบปัญหาเกี่ยวกับรัฐสภา

คำถามข้อที่ ๒. บทบาทของสภาผู้แทนราษฎร ต่อพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัญหาเหตุร้ายใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับการยกฐานะขึ้นมาเป็นวาระ แห่งชาติ อย่างแท้จริงเมื่อรัฐบาลนำเรื่องเข้ามาหารือของความเห็นกับสมาชิกรัฐสภา ระหว่างการ เปิดอภิปรายทั่วไปโดยไม่ลงมติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ระหว่างวันที่ ๓๐ - ๓๑ มีนาคมที่ ผ่านมา และการแต่งตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) จำนวน ๔๘ ท่าน เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ ทำหน้าที่ศึกษาตรวจสอบและจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

คำอภิปรายของสมาชิกรัฐสภา ที่นำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะที่ สำคัญ ๔ ประเด็น คือ

๑. ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพื้นที่ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้ง วัฒนธรรมประเพณีที่ดำรงอยู่

๒. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ในแต่ละพื้นที่ แต่ละเหตุการณ์ รวมถึงปัจจัยที่กระพือ โหมให้สถานการณ์รุนแรงขึ้น

๓. ความสำเร็จและความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล ทั้งยุทธศาสตร์ และยุทธวิธี

๔. ข้อเสนอแนะ ซึ่งส่วนใหญ่นำเสนอตรงตามแนวพระราชดำรัส เรื่องการ “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา”

การเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดน ภาคใต้นั้นเพียงแค่นี้ได้เห็นทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม และเห็นความผิดพลาดบกพร่องในการแก้ไขปัญหา เหตุผลสำคัญก็เพราะถึงวันนี้ผู้คนในสังคมยังสับสนอย่างมากกับข้อมูลของผู้ก่อเหตุร้ายที่ยังคง ปฏิบัติการต่อเนื่อง รุนแรง และทำลายขวัญของผู้คนในพื้นที่หนักข้อขึ้นเรื่อย ๆ เรายังไม่ได้คำตอบ ที่ชัดเจนว่า ใครคือผู้ก่อเหตุร้าย มาจากไหน มีเป้าหมายอะไร ใครสนับสนุน เชื่อมโยงกับ ขบวนการใด มีรูปแบบการทำงานที่สลับซับซ้อนอย่างไร ฯลฯ พุดง่าย ๆ คือ รบกันมาเป็นร้อยครั้ง ก็ยัง “ไม่รู้เขา” อยู่เหมือนเดิม ไม่ว่าจะเป็นการลอบวางเพลิง ฆ่าฟันผู้บริสุทธิ์ การลอบทำร้าย

เจ้าหน้าที่รัฐอย่างต่อเนื่องและอย่างมียุทธวิธีที่แนบเนียน รวมทั้งการปฏิบัติการพร้อมกันหลาย ๆ จุด อย่างมีประสิทธิภาพ ฯลฯ คนกลุ่มนี้มีเป้าหมายที่จะสถาปนาประเทศที่ปกครองด้วยกฎหมาย อิสลามอย่างสมบูรณ์ ด้วยการชี้นำและควบคุมกำกับดูแลโดยกลุ่มผู้นำศาสนา ใครที่เห็นด้วยก็เป็น พวกใครไม่เห็นด้วยเป็นศัตรู ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดก็ตาม มีการจัดองค์กรคล้าย ๆ ขบวนการ อัลกออิดะห์ และขบวนการเจมาห์อิสลามียาห์ (เจไอ) ซึ่งเป็นการจัดองค์กรแนวราบ แยกกันไป เป็นกลุ่ม ๆ ไม่ต้องขึ้นต่อกันมีแค่การประสานงานเป็นเครือข่ายเพื่อให้ความช่วยเหลือลักษณะการจัด องค์กรเช่นนี้ ทำให้งานข่าวกรองของรัฐทำได้ลำบาก ยากที่จะเจาะเข้าถึงการปฏิบัติการได้ทั้งหมด หากเจาะเข้าไปได้ก็เพียงหยุดยั้งหรือทำลายได้เฉพาะจุดเล็ก ๆ เท่านั้น เหลือก้นเมื่อคราวจำเป็น แต่ละกลุ่มจะพึ่งพาตนเองมากที่สุด ยุทธศาสตร์ - ยุทธวิธีของกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มนี้โดยทั่วไป จะทำให้ปฏิบัติการของตนเองเป็นสงครามกองโจรในเมืองที่ยึดเยื้อยาวนาน มีการใช้มาตรการ เชิงรุกตลอดเวลา จู่โจมไม่ได้เจ้าหน้าที่รัฐป้องกันได้ทัน รูปแบบปฏิบัติการก็จะใช้การฆ่าที่ โหดเหี้ยมเพื่อให้สังคมเกิดความหวาดกลัว ไม่ว่าจะในพื้นที่นอญมุสลิม หรือชาวไทยพุทธ แสดงพลัง ให้เห็นประชาชนในพื้นที่ว่าทางการไม่สามารถให้ความคุ้มครองชีวิตทรัพย์สินของประชาชนได้, พยายามสร้างความเข้าใจผิด และเคียดแค้นชิงชังระหว่างพื้นที่นับถือต่างศาสนา กัน เพื่อกระตุ้น ให้เกิดสงครามศาสนาขึ้นมา มองตามรูปการณ์นี้แล้วจะเห็นว่าพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของไทย ซึ่งมี “เชื้อไฟ” อย่างดี ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาความไม่เป็นธรรมจากอำนาจรัฐ การกดขี่ ข่มเหง และการแบ่งแยกชาติพันธุ์ ศาสนาในอดีต ทำให้พื้นที่นี้กลายเป็นสมรภูมิที่เยี่ยมยอด สำหรับการปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายของผู้ก่อการร้าย สภาผู้แทนราษฎรได้แต่งตั้ง คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาการลอบวางระเบิดและก่อความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎรว่า รากเหง้าปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ที่ช่องว่างระหว่างกรอบกติกาสำคัญของสังคมอันได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ นโยบายของรัฐ เช่นนโยบายความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๒๕๔๒-๒๕๔๖) ตลอดจนนโยบายรัฐบาลปัจจุบัน กับความเป็นจริงของสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีได้นำ กฎหมายสูงสุด นโยบายของรัฐบาลมาปฏิบัติอย่างครอบคลุมเสมอภาคกันเพียงพอ ดังนั้น หนทาง แก้ปัญหาของจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงอยู่ที่ความพยายามลบล้างช่องว่างระหว่างกฎหมายและนโยบาย ซึ่งสะท้อนความเป็นจริงและความใฝ่ฝันของสังคมไทย คือเห็นความแตกต่างของคนในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ อันเกิดจาก ศาสนา วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เป็นพลังอำนาจของสังคมไทย โดยรวม กับการปฏิบัติจริงของฝ่ายราชการและเอกชนบางส่วนที่ยังเห็นความแตกต่างดังกล่าวเป็น ปัญหา จึงพยายามปฏิเสช ปกปิด หรือจัดให้ความแตกต่างเหล่านั้นสูญสลายไป

คำถามข้อที่ ๓ อะไรคือสิ่งที่ทำให้ท่านประสบความสำเร็จในชีวิต

จากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา ได้มีโอกาสทำงานทั้งด้านวิชาการ การศึกษาและด้านการเมือง โดยเริ่มจากปี ๒๕๑๕ รับราชการเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยรามคำแหง ก่อนจะเข้าสู่การทำงานด้านการเมือง โดยได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๒๘ และในปัจจุบันนี้ ถือเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นสตรีคนแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทยที่ได้รับเกียรติเช่นนี้ ซึ่งจากการทำงานมากกว่า ๓๐ ปี ก็ค้นข้อคิดบางประการที่เป็นสิ่งที่ทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ได้แก่ ยึดถือหลักการไม่ว่าจะเป็นการทำงานหรือการใช้ชีวิตประจำวันนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยึดหลักการ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ที่จะต้องยึดถือปฏิบัติในการสร้างมาตรฐานการดำเนินต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินชีวิตในแต่ละวันเป็นไปปกติสุข และการทำงานอย่างมีหลักการ จะทำให้ผู้คนยอมรับและให้ความนับถือ

๒. การพัฒนาตนเอง

ซึ่งในการใช้ชีวิตประจำวันเราจะพบกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น ตัวคิดค้นเองปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม ถือเป็นบทบาทใหม่ที่จะต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็จำเป็นต้องทำการศึกษาเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมในส่วนที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมหรือกรณีการใช้ชีวิตประจำวัน เราจึงต้องหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตัวเองตลอดเวลา

๓. ความมุ่งมั่น

บางครั้งในการทำงานหรือการใช้ชีวิตประจำวัน แม้เราจะสามารถค้นพบวิธีดำเนินการแล้วก็ตาม เมื่อถึงเวลาลงมือปฏิบัติแล้วอาจจะไม่เป็นที่ตั้งใจ ดังนั้น ความอดุสาหะไม่ย่อท้อต่อความลำบาก จะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผลักดันให้เราปฏิบัติหน้าที่การงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้

คำถามข้อที่ ๔. ความรู้สึก บทบาทของท่านต่อการปฏิบัติหน้าที่ฐานะรองประธานสภาผู้แทนราษฎรหญิงคนแรกของไทย

คิดนรู้สึกเป็นเกียรติและมีความภูมิใจและปลาบปลื้มที่ เป็นผู้หญิงไทยคนแรกที่ได้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ทรงเกียรติและมีความสำคัญต่องานของสภาผู้แทนราษฎร การถึงในหน้าที่ของรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ได้แก่

๑. ปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่ประธานสภาและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

๒. งานที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมอบหมายในเรื่องที่เกี่ยวกับการประชุมสภา ซึ่งที่ผ่านมารองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง จะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน ดังนี้

๒.๑ งานเกี่ยวกับการกลั่นกรองกระทู้ถาม

๒.๒ งานเกี่ยวกับการกลั่นกรองญัตติ

๒.๓ งานเกี่ยวกับการจัดระเบียบวาระการประชุมสภาเกี่ยวกับเรื่องกระทู้ถาม

๒.๔ งานเกี่ยวกับการจัดระเบียบวาระการประชุมสภาเกี่ยวกับเรื่องญัตติ

๒.๕ งานเกี่ยวกับการลาการประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๓. งานด้านการต่างประเทศ เช่น การเดินทางไปเยือนต่างประเทศเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยกับรัฐสภาต่างประเทศ หรืองานให้การรับรองแขกต่างประเทศ

๔. งานที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานคณะกรรมการเฉพาะกรณีในเรื่องต่าง ๆ ในกิจการของสภา เช่น เป็นประธานคณะกรรมการเผยแพร่ประชาธิปไตย

๕. งานในภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร เช่น การเป็นประธานในพิธีเปิดการต่าง ๆ การเป็นประธานเปิดการสัมมนา หรือการบรรยายพิเศษ เป็นต้น

๖. งานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

คำถามข้อที่ ๕. การมีรองประธานสภาผู้แทนราษฎรผู้หญิง จะมีผลดีต่อเด็กและเยาวชนอย่างไร

เรื่องนี้ต้องทำความเข้าใจกันเสียก่อนว่า การมีรองประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย คงไม่แตกต่างกันมากในส่วนของการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินการที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าธรรมชาติของผู้หญิงและผู้ชายต่างกัน โดยปกติแล้วผู้หญิงนั้นจะมีความอ่อนโยนกว่าผู้ชาย ย่อมที่จะเข้าถึงจิตใจของเด็กและเยาวชนได้ดีกว่า เพราะจะสามารถรับรู้และเข้าใจถึงความรู้สึกได้เป็นอย่างดี

ความอ่อนโยน คือ ความนุ่มนวลซึ่งเมื่อผู้ใดพบเห็นก็จะมีความสบายใจ ความอ่อนโยนนั้นมิใช่หมายถึงความอ่อนแอ ความอ่อนโยนนั้นสามารถแฝงไว้ซึ่งความเข้มแข็งและสง่างามได้ ซึ่งมีอันถึงเวลาที่จะต้องคุ้มครองปกป้องสิทธิของเด็และเยาวชน ก็จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง

ความอ่อนโยนนั้น ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถเข้าถึงหัวใจของทุกคน ทำให้ผู้คนเกิดความรักและความชื่นชมยินดีที่จะให้ความร่วมมือในกิจการงานต่าง ๆ เป็นอย่างดี

คำถามข้อที่ ๖. หลักในการทำงาน หลักในการดำเนินชีวิตของท่าน

หลักในการทำงาน

ทำงานโดยยึดหลักพรหมวิหารสี่ ยึดประโยชน์ขององค์กร สังคม ประเทศชาติ และมนุษยชาติเป็นที่ตั้ง ทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อันถือเป็นอารมณ์อันล้ำค่าประจำวงศ์ตระกูล ไม่ทิ้งโอกาสแม้เพียงน้อยนิด โดยเฉพาะโอกาสที่จะเกิดประโยชน์ของส่วนรวม ไม่รอน้ำบ่อน้ำวางแผนโดยละเอียดถี่ถ้วนด้วยข้อมูลพื้นฐานที่ถูกต้อง แต่ดำเนินการอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพรอบคอบ ถ้อยคดี “ทำงานวันพรุ่งนี้ให้ดีกว่าวันนี้”

หลักในการดำเนินชีวิต

เรียบง่าย รู้จักเพียงพอ พอใจในสิ่งที่คนมีอยู่ กตัญญู และที่ตระหนักอยู่เสมอ คือ เราเป็นคนไทย ควรนิยมไทย ให้ความสำคัญในเรื่องสุขภาพและครอบครัวเพราะสองสิ่งนี้คือพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของการดำเนินชีวิต ถ้าสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ การตัดสินใจและกระทำการใด ๆ ก็จะได้ สำหรับ “ครอบครัว” นั่นถือได้ว่า เป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งของชีวิต เป็นสถานที่แรกที่ให้กำเนิดชีวิตกับเราและเป็นสถานที่สุดท้ายที่เราจะพักพิงตราบจนชีวิตจะหาไม่เมื่อมีปัญหาใด เราจะกลับมาหาครอบครัวซึ่งเป็นที่แรกที่เรารั้งรังได้เสมอ ดังนั้น ครอบครัวจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของชีวิตและสถาบันพื้นฐานของสังคม เราควรให้ความรักและเอื้ออาทรต่อคนในครอบครัวเพื่อสังคมของไทยจะได้มีความแข็งแกร่งไม่เปราะบาง จะเห็นได้ว่า ทั้งสองสิ่งที่กล่าวมา คือ สิ่งพิเศษสุดของชีวิต สิ่งที่ได้ในลำดับต่อมา นั้น ย่อมตามมาจากสุขภาพและครอบครัวเสมอ

คำถามข้อที่ ๗. สิ่งที่ยากฝากให้กับเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชน เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญยิ่งของประเทศชาติ เป็นพลังงานในการพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าและมั่นคง เด็กจึงควรเตรียมตัวที่จะเป็นกำลังของชาติ ด้วยการขยันหมั่นศึกษาหาความรู้และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย มีความขยันขันแข็งตั้งใจทำงาน ด้วยความรับผิดชอบยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริต ตลอดจนมีความเมตตากรุณา ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อผู้อื่น เสียสละและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยกันรักษา ความสะอาดและอนุรักษ์ ทรัพยากรตลอดถึงสาธารณสมบัติส่วนรวมของชาติ หากเด็กและเยาวชนทุกคนได้ตระหนักถึงอนาคตของตนและของประเทศชาติ ชาติบ้านเมืองก็จะเจริญ มีความผาสุก ร่มเย็นตลอดไป

บทที่ ๑๖

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุปการจัดทำนวัตกรรมใหม่

นวัตกรรม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความคิดใหม่ (New Idea) ที่ผู้คิดคิดขึ้นมาได้เองโดยที่ตนไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นและไม่เคยได้ยินจากที่ใดมาก่อนและต้องเป็นความคิดใหม่ที่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ในทางสิ่งที่ดีงาม (Constructive) เท่านั้น ตามหลักการแล้วนวัตกรรมเป็นผลลัพธ์หรือเป็นปลายทางของความคิดใหม่ (New Idea) ความคิดใหม่เป็นภาษาพูดที่ทำให้เข้าใจได้ง่าย ๆ แต่ภาษาที่เป็นทางการจะเรียกว่า ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การจะทำให้เกิดความคิดใหม่หรือความคิดสร้างสรรค์นั้น ต้องคิดอย่างริเริ่มสร้างสรรค์ (Think Creatively) หรือพูดอีกอย่างหนึ่งได้ว่า ต้องใช้การคิดอย่างริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ซึ่งเรียกอย่างสั้นและกระชับว่าการคิดอย่างสร้างสรรค์ เพราะฉะนั้นถ้าต้องการคิดให้ได้นวัตกรรม ต้องคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้ได้ความคิดใหม่มาเป็นต้นแบบในการลงมือทำ **ถ้าไม่มีความคิดสร้างสรรค์... จะได้นวัตกรรมหรือไม่** คำตอบคือไม่ได้ เพราะนวัตกรรมคือผลจากการนำเอาความคิดสร้างสรรค์หรือเรียกให้เข้าใจง่าย ๆ ว่าความคิดใหม่มาทำให้เกิดขึ้นจริง ความคิดสร้างสรรค์เป็นเหตุซึ่งมีนวัตกรรมเป็นผล ถ้าใครทำนวัตกรรมแล้วบอกว่าไม่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ก็บอกได้ว่านั่นคือการเลียนแบบคนอื่นมา แม้คนอื่นจะไม่รู้แต่ตนเองนั่นแหละที่รู้ นั่นไม่สามารถเรียกว่านวัตกรรมได้คนลอกเลียนแบบคนอื่นไม่ทำให้คนมีความภาคภูมิใจในตัวเอง และไม่มีความสุขใจในการทำงานเพราะคุณค่าทางใจมีน้อยมาก

เช่นเดียวกัน การที่สำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยข้าราชการไม่น้อยกว่า ๑/๓ ของข้าราชการทั้งหมดได้ร่วมกันคิดค้นและนำผลงานที่ผ่านมามาพัฒนา ประมวล วิเคราะห์ และจัดทำเป็นนวัตกรรมใหม่กลายเป็น “ประมวลคำกล่าวและสารของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” ดังกล่าว ซึ่งอยู่ในสมัยของ นายโกศล พลกุล เป็นประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ดันเจริญ เป็นรองประธานประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และรองศาสตราจารย์ ลลิตา ฤกษ์สำราญ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง อันเป็นสิ่งประดิดประดอยใหม่ ๆ ซึ่งพัฒนาปรับปรุงจากสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อได้มีการนำนวัตกรรมที่ได้จัดทำขึ้นมาใหม่มาใช้ จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิมทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงาน ซึ่งเป็นการนำเสนอเป็นผลงานที่สร้างขึ้นใหม่ที่มีองค์ประกอบที่ชัดเจนคือ เสนอหลักวิชาการในการจัดทำคำกล่าวและสาร เสนอขั้นตอนและวิธีการในการจัดทำ รวมทั้งกำหนด

เค้าโครงหรือรูปแบบที่ถูกต้องในการจัดทำพร้อมตัวอย่างของสาร/โอวาท/คำกล่าวต่าง ๆ ประกอบ
อีกด้วย

การเขียนคำกล่าวและสารต่าง ๆ ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภา
ผู้แทนราษฎรนั้น เป็นการเขียนงานทางวิชาการอย่างหนึ่งซึ่งการเขียนงานวิชาการนั้นต้องคำนึงถึง
อยู่เสมอว่าการเขียนนั้นควรมีลักษณะ เป็นการแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกและความต้องการ
ของผู้เขียน หรือที่เรียกเป็นภาษาวิชาการว่าผู้ส่งสารออกไปเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้อ่านหรือ
ผู้รับสารสามารถอ่านเข้าใจ รับทราบความรู้ ความคิด ความรู้สึกและความต้องการเหล่านั้นได้
โดยภาพรวมวัตถุประสงค์ของการเขียนงานพอสรุปได้ดังนี้

๑. การเขียนเพื่ออธิบายความ ได้แก่ การเขียนที่ผู้เขียนมุ่งอธิบายหรือชี้แจงให้ผู้อ่าน
ได้มีความเข้าใจเรื่องที่ต้องการจะสื่อได้ง่ายขึ้น ด้วยการอธิบายขยายความในเรื่องต่าง ๆ เช่น
หลักการ หรือความรู้ทั้งหลาย

๒. การบรรยายความหรือการเล่าเรื่อง หมายถึง การที่ผู้เขียนนำเรื่องราวที่รู้ อาจมา
จากการอ่าน การฟัง หรือเหตุการณ์ ประสบการณ์ที่ประสบพบเห็น มาถ่ายทอดเป็นข้อเขียน

๓. การเขียนเพื่อจูงใจ หมายถึง การเขียนที่ผู้เขียนต้องการให้ข้อเขียนนั้นโน้มน้าว
ชักจูงให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อถือ เห็นด้วย และปฏิบัติตาม ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม

๔. การเขียนเพื่อแสดงทัศนะ ความเห็น วิพากษ์วิจารณ์ หมายถึง การเขียนที่ต้องการ
แสดงความคิดเห็น ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการเสนอผลดีผลเสีย พร้อมเหตุผลประกอบ เพื่อให้
ผู้อ่านพิจารณา หรืออาจจะโน้มน้าวให้ผู้อ่านยอมรับความคิดเห็นของผู้อ่าน การเขียนในลักษณะนี้
มักอยู่ในรูปของบทความ บทความวิจารณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏตามหนังสือพิมพ์

ประเภทของงานเขียนสามารถแบ่งได้หลายแบบ เช่น

๑. งานเขียนเชิงวิชาการ ได้แก่ งานเขียนที่มีแบบแผน มีลักษณะเฉพาะของการเขียน
ใช้ภาษาตรงไปตรงมา เรียบง่าย ไม่เน้นการใช้สำนวนโวหาร มีการใช้คำศัพท์เฉพาะ งานเขียน
ทางวิชาการมีหลายลักษณะ เช่น คำรา รายงานการศึกษาค้นคว้า รายงานการวิจัย งานแปล
บทความทางวิชาการ เอกสารประกอบการสอน เป็นต้น

๒. งานเขียนที่ไม่เป็นวิชาการ ลักษณะของงานเขียนประเภทนี้มีลักษณะตรงกันข้าม
กับงานเขียนทางวิชาการ กล่าวคือไม่มีแบบแผนโดยเฉพาะ ภาษาที่ใช้ก็เป็นภาษาไม่เป็นทางการ
วิธีการเขียนขึ้นอยู่กับรูปแบบ และวิธีการเขียนของแต่ละคน เช่น การเขียนนวนิยาย ถือว่าเป็นงาน
เขียนไม่เป็นทางการ

ในที่นี้ขอเน้นการเขียนงานวิชาการซึ่งมีลักษณะที่มีรูปแบบชัดเจน ภาษาเป็นทางการ
และเป็นทักษะของการสื่อความหมายที่มีความจำเป็น เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถนำไปใช้ให้เกิด

ประโยชน์ได้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในการทำงานหรือประโยชน์ส่วนตัว เช่นเดียวกับการงานเขียนเล่มนี้ที่จัดทำขึ้นในรูปของ “ประมวลคำกล่าวและสารของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” ซึ่งเป็นงานเขียนเชิงวิชาการในรูปแบบนวัตกรรมใหม่ที่มีคุณค่าอย่างหนึ่ง ทักษะการเขียนงานเชิงวิชาการนั้นทุกคนสามารถพัฒนาได้ ส่วนใครจะพัฒนาได้ก้าวหน้าแค่ไหนก็อยู่ที่เงื่อนไขของแต่ละคนซึ่งแตกต่างกันไป แต่ที่แน่นอนและเป็นจริงที่สุดก็คือขอเพียงแค่สนใจหลักการเขียนให้มาก พยายามพัฒนาทักษะของการเขียนให้มาก ถ้ายังรู้สึกว่ายังไม่อยากเขียนงานเชิงวิชาการก็จงเขียนอะไรก็ตามที่อยากจะเขียน ถ้าเขียนแล้วก็จะรู้สึกได้เองว่าการเขียนนั้นมีคุณค่าที่ไม่สามารถจะบรรยายได้

การจัดทำนวัตกรรมเรื่อง “ประมวลคำกล่าวและสารของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” เล่มนี้ หวังว่าจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดีในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อข้าราชการของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มงานประธานสภาผู้แทนราษฎร กลุ่มงานรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และกลุ่มงานรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง และรวมทั้งข้าราชการสำนักอื่นในสังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เช่น สำนักกรรมการ ๑ สำนักกรรมการ ๒ สำนักกรรมการ ๓ กลุ่มงานผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น นวัตกรรมเล่มนี้จึงได้นำเผยแพร่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม จำนวน ๕๐๐ เล่ม เพื่อเผยแพร่ให้กับองค์กรและบุคคลผู้สนใจทั่วไปให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อไปอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

๑. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรต้องส่งเสริมให้มีนักนวัตกรรม และให้ความสำคัญในเรื่องนวัตกรรมอย่างจริงจัง เพราะนวัตกรรมสามารถนำมาจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะสามารถนำองค์กรให้มุ่งสู่ความก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง เปิดองค์กรให้ได้รับโอกาสดี ๆ ใหม่ ๆ ที่เสริมสิ่งที่ทำอยู่ให้เป็นปีกแผ่นมากขึ้น

๒. ผู้บริหารสำนักงานฯ ต้องตื่นตัวในเรื่องนวัตกรรม โดยให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ข้าราชการได้เรียนรู้และคิดค้นอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบเพื่อพัฒนาให้เป็นนักนวัตกรรมกันอย่างกว้างขวาง เช่น มีการสนับสนุนให้มีหลักสูตรการค้นและคิดสร้างนวัตกรรมใหม่ตามหลักวิชาการอย่างจริงจัง เป็นต้น ซึ่งหากข้าราชการสามารถจัดทำผลงานที่เป็นนวัตกรรมได้

ด้วยตนเองแล้วยังสามารถพัฒนาข้าราชการให้เป็นนักพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่งหรือเป็น “ข้าราชการพันธุ์ใหม่แห่งโลกอนาคต” อีกด้วย

๓. การจัดทำนวัตกรรมครั้งนี้เกิดขึ้นด้วยข้อจำกัดของระยะเวลาการจัดทำ เนื่องจากการทำสัญญากำหนดตัวชี้วัดระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกับบริษัท พีเอ แอสโซซิเอทส์ คอนซัลติ้ง จำกัด เกิดความล่าช้า ซึ่งระยะเวลาได้ล่วงไตรมาสที่ ๒ แล้วจึงได้เริ่มมีการดำเนินการ ทำให้ระยะเวลาในการจัดทำนวัตกรรมมีไม่มากนัก จำเป็นต้องเร่งรีบดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา ซึ่งหากมีระยะเวลามากกว่านี้คงจะสามารถดำเนินการจัดทำในเชิงบทวิเคราะห์และสรุปประเด็นสาระสำคัญของคำกล่าวต่าง ๆ เหล่านั้นจัดเป็นหมวดหมู่อย่างชัดเจนเพื่อให้เกิดความสะดวกในการนำไปใช้ประโยชน์ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในโอกาสต่อไปจะได้พัฒนาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับกาลสมัยและสนองประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

ภาคผนวก

คำสั่งสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

ที่ ๑๒ /๒๕๕๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรม
ของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติราชการ เพื่อใช้ในการบริหารงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยมีวัตถุประสงค์ให้การปฏิบัติราชการเกิดผลงานที่ดีตามเป้าหมายของตัวชี้วัดในระดับสูงสุด นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ในด้านการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ และแล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดตามบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติราชการ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรมของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วย

๑. นายสรศักดิ์ เพียรเวช	ที่ปรึกษา
๒. นายเศรษฐพงษ์ ศรีเลิศ	ประธานกรรมการ
๓. นายวิรัตน์ เนยสูงเนิน	รองประธานกรรมการ
๔. นายณัฐพัฒน์ พัดทอง	รองประธานกรรมการ
๕. นายณรงค์พร ภิญโญ	กรรมการ
๖. นายหรินทร์ สุตะบุตร	กรรมการ
๗. นางสาวจิราพร ภูสงศรี	กรรมการและเลขานุการ
๘. นางสาวกานต์สุดา บุรกรณ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๙. นายเดชชาติ จันทร์รัตน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรมของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ประสานงานเพื่อได้มาซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรมของสำนักงานประสานสภาผู้แทนราษฎร โดยให้มีอำนาจเชิญผู้เกี่ยวข้องร่วมประชุมชี้แจง ตามความเหมาะสม

๒. ศึกษา วิเคราะห์ กำหนดมาตรการ และดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสำนัก จัดทำโครงการที่สอนน้อง พัฒนาระบบคลังสมอง ระบบข้อมูลความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งกำกับดูแลศูนย์ บริหารจัดการและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Management Center) ของสำนักงานประสานสภาผู้แทนราษฎร โดยสร้างความสำเร็จในการให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนาขีดความสามารถของ บุคลากร ของสำนักฯ รวมทั้งสร้างความสำเร็จในการพัฒนาระบบข้อมูลและความรู้ของสำนักฯ และการดำเนินงานที่ แสดงความใหม่หรือนวัตกรรมของสำนักฯ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติราชการ ของสำนักฯ

๓. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนงาน/โครงการด้านนวัตกรรมตามที่สำนักงาน ประสานสภาผู้แทนราษฎรเสนอเป็นตัวชี้วัด รวบรวมหลักฐานแสดงความคืบหน้าของโครงการ ผลการ วิเคราะห์ในการระบุนวัตกรรมที่จำเป็น รวมทั้งวิธีการในการเก็บรวบรวมความรู้ และวิธีการในการถ่ายทอด ความรู้ดังกล่าวของสำนักฯ

๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมของสำนักงาน ประสานสภาผู้แทนราษฎรตามบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติราชการ เพื่อเสนอคณะกรรมการจัดทำรายงาน ตามบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติราชการระดับสำนัก ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามความเหมาะสม

๖. ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐

(นายอภิชาติ คำทอง)

๒๕๕๐

ผู้อำนวยการสำนักงานประสานสภาผู้แทนราษฎร

คำสั่งสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

ที่ ๒๒ /๒๕๕๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรม
ของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

ตามที่ได้มีคำสั่งสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ ๑๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรม ของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร นั้น

เนื่องจากได้มีคำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ เรื่อง ย้ายและแต่งตั้งข้าราชการรัฐสภาสามัญ ซึ่งในคำสั่งดังกล่าว มีการย้าย ปรับเปลี่ยนตำแหน่งข้าราชการในสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎรบางคน เพื่อให้การดำเนินการในด้านการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรมดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรยกเลิกคำสั่งสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ ๑๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐ และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้และนวัตกรรมของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นดังนี้

๑. นายสรศักดิ์ เพ็ชรเวช	ที่ปรึกษา
๒. นายธีรวัฒน์ วงศาสุวรรณ	ที่ปรึกษา
๓. นายเศรษฐพงษ์ ศรีเลิศ	ประธานกรรมการ
๔. นายวิรัตน์ เนยสูงเนิน	รองประธานกรรมการ
๕. นายฉัฐพัฒน์ พัดทอง	รองประธานกรรมการ
๖. นายณรงค์พร ภิญโญ	กรรมการ
๗. นางสาวจิราพร ภู่งศรี	กรรมการและเลขานุการ
๘. นางสาวกานต์สุดา บุรกรณ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๙. นายเดชชาติ จันทร์คน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรม ของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ประสานงานเพื่อได้มาซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้ และนวัตกรรม ของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยให้มีอำนาจเชิญผู้เกี่ยวข้องร่วมประชุมชี้แจงความ ความเหมาะสม

๒. ศึกษา วิเคราะห์ กำหนดมาตรการและดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสำนัก จัดทำโครงการที่สอนน้อง พัฒนาระบบคลังสมอง ระบบข้อมูลความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งกำกับดูแลศูนย์ บริหารจัดการและเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Management Center) ของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยสร้างความสำเร็จในการให้ความรู้ ฝึกอบรม และพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรของสำนักฯ รวมทั้ง สร้างความสำเร็จในการพัฒนาระบบข้อมูลและความรู้ของสำนักฯ และการดำเนินงานที่แสดงความใหม่หรือนวัตกรรมของสำนักฯ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติราชการของสำนักฯ

๓. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนงาน/โครงการด้านนวัตกรรมตามที่สำนักงาน ประธานสภาผู้แทนราษฎรเสนอเป็นคำชี้วัด รวบรวมหลักฐานแสดงความคืบหน้าของโครงการ ผลการ วิเคราะห์ในการระบุนวัตกรรมที่จำเป็น รวมทั้งวิธีการในการเก็บรวบรวมความรู้ และวิธีการในการถ่ายทอด ความรู้ดังกล่าวของสำนักฯ

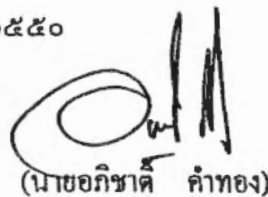
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมของสำนักงานประธานสภา ผู้แทนราษฎรตามบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติราชการ เพื่อเสนอคณะกรรมการจัดทำรายงานตามบันทึกข้อตกลง การปฏิบัติราชการระดับสำนัก ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามความเหมาะสม

๖. ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐

(นายอภิชาติ คำทอง)

ผู้อำนวยการสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร

คำสั่งคณะกรรมการพัฒนามูลสาร ระบบข้อมูลและความรู้และนวัตกรรม

ของสำนักงานประสานสภาผู้แทนราษฎร

ที่ ๑ /๒๕๕๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและเผยแพร่นวัตกรรม เรื่อง “ประมวลคำกล่าวและสาร
ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒”

ตามที่บันทึกข้อตกลงการปฏิบัติราชการสำนักงานประสานสภาผู้แทนราษฎร ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้จัดทำนวัตกรรม เรื่อง “ประมวลคำกล่าวและสาร ของประธานรัฐสภา
ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” นั้น

เพื่อให้การจัดทำนวัตกรรม เรื่อง “ประมวลคำกล่าวและสาร ของประธานรัฐสภา
ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยได้รับความเห็นชอบของผู้อำนวยการสำนักงาน
ประสานสภาผู้แทนราษฎร จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและเผยแพร่นวัตกรรม เรื่อง “ประมวลคำกล่าวและสาร
ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒”
ประกอบด้วย

๑. นายสรศักดิ์ เพียรเวช	ที่ปรึกษา
๒. นายธีรวัฒน์ วงศาสุวรรณ	ที่ปรึกษา
๓. นายเศรษฐพงษ์ ศรีเลิศ	ที่ปรึกษา
๔. นายวิรัตน์ เนยสูงเนิน	ประธานอนุกรรมการ
๕. นายฉัฐกิตติ์ ขำหิรัญ	รองประธานอนุกรรมการ
๖. นายฉัฐพัฒน์ พัดทอง	รองประธานอนุกรรมการ
๗. นางนันทิยา ชายเกตุ	อนุกรรมการ
๘. นายเอรวัตร อุ้งกลาง	อนุกรรมการ
๙. นายคมกฤษ สายดา	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวจิราพร ภูสงศรี	อนุกรรมการ
๑๑. นางสาวพิศมัย เชื้อผู้ดี	อนุกรรมการ
๑๒. นางจรรยา ทับมัน	อนุกรรมการ
๑๓. นางสาวนิพัทธา โลหะสาร	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาวพิมมาดา กองแก้ว	อนุกรรมการ
๑๕. นายรังสิทธิ์ วรรณกิจ	อนุกรรมการ

๑๖. นายธีรวัฒน์ เอื้อพอล	อนุกรรมการ
๑๗. นางสาวจรียา สุขุมพร	อนุกรรมการ
๑๘. นางสาวนพพัทธ์ ภัทรศาสตร์วงศ์	อนุกรรมการ
๑๙. นางสาวอศิรวรรณ นิลประพันธ์	อนุกรรมการ
๒๐. ว่าที่ร้อยตรี สัมภ์ พิชะ	อนุกรรมการ
๒๑. นางสาวเรณูมาศ รักษาแก้ว	อนุกรรมการ
๒๒. นางสาวกานต์สุดา บุรกรณ์	อนุกรรมการ
๒๓. นางสาวเพ็ญพิชชา แสนสุขศาลวงษ์	อนุกรรมการ
๒๔. นางวันดี เรือนเพชร	อนุกรรมการ
๒๕. นางเมษา นิรัเทียม	อนุกรรมการ
๒๖. นายเดชชาติ จันทร์ตัน	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๗. นางสาวสุรัชนี พานามา	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘. นายรังสรรค์ ฤกษ์คุด	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙. นางนงเยาว์ พันธุ์ขาว	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการจัดทำและเผยแพร่แนวคิดกรม เรื่อง “ประมวลคำกล่าวและสาร ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

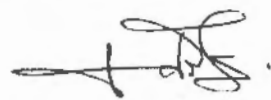
๑. ศึกษา วิเคราะห์ ค้นคว้า รวบรวมเอกสาร ผลงานคำกล่าวและสารต่าง ๆ ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ เพื่อจัดทำเป็นแนวคิดกรม เรื่อง “ประมวลคำกล่าวและสาร ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒”

๒. เผยแพร่แนวคิดกรม เรื่อง “ประมวลคำกล่าวและสาร ของประธานรัฐสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒” บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎรและวิธีการอื่นๆ

๓. ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๐

(นายเสงรุพงษ์ ศรีเลิศ)

ประธานกรรมการพัฒนาบุคลากร ระบบข้อมูลและความรู้และนวัตกรรรม
ของสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร